Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/1563

2026 9 21

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2026/1563

2026 m. liepos 3 d.

kuriuo dėl tam tikrų tvarumo atskaitomybės standartų supaprastinimo iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2023/2772

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB ([1]), ypač į jos 29b straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą,

kadangi:

(1) Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2023/2772 ([2]) nustatyti tvarumo atskaitomybės standartai, kuriuos įmonės teikdamos informaciją apie tvarumą pagal Direktyvos 2013/34/ES 19a ir 29a straipsnius turi naudoti nuo finansinių metų, kiekvienos kategorijos įmonėms nurodytų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2464 ([3]) 5 straipsnio 2 dalyje;

(2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2026/470 ([4]) iš dalies pakeista Direktyva 2013/34/ES, *inter alia*, sumažinant įmonių, kurioms taikomi tos direktyvos 19a ir 29a straipsniai, skaičių ir supaprastinant tvarumo atskaitomybės reikalavimus nuo finansinių metų, prasidedančių 2027 m. sausio 1 d. arba vėliau. Laikantis Direktyvos (ES) 2026/470 ir remiantis patirtimi, įgyta taikant esamus tvarumo standartus, esamus informacijos tvarumo atskaitomybės standartus būtina iš dalies pakeisti: i) sumažinant duomenų vienetų skaičių; ii) teikiant pirmenybę kiekybiniams duomenų vienetams, o ne aprašomajam tekstui; iii) dar aiškiau atskiriant privalomus duomenų vienetus nuo neprivalomų; iv) pateikiant aiškius nurodymus, kaip taikyti reikšmingumo principą; v) padidinant nuoseklumą su kitais Sąjungos teisės aktais; vi) kuo labiau atsižvelgiant į sąveikumą su pasauliniais tvarumo atskaitomybės standartais. Be to, būtina supaprastinti tam tikras Deleguotojo reglamento (ES) 2023/2772 nuostatas ir atskaitomybės standartų struktūrą ir pateikimą;

(3) Komisija atsižvelgė į EFRAG pateiktas technines rekomendacijas, atitinkančias Direktyvos 2013/34/ES 49 straipsnio 3b dalies pirmoje, antroje ir trečioje pastraipose nustatytus kriterijus. Tačiau, siekdama užtikrinti proporcingumą ir sudaryti palankesnes sąlygas atitinkamoms įmonėms teisingai taikyti tvarumo atskaitomybės standartus, Komisija padarė su EFRAG techninėmis rekomendacijomis susijusių pakeitimų dėl: i) reikšmingumo ir reikšmingumo vertinimo; ii) teisingo pateikimo; iii) agregavimo ir išskaidymo lygmens; iv) galimybės neteikti tam tikros informacijos; v) numatomo finansinio poveikio; vi) išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio; vii) su klimatu susijusios pertvarkos planų; viii) mikroplastiko; ix) teršalų išmetimo; x) labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų; xi) konkrečių nuostatų dėl turto valdymo veiklos; xii) incidentų žmogaus teisių srityje ir diskriminacijos atvejų; xiii) suderinamumo su Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1760 ([5]) dėl išsamaus patikrinimo;

([1]) OL L 182, 2013 6 29, p. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj.
([2]) 2023 m. liepos 31 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2023/2772, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES papildoma tvarumo atskaitomybės standartais, (OL L, 2023/2772, 2023 12 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2772/oj).
([3]) 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2464, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 537/2014, Direktyva 2004/109/EB, Direktyva 2006/43/EB ir Direktyva 2013/34/ES dėl įmonių informacijos apie tvarumą teikimo, (OL L 322, 2022 12 16, p. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj).
([4]) 2026 m. vasario 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2026/470, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2006/43/EB, 2013/34/ES, (ES) 2022/2464 ir (ES) 2024/1760, kiek tai susiję su tam tikrais įmonių tvarumo atskaitomybės reikalavimais ir tam tikrais įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo reikalavimais, (OL L, 2026/470, 2026 2 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2026/470/oj).
([5]) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1760 dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir Reglamentas (ES) 2023/2859, (OL L, 2024/1760, 2024 7 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

(4) šie tvarumo atskaitomybės standartai atitinka Direktyvos 2013/34/ES 29b straipsnyje nustatytus reikalavimus;

(5) todėl Deleguotojo reglamento (ES) 2023/2772 I priede nustatytus tvarumo atskaitomybės standartus būtina pakeisti;

(6) todėl Deleguotasis reglamentas (ES) 2023/2772 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

(7) pagal Direktyvos 2013/34/ES 29b straipsnio 1 dalies trečią pastraipą, šis reglamentas turėtų įsigalioti ne anksčiau kaip praėjus keturiems mėnesiams po jo priėmimo;

(8) siekiant suteikti įmonėms pakankamai laiko pasirengti taikyti naujus reikalavimus ir kuo labiau sumažinti reikalavimų laikymosi išlaidas, šis reglamentas turėtų būti taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2027 m. sausio 1 d. arba vėliau;

(9) siekiant sumažinti atskaitomybės naštą įmonėms, kurioms pagal šiuo metu galiojančią Deleguotojo reglamento (ES) 2023/2772 redakciją jau taikomi tvarumo atskaitomybės standartai, toms įmonėms turėtų būti leidžiama finansiniams metams, prasidedantiems laikotarpiu nuo 2026 m. sausio 1 d. iki 2026 m. gruodžio 31 d., taikyti standartus, taikytinus pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2023/2772 su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2025/1416 ([6]), arba pagal šį reglamentą. Be to, įmonės, kurios tiems finansiniams metams nusprendžia taikyti Deleguotąjį reglamentą (ES) 2023/2772 su paskutiniais pakeitimais, padarytais Deleguotuoju reglamentu (ES) 2025/1416, turėti galimybę taikyti tam tikras šiuo reglamentu nustatytas lengvatines nuostatas. Siekiant užtikrinti skaidrumą ir palyginamumą, įmonės savo tvarumo ataskaitoje turėtų aiškiai nurodyti, kurią redakciją jos taiko tiems finansiniams metams;

(10) pagal Direktyvos 2013/34/ES 49 straipsnio 3b dalies ketvirtą pastraipą Komisija bendrai konsultavosi su Valstybių narių ekspertų grupe tvarių finansų klausimams, nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852 ([7]) 24 straipsnyje, ir Apskaitos reguliavimo komitetu, nurodytu Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1606/2002 ([8]) 6 straipsnyje;

(11) pagal Direktyvos 2013/34/ES 49 straipsnio 3b dalies penktą pastraipą Komisija paprašė Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos, Europos bankininkystės institucijos ir Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos nuomonės;

(12) pagal Direktyvos 2013/34/ES 49 straipsnio 3b dalies šeštą pastraipą Komisija taip pat konsultavosi su Europos aplinkos agentūra, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, Europos Centriniu Banku, Europos audito priežiūros įstaigų komitetu ir Tvaraus finansavimo platforma, įsteigta pagal Reglamento (ES) 2020/852 20 straipsnį,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Deleguotojo reglamento (ES) 2023/2772 pakeitimai

Deleguotasis reglamentas (ES) 2023/2772 iš dalies keičiamas taip:

1) I priedas pakeičiamas šio reglamento I priede pateiktu tekstu;

2) II priedas pakeičiamas šio reglamento II priede pateiktu tekstu.

([6]) 2025 m. liepos 11 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2025/1416, kuriuo dėl tam tikroms įmonėms taikomų atskleidimo reikalavimų taikymo pradžios datos atidėjimo iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2023/2772 (OL L, 2025/1416, 2025 11 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1416/oj).

([7]) 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088, (OL L 198, 2020 6 22, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

([8]) 2002 m. liepos 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo (OL L 243, 2002 9 11, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/1606/oj).

2 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos, taikomos finansiniams metams, prasidedantiems laikotarpiu nuo 2026 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.

1. Finansiniams metams, prasidedantiems laikotarpiu nuo 2026 m. sausio 1 d. iki 2026 m. gruodžio 31 d., įmonės, kurioms taikomas Deleguotasis reglamentas (ES) 2023/2772, gali taikyti bet kurį iš šių variantų:

a) Deleguotojo reglamento (ES) 2023/2772 su paskutiniais pakeitimais, padarytais Deleguotuoju reglamentu (ES) 2025/1416, I priede nustatytus tvarumo atskaitomybės standartus arba šio reglamento I priede nustatytus tvarumo atskaitomybės standartus;

b) Deleguotojo reglamento (ES) 2023/2772 su paskutiniais pakeitimais, padarytais Deleguotuoju reglamentu (ES) 2025/1416, I priede nustatytus tvarumo atskaitomybės standartus pasinaudodamos šiomis šio reglamento I priede nustatytomis lengvatinėmis nuostatomis:

   i) 1 ETAS 27 straipsniu dėl dvejopo reikšmingumo vertinimo principo „iš viršaus į apačią“;

   ii) 1 ETAS 32–33 straipsniais dėl per didelių išlaidų bei pastangų ir su vertės grandine susijusio apribojimo atliekant dvejopo reikšmingumo vertinimą;

   iii) 1 ETAS 74–75 straipsniais dėl naujų įsigijimų ir perleidimų;

   iv) 1 ETAS 90 straipsniu dėl nereikšmingos veiklos rodiklių;

   v) 1 ETAS 91 straipsniu dėl vertės grandinės informacijos teikimo iš dalies;

   vi) 1 ETAS 92 straipsniu dėl bendrų operacijų;

   vii) 1 ETAS 106 straipsniu dėl pagal Taksonomijos reglamentą atskleidžiamos informacijos pateikimo atskirame priedėlyje;

   viii) 1 ETAS 110 straipsniu dėl santraukos.

2. Įmonės, nusprendusios taikyti 1 dalies a arba b punkte nurodytą tvarumo atskaitomybės standartų redakciją, savo tvarumo ataskaitoje aiškiai nurodo, kurią redakciją jos taiko finansiniams metams, prasidedantiems laikotarpiu nuo 2026 m. sausio 1 d. iki 2026 m. gruodžio 31 d.

3 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja 2026 m. lapkričio 10 d.

Jis taikomas finansiniams metams, prasidedantiems 2027 m. sausio 1 d. arba vėliau.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2026 m. liepos 3 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

I PRIEDAS

I PRIEDAS

Europos tvarumo atskaitomybės standartai (ETAS)

1 ETAS „BENDRIEJI REIKALAVIMAI“

TURINYS

Tikslas

1. ETAS standartai ir parengimo tvarka

1.1. ETAS standartai ir subjektui būdingos informacijos atskleidimas

1.2. Parengimo tvarka

2. Teisingas informacijos pateikimas ir kokybinės charakteristikos

3. Dvejopas reikšmingumas kaip tvarumo atskaitomybės pagrindas

3.1. Teiktinos informacijos vertinimas

3.1.1. Informacijos reikšmingumas

3.1.2. Teiktinos informacijos nustatymo etapai

3.1.3. Reikšmingumo vertinimo pagrindai

3.1.4. Dvejopo reikšmingumo vertinimo periodiškumas

3.2. Dvejopo reikšmingumo vertinimas: poveikio reikšmingumas ir finansinis reikšmingumas

3.2.1. Poveikio reikšmingumo vertinimas

3.2.2. Finansinio reikšmingumo vertinimas

3.3. Konkrečios aplinkybės

3.3.1. Reikšmingas poveikis arba rizikos, atsirandantys dėl veiksmų, kuriais siekiama reaguoti į su kitomis temomis susijusį poveikį arba rizikas

3.3.2. Agregavimo ir išskaidymo lygmuo

4. Išsamus patikrinimas

5. Ataskaitas teikianti įmonė ir vertės grandinės pradinė ir galutinė grandys

5.1. Ataskaitas teikianti įmonė ir pačios įmonės operacijos

5.2. Vertės grandinės pradinės ir galutinės grandžių informacijos įtraukimas

5.3. Nuostatos ir išimtys, taikomos nustatant atitinkamą su pačios įmonės operacijomis ir vertės grandine susijusios atskaitomybės aprėptį

5.4. Lengvatinė nuostata, taikoma įsigijimams ir perleidimams

6. Ataskaitinis laikotarpis, baziniai metai ir laikotarpiai

6.1. Ataskaitinis laikotarpis ir baziniai metai

6.2. Laikotarpis: trumpojo, vidutinio ir ilgojo laikotarpio apibrėžimas atskaitomybės tikslais

7. Informacijos apie tvarumą rengimas

7.1. Lyginamoji informacija

7.2. Priimami sprendimai, matavimo neapibrėžtis ir rezultatų neapibrėžtis

7.3. ETAS tvarumo ataskaitos rengimo lengvatinės nuostatos

7.4. Pagrįsta ir patvirtinama informacija, kuri prieinama be pernelyg didelių išlaidų ar pastangų

7.5. Atskleistos informacijos apie įvykius atnaujinimas pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui

7.6. Pranešimas apie ankstesnių ataskaitinių laikotarpių klaidas

7.7. Informacijos nepateikimas

7.8. Informacijos apie reikšmingas galimybes teikimas

8. Tvarumo ataskaitos pateikimo reikalavimai ir struktūra

8.1. Bendras tvarumo ataskaitos pateikimo reikalavimas, struktūra ir turinys

8.2. Į tvarumo ataskaitą įtrauktos papildomos informacijos pateikimas

8.3. Galimybės pateikti informaciją įvairiose tvarumo ataskaitos dalyse

9. Susijusi informacija ir sąsajos su kitomis įmonės ataskaitų dalimis

9.1. Susijusi informacija

9.2. Tiesioginė ir netiesioginė sąsaja su finansinėmis ataskaitomis, įskaitant prielaidų nuoseklumą

9.3. Informacijos įtraukimas pateikiant nuorodą

10. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

10.1. Pereinamojo laikotarpio nuostata, susijusi su 5 skyriumi „Ataskaitas teikianti įmonė ir vertės grandinės pradinė bei galutinė grandys“

10.2. Pereinamojo laikotarpio nuostata, susijusi su 7.1 skyriumi „Lyginamoji informacija“

10.3. Pereinamojo laikotarpio nuostata. Laipsniškai taikomų AR sąrašas

A priedėlis „Temų sąrašas“

B priedėlis „Informacijos kokybinės charakteristikos“

Tikslas

1. Europos tvarumo atskaitomybės standartuose (ETAS) nurodoma, kokią informaciją apie tvarumą įmonės turi atskleisti pagal Direktyvą 2013/34/ES (Apskaitos direktyva) su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2022/2464 (Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva, ĮITTD) ir Direktyva (ES) 2026/470 (Direktyva „Omnibus I“).

2. Pagal ETAS reikalaujama, kad įmonė atskleistų informaciją apie savo reikšmingą ***poveikį*** žmonėms ir aplinkai ir apie reikšmingas ***su tvarumu susijusias rizikas*** ir ***galimybes*** (toliau kartu – poveikis, rizikos ir galimybės). Atskaitomybė pagal šiuos du aspektus yra ***dvejopo reikšmingumo*** principas (žr. 3 skyrių).

3. ***Tvarumo ataskaitos*** (vertinant ją kaip visumą) tikslas – teisingai pateikti (žr. 2 skyrių) visą įmonės reikšmingą ***su tvarumu susijusį poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes*** ir tai, kaip įmonė juos valdo. Teikiama informacija turi būti naudinga bendrosios paskirties tvarumo ataskaitų ***vartotojams*** priimant sprendimus.

4. Bendrosios paskirties ***tvarumo ataskaitų vartotojai*** – tai:

   (a) pagrindiniai bendrosios paskirties finansinių ataskaitų vartotojai, pavyzdžiui, esami ir potencialūs investuotojai, skolintojai ir kiti kreditoriai, įskaitant turto valdytojus, kredito įstaigas ir draudimo įmones, ir

   (b) kiti bendrosios paskirties tvarumo ataskaitų vartotojai, pavyzdžiui, įmonės verslo partneriai, socialiniai partneriai (profesinės sąjungos ir darbdavių organizacijos), pilietinė visuomenė ir nevyriausybinės organizacijos.

5. Savo ***tvarumo ataskaitoje*** įmonė turi atskleisti informaciją apie reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes***, suskirstytą pagal ***temas***, su kuriomis jie yra susiję. Ši informacija turi apimti šias atskaitomybės sritis: a) valdymą, b) strategiją, įskaitant ***finansinį poveikį***, c) poveikio, rizikų ir galimybių valdymą, įskaitant susijusią ***politiką*** ir ***veiksmus***, ir d) ***rodiklius*** ir ***uždavinius***.

6. ETAS nenustatomi elgesio reikalavimai, išskyrus konkrečiai su informacijos apie tvarumą teikimu susijusį elgesį. Ataskaitų pagal ETAS teikimas neatleidžia įmonės nuo kitų Sąjungos teisėje nustatytų prievolių, įskaitant išsamaus patikrinimo prievoles.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

4 straipsnio 1 TR (Bendrosios paskirties)	Terminai „bendrosios paskirties finansinės ataskaitos“ ir „bendrosios paskirties ***tvarumo ataskaitos***“ yra susiję su ataskaitomis: a) kurios yra skirtos ***vartotojams***, turintiems pakankamai žinių apie tokių ataskaitų bendruosius dalykus, ir b) kuriose atsižvelgiama į priimant sprendimus naudingą informaciją, kurios reikia vartotojų grupėms, nesiekiant patenkinti visų konkrečių kiekvieno atskiro vartotojo informacijos poreikių.

1. **ETAS standartai ir parengimo tvarka**

1.1. *ETAS standartai ir subjektui būdingos informacijos atskleidimas*

7. 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ paaiškinama parengimo tvarka ir nustatomi bendrieji reikalavimai dėl įmonės reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** nustatymo, taip pat dėl teiktinos informacijos parengimo ir pateikimo. Jame taip pat nustatomi bendrieji reikalavimai dėl ***tvarumo ataskaitos*** parengimo pagrindo.

8. Įmonė šį standartą turi taikyti kartu su 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ (abu vadinami horizontaliaisiais standartais) ir su teminiais standartais.

9. 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nustatomi informacijos, kurią įmonė turi teikti bendruoju lygmeniu apie visas ***temas***, su kuriomis susijęs jos reikšmingas ***poveikis***, ***rizikos*** ir ***galimybės***, atskleidimo reikalavimai, apimantys 5 straipsnyje išvardytas atskaitomybės sritis.

10. Teminiai standartai apima ***temas*** ir potemes, papildo 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nustatytus reikalavimus ir aprėpia 5 straipsnyje išvardytas atskaitomybės sritis. A priedėlio „Temų sąrašas“ lentelėje apžvelgiamos temos ir potemės, kurioms taikomi teminiai standartai.

11. Jei įmonė padaro išvadą, kad su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizika*** ar ***galimybe*** susijusi ***tema*** nėra įtraukta į ETAS arba yra įtraukta nepakankamai detaliai, ji turi atskleisti jai būdingą informaciją („subjektui būdingą informaciją“), atsižvelgdama į 2 skyriaus nuostatas dėl teisingo pateikimo. To gali reikėti dėl sektoriaus ypatumų arba kitų su pačia įmone susijusių faktų ir aplinkybių.

12. Rengdama atskleidžiamą jai būdingą informaciją, įmonė turi atsižvelgti į palyginamumą laikui bėgant ir su kitomis tame pačiame sektoriuje (-iuose) veikiančiomis įmonėmis.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

11 straipsnio 2 TR **(Subjektui būdingos temos)**	Priklausomai nuo įmonės faktų ir aplinkybių, gali būti kitų ***temų*** nei tos, kurioms taikomi ETAS teminiai reikalavimai, kurias įmonė turi įtraukti atlikusi ***reikšmingumo*** vertinimą. Taip gali būti tuo atveju, kai jos ***verslo modelis*** ir strategija yra susiję su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, kurie neatitinka ETAS temų.
11 straipsnio 3 TR **(Atskleidžiamos subjektui būdingos informacijos reikalavimai)**	Rengdama atskleidžiamą jai būdingą informaciją, įmonė turi užtikrinti, kad: a) atskleidžiama informacija atitiktų kokybines charakteristikas, išdėstytas B priedėlyje, ir b) į atskleidžiamą informaciją būtų įtraukta reikšminga informacija, reikalinga atitinkamoms atskaitomybės sritims, išvardytoms 5 straipsnyje.
11 straipsnio 4 TR **(Atskleidžiama subjektui būdinga informacija ir rodikliai)**	Spręsdama, ar į atskleidžiamą jai būdingą informaciją naudinga įtraukti ***rodiklius***, įmonė turi užtikrinti, kad: a) jos pasirinkti rodikliai suteikia aktualios informacijos apie reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ar ***galimybes***; b) matavimu užtikrinamas teisingas pateikimas, pagrįstas informacija ir prielaidomis, kurios yra pagrįstos, patvirtinamos ir patikrinamos, ir c) ji pateikė pakankamai kontekstinės informacijos.
12 straipsnio 5 TR **(Atskleidžiamos subjektui būdingos informacijos šaltiniai)**	Rengdama atskleidžiamą jai būdingą informaciją, įmonė gali naudotis turima geriausia praktika, sistemomis arba atskaitomybės standartais, pavyzdžiui, sektoriui skirtomis TFAS gairėmis ir Pasaulinės atsiskaitymo iniciatyvos (GRI) standartais (įskaitant GRI temas ir sektoriaus standartus).

1.2. *Parengimo tvarka*

13. *ETAS apibrėžtų terminų žodynėlyje* (Deleguotojo reglamento (ES) 2026/1563 (Europos tvarumo atskaitomybės standartai, ETAS) II priedo 2 lentelė) apibrėžti terminai visuose ETAS žymimi ***paryškintuoju kursyvu***, išskyrus atvejus, kai apibrėžtas terminas tame pačiame straipsnyje vartojamas daugiau nei kartą.

14. ETAS terminai „tvarumo tema“ ir „tvarumo potemė“ suprantami kaip Direktyvoje 2013/34/ES (Apskaitos direktyva) vartojamų terminų „tvarumo klausimai“ arba „tvarumo veiksniai“ sinonimai. ETAS atskleidžiama informacija suskirstyta pagal ***temas***. Tema toliau išskaidoma į potemes. ETAS terminas „***tema***“ (***paryškintuoju kursyvu***) vartojamas arba temai, arba potemei nurodyti, atsižvelgiant į tinkamiausią detalumo lygį, kurio reikia atitinkamiems informacijos atskleidimo tikslams pasiekti.

15. Visuose ETAS:

a) ***poveikis*** – faktinis ir galimas, teigiamas ir neigiamas poveikis žmonėms ir aplinkai ir

b) ***rizikos*** ir ***galimybės*** – įmonės ***su tvarumu susijusios rizikos*** ir galimybės, trumpuoju, vidutiniu ar ilguoju laikotarpiu paveikiančios (arba, kaip galima pagrįstai tikėtis, paveiksiančios) įmonės finansinius veiklos rezultatus, finansinę būklę, pinigų srautus, galimybes gauti finansavimą arba kapitalo kainą.

16. Laikoma, kad ***tvarumo ataskaitoje*** nurodytas reikšmingas ***poveikis***, ***rizikos*** ir ***galimybės*** yra tie patys kaip ir Direktyvoje 2013/34/ES (Apskaitos direktyva) nurodytas įmonės pagrindinis poveikis, rizikos ir galimybės.

17. ETAS informacijos struktūra grindžiama atskleidimo reikalavimais (AR). Kiekvieną AR sudaro vienas ar daugiau atskirų duomenų vienetų. AR formuluojami vartojant žodžius „turi atskleisti“, „turi pateikti informaciją“, „turi aprašyti“ ir „turi paaiškinti“, siekiant nurodyti, kad atitinkama informacija yra privaloma, atsižvelgiant į informacijos ***reikšmingumą*** (žr. 23 ir 24 straipsnius).

18. ETAS pateikiami privalomi taikymo reikalavimai (TR), kurie padeda taikyti standartų dėstomojoje dalyje nustatytus reikalavimus ir turi tokią pačią galią kaip tie reikalavimai. 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ ir teminių standartų TR padeda rengti informacijos kokybines charakteristikas atitinkančią atskleidžiamą informaciją (žr. B priedėlį). Siekiant nurodyti klausimus, išteklius ar metodikas, į kuriuos įmonė turėtų atsižvelgti arba juos naudoti rengdama tam tikrą atskleidžiamą informaciją, jei taikytina, TR vartojama sąvoka „turi atsižvelgti“ (arba „turi apsvarstyti“). TR taip pat numatytos pateikimo galimybės, nurodant, kad tam tikra informacija gali būti pateikta lentelės forma, kaip aprašomasis tekstas arba naudojant kitų rūšių informacijos pateikimo galimybes.

2. **Teisingas informacijos pateikimas ir kokybinės charakteristikos**

19. Kad informacija būtų pateikta teisingai, reikia atskleisti aktualią informaciją apie įmonės reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes*** pagal 3 skyrių ir teisingai ją pateikti pagal šiame standarte nustatytus reikalavimus (dėl aktualumo ir teisingo pateikimo žr. B priedėlį). Kad informacija būtų pateikta teisingai, įmonė turi pateikti išsamų, neutralų ir tikslų savo reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių apibūdinimą.

20. Pagal teisingo pateikimo principą taip pat reikalaujama, kad įmonė atskleistų:

a) palyginamą, patikrinamą ir suprantamą informaciją (žr. B priedėlį) ir

b) subjektui būdingą informaciją, kai siekiant, kad ***vartotojai*** galėtų suprasti įmonės reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes*** ir tai, kaip įmonė juos valdo, taikyti ETAS nepakanka (žr. 3 straipsnį).

21. Taikant ETAS, įskaitant ***reikšmingumo*** filtrą, nustatytą 24 straipsnyje, ir prireikus atskleidžiant subjektui būdingą informaciją (žr. 11 straipsnį), ***tvarumo ataskaita*** pateikiama teisingai.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

19–20 straipsnių 6 TR **(Informacija vertinama kaip visuma)**	Kad pasiektų 3 straipsnyje nustatytą savo ***tvarumo ataskaitos*** tikslą, įmonė turi apsvarstyti, ar tvarumo ataskaitoje, vertinant ją kaip visumą, teisingai pateiktas jos reikšmingas ***poveikis***, ***rizikos*** ir ***galimybės***. Atliekant šį vertinimą turi būti atsižvelgiama į bendrą vaizdą, kurį perteikia visoje tvarumo ataskaitoje atskleista informacija, o ne į atskirus atskleistos informacijos elementus. Dėl to gali reikėti pridėti subjektui būdingą informaciją, taip pat įgyvendinti 24 straipsnio nuostatą, taikant 23 straipsnyje nustatytus informacijos reikšmingumo kriterijus. Vienos ar daugiau 5.4, 7.3, 7.4 arba 7.7 skyrių nuostatų taikymas nekenkia teisingo pateikimo principui, jei įmonė pateikia paaiškinimų, kurie suteikia galimybę ***vartotojams*** suprasti pasekmes pateikiamai informacijai ir susijusius apribojimus.

20 straipsnio b punkto 7 TR **(Papildoma informacija kitose atskaitomybės sistemose)**	Kitose atskaitomybės sistemose „papildoma informacija“ įvardijama kaip turinys, kurį įmonė turi atskleisti viršydama standartuose nustatytus reikalavimus, kad būtų užtikrintas teisingas pateikimas. ETAS terminas „atskleidžiama subjektui būdinga informacija“ turi tą patį tikslą.

3. **Dvejopas reikšmingumas kaip tvarumo atskaitomybės pagrindas**

22. Atskleistiną informaciją įmonė nustato remdamasi savo ***dvejopo reikšmingumo*** vertinimu (žr. 2 straipsnį) ir teiktinos informacijos nustatymo nuostatomis, kaip paaiškinta šiame skyriuje.

3.1. *Teiktinos informacijos vertinimas*

3.1.1. Informacijos reikšmingumas

23. Informacija yra reikšminga, kai galima pagrįstai tikėtis, kad jos nepateikimas, klaidingas pateikimas arba užgožimas paveiks:

a) sprendimus, susijusius su išteklių suteikimu įmonei, kuriuos pagrindiniai bendrosios paskirties finansinių ataskaitų ***vartotojai*** priima remdamiesi tomis ataskaitomis, įskaitant finansines ataskaitas ir ***tvarumo ataskaitą***, arba

b) sprendimus, kuriuos kiti bendrosios paskirties tvarumo ataskaitų vartotojai priima remdamiesi tvarumo ataskaita dėl įmonės reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** ir dėl to, kaip įmonė juos valdo.

24. Išskyrus informaciją, kurią ji gali nuspręsti atskleisti pagal 8.2 skirsnį „Į tvarumo ataskaitą įtrauktos papildomos informacijos pateikimas“, įmonė neturi atskleisti informacijos, kurios reikalaujama pagal ETAS AR arba duomenų vienetą, jei ta informacija nėra reikšminga, taip pat neturi atskleisti informacijos, kuri nėra reikšminga, atskleisdama subjektui būdingą informaciją pagal 11 straipsnį.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

23 straipsnio 8 TR **(Sprendimai)**	Vertindama informacijos naudingumą priimant sprendimus, įmonė turi atsižvelgti į informaciją, kurios reikia tokių vartotojų grupėms, nesiekdama patenkinti visų konkrečių kiekvieno atskiro vartotojo informacijos poreikių.

3.1.2. Teiktinos informacijos nustatymo etapai

25. Įmonė teiktiną informaciją nustato dviem etapais:

a) ji nustato ***temas***, susijusias su jos reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ar ***galimybėmis*** (žr. 3.2.1 ir 3.2.2 skyrius), o paskui

b) nustato pagal kiekvieną iš tų ***temų*** teiktiną informaciją (žr. šio standarto 29, 30 ir 31 straipsnius).

26. Nustatydama ***temas***, įmonė turi pateikti reikšmingą informaciją apie temą ar potemę, kai ji susijusi su vienu ar daugiau reikšmingų ***poveikių***, ***rizikų*** ar ***galimybių***, nustatytų remiantis 3.2.1 ir 3.2.2 skyriuose nustatytais kriterijais.

27. Nedarant poveikio 3.2.1 ir 3.2.2 skyriuose nustatytiems kriterijams, įmonė, neatlikusi papildomo vertinimo, gali padaryti išvadą dėl savo ***poveikio***, ***rizikų*** ar ***galimybių reikšmingumo*** arba nereikšmingumo pagal ***temą*** ar potemę, remdamasi savo strategijos ir ***verslo modelio*** analize, įskaitant veiklos sektorių (-ius), **geografines vietoves** ir ***vertės grandinės*** pradinės ir galutinės grandžių elementus (reikšmingumo vertinimo principas „iš viršaus į apačią“). Jeigu taikant šį principą vieno ar daugiau poveikių, rizikų ar galimybių reikšmingumas arba nereikšmingumas remiantis pirmiau pateikta analize nėra akivaizdus, įmonė turi atlikti konkretų atitinkamo poveikio, rizikų ar galimybių vertinimą.

28. Nedarant poveikio 3.2.1 ir 3.2.2 skyriuose nustatytiems kriterijams, įmonė gali remtis ***reikšmingumo vertinimu***, atliktu tik ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** lygmeniu (reikšmingumo vertinimo principas „iš apačios į viršų“).

29. Teiktinai informacijai įmonė turi:

a) taikyti 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“;

b) ***temai*** ar potemei, susijusiai su jos reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***,

i). taikyti 2 ETAS „*Bendroji atskleistina informacija*“, BAR-P, BAR-V, BAR-R ir BAR-U ***politikai***, ***veiksmams***, ***rodikliams*** ir ***uždaviniams***;

ii.) atskleisti su konkrečia teminių standartų tema ar poteme susijusią informaciją pagal AR (įskaitant TR) ir

(c) prireikus pagal 11 straipsnį pridėti subjektui būdingą informaciją.

30. Kai reikšmingas ***poveikis***, ***rizika*** ar ***galimybė*** yra susiję su ***poteme***, įmonė turi pateikti tik reikšmingą informaciją apie tą potemę.

31. Kai įmonė taiko ETAS numatytas lengvatines nuostatas, ji turi atskleisti 5.4, 7.3, 7.4 ir 7.7 poskyriuose nurodytą informaciją.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

27 straipsnio 9 TR **(Principas „iš viršaus į apačią“)**	Principas „iš viršaus į apačią“ leidžia įmonei išvengti nereikalingo darbo vertinant savo ***poveikio***, ***rizikų*** ar ***galimybių reikšmingumą*** ar nereikšmingumą pagal ***temą*** ar potemę. Apskritai pagal principą „iš viršaus į apačią“ nereikalaujama, kad įmonė atliktų reikšmingumo vertinimą atskiro poveikio, rizikų ir galimybių lygmeniu. Kai kuriais atvejais gali prireikti detalesnio vertinimo, jei galima pagrįstai tikėtis, kad dėl jo bus padaryta kitokia išvada dėl įmonės poveikio, rizikų ar galimybių reikšmingumo pagal temą ar potemę. Vadovaujantis principu „iš viršaus į apačią“, išvadą dėl ***reikšmingumo*** galima padaryti temos lygmeniu dėl bendro poveikio, rizikų ir galimybių.
27–28 straipsnių 10 TR **(Principų derinimas)**	Įmonė kai kurioms ***temoms*** gali taikyti principą „iš viršaus į apačią“, o kitoms – analizę „iš apačios į viršų“.
27 straipsnio 11 TR **(Geografinės vietovės)**	***Geografinės vietovės*** arba geografinis kontekstas gali būti analizuojami įvairiais lygmenimis (šalies, regiono, apskrities, vandens baseino, ***ekosistemos*** ar ***veiklos vietos***) atsižvelgiant į jų svarbą vertinimui.
29 straipsnio 12 TR **(2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ AR)**	2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ AR yra esminio pobūdžio, todėl gali lemti reikšmingą informaciją visoms įmonėms.

3.1.3. Reikšmingumo vertinimo pagrindai

32. Atlikdama ***dvejopo reikšmingumo*** vertinimą, įmonė:

a) turi naudoti pagrįstą ir patvirtinamą informaciją, kuri paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną įmonei prieinama be pernelyg didelių išlaidų ar pastangų (žr. 7.4 skyrių);

b) neprivalo vertinti kiekvieno galimo ***poveikio***, ***rizikos*** ar ***galimybės*** visose savo operacijų srityse ir ***vertės grandinės*** pradinėje ir galutinėje grandyse, bet daugiausia dėmesio turi skirti sritims, kuriose, atsižvelgiant į įmonės strategiją ir ***verslo modelį***, ***geografines vietoves***, sektorius, ***verslo santykius***, veiklos pobūdį ar kitus veiksnius, galima tikėtis, kad reikšmingas poveikis, rizikos ar galimybės atsiras.

33. Įmonė gali sugebėti atlikti su ***vertės grandinės*** pradine ir galutine grandimis susijusį ***reikšmingumo*** vertinimą be tiesioginio ***vertės grandinės*** dalyvių indėlio, naudodama vidutinius regioninius duomenis, sektorių duomenis arba visuotinai prieinamą informaciją apie ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** egzistavimą atitinkamomis aplinkybėmis.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

32 straipsnio 13 TR **(Pagrįsta ir patvirtinama informacija ir poveikio, rizikų ir galimybių nustatymas)**	Naudojant pagrįstą ir patvirtinamą informaciją, kuri paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną įmonei prieinama be pernelyg didelių išlaidų ar pastangų (7.4 skyrius): a) nebūtina naudoti kiekybinės informacijos arba kiekybinio vertinimo balais. Įmonei gali pakakti kokybinės analizės, kad ji galėtų padaryti pagrįstą išvadą dėl su konkrečia ***tema*** susijusio ***poveikio***, ***rizikų*** ar ***galimybių reikšmingumo***, ir b) įmonė neprivalo atlikti išsamios informacijos paieškos, kad nustatytų reikšmingą poveikį, rizikas ar galimybes.
32 straipsnio 14 TR **(Įprasti vidaus ir išorės šaltiniai)**	Kad palengvintų ***reikšmingumo*** vertinimą, įmonė gali atsižvelgti į šiuos įprastus vidaus ir išorės šaltinius: įmonės tvarumo išsamaus patikrinimo ir bendruosius rizikos valdymo procesus; paveikiamų ***suinteresuotųjų subjektų*** įtraukimą; panašių įmonių patirtį; ataskaitas ir statistiką, mokslinius duomenis ir ekspertų rekomendacijas.
32 straipsnio 15 TR **(Poveikio stiprumo požymiai ir laikotarpis)**	Atliekant ***reikšmingumo*** vertinimą (žr. 27 ir 32 straipsnius), įmonei nereikia analizuoti: a) kiekvieno stiprumo požymio (žr. 3.2.1 skyrių), jei galima padaryti išvadą, kad poveikis yra stiprus, neanalizuojant kiekvieno požymio atskirai, ir b) kiekvieno laikotarpio, susijusio su kiekvienu ***poveikiu***, ***rizika*** ar ***galimybe***, nebent reikia reikia atlikti tolesnį vertinimą, pavyzdžiui, kai įmonė tikisi, kad poveikis, rizika ar galimybė laikui bėgant keisis.
32 straipsnio 16 TR **(Reikšmingumo vertinimo lygmuo)**	Tolesni straipsniai padeda nustatyti lygmenį, kuriuo atliekamas ***reikšmingumo*** vertinimas. Agregavimo arba išskaidymo lygmuo atskaitomybės tikslais nustatomas atskirai nuo lygmens, kuriuo atliekamas reikšmingumo vertinimas, ir laikantis 3.3.2 skyriaus „Agregavimo ir išskaidymo lygmuo“ nuostatų. Kalbant apie pagal 32 straipsnio b punktą nustatytas geografines vietoves, įmonei gali reikėti atsižvelgti į konkretų kontekstą, kad galėtų įvertinti ***poveikio***, ***rizikų*** ar ***galimybių*** reikšmingumą. Tai gali būti būtina, jei, pavyzdžiui, poveikio, rizikos ar galimybės reikšmingumo arba nereikšmingumo pagal ***temą*** ar potemę negalima nustatyti neatsižvelgus į konkretų kontekstą arba jei galima pagrįstai tikėtis, kad konkretus kontekstas paveiks išvadą dėl atitinkamo poveikio, rizikos ar galimybės reikšmingumo. Kalbant apie aplinkos ***temas***, veiksniai, turintys įtakos neigiamo poveikio egzistavimui konkrečiame ***geografinės vietovės*** kontekste, be kita ko, yra šie: vietovės oro, vandens ir ***dirvožemio*** kokybė; vandens prieinamumas ***vandens stygiaus*** teritorijose, ir ***gresiančių išnykti rūšių*** bei ***ekosistemų*** buvimas ***pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorijose***.

	Kadangi tai susiję su poveikiu gamtai ir ***priklausomybe***, pirmieji trys LEAP (santrumpa iš angliškų žodžių *locate*, *evaluate*, *assess*, *prepare*) metodo etapai (nustatyti vietą, įvertinti poveikį, įvertinti riziką ir galimybes) yra vertingas atskaitos taškas siekiant: a) nustatyti (angl. *locate*), kur pačios įmonės operacijose ir ***vertės grandinės*** pradinėje ir galutinėje grandyse vyksta sąveika su gamta; b) įvertinti (angl. *evaluate*) susijusią priklausomybę ir ***poveikį*** ir c) įvertinti (angl. *assess*) susijusias ***rizikas ar galimybes***. Kalbant apie socialines temas, veiksniai, turintys įtakos neigiamo poveikio egzistavimui konkrečiame geografinės vietovės kontekste, be kita ko, yra šie: konfliktinės ir didelės rizikos zonos ir pažeidžiamų gyventojų, pavyzdžiui, ***čiabuvių*** ar darbuotojų migrantų, buvimas.

3.1.4. Dvejopo reikšmingumo vertinimo periodiškumas

34. Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną įmonė turi apsvarstyti, ar įvyko reikšmingų pokyčių, kurie galėtų paveikti ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais atlikto ***reikšmingumo*** vertinimo išvadas. Jei tokie pokyčiai nustatomi, įmonė turi peržiūrėti ir atnaujinti vertinimą. Pokyčiai gali būti susiję su įmonės veikla, struktūra, ***verslo santykiais***, ***poveikio***, ***rizikų*** ar ***galimybių*** supratimu, vertinimo metodikomis arba išorės aplinka.

3.2. *Dvejopo reikšmingumo vertinimas: poveikio reikšmingumas ir finansinis reikšmingumas*

35. ***Dvejopą reikšmingumą*** sudaro du aspektai: ***poveikio reikšmingumas*** ir ***finansinis reikšmingumas*** ir įmonė turi atsižvelgti į jų sąveiką. ***Poveikis*** gali būti finansiškai reikšmingas nuo pat pradžių arba tapti finansiškai reikšmingas, kai pagrįstai tikimasi, kad trumpuoju, vidutiniu ar ilguoju laikotarpiais jis paveiks įmonės finansinius veiklos rezultatus, finansinę būklę, pinigų srautus, jos galimybes gauti finansavimą arba kapitalo kainą. Poveikis gali būti reikšmingas tik kaip poveikis, neatsižvelgiant į tai, ar jis yra reikšmingas finansiškai.

36. Apskritai atspirties taškas yra ***poveikio*** vertinimas. Įmonė taip pat turi įvertinti, ar yra reikšmingų ***rizikų*** ar ***galimybių***, nesusijusių su įmonės poveikiu, tokių kaip **fizinės rizikos**.

37. Įmonė turi nustatyti, kuris ***poveikis***, ***rizikos*** ar ***galimybės*** yra reikšmingi, remdamasi 3.2.1 ir 3.2.2 skyriuose nustatytais kriterijais ir atsižvelgdama į atitinkamus kokybinius aspektus bei kiekybinius slenksčius.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

37 straipsnio 17 TR **(Investicijas tam tikromis sąlygomis valdančių įmonių reikšmingumo vertinimas)**	Jeigu įmonė savo klientų vardu pagal su tais klientais sutartą įgaliojimą valdo investicijas patikėjimo teise, neišlaikydama su nuosavybe susijusios rizikos ar naudos, nesitikima, kad ta įmonė įvertins su tomis investicijomis susijusį ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes***.

3.2.1. Poveikio reikšmingumo vertinimas

38. ***Poveikio reikšmingumo*** vertinime nustatomas įmonės reikšmingas poveikis.

39. Įmonė turi pateikti informaciją apie konkrečią ***temą***, vertinant ***poveikio*** požiūriu, jei ta tema yra susijusi su įmonės reikšmingu faktiniu ar galimu, teigiamu ar neigiamu poveikiu žmonėms ar aplinkai trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais. Poveikis apima poveikį, susijusį su pačios įmonės operacijomis ir jos ***vertės grandinės*** pradine ir galutine grandimis, be kita ko, daromą per jos ***produktus*** ar paslaugas, taip pat per jos ***verslo santykius*** jos vertės grandinės pradinėje ir galutinėje grandyse. Verslo santykiai neapsiriboja tiesioginiais sutartiniais santykiais.

40. Faktinio neigiamo ***poveikio reikšmingumas*** turi būti vertinamas remiantis poveikio stiprumu. Galimas neigiamas poveikis turi būti vertinamas kartu vertinant stiprumą ir tikėtinumą. Stiprumas turi būti vertinamas remiantis šiais veiksniais: poveikio mastu, aprėptimi ir neatitaisomu pobūdžiu. Vertinant galimą neigiamą poveikį žmogaus teisėms poveikio stiprumas yra svarbesnis už tikėtinumą.

41. Faktinio teigiamo ***poveikio reikšmingumas*** turi būti vertinamas remiantis poveikio mastu ir aprėptimi. Galimo teigiamo poveikio reikšmingumas turi būti vertinamas remiantis poveikio mastu, aprėptimi ir tikėtinumu.

42. Paveikiamų ***suinteresuotųjų subjektų*** įtraukimo vykdant tvarumo išsamaus patikrinimo veiklą rezultatai yra svarbus ***poveikio reikšmingumo*** vertinimo įvedinys. Paveikiami suinteresuotieji subjektai yra asmenys arba grupės, kurių interesus paveikia arba galėtų paveikti įmonės veikla ir jos tiesioginiai ir netiesioginiai ***verslo santykiai*** **vertės grandinės** pradinėje ir galutinėje grandyse. Pilietinė visuomenė, nevyriausybinės organizacijos ir profesinės sąjungos, kaip ***vartotojai***, gali atstovauti paveikiamiems suinteresuotiesiems subjektams.

43. Nustatant, kaip atliekant reikšmingumo vertinimą atsižvelgti į ***politiką*** ir ***veiksmus***, kuriais siekiama užkirsti kelią neigiamam ***poveikiui***, jį sušvelninti, pašalinti, kuo labiau sumažinti ir ištaisyti, taikomos šios nuostatos:

a) faktinio neigiamo ***poveikio***, pasireiškusio per ataskaitinius metus, stiprumas turi būti vertinamas pagal tai, kaip jis faktiškai pasireiškė per ataskaitinius metus. ***Faktinis poveikis*** apima poveikį, atsiradusį ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais ir tebeegzistuojantį einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu. Jo stiprumas vertinamas remiantis einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu, t. y. atsižvelgiant į tai, kaip jis buvo švelninamas, šalinamas arba mažinamas ankstesniais laikotarpiais. Vertinime neturi būti atsižvelgiama į **ištaisymo** veiklą, skirtą reaguoti į poveikį, jei ta veikla buvo vykdoma ataskaitiniu laikotarpiu;

b) galimo neigiamo ***poveikio*** (kuris gali pasireikšti ateityje) stiprumas ir tikėtinumas turi būti vertinami atsižvelgiant į įgyvendintą prevencijos ir poveikio švelninimo ***politiką*** ir ***veiksmus*** tik tuo atveju, jei galima pagrįstai daryti prielaidą, jog ta politika ir veiksmais stiprumas ar tikėtinumas gali būti veiksmingai sumažinti. Į dar neįgyvendintus veiksmus ar politiką neturi būti atsižvelgiama, ir

c) informacija apie ***poveikį*** ir apie tai, kaip įmonė jį valdo vykdydama ***politiką*** ir ***veiksmus***, gali būti naudinga ***vartotojams*** priimant sprendimus, nepriklausomai nuo to, kaip veiksmingai įmonė jį valdo, arba nepriklausomai nuo to, kaip veiksmingai reguliuojamos atitinkamos ***temos***. Tokiais atvejais į tai reikia atsižvelgti reikšmingumo vertinime.

44. ***Teigiamas poveikis*** turi būti vertinamas atskirai, nenaudojant užskaitos su neigiamu ***poveikiu***. Veiksmų, kuriais siekiama užkirsti kelią neigiamam poveikiui, su kuriuo įmonė yra susijusi, jį sušvelninti, pašalinti, kuo labiau sumažinti ar ištaisyti, arba užtikrinti atitiktį įstatymams ir kitiems teisės aktams, rezultatai nėra teigiamas poveikis. Teigiamas poveikis apima įmonės verslo veiklos, ***produktų*** ar paslaugų poveikį, kuriuo sušvelninamas, pašalinamas, kuo labiau sumažinamas arba ištaisomas kitos šalies neigiamas poveikis, kai įmonė su tuo poveikiu nesusijusi.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

38–39 straipsnių 18 TR **(Susijusio poveikio pavyzdžiai)**	Toliau pateikiami du su įmone susijusio ***poveikio*** pavyzdžiai: a) jei įmonė savo ***produktuose*** naudoja kobaltą, kuris kasamas naudojant ***vaikų darbą***, atsirandantis neigiamas poveikis per ***verslo santykių*** pakopas jos ***vertės grandinės*** pradinėje grandyje yra tiesiogiai susijęs su įmonės produktais. Šie verslo santykiai apima ***tiekėjus***, lydyklą ir naudingųjų iškasenų prekybos įmonę, taip pat kasybos įmonę, kuri naudoja vaikų darbą, ir b) jei įmonė kitai įmonei teikia finansines paskolas verslo veiklai, dėl kurios pažeidžiant sutartus aplinkosaugos standartus užteršiamas vanduo ir žemė aplink operacijų vietą, šis neigiamas poveikis per jos santykius su kita įmone, kuriai ji teikia paskolas, yra susijęs su įmone.

38–39 straipsnių 19 TR **(Kokybiniai aspektai ir kiekybiniai slenksčiai)**	Taikant principą „iš viršaus į apačią“ išvadai dėl ***reikšmingumo*** padaryti gali pakakti naudoti kokybinius aspektus. Taikydama principą „iš apačios į viršų“, įmonė gali naudoti arba kokybinius aspektus, arba kiekybinius slenksčius, priklausomai nuo ***poveikio*** pobūdžio, turimų duomenų ir kitų aplinkybių.
38–39 straipsnių 20 TR **(Poveikio reikšmingumo vertinimo etapai)**	Atlikdama ***poveikio reikšmingumo*** vertinimą, įmonė turi apsvarstyti galimybę imtis šių veiksmų: a) suprasti (veiklą, ***verslo santykius*** ir ***suinteresuotuosius subjektus***); b) nustatyti faktinį ir ***galimą poveikį*** (neigiamą ir teigiamą) ir c) įvertinti faktinio ir galimo poveikio reikšmingumą ir nustatyti ***temas***, apie kurias reikia pateikti informaciją, remiantis vertinimo rezultatais.
38–39 straipsnių 21 TR **(Kitose atskaitomybės sistemose vartojami terminai)**	Terminas „reikšmingiausias poveikis“ kai kuriose esamose atskaitomybės sistemose vartojamas siekiant nurodyti ***poveikį***, kuris ETAS apibūdinamas kaip „reikšmingas poveikis“.
40–41 straipsnių 22 TR **(Mastas, aprėptis ir neatitaisomas pobūdis)**	**Poveikio** stiprumas vertinamas pagal jo mastą, aprėptį ir neatitaisomą pobūdį: a) mastą: kiek neigiamas poveikis yra stiprus arba kiek teigiamas poveikis yra naudingas žmonėms ar aplinkai; b) aprėptį: kiek neigiamas ar teigiamas poveikis yra paplitęs. Poveikio aplinkai atveju aprėptis gali būti suprantama kaip žalos aplinkai mastas arba kaip geografinė aprėptis. Poveikio žmonėms atveju aprėptis gali būti suprantama kaip neigiamai paveikiamų žmonių skaičius, ir c) neatitaisomą pobūdį: ar ir kokiu mastu neigiamą poveikį galima ištaisyti, t. y. atkurti pirminę aplinkos arba paveikiamų žmonių būklę. Dėl bet kurio iš trijų požymių (masto, aprėpties ir neatitaisomo pobūdžio) neigiamas poveikis gali tapti stiprus.
42 straipsnio 23 TR **(Suinteresuotieji subjektai)**	Štai tipinės įmonės paveikiamų ***suinteresuotųjų subjektų*** kategorijos: įmonės ***savos darbo jėgos*** ir ***vertės grandinių*** pradinės ir galutinės grandžių darbuotojai ir ***darbuotojų atstovai***, bendruomenės, kurias paveikia jos verslo operacijos arba vertės grandinės pradinės ir galutinės grandžių veikla, taip pat jos ***produktų*** ir paslaugų ***vartotojai*** ir ***galutiniai naudotojai***. Siekiant atsižvelgti į paveikiamus suinteresuotuosius subjektus, ypatingą dėmesį reikia skirti šių kategorijų suinteresuotiesiems subjektams, kurie yra ypač pažeidžiamoje padėtyje. Gamta gali būti laikoma tyliuoju paveikiamu suinteresuotuoju subjektu.
42 straipsnio 24 TR **(Paveikiamų suinteresuotųjų subjektų įtraukimas)**	Jeigu įmonė į savo išsamaus patikrinimo procesą (jei jį vykdo), įtraukia paveikiamus ***suinteresuotuosius subjektus***, kad nustatytų, įvertintų neigiamą ***poveikį*** ir į jį reaguotų, šio įtraukimo rezultatai suteikia vertingų duomenų jos ***reikšmingumo*** vertinimui, todėl atskiro reikšmingumo vertinimui skirto įtraukimo proceso vykdyti nebereikia. Tačiau įmonė taip pat gali prašyti tiesioginio paveikiamų suinteresuotųjų subjektų arba jų atstovų (pvz., **samdomųjų darbuotojų** atstovų ar profesinių sąjungų), taip pat tvarumo ataskaitų ***vartotojų*** ir kitų ekspertų indėlio į jos reikšmingumo vertinimą. Tai apima grįžtamąją informaciją apie įmonės išvadas dėl reikšmingo poveikio, ***rizikų*** ar ***galimybių*** nustatymo, taip pat dėl ***temų***, apie kurias reikia pateikti informaciją.
42 straipsnio 25 TR **(Darbuotojų atstovai)**	Pagal Direktyvą 2013/34/ES (Apskaitos direktyva) su pakeitimais, padarytais Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva, įmonės vadovybė tinkamu lygmeniu turi informuoti ***darbuotojų atstovus*** ir su jais aptarti aktualią informaciją ir informacijos apie tvarumą gavimo bei tikrinimo priemones. Toks procesas ir, kai taikytina, susijęs pranešimas atitinkamiems ***administraciniams, valdymo ir priežiūros organams*** yra vertingas ***suinteresuotųjų subjektų*** įtraukimo elementas.

43 straipsnio a punkto 26 TR **(Atsižvelgimas į įgyvendintą politiką ir veiksmus)**	Pavyzdžiui, siekiant atsižvelgti į įgyvendintą ***politiką*** ir ***veiksmus*** atliekant ***reikšmingumo*** vertinimą pagal 43 straipsnio a punktą, kai išsilieja nafta, pastangos izoliuoti išsiliejusią naftą laikomos poveikio švelninimu, o išsiliejimo padarytos žalos ar nuostolio atitaisymas laikomas poveikio ***ištaisymu***.
43 straipsnio b punkto 27 TR **(Politikos atskyrimas)**	Jei ***politikoje*** numatomi būsimi ***veiksmai***, kuriais siekiama užtikrinti, kad ji būtų veiksminga mažinant ***poveikio*** stiprumą ar tikėtinumą, vertinant atitinkamo poveikio ***reikšmingumą*** į tai, kad ta politika ir susiję būsimi veiksmai yra, neturi būti atsižvelgiama.
43 straipsnio c punkto 28 TR	43 straipsnio c punkte aprašytais atvejais įmonė turi atitinkamai pritaikyti savo požiūrį į ***reikšmingumo*** vertinimą, kad patenkintų ***vartotojų*** informacijos poreikius, kaip aprašyta 23 straipsnyje.

3.2.2. Finansinio reikšmingumo vertinimas

45. Atliekant ***finansinio reikšmingumo*** vertinimą nustatoma informacija, kuri yra laikoma reikšminga pagrindiniams bendrosios paskirties finansinių ataskaitų ***vartotojams*** priimant sprendimus dėl išteklių suteikimo įmonei (žr. 23 straipsnio a punktą.

46. ***Finansinio reikšmingumo*** aprėptis tvarumo atskaitomybės tikslais nustatoma išplečiant ***reikšmingumo*** aprėptį, taikomą nustatant, kokia informacija turi būti įtraukta į įmonės finansines ataskaitas, remiantis taikytinomis pripažinimo ir matavimo taisyklėmis. ***Temos*** finansinis reikšmingumas neapsiriboja reikšmingomis ***rizikomis*** ar ***galimybėmis***, paveikiančiomis įmonės kontroliuojamus subjektus, bet apima informaciją apie reikšmingas rizikas ir galimybes, priskirtinas ***verslo santykiams vertės grandinės*** pradinėje ir galutinėje grandyse (žr. 62 straipsnį).

47. Įmonė turi pateikti informaciją apie ***temą finansinio reikšmingumo*** požiūriu, jei ji sukelia arba, kaip galima pagrįstai tikėtis, sukels reikšmingą ***finansinį poveikį***. Taip yra tokiu atveju, kai su tema susijusios ***rizikos*** arba ***galimybės*** turi arba, kaip galima pagrįstai tikėtis, turės reikšmingos įtakos įmonės veiklos pokyčiams, finansinei būklei, finansiniams veiklos rezultatams, pinigų srautams, galimybei gauti finansavimą arba kapitalo kainai trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais.

48. ***Rizikos*** ir ***galimybės*** gali atsirasti dėl praeities arba būsimų įvykių. Reikšmingos rizikos ir galimybės atsiranda dėl įmonės:

    a) reikšmingo ***poveikio***, nustatyto ***poveikio reikšmingumo*** vertinime;

    b) ***priklausomybės*** nuo gamtinių, žmogiškųjų ir socialinių išteklių ir

    c) kitų veiksnių, pavyzdžiui, patiriamų su klimatu susijusių grėsmių arba reglamentavimo pokyčių, kuriais reaguojama į ***sistemines rizikas***.

49. Nustatydama ***rizikas*** ir ***galimybes***, įmonė į ***priklausomybę*** turi atsižvelgti kaip į ***finansinio poveikio***, susijusio arba su pinigų srautais, arba su ištekliais, nepripažintais finansinėse ataskaitose, šaltinį. Priklausomybė gali būti rizikos ar galimybių šaltinis, neatsižvelgiant į ***galimą poveikį*** gamtiniams, žmogiškiesiems ir socialiniams ištekliams, kuriais kliaujamasi.

50. ***Rizikų*** ir ***galimybių reikšmingumas*** vertinamas remiantis šių veiksnių deriniu: pasireiškimo tikėtinumo ir galimo ***finansinio poveikio*** dydžio.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

48 straipsnio 29 TR **(Vidaus rizikos valdymas)**	Vidaus rizikos valdymo sistema yra vertingas ***rizikų*** ir ***galimybių reikšmingumo*** vertinimo įvedinys. Kalbant apie kredito įstaigas ir draudimo įmones, reikšmingumo vertinimas gali būti grindžiamas taikytinomis prudencinėmis reguliavimo sistemomis.
49 straipsnio 30 TR **(Priklausomybė)**	***Priklausomybė*** gali paveikti: a) įmonės gebėjimą naudoti arba gauti išteklius, kurių reikia jos verslo procesuose; b) tų išteklių kokybę ir kainos nustatymą arba c) gebėjimą priimtinomis sąlygomis plėtoti santykius, kurių reikia jos verslo procesams.
49 straipsnio 31 TR **(Indėlis į finansinį poveikį)**	Vertindama ***rizikų*** ir ***galimybių reikšmingumą***, įmonė turi atsižvelgti į jų indėlį į ***finansinį poveikį*** trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais, taikydama: a) tikėtinus ***scenarijus*** / prognozes ir b) ***numatomą finansinį poveikį***, kuris neatsispindi (arba dar neatsispindi) finansinėse ataskaitose ir kuris atsiranda dėl reikšmingų rizikų ir galimybių. Taip gali būti dėl situacijų, dėl kurių turtas ir įsipareigojimai arba pajamos ir išlaidos finansinėse ataskaitose dar nėra pripažinti pagal apskaitos pripažinimo kriterijus.

3.3. *Konkrečios aplinkybės*

3.3.1. Reikšmingas poveikis arba rizikos, atsirandantys dėl veiksmų, kuriais siekiama reaguoti į su kitomis temomis susijusį poveikį arba rizikas

51. Atliekant ***reikšmingumo*** vertinimą gali būti nustatytos situacijos, kai dėl įmonės ***veiksmų***, kurių imamasi siekiant reaguoti į tam tikrą su viena ***tema*** susijusį ***poveikį***, ***rizikas*** ar ***galimybes***, gali atsirasti reikšmingas su viena ar daugiau kitų temų susijęs neigiamas poveikis arba reikšmingos rizikos. Tokiais atvejais įmonė atskleidžiamą informaciją turi pateikti taip, kad būtų lengviau suprasti skirtingų temų sąsajas.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

51 straipsnio 32 TR **(Dėl veiksmų atsirandantis poveikis arba rizikos)**	Toliau pateikiama tokių situacijų pavyzdžių. Klimato kaitos švelninimo ***pertvarkos planas*** daro reikšmingą neigiamą ***poveikį savai darbo jėgai*** arba sukelia su ja susijusių ***rizikų***. Siekdama skatinti susijusios informacijos sklaidą (žr. 9.1 skyrių), įmonė: a) atskleidžia su sava darbo jėga siejamą reikšmingą neigiamą poveikį arba rizikas, atsirandančius dėl pertvarkos plano, įskaitant ***veiksmus***, dėl kurių jie atsiranda, pateikdama kryžminę nuorodą į atskleidžiamą informaciją apie klimatą, ir b) atskleisdama informaciją apie klimatą pateikia aprašymą, kaip reaguojama į su klimatu susijusį reikšmingą neigiamą poveikį ar rizikas.

3.3.2. Agregavimo ir išskaidymo lygmuo

52. Įmonė turi agreguoti arba išskaidyti informaciją taip, kad būtų atspindėtas lygmuo, kuriuo atsiranda didelių reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ar ***galimybių*** skirtumų, pavyzdžiui, pagal ***temą***, sektorių, patronuojamąją įmonę, ***geografinę vietovę***, turtą. Įmonė turi atsižvelgti į aktualius faktus ir aplinkybes, kad nustatytų agregavimo lygmenį, kuris padėtų teisingai pateikti informaciją apie jos poveikį, rizikas ar galimybes.

53. Įmonė turi užtikrinti, kad agregavimo ir išskaidymo lygmuo neužgožtų reikšmingos informacijos.

54. Atskleidžiama konkreti informacija turi būti teikiama ją išskaidant tokiu lygmeniu, kuriuo ***vartotojams*** būtų pateikta aktualiausia informacija, t. y. pagal ***temą***, ***poveikio***, ***rizikų*** ar ***galimybių*** grupę, individualų poveikį, riziką ar galimybę. Tai turėtų atspindėti tokius veiksnius kaip atitinkamo poveikio, rizikų ar galimybių pobūdis arba tai, kaip įmonė juos valdo.

55. Teikdama ataskaitas konsoliduotu lygmeniu, reikšmingo ***poveikio, rizikų*** ir ***galimybių*** vertinimą įmonė turi atlikti dėl konsoliduotos grupės, kad ir kokia būtų grupės teisinė struktūra. Ji turi užtikrinti, kad jos patronuojamųjų įmonių veikla būtų įtraukiama taip, kad būtų galima nešališkai nustatyti reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes grupės lygmeniu. Jei įmonė nustato, kad reikšmingas poveikis, rizikos ar galimybės grupės lygmeniu labai skiriasi nuo vienos ar kelių jos patronuojamųjų įmonių reikšmingo poveikio, rizikų ar galimybių, ji informaciją turi išskaidyti ir pateikti taip, kad būtų galima tinkamai suprasti atitinkamos patronuojamosios įmonės ar įmonių reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes. Jei grupės lygmeniu nustatytas reikšmingas poveikis, rizika ar galimybė nėra aktualūs visoms grupės patronuojamosioms įmonėms ar veiklai, informacija gali būti teikiama išskaidytu lygmeniu, įtraukiant tik tas patronuojamąsias įmones ar veiklą, kurioms poveikis, rizika ar galimybė yra aktualūs, (taip pat žr. lengvatines nuostatas, numatytas 93 straipsnyje nurodytiems ***rodikliams***).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

52 straipsnio 33 TR **(Reikšmingos geografinės vietovės)**	Įmonė turi apsvarstyti galimybę pateikiamą informaciją išskaidyti pagal reikšmingas ***geografines vietoves*** (žr. 11 TR) tinkamu lygmeniu, kai pagrindinio reikšmingo ***poveikio*** mastas labai priklauso nuo tų geografinių vietovių konteksto ypatumų arba kai įmonės veikloje yra didelių skirtumų, paveikiančių tas geografines vietoves. Taikomas agregavimo lygmuo neturi užgožti konkrečiame geografiniame kontekste egzistuojančio poveikio, rizikų ir juos lemiančių veiksnių, pavyzdžiui, kaupiamojo poveikio ekosistemoms ar bendriems ištekliams, tarpusavio sąsajų.
53 straipsnio 34 TR **(Netinkamas agregavimo lygmuo)**	Informacija gali būti užgožiama, kai netinkamas agregavimo lygmuo galėtų turėti įtakos bendrosios paskirties finansinių ataskaitų pagrindinių ***vartotojų*** sprendimui arba kitų bendrosios paskirties ***tvarumo ataskaitų*** vartotojų sprendimams. ***Poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** agregavimo lygmuo gali būti netinkamas, kai agreguojami bendrų charakteristikų neturintys duomenys arba išskaidomi bendrų charakteristikų turintys duomenys. Informacija užgožiama, kai nereikšminga informacija paslepia reikšmingą informaciją.

4. **Išsamus patikrinimas**

56. Išsamus patikrinimas yra procesas, kurį vykdydama įmonė nustato faktinį ir galimą neigiamą ***poveikį*** su jos veikla susijusiems asmenims ir aplinkai, užkerta jam kelią, jį švelnina, šalina, kuo labiau sumažina ir ištaiso. Direktyvoje (ES) 2024/1760 (Įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyva, ĮTIPD) nustatyti išsamaus patikrinimo reikalavimai įmonėms, kurioms taikomos jos nuostatos. Tarptautinėse teisinėse priemonėse – JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniuose principuose ir EBPO rekomendacijose daugiašalėms įmonėms – taip pat pateikiama atitinkamų rekomendacijų dėl išsamaus patikrinimo proceso. Išsamus patikrinimas yra nuolatinė praktika, kuria reaguojama į įmonės strategijos, ***verslo modelio***, veiklos, ***verslo santykių*** ir veiklos aplinkybių bei praktikos, įskaitant projektavimą, pirkimą ir pardavimą bei platinimą, pokyčius ir kuri gali tuos pokyčius nulemti.

57. ETAS nenustatoma jokių su išsamiu patikrinimu susijusių elgesio reikalavimų, jais taip pat neišplečiamas ir nekeičiamas įmonės ***administracinių, valdymo ir priežiūros organų*** vaidmuo, susijęs su išsamaus patikrinimo vykdymu. ETAS nuostatos nedaro poveikio Įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyvos nuostatoms, taikomoms į tos direktyvos taikymo sritį patenkančioms įmonėms.

58. Įmonės tvarumo išsamaus patikrinimo proceso rezultatais remiamasi vertinant jos reikšmingą neigiamą ***poveikį***.

59. Vienas iš išsamaus patikrinimo proceso etapų – neigiamo ***poveikio***, susijusio su pačios įmonės operacijomis, ***produktais*** ar paslaugomis, be kita ko, per ***verslo santykius*** įmonės ***vertės grandinės*** pradinėje ir galutinėje grandyse, nustatymas ir vertinimas. Išsamaus patikrinimo proceso poveikio nustatymo ir vertinimo etapais remiamasi vertinant reikšmingą poveikį atskaitomybės tikslais (žr. 3.2.1 skyrių). Nustačius reikšmingą neigiamą poveikį, taip pat lengviau nustatyti reikšmingas tvarumo ***rizikas*** ir ***galimybes***, kurias dažnai toks poveikis nulemia. Jeigu įmonė negali reaguoti į visą poveikį vienu metu, vykdant išsamaus patikrinimo procesą galima nustatyti ***veiksmų*** prioritetus, remiantis poveikio stiprumu ir tikėtinumu.

5. **Ataskaitas teikianti įmonė ir vertės grandinės pradinė ir galutinė grandys**

5.1. *Ataskaitas teikianti įmonė ir pačios įmonės operacijos*

60. ***Tvarumo ataskaita*** turi būti rengiama dėl tos pačios ataskaitas teikiančios įmonės, dėl kurios parengtos ir finansinės ataskaitos. Jei konsoliduotąsias finansines ataskaitas rengia patronuojančioji įmonė, tvarumo ataskaita pagal taikytinus apskaitos reikalavimus turi būti rengiama dėl patronuojančiosios įmonės ir jos patronuojamųjų įmonių. Tai netaikoma, jei įmonė neprivalo rengti finansinių ataskaitų arba jei jos konsoliduotoji informacija apie tvarumą rengiama pagal Direktyvos 2013/34/ES (Apskaitos direktyva) 48i straipsnį.

61. Kai teikiama grupės informacija, ataskaitas teikianti įmonė paprastai (išskyrus konkrečias aplinkybes, pvz., išperkamąją nuomą ir turtą, kuris laikomas įmonės ilgalaikių išmokų darbuotojams sistemose) prie savo pačios operacijų priskiria: patronuojančiosios įmonės ir jos patronuojamųjų įmonių, esančių ES arba už jos ribų, turtą, įsipareigojimus, pajamas ir išlaidas, nustatytus pagal taikytinus apskaitos reikalavimus. 62–75 straipsniuose pateikiamos papildomos nuostatos ir išimtys dėl su pačios įmonės operacijomis ir ***vertės grandinės*** pradine ir galutine grandimis susijusios atskaitomybės aprėpties nustatymo. Be to, įmonė į tvarumo atskaitomybės aprėptį gali neįtraukti patronuojamosios įmonės, kuri neįtraukta į konsoliduotąsias finansines ataskaitas dėl to, kad finansiniu požiūriu yra nereikšminga, nebent yra konkrečių faktų ir aplinkybių, dėl kurių grupė patiria ***poveikį***, atsirandantį dėl konkrečios patronuojamosios įmonės, kuris atitinka grupės ***reikšmingumo*** slenkščius.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

61 straipsnio 35 TR **(Patronuojamoji įmonė, kurios ataskaitinis laikotarpis skirtingas)**	Į konsoliduotąją ***tvarumo ataskaitą*** įtraukdama patronuojamąsias įmones, kurių ataskaitiniai laikotarpiai skirtingi, įmonė gali pasinaudoti tokiomis aplinkybėmis taikytinomis apskaitos nuostatomis.
61 straipsnio 36 TR **(Bendrų operacijų dalis)**	Nedarant poveikio 92 straipsnyje numatytai lengvatinei nuostatai, įmonė prie ***savo pačios operacijų*** turi priskirti ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes***, susijusius su jos bendrų operacijų turto, įsipareigojimų, pajamų ir išlaidų, pripažintų finansinėse ataskaitose, dalimi.

5.2. *Vertės grandinės pradinės ir galutinės grandžių informacijos įtraukimas*

62. Jeigu tai būtina įmonės reikšmingam ***poveikiui***, ***rizikoms*** ir ***galimybėms*** suprasti ir siekiant, kad informacija atitiktų kokybines charakteristikas (žr. B priedėlį), pateikiama informacija turi apimti ne tik pačios įmonės operacijas, bet ir reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes, susijusius su įmone per jos tiesioginius ir netiesioginius ***verslo santykius vertės grandinės*** pradinėje ir galutinėje grandyse (vertės grandinės informacija), nedarant poveikio 5.4 skyriuje numatytai lengvatinei nuostatai, taikomai įsigijimams ir perleidimams.

63. Įmonė turi įtraukti reikšmingą ***vertės grandinės*** pradinės ir galutinės grandžių informaciją, atsižvelgdama į savo ***dvejopo reikšmingumo*** vertinimo rezultatus, kaip aprašyta šiame standarte, ir į visus konkrečius reikalavimus, susijusius su vertės grandinės pradine ir galutine grandimis, kituose ETAS.

64. Taikant 63 straipsnį nereikia pateikti informacijos apie kiekvieną ***vertės grandinės*** pradinės ir galutinės grandžių dalyvį, o tik įtraukti reikšmingą informaciją.

65. Siekdama nustatyti reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ar ***galimybes***, kurie yra susiję su įmone per jos ***verslo santykius vertės grandinės*** pradinėje ir galutinėje grandyse, ir pateikti apie juos informaciją, įmonė gali naudoti informaciją, surinktą tiesiogiai iš sandorio šalių vertės grandinės pradinėje ir galutinėje grandyse, arba gali naudoti įverčius, priklausomai nuo būtinų duomenų rinkimo praktiškumo ir jų patikimumo. Rengdama įverčius įmonė gali naudoti vidaus ir išorės informaciją, pavyzdžiui, iš netiesioginių šaltinių gautus duomenis, vidutinius sektoriaus duomenis, imčių analizes, rinkos ir panašių grupių duomenis, išlaidomis pagrįstus duomenis arba kitus pakaitinius kintamuosius.

66. Taikydama Direktyvos 2013/34/ES (Apskaitos direktyva) 19a straipsnio 3 dalies pirmą–šeštą pastraipas ir 29a straipsnio 3 dalies pirmą–šeštą pastraipas, įmonė turi atsižvelgti į tai, kad informacijos apie tvarumą, kurios ji gali reikalauti iš savo ***vertės grandinėje*** esančių saugomų įmonių, viršutinės ribos (vertės grandinės informacijos limito) neviršija tik Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2026/1560 ([1]) II priede nurodyti duomenų vienetai. Šis apribojimas taip pat taikomas ne ES įmonėms ataskaitas teikiančios įmonės vertės grandinės pradinėje ir galutinėje grandyse.

67. Skirtingas ***poveikis***, ***rizikos*** ar ***galimybės*** gali būti reikšmingi skirtingų įmonės ***vertės grandinės*** pradinės ir galutinės grandžių dalių atžvilgiu.

68. Pateikiama informacija apie ***politiką***, ***veiksmus*** ir ***uždavinius*** turi apimti ***vertės grandinės*** pradinės ir galutinės grandžių informaciją tik tiek, kiek vertės grandinė patenka į įmonės politikos, veiksmų ir uždavinių taikymo sritį.

69. Investicijos, įskaitant akcijų nuosavybės pozicijas asocijuotosiose ir bendrosiose įmonėse, laikomos ***verslo santykiais***.

70. Nedarant poveikio 92 straipsnyje numatytai lengvatinei nuostatai, kai kuriais atvejais asocijuotosios arba bendrosios įmonės, apskaitomos taikant nuosavybės metodą, taip pat priklauso įmonės ***vertės grandinės*** pradinei ir galutinei grandims ne tik dėl turimos akcijų nuosavybės, bet ir todėl, kad, pavyzdžiui, jos taip pat yra ***tiekėjos*** arba klientės. Tokiais atvejais įmonė su šiais tiekimo ar klientų santykiais susijusią informaciją turi atskleisti pagal 62 straipsnį, laikydamasi panašiems ***verslo santykiams*** taikomo metodo. Tokiais atvejais, nustatant ***rodiklius***, asocijuotosios ar bendrosios įmonės duomenys neapsiriboja turima nuosavo kapitalo dalimi, bet turi parodyti ir ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes***, kurie yra susiję su įmone per tiekimo ar klientų santykius. Tai reiškia, kad įmonė atsižvelgia tiek į savo kaip investuotojos į asocijuotąją ar bendrąją įmonę santykius, tiek į savo su tiekimu ar klientais susijusius santykius.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

62–63 straipsnių 37 TR **(Investicijas tam tikromis sąlygomis valdančių įmonių vertės grandinės informacijos teikimas)**	Jeigu įmonė savo klientų vardu pagal su tais klientais sutartą įgaliojimą valdo investicijas patikėjimo teise, neišlaikydama su nuosavybe susijusios rizikos ar naudos, nesitikima, kad ta įmonė teiks duomenis apie tas investicijas.
63 straipsnio 38 TR **(Rodikliai ir vertės grandinė)**	Įmonei reikia įtraukti subjektui būdingus ***rodiklius***, apimančius jos ***vertės grandinės*** pradinę ir galutinę grandis, kai tai būtina pagal 11 straipsnį, nes teminiuose ETAS nustatyti rodikliai apima tik jos pačios operacijas, išskyrus ***išmetamą ŠESD kiekį*** (E1-8 ETAS).

5.3. *Nuostatos ir išimtys, taikomos nustatant atitinkamą su pačios įmonės operacijomis ir vertės grandine susijusios atskaitomybės aprėptį*

71. Su nuomojamu turtu susijusio ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** šaltiniai gali būti skirtingi, priklausomai nuo to, ar jie atsiranda dėl turto naudojimo, ar dėl jo nuosavybės. Nuomininkas naudoja nuomojamą turtą ir turi pateikti informaciją apie poveikį, susijusį su turto naudojimu savo paties operacijose nuomos laikotarpiu. Nuomotojas suteikia nuomininkui teisę naudoti turtą ir turi pateikti informaciją apie poveikį, susijusį su turto naudojimu jo ***vertės grandinės*** galutinėje grandyje. Tai, ar su nuomojamu turtu susijusios rizikos ir galimybės, taip pat kitas nei su nuomojamo turto naudojimu susijęs poveikis, tenka nuomotojui ar nuomininkui, priklauso nuo nuomos sutarties nuostatų, kurios turėtų atsispindėti teikiamoje informacijoje.

([1]) 2026 m. liepos 3 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2026/1560, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES papildoma nustatant įmonių, kurioms taikomas vertės grandinės informacijos limitas, savanoriškai taikomus tvarumo atskaitomybės standartus (OL L, 2026/1560, 2026 9 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2026/1560/oj).

72. ***Poveikis***, ***rizikos*** ar ***galimybės***, atsirandantys dėl turto, kuris laikomas įmonės ilgalaikių išmokų darbuotojams sistemose, yra susiję su įmone per jos ***verslo santykius vertės grandinėje***.

73. 71 ir 72 straipsnių nuostatos yra viršesnės už teminius standartus, įskaitant E1-8 ETAS nuostatas.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

71 straipsnio 39 TR (Nuomojamas turtas)	Pavyzdžiui, ***taršą*** sukelia ne nuomotojas, o nuomininkas, kuris nuomojamoje gamykloje naudoja energiją arba vandenį. Todėl reikšmingą ***poveikį***, susijusį su nuomojamo turto naudojimu savo paties operacijose, įvertina nuomininkas.

5.4. *Lengvatinė nuostata, taikoma įsigijimams ir perleidimams*

74. Jei įmonė per ataskaitinį laikotarpį įsigyja patronuojamąją įmonę, ji gali atidėti tos patronuojamosios įmonės įtraukimą į ***reikšmingumo*** vertinimą ir ***tvarumo ataskaitą*** iki kito ataskaitinio laikotarpio. Jeigu patronuojamoji įmonė per ataskaitinį laikotarpį pasitraukia iš grupės, ji gali pakoreguoti reikšmingumo vertinimo taikymo sritį ir atskaitomybės aprėptį nuo einamojo ataskaitinio laikotarpio pradžios.

75. Jeigu įmonė taiko 74 straipsnyje numatytą lengvatinę nuostatą, ji turi naudoti turimą informaciją, kad atskleistų visus reikšmingus įvykius, kurie paveikė patronuojamąją įmonę ataskaitiniu laikotarpiu nuo įsigijimo arba iki perleidimo ir kurie turi įtakos grupės ***poveikiui*** tvarumo klausimams arba su jais susijusioms ***rizikoms*** ar ***galimybėms***.

6. **Ataskaitinis laikotarpis, baziniai metai ir laikotarpiai**

6.1. *Ataskaitinis laikotarpis ir baziniai metai*

76. Įmonės ***tvarumo ataskaitos***, įskaitant ***rodiklių*** apskaičiavimą, ataskaitinis laikotarpis turi derėti su jos finansinių ataskaitų laikotarpiu.

77. Baziniai metai yra praeities ataskaitinė data arba laikotarpis, apie kurį turima informacijos ir pagal kurį laikui bėgant gali būti palyginama paskesnė informacija.

78. Teikdama informaciją apie pažangą, padarytą įgyvendinant ***uždavinį***, įmonė turi pateikti bazinių metų lyginamąją informaciją apie ***rodiklius***, apie kuriuos informacija teikiama einamuoju laikotarpiu, nebent pagal atitinkamą AR konkrečiai reikalaujama elgtis kitaip. Jei nuo bazinių metų iki ataskaitinio laikotarpio pasiektos tarpinės reikšmės, ataskaitos apie tokius laimėjimus yra naudinga kontekstinė informacija.

6.2. *Laikotarpis: TRumpojo, vidutinio ir ilgojo laikotarpio apibrėžimas atskaitomybės tikslais*

79. Rengdama ***tvarumo ataskaitą*** įmonė turi taikyti tokius laiko intervalus, kuriais baigiasi ataskaitinis laikotarpis:

a) trumpasis laikotarpis: laikotarpio, nustatyto jos finansinėms ataskaitoms, trukmė;

b) vidutinis laikotarpis: nuo trumpojo laikotarpio pabaigos iki penkerių metų ir

c) ilgasis laikotarpis: ilgesnis nei penkeri metai.

80. Įmonė ilgąjį laikotarpį turi išskaidyti dar smulkiau, jei tikėtina, kad ***poveikis*** pasireikš arba ***veiksmų*** bus imamasi per ilgesnį nei penkerių metų laikotarpį, nes taip išskaidant pateikiama aktualios informacijos.

81. Įmonė gali taikyti kitokią vidutinio ar ilgojo laikotarpio apibrėžtį, jei naudojant 79 straipsnyje apibrėžtą vidutinį ar ilgąjį laikotarpį gaunama neaktualios informacijos. Taip gali atsitikti, jei įmonė a) savo reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** nustatymo ir valdymo procesams arba b) savo ***veiksmams*** ir ***uždaviniams*** taiko kitą apibrėžtį. Šios aplinkybės gali būti susijusios su sektoriui būdingais ypatumais, pavyzdžiui, pinigų srautu ir verslo ciklais arba planavimo laikotarpiais, kurie paprastai naudojami sektoriuje priimant sprendimus, numatoma kapitalo investicijų trukme arba laikotarpiais, per kuriuos ***vartotojai*** atlieka savo vertinimus.

82. ETAS pateikiamos nuorodos į trumpąjį, vidutinį ir ilgąjį laikotarpius nurodo laikotarpius, kuriuos įmonė nustatė pagal 79–81 straipsnių nuostatas.

7. **Informacijos apie tvarumą rengimas**

7.1. *Lyginamoji informacija*

83. Įmonė turi atskleisti lyginamąją ankstesnio ataskaitinio laikotarpio informaciją dėl visų kiekybinių ***rodiklių*** ir sumų. Taip pat reikalaujama, kad ji atskleistų lyginamąją aprašomąją informaciją, jei tai svarbu siekiant suprasti einamojo ataskaitinio laikotarpio ***tvarumo ataskaitą***.

84. ***Rodiklių***, įskaitant rodiklius, naudojamus ***uždaviniams*** nustatyti ir pažangai, padarytai tuos uždavinius įgyvendinant, stebėti, apibrėžimas ir skaičiavimas laikui bėgant turi būti nuoseklus. Įmonė turi pateikti kontekstinę informaciją ir pataisytus lyginamuosius duomenis, išskyrus atvejus, kai to padaryti ***neįmanoma***, jei ji:

a) rodiklį arba uždavinį apibrėžė iš naujo arba pakeitė arba

b) nustatė, kad yra naujos informacijos, susijusios su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu atskleistomis įvertintomis sumomis, ir naujoji informacija suteikia praėjusiu laikotarpiu egzistavusių aplinkybių įrodymų.

85. Jei pataisyti vieno ar kelių ankstesnių ataskaitinių laikotarpių ***rodiklių*** lyginamosios informacijos yra ***neįmanoma***, įmonė turi atskleisti šį faktą.

86. Kai ETAS reikalaujama, kad dėl ***rodiklio*** ar duomenų vieneto įmonė pateiktų daugiau nei vieną lyginamąjį laikotarpį, turi būti taikomi to ETAS reikalavimai.

87. Kalbant apie ***rodiklius*** ir pinigų sumas:

a) jeigu įmonė pateikia informaciją apie lyginamąsias sumas, kurios labai skiriasi nuo ankstesniu laikotarpiu pateiktos informacijos, ji turi nurodyti pokyčio priežastis ir skirtumą tarp ankstesniu laikotarpiu praneštų sumų ir pataisytų sumų;

b) jeigu įmonė informaciją apie tam tikrą ***temą*** arba reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes*** teikia pirmą kartą, su jais susijusios lyginamosios informacijos einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu pateikti nereikia (t. y. jeigu ji nebuvo pateikta ankstesnėse įmonės ***tvarumo ataskaitose***), ir

c) nedarant poveikio lengvatinei nuostatai, taikomai įsigijimams ir perleidimams (žr. 5.4 skyrių), kai būtina suteikti galimybę suprasti pažangą, padarytą įgyvendinant ***uždavinį*** po svarbaus įsigijimo ar perleidimo, įmonė turi aprašyti, kaip sandoris paveikia pažangą įgyvendinant uždavinį.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

84 straipsnio (b) punkto 40 TR **(Lyginamosios informacijos taisymas)**	Įmonė neprivalo pataisyti lyginamosios sumos pagal gautą naują informaciją, jei pataisyta lyginamoji suma nesuteikia naudingos informacijos, pavyzdžiui, tokiu atveju, kai atitinkamo ***rodiklio*** vertinimo metodika paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną sistemingai grindžiama ankstesnio laikotarpio duomenimis.

7.2. *Priimami sprendimai, matavimo neapibrėžtis ir rezultatų neapibrėžtis*

88. Įmonė turi atskleisti informaciją, kad suteiktų galimybę ***vartotojams*** suprasti:

a) sprendimus, kuriuos ji priima ir kurie labiausiai paveikia teikiamą informaciją;

b) reikšmingą neapibrėžtį, paveikiančią pateiktą informaciją, įskaitant tai, ar informacija grindžiama įverčiais, ir

c) reikšmingas su įverčiais susijusias prielaidas ir apribojimus.

89. Pagal kai kuriuos ETAS reikalaujama atskleisti informaciją, kurios rezultatai yra neaiškūs, pavyzdžiui, paaiškinti galimus būsimus įvykius. Spręsdama, ar informacija apie tokius galimus būsimus įvykius yra reikšminga, įmonė pagal 3.2.2 skyriuje išdėstytus kriterijus turi apsvarstyti:

a) įvykių ***numatomą finansinį poveikį*** (galimus rezultatus);

b) ***galimo*** galimų būsimų įvykių ***poveikio*** žmonėms ar aplinkai stiprumą ir tikėtinumą ir

c) galimų rezultatų įvairovę ir galimų rezultatų tame intervale tikėtinumą.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

89 straipsnio 41 TR **(Apie sprendimus)**	Rengdama ***tvarumo ataskaitą***, įmonė priima ne tik su įverčiais susijusius sprendimus, bet ir įvairius kitus sprendimus, kurie gali labai paveikti teikiamą informaciją, pavyzdžiui, kai: a) nustatoma reikšminga informacija, kuri turi būti įtraukta į tvarumo ataskaitą (žr. 23 straipsnį), ir b) nustatomas reikšmingas ***poveikis***, ***rizikos*** ar ***galimybės***, juos susiejant su atitinkama ***tema (-omis)***, ir įvertinama, ar reikia atnaujinti ***reikšmingumo*** vertinimą (žr. 3 skyrių).
89 straipsnio 42 TR **(Pagrįstų ir patvirtinamų prielaidų ir įverčių naudojimas)**	Pagrįstų įverčių naudojimas, be kita ko, rengiant ***scenarijų*** ar jautrumo analizę, yra esminė įmonės ***tvarumo ataskaitos*** rengimo dalis. Tai nedaro neigiamo poveikio tos informacijos naudingumui, jeigu paaiškinamos reikšmingos prielaidos ir įverčiai. Net jeigu matavimo neapibrėžties lygis yra aukštas, tai nebūtinai reikštų, kad tokia prielaida ar įvertis negali suteikti naudingos informacijos ar neatitinka informacijos kokybinių charakteristikų (žr. B priedėlį).
89 straipsnio 43 TR **(Pagrįstų ir patvirtinamų prielaidų ir įverčių naudojimas)**	88 straipsnyje(b) nustatytas reikalavimas susijęs su įverčiais, dėl kurių reikia priimti sunkiausius, subjektyviausius ar sudėtingiausius sprendimus.

7.3. *ETAS tvarumo ataskaitos rengimo lengvatinės nuostatos*

90. Įmonė gali neįtraukti veiklos į ***rodiklių*** skaičiavimus, jei dėl savo pobūdžio ji nėra reikšmingas ***poveikio***, ***rizikų*** ar ***galimybių***, kuriuos siekiama parodyti tuo rodikliu, veiksnys ir jei manoma, kad jos neįtraukus į skaičiavimus nebus pakenkta teikiamos informacijos aktualumui ir teisingam pateikimui. Įmonė turi atskleisti, ar šia lengvatine nuostata naudojamasi, ir pateikti visą aktualią informaciją, kad suteiktų galimybę ***vartotojams*** suprasti dėl jos atsirandančius taikymo srities apribojimus.

91. Išskyrus atvejus, kai teikiami duomenys pagal E1-8 ETAS „Bendri 1, 2 ir 3 lygių išmesti ŠESD kiekiai“ rodiklius, jeigu įmonė be pernelyg didelių išlaidų ar be pernelyg didelių pastangų gali pateikti patikimus tiesioginius arba apskaičiuotus duomenis tik apie objektyviai apibrėžtą savo pačios operacijų dalį arba savo ***vertės grandinės*** pradinę ar galutinę grandis, ji turi atskleisti, kad nustatė reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ar ***galimybes***, tačiau informaciją pagal atitinkamą ***rodiklį*** gali pateikti tik iš dalies arba pagal vertės grandinės pakategorę. Tokiomis aplinkybėmis įmonė turi atskleisti ***veiksmus***, kurių ėmėsi, kad padidintų teikiamos informacijos aprėptį ir kokybę būsimais laikotarpiais, ir padarytą pažangą, palyginti su ankstesniu laikotarpiu. Tikimasi, kad teikiamos informacijos aprėptis laikui bėgant didės, ypač kiek tai susiję su jos pačios operacijų rodikliais. Šis straipsnis taikomas nedarant poveikio 7.4 poskyrio nuostatų taikymui.

92. Įmonė į aplinkos ***rodiklių***, teikiamų pagal E2 ETAS „Tarša“, E3 ETAS „Vanduo“, E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“ ir E5 ETAS „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“, skaičiavimą gali neįtraukti bendrų operacijų, kurių atžvilgiu veiklos kontrolės ji nevykdo. Įmonė turi atskleisti, ar šia lengvatine nuostata naudojamasi, ir pateikti visą aktualią informaciją, kad būtų galima suprasti dėl jos atsirandančius taikymo srities apribojimus. Šiomis aplinkybėmis ir nedarant poveikio įmonės vertinimui, ar ji vykdo veiklos kontrolę, ar jos nevykdo, ji turi atskleisti ***veiksmus***, kurių ėmėsi, kad padidintų teikiamos informacijos aprėptį ir kokybę būsimais laikotarpiais, taip pat pažangą, padarytą, palyginti su ankstesniu laikotarpiu.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

92 straipsnio 44 TR **(Lengvatinė nuostata ir išmetamas 3 lygio ŠESD kiekis)**	Rengiant informaciją apie bendrą ***išmetamą 3 lygio ŠESD kiekį***, laikantis šiame standarte ir E1 ETAS „Klimato kaita“ 19 TR nustatytos aprėpties, taikomas E1 ETAS „Klimato kaita“ 24 TR straipsnis.

7.4. *Pagrįsta ir patvirtinama informacija, kuri prieinama be pernelyg didelių išlaidų ar pastangų*

93. Įmonė turi naudoti visą pagrįstą ir patvirtinamą informaciją, kuri paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną jai prieinama be pernelyg didelių išlaidų ar pastangų, kad:

a) nustatytų reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ar ***galimybes***;

b) nustatytų savo ***vertės grandinės*** pradinės ir galutinės grandžių aprėptį, įskaitant jos mastą ir sudėtį, atsižvelgiant į reikšmingą poveikį, rizikas ar galimybes;

c) išplėstų informaciją, kad ji apimtų vertės grandinės pradinės ir galutinės grandžių informaciją, kaip reikalaujama pagal 62 straipsnį;

d) parengtų informaciją apie ***rodiklius*** ir

e) pateiktų informaciją apie einamąjį ir ***numatomą finansinį poveikį***.

94. Vertinimas, kas yra pernelyg didelės išlaidos ar pastangos, priklauso nuo konkrečių įmonės aplinkybių ir reikalauja subalansuotai atsižvelgti į gaunamos informacijos kaštus įmonei ir naudą ***vartotojams***.

95. Pagrįsta ir patvirtinama informacija, kuri įmonei prieinama be pernelyg didelių išlaidų ar pastangų, turi būti pakartotinai vertinama kiekvienu ataskaitiniu laikotarpiu. Ji atspindi įmonės ankstesnių ***veiksmų***, kuriais siekta pagerinti duomenų prieinamumą arba padidinti išorės informacijos prieinamumą, rezultatus. Todėl tikimasi, kad laikui bėgant informacijos prieinamumas gerės.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

94 straipsnio 45 TR **(Pagrįsta ir patvirtinama informacija, kuri prieinama be pernelyg didelių išlaidų ar pastangų)**	Pagrįsta ir patvirtinama informacija apima įmonei būdingus veiksnius, taip pat bendrąsias sąlygas išorės aplinkoje. Pagrįsta ir patvirtinama informacija apima informaciją apie praeities įvykius, dabartines sąlygas ir būsimų sąlygų prognozes. Įmonė neprivalo atlikti išsamios tokios informacijos paieškos. Vertindama, ar atskleidžiamos informacijos parengimas pareikalautų pernelyg didelių išlaidų ar pastangų paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną, įmonė turi atsižvelgti (atskirai arba kartu), pavyzdžiui, į tokius kriterijus: a) savo dydį, išteklius ir techninį pasirengimą, atsižvelgiant į savo ***vertės grandinės*** pradinės ir galutinės grandžių mastą ir sudėtingumą, ir b) prieigos prie informacijos ir dalijimosi ja priemonių, įskaitant skaitmenines priemones, prieinamumą. Vertindama informacijos prieinamumą, įmonė: a) turi naudoti vidaus ir išorės informaciją, kuri jai prieinama paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną, pripažindama, kad informacijos prieinamumas paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną atspindi duomenų rinkimo patobulinimus, įgyvendintus nuo ankstesnio laikotarpio, ir b) turėtų laikyti, kad informacija, prieinama be pernelyg didelių išlaidų ar pastangų, – tai informacija, gaunama iš: i). vidaus išteklių, pavyzdžiui: įmonės rizikos valdymo procesų; informacijos, kurią įmonė naudoja rengdama savo finansines ataskaitas, taikydama savo ***verslo modelį***, nustatydama savo strategiją, atlikdama tvarumo išsamų patikrinimą ir valdydama savo ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes***, ir ii). išorės išteklių, pavyzdžiui, sektorių ar panašių grupių patirties, ir mokslinių tyrimų.

7.5. *Atskleistos informacijos apie įvykius atnaujinimas pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui*

96. Jeigu pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, bet prieš suteikiant leidimą paskelbti vadovybės pranešimą, įmonė gauna informacijos, kurioje pateikiama įrodymų arba įžvalgų apie ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvusias sąlygas, įmonė pagal naują informaciją turi atnaujinti atskleidžiamą informaciją.

97. Įmonė turi atskleisti informaciją apie reikšmingus sandorius, kitus įvykius ir sąlygas, įvykusius pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, bet iki dienos, kurią vadovybės pranešimą leista paskelbti, ir pateikti aprašomąją informaciją, nurodydama šių po metų pabaigos įvykusių įvykių egzistavimą, pobūdį ir galimas pasekmes.

7.6. *Pranešimas apie ankstesnių ataskaitinių laikotarpių klaidas*

98. Įmonė turi ištaisyti reikšmingas ankstesnio ataskaitinio laikotarpio klaidas, pataisydama atskleistas ankstesnio ataskaitinio laikotarpio (-ių) lyginamąsias sumas, nebent to padaryti yra ***neįmanoma***. Šis reikalavimas netaikomas ataskaitiniams laikotarpiams iki pirmųjų metų, kuriais įmonė pradeda taikyti ETAS.

99. Galimos ataskaitinio laikotarpio klaidos, aptiktos per tą patį ataskaitinį laikotarpį, ištaisomos prieš leidžiant paskelbti ***tvarumo ataskaitą***. Tačiau reikšmingos klaidos kartais aptinkamos tik vėlesniu ataskaitiniu laikotarpiu. Tuo atveju, kai reikšmingos klaidos aptinkamos vėlesniu laikotarpiu, jeigu nustatyti klaidos poveikio visiems pateiktiems ankstesniems ataskaitiniams laikotarpiams ***neįmanoma***, įmonė turi pataisyti lyginamąją informaciją ištaisydama klaidą nuo anksčiausios įmanomos datos.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

99 straipsnio 46 TR (Ankstesnio ataskaitinio laikotarpio klaidos)	Ankstesnio ataskaitinio laikotarpio klaidos – duomenų nepateikimas ar neteisingas pateikimas įmonės vieno ar kelių ankstesnių ataskaitinių laikotarpių ***tvarumo ataskaitose***. Tokios klaidos padaromos dėl to, kad nepasinaudojama ar netinkamai pasinaudojama patikima informacija, kuri: a) buvo turima, kai buvo leista paskelbti vadovybės pranešimą, į kurį įtraukta tų laikotarpių tvarumo ataskaita, ir b) kaip pagrįstai buvo galima tikėtis, galėjo būti gauta ir tinkamai apsvarstyta rengiant tose ataskaitose atskleidžiamą informaciją apie tvarumą. Prie tokių klaidų priskiriami: skaičiavimo klaidų, neteisingo ***rodiklių*** ir ***uždavinių*** apibrėžčių taikymo, apsirikimo, netinkamo faktų interpretavimo ir klastotės padariniai. Klaidų taisymas skiriasi nuo įverčių keitimo. Įverčius gali reikėti pataisyti, kai tampa žinoma papildoma informacija.

7.7. *Informacijos nepateikimas*

100. Atskleisdama informaciją, reikalaujamą pagal ETAS, įmonė gali nepateikti šios informacijos:

a) išimtiniais atvejais informacijos, kurios atskleidimas stipriai pakenktų įmonės komercinei padėčiai, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

i). toks nepateikimas netrukdo teisingai ir subalansuotai suprasti įmonės veiklos pokyčių, veiklos rezultatų ir būklės arba jos reikšmingos ***rizikos*** ar ***poveikio***;

ii). įmonė nustatė, kad neįmanoma atskleisti informacijos tokiu būdu, pavyzdžiui, agreguotu lygmeniu, kuris leistų jai pasiekti atskleidimo reikalavimo tikslus, smarkiai nepakenkiant įmonės komercinei padėčiai;

iii). apie kiekvieną nepateiktą duomenų vienetą įmonė atskleidžia faktą, kad ji pasinaudojo šia išimtimi;

iv). įmonė kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną iš naujo įvertina, ar informacija vis dar gali būti neteikiama;

b) informacijos, susijusios su intelektiniu kapitalu, intelektine nuosavybe, praktine patirtimi, technologine informacija arba inovacijų rezultatais, kuri laikoma komercine paslaptimi, kuri apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/943 (Prekybos paslapčių direktyva) ([2]) 2 straipsnio 1 punkte, jei tenkinamos abi šios sąlygos:

i). apie kiekvieną nepateiktą duomenų vienetą įmonė atskleidžia faktą, kad ji pasinaudojo šia išimtimi, ir

ii). įmonė kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną iš naujo įvertina, ar informacija vis dar gali būti neteikiama;

c) įslaptintos informacijos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/2418 ([3]) 2 straipsnio 7 punkte, jei tenkinamos abi šios sąlygos:

i). apie kiekvieną nepateiktą duomenų vienetą įmonė atskleidžia faktą, kad ji pasinaudojo šia išimtimi, ir

ii). įmonė kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną iš naujo įvertina, ar informacija vis dar gali būti neteikiama;

d) kitos informacijos, kuri turi būti apsaugota nuo neleistinos prieigos ar atskleidimo dėl pareigų, nustatytų kituose Sąjungos teisės aktuose arba nacionalinėje teisėje, arba siekiant užtikrinti fizinio asmens privatumą ar saugumą arba juridinio asmens saugumą, jei tenkinamos abi šios sąlygos:

i). apie kiekvieną nepateiktą duomenų vienetą įmonė atskleidžia faktą, kad ji pasinaudojo šia išimtimi, ir

ii). įmonė kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną iš naujo įvertina, ar informacija vis dar gali būti neteikiama.

([2]) 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/943 dėl neatskleistos praktinės patirties ir verslo informacijos (komercinių paslapčių) apsaugos nuo neteisėto jų gavimo, naudojimo ir atskleidimo (OL L 157, 2016 6 15, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/943/oj) (Prekybos paslapčių direktyva).

([3]) 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/2418, kuriuo nustatoma priemonė Europos gynybos pramonei stiprinti vykdant bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus (EDIRPA) (OL L, 2023/2418, 2023 10 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

101. Įmonė deda visas pagrįstas pastangas siekdama užtikrinti, kad nepateikus 100 straipsnyje nurodytos informacijos nesumažėtų bendras atitinkamos atskleidžiamos informacijos aktualumas.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

101 straipsnio punkto 47 TR **(Informacija, kurios galima nepateikti)**	Tai, kad Sąjungoje neįsisteigusios įmonės neprivalo teikti tos pačios informacijos, negali būti naudojamasi kaip argumentu neteikti informacijos pagal 101 straipsnio a punktą.

7.8. *Informacijos apie reikšmingas galimybes teikimas*

102. Teikiant informaciją apie reikšmingas ***galimybes***, turi būti atskleidžiama aprašomoji informacija, leidžianti ***vartotojams*** suprasti galimybes. Įmonė neturi teikti informacijos apie bendrąsias sektoriaus galimybes, o tik apie galimybes, kuriomis einamuoju metu naudojamasi arba kurios yra įtrauktos į jos bendrąją strategiją. Teikiant informaciją apie reikšmingas galimybes taikomos 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nuostatos dėl ***finansinio poveikio***.

8. **Tvarumo ataskaitos pateikimo reikalavimai ir struktūra**

8.1. *Bendras tvarumo ataskaitos pateikimo reikalavimas, struktūra ir turinys*

103. Visą pagal ETAS reikalaujamą atskleisti informaciją įmonė turi pateikti specialiame vadovybės pranešimo, kuris laikomas įmonės ***tvarumo ataskaita***, skirsnyje, kuriame taip pat atskleidžiama informacija, įtraukta pateikiant nuorodą pagal 9.3 skyrių.

104. Informacija apie tvarumą turi būti pateikiama:

a) taip, kad būtų galima aiškiai identifikuoti informaciją, kurios reikalaujama pagal ETAS, ir kitą informaciją, įtraukiamą į vadovybės pranešimą, ir

b) ją struktūrizuojant taip, kad tiek žmogaus skaitomu, tiek elektroniniu formatu būtų lengviau susipažinti su ***tvarumo ataskaita*** ir ją suprasti.

105. Įmonė savo ***tvarumo ataskaitą turi suskirstyti*** į keturias dalis tokia tvarka: bendroji informacija, aplinkosauginė informacija, socialinė informacija ir valdymo informacija. Ji gali naudoti priedėlius arba atskirus poskyrius pagal 107–111 straipsnius. Įmonė savo ***tvarumo ataskaitą*** gali suskirstyti kitaip, nei nurodyta pirmame šio straipsnio sakinyje, jeigu ji pateikia pagrįstą paaiškinimą, kodėl naudojama alternatyvi struktūra, ir laikosi visų kitų šio skyriaus nuostatų.

106. Jeigu įmonė atskleidžia informaciją pagal Reglamento (ES) 2020/852 8 straipsnį ir Komisijos deleguotuosius reglamentus, ji turi ją įtraukti į savo ***tvarumo ataskaitą*** ir gali tai padaryti atskirame vadovybės pranešimo priedėlyje. Šiai atskleidžiamai informacijai ETAS nuostatos netaikomos, išskyrus šį straipsnį.

8.2. *Į tvarumo ataskaitą įtrauktos papildomos informacijos pateikimas*

107. Įmonė į savo ***tvarumo ataskaitą*** gali įtraukti papildomą informaciją pagal i) kitus teisės aktus, pagal kuriuos reikalaujama, kad ji atskleistų informaciją apie tvarumą, arba ii) bendruosius atskaitomybės standartus ar sistemas, įskaitant neprivalomas gaires ir konkrečiam sektoriui taikomas gaires, kurias paskelbė kitos standartus nustatančios įstaigos (pvz., Pasaulinė atsiskaitymo iniciatyva), net jei ta informacija nėra reikšminga. Tokia informacija turi būti aiškiai nurodoma pateikiant atitinkamą nuorodą į susijusius teisės aktus, standartą ar sistemą.

108. Jei to reikia konkretaus ***vartotojo*** duomenų poreikiams patenkinti, įmonė į savo ***tvarumo ataskaitą*** gali įtraukti papildomą atskleidžiamą informaciją, kuri nėra reikšminga.

109. Pagal 107 ir 108 straipsnius atskleidžiant informaciją:

a) turi būti aiškiai nurodyta, kad ji nėra gauta atlikus ***reikšmingumo*** vertinimą;

b) turi būti teisingai pateikiami aspektai, kuriuos siekiama ja perteikti, ir

c) ji turi būti pateikta taip, kad neužgožtų reikšmingos informacijos.

8.3. *Galimybės pateikti informaciją įvairiose tvarumo ataskaitos dalyse*

110. Įmonė ***tvarumo ataskaitoje*** gali pateikti santrauką, kurioje pateikiama pagrindinė informacija apie jos reikšmingą su aplinka, socialine sritimi ir valdymu susijusį ***poveikį***, ***rizikas*** ar ***galimybes*** ir jų valdymą. Šios santraukos turinys ir pateikimas turi atitikti kokybines informacijos charakteristikas ir ji yra neatsiejama tvarumo ataskaitos, parengtos pagal ETAS nuostatas, dalis. Kitu atveju įmonė gali informaciją įtraukti pateikdama nuorodą į santrauką, kuri pateikiama ne jos tvarumo ataskaitoje, bet, pavyzdžiui, kitame vadovybės pranešimo skirsnyje, jeigu ji atitinka įtraukimo pateikiant nuorodą sąlygas (žr. 9.3 poskyrį).

111. Savo ***tvarumo ataskaitoje*** įmonė gali naudoti priedėlius arba atskirus poskyrius, kad:

a) pateiktų išsamesnę informaciją, susijusią su bet kuria iš keturių dalių;

b) būtų lengviau skaityti turinio rodykles, lenteles, kuriose nurodoma įvairi atskleidžiama informacija, arba kryžminių nuorodų lenteles ir

c) pateiktų papildomą informaciją, parengtą pagal 8.2 poskyrį.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

111 straipsnio 48 TR **(Išsamesnės informacijos pateikimas)**	Kad būtų lengviau suprasti esamas įvairių informacijos vienetų sąsajas, įmonė gali naudoti vidines nuorodas į įvairias ***tvarumo ataskaitos*** dalis ar poskyrius (įskaitant priedėlius). Tokios vidinės nuorodos nelaikomos informacijos įtraukimu pateikiant nuorodą.

9. **Susijusi informacija ir sąsajos su kitomis įmonės ataskaitų dalimis**

9.1. *Susijusi informacija*

112. Įmonė turi pateikti informaciją, kuri suteiktų galimybę jos ***tvarumo ataskaitos vartotojams*** suprasti sąsajas:

(a) tvarumo ataskaitoje ir

(b) tarp įmonės paskelbtos tvarumo ataskaitos ir kitų įmonės atskaitomybės dokumentų, įskaitant jos finansines ataskaitas.

113. Tos pačios informacijos kartojimas ***tvarumo ataskaitoje*** gali užgožti reikšmingą informaciją ir trukdyti teikti glaustą ir suprantamą informaciją. Jei ta pati informacija yra aktuali pagal daugiau nei vieną TR, įmonė gali pateikti informaciją ten, kur, jos manymu, ją pateikti tinkamiausia, ir atitinkamai pateikti kryžminę nuorodą į tą vietą.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

113 straipsnio a punkto 49 TR **(Sąsajos tvarumo ataskaitoje)**	Sąsajos ***tvarumo ataskaitoje*** yra, pavyzdžiui: a) sąsajos tarp bendrosios atskleistinos informacijos apie valdymą ir strategiją ir atskleistinos informacijos apie konkrečią ***temą*** ir (b) sąsajos tarp informacijos apie reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes*** pagal 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ (SBM-3 ir IRO-2) ir atitinkamos ***politikos***, ***veiksmų***, ***uždavinių*** ir ***rodiklių***.

9.2. *Tiesioginė ir netiesioginė sąsaja su finansinėmis ataskaitomis, įskaitant prielaidų nuoseklumą*

114. Jei į ***tvarumo ataskaitą*** įtrauktos pinigų sumos arba kita kiekybinė informacija taip pat pateiktos įmonės finansinėse ataskaitose, įmonė turi pateikti kryžminę nuorodą į savo finansines ataskaitas (tiesioginė sąsaja).

115. Jei į ***tvarumo ataskaitą*** įtrauktos sumos, kurios yra įmonės finansinėse ataskaitose pateiktų sumų bendros sumos arba jų dalis (netiesioginė sąsaja), įmonė turi paaiškinti24, kaip šios sumos yra susijusios su svarbiausiomis finansinėse ataskaitose pateiktomis sumomis.

116. Rengiant ***tvarumo ataskaitą*** naudojami duomenys ir prielaidos turi kuo labiau derėti su rengiant finansines ataskaitas naudojamais atitinkamais duomenimis ir prielaidomis. Siekdama padėti suprasti reikšmingus duomenis ir prielaidas, įmonė turi paaiškinti visus reikšmingus prielaidų, naudotų rengiant tvarumo ataskaitas, ir prielaidų, naudotų rengiant finansines ataskaitas, skirtumus.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

115 straipsnio 50 TR (Naudotina valiuta)	Jei nurodomos pinigų sumos, įmonė turi naudoti tą pačią valiutą kaip ir finansinėse ataskaitose.

9.3. *Informacijos įtraukimas pateikiant nuorodą*

117. Jeigu laikomasi 118 straipsnyje nustatytų sąlygų, pagal AR reikalaujama informacija arba konkretus duomenų vienetas į ***tvarumo ataskaitą*** gali būti įtraukti pateikiant kryžminę nuorodą į:

a) kitą vadovybės pranešimo skirsnį;

(b) finansines ataskaitas;

(c) įmonės valdymo pareiškimą (jeigu jis nėra vadovybės pranešimo dalis);

(d) atlyginimų ataskaitą, kurios reikalaujama pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2007/36/EB (Akcininkų teisių direktyva, ATD) ([4]);

(e) universalų registracijos dokumentą, nurodytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/1129 (Reglamentas dėl prospekto) ([5]) 9 straipsnyje, ir

(f) viešai atskleidžiamą informaciją pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013 (Kapitalo reikalavimų reglamentą, KRR) ([6]) (atskleidžiamą 3 ramsčio informaciją). Tokiu atveju informacija turi atitikti tvarumo ataskaitoje taikomą konsolidavimo apimtį, prireikus papildant įtrauktą informaciją papildomais elementais.

118. Įmonė informaciją gali įtraukti pateikdama nuorodas į 117 straipsnyje nurodytus dokumentus (arba dokumentų dalis), jeigu pateikiant nuorodą įtraukta informacija:

a) yra atskiras informacijos elementas, kuris pirminiame dokumente aiškiai nurodytas kaip skirtas atitinkamam ETAS AR arba duomenų vienetui;

b) yra skelbiama tuo pat metu kaip ir vadovybės pranešimas arba prieš tai;

c) yra ta pačia kalba kaip ir ***tvarumo ataskaita***;

([4]) 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/36/EB dėl naudojimosi tam tikromis akcininkų teisėmis bendrovėse, kurių akcijos įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje (OL L 184, 2007 7 14, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2007/36/oj) (Akcininkų teisių direktyva).

([5]) 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1129 dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai siūlomi viešai arba įtraukiami į prekybos reguliuojamoje rinkoje sąrašą, ir kuriuo panaikinama Direktyva 2003/71/EB (OL L 168, 2017 6 30, p. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1129/oj) (Reglamentas dėl prospekto).

([6]) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl riziką ribojančių reikalavimų kredito įstaigoms, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj) (Kapitalo reikalavimų reglamentas, KRR).

d) jai taikomi bent tokio paties lygio patikinimo reikalavimai kaip ir likusiai tvarumo ataskaitos daliai). Šiuo atveju nereikalaujama, kad patikinimas būtų suteiktas dėl viso dokumento, kuriame pateikta informacija, ir

e) atitinka tuos pačius techninius skaitmeninimo reikalavimus kaip ir kita tvarumo ataskaitoje pateikta informacija.

119. Jeigu laikomasi 118 straipsnyje nustatytų sąlygų, pagal AR reikalaujama informacija arba duomenų vienetas į ***tvarumo ataskaitą*** gali būti įtraukti pateikiant nuorodą į įmonės ataskaitą, parengtą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1221/2009 ([7]) dėl ES aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos. Tokiu atveju įmonė turi užtikrinti, kad informacija, įtraukta pateikiant nuorodą, būtų parengta naudojant tą patį pagrindą, kuris naudojamas ETAS informacijai parengti, įskaitant konsolidavimo apimtį ir ***vertės grandinės*** pradinės ir galutinės grandies informacijos traktavimą.

120. Įmonė turi atsižvelgti į bendrą pateikiamos informacijos rišlumą ir užtikrinti, kad dėl informacijos įtraukimo pateikiant nuorodą nesumažėtų ***tvarumo ataskaitos*** suprantamumas.

10. **Pereinamojo laikotarpio nuostatos**

121. Jei nenurodyta kitaip, šio skyriaus pereinamojo laikotarpio nuostatos taikomos nuo pirmųjų finansinių metų, kuriais įmonei taikomi informacijos apie tvarumą teikimo reikalavimai pagal Direktyvos 2013/34/ES (Apskaitos direktyva) 19a ir 29a straipsnius, pagal Direktyvos (ES) 2022/2464 (ĮITTD) su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2025/794 (Taikymo pradžios atidėjimo direktyva) ([8]) ir Direktyva (ES) 2026/470 (Direktyva „Omnibus I“), 5 straipsnio 2 dalies pirmą ir trečią pastraipas. Todėl ankstesnis savanoriškas ETAS taikymas neapriboja šiame skyriuje numatytų lengvatinių nuostatų naudojimo ir nelemia laipsniško taikymo nuostatų taikymo pradžios. Šiame skyriuje finansiniai metai – įmonės ***tvarumo ataskaitos*** ataskaitinis laikotarpis, prasidedantis atitinkamų metų sausio 1 d. arba vėliau.

122. Vadinamosios pirmajame etape dalyvaujančios įmonės – tai įmonės, kurios privalo teikti informaciją apie tvarumą finansiniais metais, prasidedančiais laikotarpiu nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2026 m. gruodžio 31 d., nepriklausomai nuo to, kada atitinkama valstybė narė į nacionalinę teisę perkelia Direktyvą (ES) 2022/2464 (ĮITTD) su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2025/794 (Taikymo pradžios atidėjimo direktyva) ir Direktyva (ES) 2026/470 (Direktyva „Omnibus I“). Jos apibrėžtos ĮITTD 5 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punkte ir trečios pastraipos a punkte. Kitos įmonės – tai įmonės, kurios informaciją apie tvarumą privalo teikti finansiniais metais, prasidedančiais 2027 m. sausio 1 d. arba vėliau, nepriklausomai nuo to, kada atitinkama valstybė narė į nacionalinę teisę perkelia ĮITTD su pakeitimais, padarytais Taikymo pradžios atidėjimo direktyva ir Direktyva „Omnibus I“. Jos apibrėžtos ĮITTD 5 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punkte ir trečios pastraipos b punkte.

10.1. Pereinamojo laikotarpio nuostata, susijusi su 5 skyriumi „Ataskaitas teikianti įmonė ir vertės grandinės pradinė bei galutinė grandys“

123. Pirmuosius trejus finansinius metus, kuriais įmonei taikomi tvarumo atskaitomybės reikalavimai pagal Direktyvos 2013/34/ES (Apskaitos direktyva) 19a ir 29a straipsnius, pagal Direktyvos (ES) 2022/2464 (ĮITTD) su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2025/794 (Taikymo pradžios atidėjimo direktyva) ir Direktyva (ES) 2026/470 (Direktyva „Omnibus I“), 5 straipsnio 2 dalies pirmą ir trečią pastraipas, tuo atveju, jei įmonė neturi visos reikiamos informacijos apie savo ***vertės grandinę***, ji turi paaiškinti pastangas, dėtas siekiant gauti būtiną informaciją apie savo vertės grandinę, priežastis, kodėl visos būtinos informacijos nebuvo galima gauti ir jos planus būtiną informaciją gauti ateityje.

10.2. *Pereinamojo laikotarpio nuostata, susijusi su 7.1 skyriumi „Lyginamoji informacija“*

124. 122 straipsnyje apibrėžtos pirmajame etape dalyvaujančios įmonės savo pirmaisiais ataskaitos teikimo metais pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2026/1563 neprivalo atskleisti lyginamosios informacijos apie kiekybinius ***rodiklius*** ir sumas, reikalaujamos 7.1 skyriuje, jei tie rodikliai ir sumos skiriasi nuo rodiklių ir sumų, kurių reikalaujama pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2023/2772 dėl tvarumo atskaitomybės standartų (pirmąjį ETAS rinkinį). 122 straipsnyje apibrėžtos kitos įmonės neprivalo atskleisti savo pirmųjų ataskaitos teikimo finansinių metų lyginamosios informacijos, reikalaujamos 7.1 skyriuje.

([7]) 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo, panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 ir Komisijos sprendimus 2001/681/EB bei 2006/193/EB (OL L 342, 2009 12 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1221/oj).

([8]) 2025 m. balandžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2025/794, kuria iš dalies keičiamos direktyvos (ES) 2022/2464 ir (ES) 2024/1760, kiek tai susiję su datomis, nuo kurių valstybės narės turi taikyti tam tikrus įmonių informacijos apie tvarumą teikimo ir įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo reikalavimus (OL L, 2025/794, 2025 4 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/794/oj) (Taikymo pradžios atidėjimo direktyva).

10.3. *Pereinamojo laikotarpio nuostata. Laipsniškai taikomų AR sąrašas*

125. 122 straipsnyje apibrėžtos pirmajame etape dalyvaujančios įmonės, kurių grynoji apyvarta arba vidutinis ***samdomųjų darbuotojų*** skaičius per finansinius metus paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną neviršija atitinkamai 450 000 000 EUR arba 1 000 darbuotojų, savo ***tvarumo ataskaitoje*** gali praleisti:

a) savo finansiniais metais iki 2027 finansinių metų – visus E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“, S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“, S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“ ir S4 ETAS „Vartotojai ir galutiniai naudotojai“ AR, laikydamosi 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ 7–10 straipsnių nuostatų;

b) savo finansiniais metais iki 2028 finansinių metų – visą informaciją apie ***numatomą finansinį poveikį***, kurios reikalaujama pagal 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ 27 straipsnį ir E1-11 ETAS, išskyrus E1-11 ETAS 39 straipsnio a ir b punktus ir 40 straipsnio a ir b punktus;

c) savo finansiniais metais iki 2030 finansinių metų – kiekybinę informaciją apie numatomą finansinį poveikį, kurios reikalaujama pagal 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ 27 straipsnį ir E1-11 ETAS, išskyrus E1-11 ETAS 39 straipsnio a ir b punktus ir 40 straipsnio a ir b punktus;

d) savo finansiniais metais iki 2030 finansinių metų – kiekybinę informaciją apie ***susirūpinimą keliančias medžiagas***, kurios reikalaujama pagal E2-5 ETAS;

e) savo finansiniais metais iki 2028 finansinių metų – informaciją apie ***labai didelį susirūpinimą keliančias medžiagas***, jei įmonė yra ***gaminių***, kurių sudėtyje yra tokių medžiagų, ***naudotoja***, ir

f) savo finansiniais metais iki 2027 finansinių metų – S1-6, S1-7 ETAS dėl savų samdomųjų darbuotojų EEE nepriklausančiose šalyse, S1-10, S1-11, S1-12, S1-13 duomenų vienetus pagal 37 straipsnio d ir e punktus bei su ***nesamdomaisiais darbuotojais*** susijusius duomenų vienetus ir S1-14.

126. 122 straipsnyje apibrėžtos pirmajame etape dalyvaujančios įmonės, kurių grynoji apyvarta ir vidutinis ***samdomųjų darbuotojų*** skaičius per finansinius metus paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną neviršija atitinkamai 450 000 000 EUR ir 1 000 darbuotojų, savo ***tvarumo ataskaitoje*** gali praleisti:

a) savo finansiniais metais iki 2027 finansinių metų – visų teminių standartų visus AR, laikydamosi 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ 7–10 straipsnių nuostatų;

b) savo finansiniais metais iki 2028 finansinių metų – visą informaciją apie ***numatomą finansinį poveikį***, kurios reikalaujama pagal 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ 27 straipsnį ir E1-11 ETAS , išskyrus E1-11 ETAS 39 straipsnio a ir b punktus ir 40 straipsnio a ir b punktus;

c) savo finansiniais metais iki 2030 finansinių metų – kiekybinę informaciją apie numatomą finansinį poveikį, kurios reikalaujama pagal 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ 27 straipsnį ir E1-11 ETAS, išskyrus E1-11 ETAS 39 straipsnio a ir b punktus ir 40 straipsnio a ir b punktus;

d) savo finansiniais metais iki 2030 finansinių metų – kiekybinę informaciją apie ***susirūpinimą keliančias medžiagas***, kurios reikalaujama pagal E2-5 ETAS;

e) savo finansiniais metais iki 2028 finansinių metų – informaciją apie ***labai didelį susirūpinimą keliančias medžiagas***, jei įmonė yra ***gaminių***, kurių sudėtyje yra tokių medžiagų, ***naudotoja***, ir

f) savo finansiniais metais iki 2027 finansinių metų – S1-6, S1-7 ETAS dėl savų samdomųjų darbuotojų EEE nepriklausančiose šalyse, S1-10, S1-11, S1-12, S1-13 duomenų vienetus pagal 37 straipsnio d ir e punktus bei su ***nesamdomaisiais darbuotojais*** susijusius duomenų vienetus ir S1-14.

127. 122 straipsnyje apibrėžtos kitos įmonės savo ***tvarumo ataskaitoje*** gali praleisti:

a) savo pirmaisiais dvejais ataskaitos teikimo finansiniais metais – visus E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“, S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“, S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“ ir S4 ETAS „Vartotojai ir galutiniai naudotojai“ AR;

b) savo pirmaisiais dvejais ataskaitos teikimo finansiniais metais – visą informaciją apie ***numatomą finansinį poveikį***, kurios reikalaujama pagal 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ 27 straipsnį ir E1-11 ETAS, išskyrus E1-11 ETAS 39 straipsnio a ir b punktus ir 40 straipsnio a ir b punktus;

c) savo pirmaisiais ketveriais ataskaitos teikimo finansiniais metais – kiekybinę informaciją apie numatomą finansinį poveikį, kurios reikalaujama pagal 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ 27 straipsnį ir E1-11 ETAS, išskyrus E1-11 ETAS 39 straipsnio a ir b punktus ir 40 straipsnio a ir b punktus;

d) savo pirmaisiais trejais ataskaitos teikimo finansiniais metais – kiekybinę informaciją apie ***susirūpinimą keliančias medžiagas***, kurios reikalaujama pagal E2-5 ETAS;

e) savo pirmaisiais ataskaitos teikimo finansiniais metais – informaciją apie ***labai didelį susirūpinimą keliančias medžiagas***, jei įmonė yra ***gaminių***, kurių sudėtyje yra tokių medžiagų, ***naudotoja***, ir

f) savo pirmaisiais ataskaitos teikimo finansiniais metais – S1-6, S1-7 ETAS dėl savų ***samdomųjų darbuotojų*** EEE nepriklausančiose šalyse, S1-10, S1-11, S1-12, S1-13 duomenų vienetus pagal 37 straipsnio d ir e punktus bei su ***nesamdomaisiais darbuotojais*** susijusius duomenų vienetus ir S1-14.

A priedėlis

Temų sąrašas

Šis priedėlis yra neatsiejama 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ dalis ir jame pateikiamos neprivalomos šio standarto nuostatų taikymo gairės.

Toliau pateiktoje lentelėje pateikiamas ***temų*** ir potemių, kurias aprėpia teminiai standartai, sąrašas, kaip vienas iš ***dvejopo reikšmingumo*** vertinimo įvedinių. Nustatydama temas ar potemes, apie kurias reikia pateikti informaciją, įmonė turi atsižvelgti į savo konkrečias aplinkybes. Prireikus, ji turi apsvarstyti į ETAS neįtrauktas temas ar potemes, kad parengtų atskleidžiamą subjektui būdingą informaciją apie reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes***, kaip aprašyta 11 straipsnyje.

Temos	Potemės
Klimato kaita (E1 ETAS)	Klimato kaitos švelninimas
	Prisitaikymas prie klimato kaitos
	Energetika
Tarša (E2 ETAS)	Oro tarša
	Vandens tarša
	Dirvožemio tarša
	Susirūpinimą keliančios medžiagos, įskaitant labai didelį susirūpinimą keliančias medžiagas.
	Mikroplastikas
Vanduo (E3 ETAS)	Vandens naudojimas, įskaitant ėmimą, vartojimą, išleidimą ir saugojimą
Biologinė įvairovė ir ekosistemos (E4 ETAS)	Biologinės įvairovės veiksniai ir ekosistemų pokyčiai (įskaitant sausumos ir jūrų buveinių pokyčius, invazines rūšis)
	Rūšių būklė
	Sausumos ir jūrų ekosistemų dydis ir būklė
	Ekosisteminės paslaugos
Žiedinė ekonomika ir išteklių naudojimas (E5 ETAS)	Išteklių įvediniai
	Su produktais ir paslaugomis susiję išteklių išvediniai
	Išteklių išvediniai (atliekos)
Sava darbo jėga ir vertės grandinės darbuotojai (S1 / S2 ETAS) (*)	Darbo sąlygos (įskaitant deramą darbo užmokestį, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, darbo laiką, saugų užimtumą) ir socialinė apsauga
	Socialinis dialogas ir kolektyvinės derybos, asociacijų laisvė, darbuotojų teisės į informavimą ir konsultavimąsi, be kita ko, pasitelkiant darbo tarybas
	Sveikata ir sauga
	Mokymas ir įgūdžių ugdymas
	Įvairovė ir vienodas požiūris (įskaitant lyčių lygybę, vienodą užmokestį už vienodos vertės darbą, asmenų su negalia užimtumą ir įtrauktį, nediskriminavimą, kovą su priekabiavimu ir kovos su smurtu priemones)
	Kitos su darbu susijusios žmogaus teisės (įskaitant dėl vaikų darbo, priverčiamojo darbo, privatumo ir tinkamo būsto, vandens ir sanitarijos) (**)

Temos	Potemės
Paveikiamos bendruomenės (S3 ETAS)	Bendruomenių ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės (įskaitant su žeme susijusį poveikį, su saugumu susijusį poveikį, tinkamą būstą ir maistą, vandenį ir sanitariją)
	Bendruomenių pilietinės ir politinės teisės (įskaitant saviraiškos laisvę, susirinkimų laisvę, poveikį žmogaus teisių gynėjams)
	Čiabuvių teisės (įskaitant laisvą, išankstinį ir informacija grindžiamą sutikimą, laisvą apsisprendimą, kultūrines teises)
Vartotojai ir galutiniai naudotojai (S4 ETAS)	Su informacija susijęs poveikis vartotojams arba naudotojams (įskaitant privatumą, teisę susipažinti su informacija, saviraiškos laisvę)
	Vartotojų ar galutinių naudotojų asmeninė sauga (įskaitant sveikatą ir saugą, vaikų apsaugą, asmens saugumą)
	Vartotojų arba galutinių naudotojų socialinė įtrauktis (įskaitant prieigą prie produktų ir paslaugų, atsakingą rinkodaros veiklą, nediskriminavimą)
Verslo etika (G1 ETAS)	Įmonės kultūra, įskaitant kovą su korupcija ir kyšininkavimu, pranešėjų apsaugą ir gyvūnų gerovę
	Politinė įtaka, įskaitant lobistinę veiklą
	Santykių su tiekėjais valdymas, įskaitant mokėjimo praktiką, visų pirma susijusią su pavėluotu mokėjimu mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ)

(*) Pastaba dėl S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“. Su vertės grandinės darbuotojas susijusio **reikšmingumo** vertinimo išsamumo lygis, palyginti su dėl savos darbo jėgos atliekamu vertinimu, priklauso nuo turimų duomenų rūšies ir kokybės. Dėl to analizė gali būti skirtingo nuodugnumo ir detalumo lygio, ypač kiek tai susiję su poveikiu ir rizikomis vertės grandinės pradinėje ir galutinėje grandyse. Todėl, nors S1 ETAS „Sava darbo jėga“ ir S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“ potemės yra suderintos, tai, kaip įmonė atsižvelgia į neigiamą poveikį ir rizikas ir juos vertina, gali skirtis.

(**) Terminas „vanduo ir sanitarija“ vartojamas S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“.

B priedėlis

Informacijos kokybinės charakteristikos

Šis priedėlis yra neatskiriama 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ dalis ir turi tokią pačią galią kaip kitos standarto dalys. Šiame priedėlyje apibrėžiamos kokybinės charakteristikos, kurias turi atitikti pagal ETAS parengtoje ***tvarumo ataskaitoje*** pateikiama informacija, kaip nurodyta 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 2 skyriuje.

Aktualumas

1 KC. Informacija apie tvarumą yra aktuali, kai, taikant ***dvejopo reikšmingumo*** principą (žr. 3 skyrių), ji gali turėti įtakos jos ***vartotojų*** sprendimams.

2 KC. Informacija gali turėti įtakos sprendimui, net jei kai kurie jos ***vartotojai*** nusprendžia ja nepasinaudoti arba jau žino apie ją iš kitų šaltinių. Informacija apie tvarumą gali daryti poveikį jos vartotojų sprendimams, jei ji turi prognozinę vertę, patvirtinamąją vertę arba abi šias vertes. Informacija turi prognozinę vertę, jei ją galima naudoti kaip įvedinius procesuose, kuriuos jos vartotojai naudoja būsimiems rezultatams prognozuoti. Kad turėtų prognozinę vertę, informacija apie tvarumą neturi būti predikcija ar prognozė; jos prognozinė vertė veikiau pasireiškia, kai vartotojai ją naudoja savo pačių prognozėms rengti.

3 KC. Informacija turi patvirtinamąją vertę, kai joje pateikiama grįžtamoji informacija apie ankstesnius vertinimus (juos patvirtina arba verčia keisti).

4 KC. ***Reikšmingumas*** yra nuo konkretaus subjekto priklausantis aktualumo aspektas, grindžiamas elementų, su kuriais susijusi informacija, pobūdžiu ar dydžiu arba abiem šiais aspektais, įvertintais įmonės tvarumo atskaitomybės kontekste (žr. 3 skyrių).

Teisingas pateikimas

5 KC. Kad informacija būtų naudinga, ji turi ne tik atspindėti svarbius reiškinius; ji taip pat turi tiksliai perteikti reiškinio, kurį ja siekiama pavaizduoti, esmę. Kad informacija būtų pateikta teisingai, ji turi būti a) išsami, b) neutrali ir c) tiksli.

6 KC. Išsamus ***poveikio***, ***rizikos*** ar ***galimybės*** apibūdinimas apima visą reikšmingą informaciją, kurios reikia, kad ***vartotojai*** suprastų tą poveikį, riziką ar galimybę. Todėl, be kita ko, nurodoma, kaip įmonė, reaguodama į tą poveikį, riziką ar galimybę, pritaikė savo strategiją, rizikos ir įmonės valdymą, taip pat įtraukiama jiems valdyti skirta ***politika*** ir ***veiksmai*** bei ***rodikliai***, kuriais remiantis nustatomi ***uždaviniai*** ir matuojami veiklos rezultatai.

7 KC. Neutralus apibūdinimas yra toks, kai informacija atrenkama ir atskleidžiama nešališkai. Informacija yra neutrali, jei ji nėra tendencingai pateikiama, svertinė, akcentuojama ar neakcentuojama ar kitaip manipuliuojama siekiant padidinti tikimybę, kad ***vartotojai*** ją priims palankiai ar nepalankiai. Ji turi būti subalansuota taip, kad apimtų palankius / teigiamus ir nepalankius / neigiamus aspektus. Apibūdinant ***poveikio reikšmingumą*** vienodas dėmesys turi būti skiriamas tiek neigiamam, tiek teigiamam reikšmingam ***poveikiui***, o ***finansinį reikšmingumą*** – tiek reikšmingoms ***rizikoms***, tiek ***galimybėms***. Kad apibūdinimas būtų neutralus, bet kokia informacija apie tvarumą, susijusi su siekiais, pavyzdžiui, ***uždaviniais*** ar planais, turi apimti tiek siekius, tiek veiksnius, kurie galėtų trukdyti įmonei tuos siekius įgyvendinti.

8 KC. Neutralumą pasiekti padeda atsargumas, t. y. apdairumas priimant sprendimus neapibrėžties sąlygomis. Kad informacija būtų neutrali, neturi būti naudojama užskaita arba kompensavimas kitais duomenimis. Atsargumas reiškia, kad ***galimybės*** nėra pervertintos, o ***rizikos*** nėra nepakankamai įvertintos. Be to, laikantis atsargumo principo taip pat neleidžiama nepakankamai įvertinti galimybių ar pervertinti rizikų. Be bendrųjų verčių, įmonė gali pateikti grynąją informaciją, jei toks pateikimas neužgožia aktualios informacijos ir aiškiai paaiškina užskaitos poveikį bei priežastis.

9 KC. Informacija gali būti tiksli, net jei ji nėra visiškai preciziška visais atžvilgiais. Tiksli informacija reiškia, kad tam, jog išvengtų reikšmingų klaidų ar reikšmingo duomenų iškraipymo, įmonė įgyvendino tinkamus procesus ir vidaus kontrolės procedūras. Todėl įverčiai turi būti pateikiami aiškiai pabrėžiant jų galimus apribojimus ir susijusią neapibrėžtį (žr. 7.2 skyrių). Reikiamo ir pasiekiamo tikslumo lygis ir informacijos tikslumą lemiantys veiksniai priklauso nuo informacijos pobūdžio ir ***temų***, kurios joje nagrinėjamos, pobūdžio. Pavyzdžiui, siekiant tikslumo reikia, kad:

a) faktinėje informacijoje nebūtų reikšmingų klaidų;

b) aprašymai būtų tikslūs;

c) įverčiai, aproksimacijos ir prognozės būtų aiškiai nurodyti kaip tokie;

d) pasirenkant ir taikant tinkamą įverčio, aproksimacijos ar prognozės rengimo procesą, nebūtų padaryta reikšmingų klaidų ir kad to proceso įvediniai būtų pagrįsti ir patvirtinami;

e) tvirtinimai būtų pagrįsti ir grindžiami pakankamos kokybės ir kiekio informacija ir

f) informacija apie sprendimus dėl ateities tiksliai atspindėtų tiek tuos sprendimus, tiek informaciją, kuria jie grindžiami.

Palyginamumas

10 KC. Informacija apie tvarumą yra palyginama, kai ją galima palyginti su įmonės ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pateikta informacija ir su kitų įmonių, visų pirma tų, kurios vykdo panašią veiklą arba veikia tame pačiame sektoriuje, pateikta informacija. Palyginimo atskaitos taškas gali būti ***uždavinys***, pradinė reikšmė, sektoriaus lyginamasis standartas, lyginamoji kitų įmonių arba tarptautiniu mastu pripažintos organizacijos informacija ir kt.

11 KC. Nuoseklumas yra susijęs su palyginamumu, tačiau tai nėra tas pats. Nuoseklumas reiškia, kad įmonė ir kitos įmonės kiekvienu ataskaitiniu laikotarpiu tai pačiai ***temai*** taiko tuos pačius principus ar metodus. Nuoseklumas padeda pasiekti palyginamumą.

12 KC. Palyginamumas nėra vienodumas. Kad informacija būtų palyginama, jos panašios sudedamosios dalys turi atrodyti panašiai, o skirtingos sudedamosios dalys turi atrodyti skirtingai. Informacija apie tvarumą netampa palyginamesnė, jeigu nepanašūs dalykai pateikiami kaip panašūs, lygiai kaip ir tuo atveju, jeigu panašūs dalykai pateikiami kaip skirtingi.

Patikrinamumas

13 KC. Galimybė patikrinti informaciją padeda pelnyti ***vartotojų*** pasitikėjimą, kad informacija yra išsami, neutrali ir tiksli. Informaciją apie tvarumą galima patikrinti, jeigu galima patvirtinti pačią informaciją arba įvedinius, naudotus jai gauti.

14 KC. Patikrinamumas reiškia, kad įvairūs kompetentingi ir nepriklausomi stebėtojai galėtų pasiekti konsensusą, nors nebūtinai visiškai sutarti, kad tam tikras apibūdinimas yra teisingai perteiktas. Informacija apie tvarumą turi būti teikiama taip, kad ją būtų galima lengviau patikrinti, pavyzdžiui:

a) įtraukiama informacija, kuri gali būti patvirtinta ją palyginant su kita jos ***vartotojams*** prieinama informacija apie įmonės verslą, kitas įmones arba išorės aplinką;

b) pateikiama informacija apie įvedinius ir skaičiavimo metodus, naudojamus įverčiams arba aproksimacijoms parengti, ir

c) pateikiama informaciją, kurią peržiūrėjo ir dėl kurios susitarė ***administraciniai, valdymo ir priežiūros organai*** arba jų komitetai.

15 KC. Tam tikra informacija apie tvarumą pateikiama kaip paaiškinimai arba kaip perspektyvinė informacija. Tą atskleidžiamą informaciją galima pagrįsti tikslia faktine informacija, pavyzdžiui, įmonės strategijomis, planais ir ***rizikos*** analizėmis. Kad ***vartotojams*** būtų lengviau nuspręsti, ar naudoti tokią informaciją, įmonė turi aprašyti rengiant informaciją naudotas pagrindines prielaidas ir metodus, taip pat kitus veiksnius, kuriais suteikiama įrodymų, atspindinčių faktinius įmonės planus ar sprendimus.

Suprantamumas

16 KC. Informacija apie tvarumą yra suprantama, kai ji yra aiški ir glausta. Suprantama informacija suteikia galimybę bet kuriam pakankamai žinių turinčiam jos ***vartotojui*** lengvai suprasti perduodamą informaciją.

17 KC. Kad atskleidžiama informacija apie tvarumą būtų glausta, reikia: a) vengti bendrosios informacijos, kuri nėra konkrečiai susijusi su įmone; b) vengti nereikalingo informacijos, įskaitant informaciją, kuri taip pat pateikiama finansinėse ataskaitose, dubliavimo ir c) vartoti aiškią kalbą ir aiškios struktūros sakinius bei pastraipas. Atskleidžiama informacija yra glausta, jei ji apima tik reikšmingą informaciją. Papildoma informacija pagal 8.2 poskyrį turi būti pateikiama taip, kad neužgožtų reikšmingos informacijos.

18 KC. Aiškumą galima padidinti informaciją apie ataskaitiniu laikotarpiu įvykusius pokyčius atskiriant nuo nuolat pateikiamos informacijos, kuri kiekvienu ataskaitiniu laikotarpiu išlieka palyginti nepakitusi. Tai galima padaryti, pavyzdžiui, įmonės su tvarumu susijusio valdymo ir ***rizikos*** valdymo procesų elementus, kurie nuo ankstesnio ataskaitinio laikotarpio pasikeitė, aprašant atskirai nuo tų, kurie nepasikeitė.

19 KC. Atskleidžiamos informacijos apie tvarumą išsamumas, aiškumas ir palyginamumas priklauso nuo to, ar informacija pateikiama kaip rišli visuma. Kad atskleidžiama informacija apie tvarumą būtų rišli, ji turi būti pateikiama taip, kad būtų paaiškintas susijusios informacijos kontekstas ir sąsajos. Siekiant užtikrinti rišlumą taip pat reikia, kad įmonė informaciją teiktų taip, kad ***vartotojai*** informaciją apie jos ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes*** galėtų susieti su informacija įmonės finansinėse ataskaitose.

20 KC. Jei finansinėse ataskaitose aptariamos ***rizikos*** ir ***galimybės*** yra svarbios tvarumo atskaitomybės požiūriu, įmonė į ***tvarumo ataskaitą*** turi įtraukti informaciją, kuri būtina, kad jos ***vartotojai*** galėtų įvertinti tas sąsajas, ir pateikti atitinkamas nuorodas į finansines ataskaitas (žr. 9 skyrių). Informacijos lygis, detalumas ir techninis pobūdis turi atitikti jos vartotojų poreikius ir lūkesčius. Turi būti vengiama santrumpų, o matavimo vienetai turi būti apibrėžti ir atskleisti.

2 ETAS „BENDROJI ATSKLEISTINA INFORMACIJA“

TURINYS

Tikslas

Atskleidimo reikalavimai

BP-1 atskleidimo reikalavimas „Tvarumo ataskaitos rengimo pagrindas“

BP-2 atskleidimo reikalavimas „Konkreti informacija, jei įmonė naudojasi laipsniško taikymo galimybėmis“

Valdymas

GOV-1 atskleidimo reikalavimas „Su tvarumu susijęs administracinių, valdymo ir priežiūros organų vaidmuo“

GOV-2 atskleidimo reikalavimas „Su tvarumu susijusių veiklos rezultatų integravimas į paskatų sistemas“

GOV-3 atskleidimo reikalavimas „Pareiškimas dėl tvarumo išsamaus patikrinimo“

GOV-4 atskleidimo reikalavimas „Tvarumo atskaitomybės rizikos valdymas ir vidaus kontrolė“

Strategija

SBM-1 atskleidimo reikalavimas „Strategija, verslo modelis ir vertės grandinė“

SBM-2 atskleidimo reikalavimas „Suinteresuotųjų subjektų interesai ir nuomonės“

SBM-3 atskleidimo reikalavimas „Reikšmingo poveikio rizikų ir galimybių sąveika su strategija bei verslo modeliu ir finansinis poveikis“

IRO-1 atskleidimo reikalavimas „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo proceso aprašymas ir reikšminga informacija, kurią reikia pateikti“

IRO-2 atskleidimo reikalavimas „Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei atskleidimo reikalavimai, įtraukti į tvarumo ataskaitą“

Politikos, veiksmų, rodiklių ir uždavinių bendrieji atskleidimo reikalavimai (BAR)

Politikos bendrieji atskleidimo reikalavimai (BAR-P)

Veiksmų ir išteklių bendrasis atskleidimo reikalavimas (BAR-V)

Rodiklių bendrasis atskleidimo reikalavimas (BAR-R)

Uždavinių bendrieji atskleidimo reikalavimai (BAR-U)

A priedėlis „Horizontaliųjų standartų ir teminių standartų duomenų vienetų, kurių reikalaujama pagal kitus ES teisės aktus, sąrašas“

Tikslas

1. 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nustatyti atskleidimo reikalavimai, taikomi visoms tvarumo ***temoms*** (t. y. horizontaliai). Jis apima atskaitomybės sritis, apibrėžtas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 5 straipsnyje.

2. Teikdama informaciją apie reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes*** bei su jais susijusias ***temas***, įmonė turi taikyti šiame standarte nustatytus AR ir tokią informaciją pateikti pagal 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 52 ir 53 straipsnius dėl agregavimo ir išskaidymo.

Atskleidimo reikalavimai

BP-1 atskleidimo reikalavimas „Tvarumo ataskaitos rengimo pagrindas“

3. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti ***tvarumo ataskaitos*** rengimo pagrindą, įskaitant pagal 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ konkrečiomis aplinkybėmis reikalaujamą atskleisti informaciją.

4. Įmonė turi atskleisti:

   a) ar ***tvarumo ataskaita*** parengta konsoliduotai, ar individualiai, ir, jei su pačios įmonės operacijomis susijusios atskaitomybės aprėptis skiriasi nuo konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose taikomos aprėpties, pateikti šio skirtumo aprašymą ir priežastis ir

   b) apžvalgą, kokiu mastu tvarumo ataskaita apima įmonės ***vertės grandinės*** pradinę ir galutinę grandis.

5. Įmonė turi nurodyti, kad jos ***tvarumo ataskaita*** parengta pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigoje taikytinus ETAS.

6. Įmonė turi atskleisti visas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ nustatytas lengvatines nuostatas, pasirinkimo galimybes ar kitas specialias nuostatas, kurias ji taiko, ir susijusią reikalaujamą informaciją.

BP-1 TAIKYMO REIKALAVIMAI

4 straipsnio a punkto 1 TR	Skirtumai, palyginti su konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose taikoma atskaitomybės aprėptimi, gali atsirasti, kai patronuojamoji įmonė neįtraukiama į konsolidavimą, nes yra finansiškai nereikšminga (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 62 straipsnis).
6 straipsnio 2 TR	Lengvatinės nuostatos, pasirinkimo galimybės ar kitos specialios nuostatos, į kurias reikia atsižvelgti, yra šios: a) lengvatinė nuostata, taikoma įsigijimams ir perleidimams (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 74 ir 75 straipsniai); b) nuokrypis nuo apibrėžtų laikotarpių (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 81 straipsnis); c) informacijos apie tvarumą rengimo ar pateikimo pakeitimai (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 84 ir 85 straipsniai); d) lyginamosios informacijos koregavimai (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 87 straipsnio a ir c punktai); e) sprendimas dėl informacijos, susijusios su reikšminga neapibrėžtimi, reikšmingumo (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 89 straipsnis); f) tam tikros informacijos nepateikimas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 100 straipsnyje nurodytais atvejais; g) lengvatinė nuostata, leidžianti į ***rodiklio*** apskaičiavimą neįtraukti veiklos, kuri nėra reikšmingas ***poveikio***, ***rizikų*** ar ***galimybių*** veiksnys (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 90 straipsnis);

	h) lengvatinė nuostata, leidžianti ataskaitoje pateikti dalinę informaciją apie rodiklį, kai trūksta patikimų duomenų (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 91 straipsnis); i) lengvatinė nuostata, leidžianti į aplinkos rodiklius neįtraukti bendrų operacijų (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 92 straipsnis); j) reikšmingi apribojimai, paveikiantys teikiamą informaciją apie konkrečius duomenų vienetus pagal nuostatą dėl pernelyg didelių išlaidų ar pastangų (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 7.4 skyrius); k) atskleidžiamos informacijos apie įvykius, įvykusius pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, atnaujinimas (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 96 ir 97 straipsniai); l) pranešimas apie ankstesnių ataskaitinių laikotarpių klaidas (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 98 ir 99 straipsniai). Informaciją, kurios reikalaujama pagal 6 straipsnį, įmonė gali pateikti savo ***tvarumo ataskaitos*** bendrosios informacijos skirsnyje arba kartu su atitinkama atskleidžiama informacija, su kuria ta informacija yra susijusi).

BP-2 atskleidimo reikalavimas „Konkreti informacija, jei įmonė naudojasi laipsniško taikymo galimybėmis“

7. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti įmonės naudotas laipsniško taikymo nuostatas.

8. Jeigu taikydama 1 ETAS „*Bendrieji reikalavimai*“ 125 straipsnio a punkte, 126 straipsnio a punkte ir 127 straipsnio a punkte numatytas laipsniško taikymo nuostatas įmonė nepateikia informacijos, kurios reikalaujama pagal vieną ar daugiau tame straipsnyje išvardytų standartų, ji vis tiek turi atskleisti, ar, įmonei atlikus ***reikšmingumo*** vertinimą, su ***temomis***, kurioms taikomi tie standartai, susijęs ***poveikis***, ***rizikos*** ir ***galimybės*** buvo įvertinti kaip reikšmingi).

9. Be 8 straipsnio, jeigu viena ar daugiau šių ***temų*** buvo įvertintos kaip reikšmingos, įmonė turi:

   a) atskleisti temą arba potemę (-es), kurios vertinamos kaip reikšmingos, ir trumpai aprašyti, kaip įmonės ***verslo modelyje*** ir strategijoje atsižvelgiama į su tomis temomis susijusį įmonės ***poveikį***. Įmonė gali atskleisti šią informaciją temos arba potemės lygmeniu;

   b) trumpai aprašyti visus su konkrečiomis temomis susijusius per tam tikrą laiką įgyvendinamus ***uždavinius***, kuriuos ji nustatė, pažangą, kurią padarė tuos uždavinius įgyvendindama ir tai, ar jos su ***biologine įvairove*** ir ***ekosistemomis*** susiję uždaviniai pagrįsti įtikinamais moksliniais įrodymais;

   c) trumpai aprašyti su konkrečiomis temomis susijusią savo ***politiką***;

   d) trumpai aprašyti ***veiksmus***, kurių ji ėmėsi, kad nustatytų, stebėtų su konkrečia tema susijusį faktinį arba galimą neigiamą poveikį, užkirstų jam kelią, jį sušvelnintų, pašalintų, kuo labiau sumažintų arba ištaisytų, ir tokių veiksmų rezultatus, ir

   e) atskleisti konkrečioms temoms svarbius ***rodiklius***.

10. Jeigu taikydama kitas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 125 straipsnio b–e punktuose, 126 straipsnio b–e punktuose ir 127 straipsnio b–e punktuose nustatytas laipsniško taikymo nuostatas įmonė nepateikia informacijos, kurios reikalaujama pagal kitus tuose straipsniuose išvardytus AR, ji turi atskleisti šį faktą.

BP-2 TAIKYMO REIKALAVIMAI

9 straipsnio 3 TR	Įmonė gali pateikti informaciją, kurios reikalaujama pagal 9 straipsnį, savo ***tvarumo ataskaitos*** bendrosios informacijos dalyje arba kartu su atitinkama temine atskleidžiama informacija.
10 straipsnio 4 TR	Įmonė 10 straipsnyje reikalaujamą informaciją gali pateikti arba savo ***tvarumo ataskaitos*** bendrosios informacijos dalyje, arba turinio rodyklėje, kaip nurodyta 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ IRO-2 29 TR, jei ji pasirenka tą galimybę.

Valdymas

GOV-1 atskleidimo reikalavimas „Su tvarumu susijęs administracinių, valdymo ir priežiūros organų vaidmuo“

11. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti ***administracinių, valdymo ir priežiūros organų*** vaidmenį ir atsakomybę, taip pat susijusius reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** stebėsenos, valdymo ir priežiūros procesus, kontrolę ir procedūras.

12. Įmonė turi atskleisti:

a) kalbant apie jos ***administracinių, valdymo ir priežiūros organų*** sudėtį – ***nepriklausomų valdybos narių*** ([9]) procentinę dalį, ***samdomųjų darbuotojų*** ir kitų darbuotojų atstovus, jei yra, ir procentinę narių dalį pagal lytį ir kitus įvairovės aspektus, į kuriuos įmonė atsižvelgia;

b) administracinių, valdymo ir priežiūros organų ekspertines žinias ir įgūdžius, susijusius su reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** priežiūra ir valdymu, ir tai, kaip jie nustato, ar turima tinkamų įgūdžių ir ekspertinių žinių arba jų bus įgyta, kad būtų galima prižiūrėti strategijas ir kitas priemones, skirtas reaguoti į reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes;

c) administracinių, valdymo ir priežiūros organuose dalyvaujančių už reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių valdymą ar priežiūrą atsakingų asmenų, valdybos komiteto ar panašaus organo tapatybę ir atsakomybės sritis, nurodydama bet kokį poveikį, rizikas ir galimybes, į kuriuos tiesiogiai reaguoja administraciniai, valdymo ir priežiūros organai, neperduodami pagrindinių sprendimų priėmimo kitiems organams ar vadovybei;

d) kaip administraciniai, valdymo ir priežiūros organai valdo ar prižiūri ***uždavinių***, susijusių su reikšmingu poveikiu, rizikomis ir galimybėmis, nustatymą ir kaip jie stebi pažangą, padarytą tuos uždavinius įgyvendinant, ir

e) kaip valdydami arba prižiūrėdami įmonės strategiją, jos sprendimus dėl pagrindinių sandorių ir rizikos valdymo procesą bei susijusią ***politiką*** administraciniai, valdymo ir priežiūros organai atsižvelgia į reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes, įskaitant tai, ar organas (-ai) arba asmuo (asmenys) apsvarstė su tuo poveikiu, rizikomis ir galimybėmis susijusius kompromisus.

GOV-1 TAIKYMO REIKALAVIMAI

12 straipsnio 5 TR	Šios informacijos atskleidimo tikslais reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** valdymas apima įdiegtą išsamaus patikrinimo procesą.
12 straipsnio a punkto 6 TR	Lyčių pusiausvyra valdyboje apskaičiuojama kaip vidutinis valdybos narių moterų ir vyrų santykis ([10]).
12 straipsnio b punkto 7 TR	Su tvarumu susijusios ekspertinės žinios – tai ekspertinės žinios, kurias įstaigos tiesiogiai turi arba kuriomis gali naudotis.
12 straipsnio c punkto 8 TR	Atsakomybės sričių aprašymą sudaro apžvalga, kaip įmonės nuostatuose, valdybos įgaliojimuose ir kituose susijusiuose ***politikos*** dokumentuose parodyta kiekvieno organo ar asmens atsakomybė už reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes*** bei susijusias ***temas***.

([9]) Ši informacija padeda patenkinti lyginamųjų indeksų administratorių informacijos poreikius jiems atskleidžiant ASV veiksnius pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2020/1816, kaip nustatyta II priedo 1 skirsnio rodikliu „Svertinė vidutinė nepriklausomų valdybos narių dalis procentais“, informacijos poreikius.

([10]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta 2022 m. balandžio 6 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/2088 papildomas informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklėmis, I priedo 1 lentelės 13 rodikliu („Lyčių pusiausvyra valdyboje“). Ji taip pat padeda patenkinti lyginamųjų indeksų administratorių informacijos poreikius, jiems atskleidžiant ASV veiksnius pagal 2020 m. liepos 17 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2020/1816, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1011, kaip nustatyta II priedo 1 ir 2 skirsnių rodikliu „Svertinis vidutinis valdybos narių moterų ir vyrų santykis“.

GOV-2 atskleidimo reikalavimas „Su tvarumu susijusių veiklos rezultatų integravimas į paskatų sistemas“

13. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti pagrindinius bet kokių paskatų sistemų, susijusių su tvarumo ***temomis***, taikomų ***administracinių, valdymo ir priežiūros organų*** nariams, elementus.

14. Jei įmonė taiko ***administracinių, valdymo ir priežiūros organų*** nariams skirtas paskatų sistemas, susijusias su tvarumo ***temomis***, ji turi atskleisti, kaip narių atlygis yra susijęs su tvarumo temomis**,** įskaitant:

a) pagrindinių paskatų sistemų charakteristikų aprašymą;

b) ***uždavinius*** arba ***rodiklius***, naudojamus, jei veiklos rezultatai vertinami pagal konkrečius su tvarumu susijusius uždavinius arba rodiklius, ir

c) nuo su tvarumu susijusių uždavinių arba rodiklių priklausančią kintamo atlygio dalį.

GOV-3 atskleidimo reikalavimas „Pareiškimas dėl tvarumo išsamaus patikrinimo“

15. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti, kur ***tvarumo ataskaitoje*** atskleidžiami pagrindiniai išsamaus patikrinimo proceso etapai (žr. 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 4 skyrių), taikomi tvarumo ***temoms***.

16. Įmonė turi paaiškinti, kur jos ***tvarumo ataskaitoje*** [11] atspindėti jos taikomi pagrindiniai išsamaus patikrinimo proceso aspektai ir etapai).

GOV-3 TAIKYMO REIKALAVIMAI

16 straipsnio 9 TR	Įmonė 16 straipsnyje reikalaujamą informaciją gali pateikti lentelėje, pagrindinius savo išsamaus patikrinimo proceso etapus kryžminėmis nuorodomis susiedama su atitinkama savo ***tvarumo ataskaitoje*** atskleidžiama informacija.

GOV-4 atskleidimo reikalavimas „Tvarumo atskaitomybės rizikos valdymas ir vidaus kontrolė“

17. Šio AR tikslas yra suteikti galimybę suprasti įmonės ***rizikos*** valdymo ir vidaus kontrolės procesus bei sistemas, susijusius su tvarumo atskaitomybe.

18. Įmonė turi atskleisti savo ***rizikos*** valdymo ir vidaus kontrolės procesų ir sistemų, susijusių su tvarumo atskaitomybe, taikymo sritį, pagrindinius elementus ir sudedamąsias dalis.

GOV-4 TAIKYMO REIKALAVIMAI

18 straipsnio 10 TR	Įmonė turi atsižvelgti į duomenų išsamumą ir vientisumą, taip pat į įverčių rezultatų tikslumą, kaip į aspektus, kurie yra svarbūs su informacijos teikimo procesu susijusiam ***rizikos*** valdymui).

[11] Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 10 rodikliu („Nėra atliekamas išsamus patikrinimas“).

Strategija

SBM-1 atskleidimo reikalavimas „Strategija, verslo modelis ir vertės grandinė“

19. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti pagrindinius įmonės bendrosios strategijos, ***verslo modelio*** ir ***vertės grandinės*** pradinės ir galutinės grandžių elementus, susijusius su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis*** arba juos paveikiančius, kad būtų galima suprasti jos patiriamą reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes ir iš kur jie kyla.

20. Įmonė turi atskleisti toliau nurodytą informaciją apie pagrindinius savo bendrosios strategijos ir ***verslo modelio*** elementus, susijusius su ***temomis***, siejamomis su jos ***reikšmingu poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, arba juos paveikiančius:

a) savo verslo modelio, ***vertės grandinės*** pradinės ir galutinės grandžių ir savo padėties toje vertės grandinėje aprašymą;

b) aprašymą, kuriame aprašoma:

i). svarbios siūlomų ***produktų*** ir paslaugų grupės, svarbios aptarnaujamos rinkos ar klientų grupės, ir jų svarba prisidedant prie bendrų su tvarumu susijusių įmonės tikslų, įskaitant reikšmingus pokyčius ataskaitiniu laikotarpiu (pvz., nauji / pašalinti produktai, paslaugos, rinkos ar klientų grupės);

ii). kai taikytina ir reikšminga, ***produktai*** ir ***paslaugos, kurie yra uždrausti*** tam tikrose rinkose;

c) svarbių sektorių, kuriuose ji vykdo veiklą, įskaitant grupės viduje vykdomą veiklą, jei ta veikla yra reikšminga arba susijusi ar gali būti susijusi su reikšmingu poveikiu, rizikomis ir galimybėmis;

d) kai taikoma, pareiškimą, kuriame kartu su susijusiomis pajamomis nurodoma, ar įmonė vykdo veiklą:

i). ***iškastinio kuro*** (anglių, naftos ir dujų) sektoriuje, įskaitant pajamų, gautų iš anglių, naftos ir dujų, išskaidymą ([12]);

ii). cheminių medžiagų gamybos sektoriuje ([13]), t. y. ar jos veikla priskiriama Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1893/2006 ([14]) I priedo 20.2 skyriui;

iii). draudžiamų ginklų sektoriuje ([15]) (priešpėstinių minų, kasetinių šaudmenų, cheminių ginklų ar biologinių ginklų);

iv. tabako auginimo ir gamybos sektoriuje ([16]).

([12]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 4 rodikliu („Pozicija bendrovių, vykdančių veiklą iškastinio kuro sektoriuje, atžvilgiu“).

([13]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 2 lentelės 9 rodikliu („Investicijos į bendroves, gaminančias chemines medžiagas“).

([14]) 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1893/2006, nustatantis statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 bei tam tikrus EB reglamentus dėl konkrečių statistikos sričių (OL L 393, 2006 12 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1893/oj).

([15]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 I priedo 1 lentelės 14 rodikliu, ir dera su Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2025/1775, kuriuo dėl draudžiamų ginklų apibrėžties iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2022/1288.

([16]) Ši informacija padeda patenkinti lyginamųjų indeksų administratorių poreikius jiems atskleidžiant ASV veiksnius pagal Reglamentą (ES) 2020/1818, kaip nustatyta 12 straipsnio 1 dalies b punkte.

SBM-1 TAIKYMO REIKALAVIMAI

20 straipsnio c punkto 11 TR	Informacijos apie svarbius sektorius atskleidimas yra aktualus ***vartotojams***, nes padeda suprasti reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes***, su kuriais įmonė yra siejama, ypač kai jie konkrečiame sektoriuje yra įprasti). Be to, tai padeda suprasti galimą į ***tvarumo ataskaitą*** įtrauktą subjektui būdingą informaciją, kuri apima aspektus, kurie yra arba būdingi įmonei, arba įprasti konkrečiame sektoriuje.
20 straipsnio c punkto 12 TR	Sektoriai, kuriuose įmonė vykdo veiklą, yra pačios įmonės operacijų sektoriai).
20 straipsnio b ir c punktų 13 TR	Sektorius, rinka ir ***produktų***, paslaugų ar ***vartotojų*** grupė laikomi svarbiais, jeigu: a) atitinka daugiau nei 10 proc. įmonės pajamų arba b) yra susiję su įmonės ***faktiniu*** arba ***galimu*** reikšmingu ***poveikiu***. Svarbiems sektoriams, kurie atsiranda dėl grupės grupės viduje vykdomos veiklos, taikomas tik b punkte nurodytas kriterijus. 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nenustatoma konkreti verslo veiklos klasifikavimo sistema. Atskleisdama savo svarbius sektorius, įmonė gali taikyti vieną iš šių metodų: a) NACE klasifikatorių (pranc. *Nomenclature générale des Activités Economiques dans les Communautés Européennes*, NACE 2.1 red.); b) ataskaitose pateiktinus segmentus, atskleidžiamus finansinėse ataskaitose pagal 8-ąjį TFAS „Veiklos segmentai“ arba vietos bendruosius apskaitos principus, arba c) turimą geriausios praktikos ar sistemų klasifikaciją, pavyzdžiui, sektoriui skirtas TFAS gairės ir GRI standartus, apibrėžtus 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 5 TR.
20 straipsnio d punkto i papunkčio 14 TR	Pajamų, gaunamų iš ***iškastinio kuro*** sektoriaus, apskaičiavimas turi būti grindžiamas pajamomis iš iškastinio kuro, apibrėžto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999 ([17]) 2 straipsnio 62 punkte, žvalgymo, kasybos, gavybos, gamybos, apdorojimo, saugojimo, perdirbimo ar platinimo, įskaitant transportavimą, saugojimą ir prekybą.

SBM-2 atskleidimo reikalavimas „Suinteresuotųjų subjektų interesai ir nuomonės“

21. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti įmonės ***suinteresuotųjų subjektų įtraukimą*** bei tai, kaip apie pagrindinių ***suinteresuotųjų subjektų*** interesus ir nuomones pranešama jos ***administraciniams, valdymo ir priežiūros organams*** ir kaip į juos atsižvelgiama jos strategijoje ir ***verslo modelyje***.

22. Įmonė turi atskleisti:

a) apibendrintą savo ***suinteresuotųjų subjektų įtraukimo*** aprašymą, įskaitant informaciją apie pagrindinius ***suinteresuotuosius subjektus***, kurie buvo įtraukti, nurodant tipines paveikiamų suinteresuotųjų subjektų kategorijas, apibrėžtas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 23 TR;

b) tai, kaip ji supranta savo pagrindinių suinteresuotųjų subjektų interesus ir nuomones, susijusius su jos strategija ir ***verslo modeliu***, ir

c) kaip ***administraciniai, valdymo ir priežiūros organai*** informuojami apie pagrindinių paveikiamų suinteresuotųjų subjektų (įskaitant ***darbuotojų atstovus***) nuomones ir interesus, susijusius su jos reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***.

([17]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

SBM-3 atskleidimo reikalavimas „Reikšmingo poveikio rizikų ir galimybių sąveika su strategija bei verslo modeliu ir finansinis poveikis“

23. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti įmonės reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** bei jos strategijos ir ***verslo modelio*** sąveiką, taip pat susijusį ***finansinį poveikį***.

24. Įmonė turi atskleisti aukšto lygio aprašymą, kaip reikšmingas ***poveikis*** kyla iš jos strategijos ir ***verslo modelio***, koks yra ***rizikų*** ir ***galimybių*** poveikis jos verslo modeliui ir ***vertės grandinei*** ir kaip ji savo strategijoje ir sprendimų priėmimo procese į tą poveikį, rizikas ir galimybes atsižvelgė ir planuoja atsižvelgti).

25. Įmonė turi atskleisti kokybinę ir kiekybinę informaciją apie tai, kaip ataskaitiniu laikotarpiu reikšmingos ***rizikos*** ir ***galimybės*** paveikė jos finansinę būklę, finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus (***einamasis finansinis poveikis***).

26. Įmonė turi atskleisti kokybinę ir kiekybinę informaciją apie 25 straipsnyje nurodytas reikšmingas ***rizikas*** ir ***galimybes***, dėl kurių kyla didelė rizika, kad susijusiose finansinėse ataskaitose nurodytas turto ir įsipareigojimų balansines vertes kitu metiniu ataskaitiniu laikotarpiu gali tekti reikšmingai pakoreguoti).

27. Įmonė turi atskleisti kokybinę ir kiekybinę informaciją apie tai, kaip ji tikisi, kad, atsižvelgiant į jos reikšmingų ***rizikų*** ir ***galimybių*** valdymo strategiją, trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu pasikeis jos finansinė būklė, finansiniai veiklos rezultatai ir pinigų srautai (***numatomas finansinis poveikis***).

28. Įmonei nereikia pateikti kiekybinės informacijos apie ***einamąjį finansinį poveikį*** arba ***numatomą finansinį poveikį***, jeigu ji nustato, kad:

    a) poveikio negalima nustatyti atskirai arba

    b) matavimo neapibrėžties lygis, naudojamas šiam poveikiui įvertinti, yra toks aukštas, kad gauta kiekybinė informacija nebūtų naudinga (žr. 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 89 ir 90 straipsnius).

29. Įmonei nereikia pateikti kiekybinės informacijos apie ***numatomą*** reikšmingų ***rizikų*** ar ***galimybių finansinį poveikį***, jei ji neturi įgūdžių, gebėjimų ar išteklių tai kiekybinei informacijai pateikti).

30. Rengdama atskleidžiamą informaciją apie savo ***numatomą finansinį poveikį***, įmonė turi naudoti visą pagrįstą ir patvirtinamą informaciją, kuri paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną jai prieinama be pernelyg didelių išlaidų ar pastangų (žr. 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 94, 95 ir 96 straipsnius).

31. Jeigu įmonė nustato, kad kiekybinės informacijos apie ***rizikos*** ar ***galimybės einamąjį finansinį poveikį*** arba ***numatomą finansinį poveikį*** dėl kurios nors iš 28 ir 29 straipsniuose nurodytų priežasčių jai pateikti nereikia, ji turi:

    a) paaiškinti, kodėl ji nepateikė kiekybinės informacijos;

    b) pateikti kokybinę informaciją apie tą ***finansinį poveikį***, be kita ko, nurodydama susijusių finansinių ataskaitų straipsnių eilutes, bendras sumas ir tarpines sumas, kurias ta rizika ar galimybė gali paveikti arba paveikė, ir

    c) pateikti kiekybinę informaciją apie bendrą tos rizikos ar galimybės finansinį poveikį kartu su kitomis rizikomis ar galimybėmis ir kitais veiksniais, nebent įmonė nustato, kad kiekybinė informacija apie bendrą finansinį poveikį nebūtų naudinga.

32. Teikdama kiekybinę informaciją, įmonė gali pateikti pavienes sumas arba intervalus.

33. Įmonė turi atskleisti kokybinę informaciją apie savo strategijos ir ***verslo modelio*** atsparumą, susijusią su jos gebėjimu valdyti savo reikšmingas ***rizikas***, atskleistas pagal 24 straipsnį. Ši informacija turi apimti informaciją apie tai, kaip buvo atlikta analizė, ir laikotarpius, į kuriuos atsižvelgta.

SBM-3 TAIKYMO REIKALAVIMAI

24 straipsnio 15 TR	Įmonė gali atsižvelgti į 24 straipsnio ir IRO-2 37 straipsnio a punkto sąsajas, kad pateiktų turinį taip, kad būtų išvengta dubliavimosi ir būtų lengviau suprasti pagal šiuos straipsnius pateikiamą informaciją. 24 straipsnyje daugiausia dėmesio skiriama informacijos apie įmonės reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** sąveiką su jos strategija ir ***verslo modeliu*** teikimui). IRO-2 37 straipsnio a punkte daugiausia dėmesio skiriama to poveikio, rizikų ir galimybių aprašymui ir kaip jie gali paveikti žmones ir aplinką.
25 ir 26 straipsnių 16 TR	Jei informacija įtraukta į finansines ataskaitas, ją galima įtraukti pateikiant nuorodą (žr. 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 9.3 skyrių).
27 straipsnio 17 TR	Rengdama atskleidžiamą informaciją apie ***numatomą finansinį poveikį***, įmonė turi apsvarstyti numatomus jos finansinės būklės, finansinių veiklos rezultatų ir pinigų srautų pokyčius trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais dėl jos ***rizikų*** ir ***galimybių*** valdymo strategijos, atsižvelgdama į: a) savo paskelbtus investicijų ir perleidimo planus (pavyzdžiui, kapitalo sąnaudas, svarbius įsigijimus ir investicijų nutraukimą, bendrąsias įmones, verslo pertvarkymą, inovacijas, naujas verslo sritis ir turto nurašymą), įskaitant planus, dėl kurių įmonė nėra įsipareigojusi pagal sutartį, ir b) savo planuojamus strategijos įgyvendinimo finansavimo šaltinius. c) Tikėtina, kad teikiant informaciją apie numatomą finansinį poveikį reikės naudoti įverčius. Jei paaiškėja, kad ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu atskleisti numatomo finansinio poveikio įverčiai vėliau tampa netikslūs, nes tampa žinoma papildoma informacija, įmonė kitoje atitinkamoje tvarumo ataskaitoje savo įverčius turi pataisyti). Todėl galimas poreikis pataisyti įvertį nebūtinai reiškia, kad padaryta klaida teikiant informaciją, kaip paaiškinta 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 46 TR. d) Teikiant informaciją apie numatomą finansinį poveikį taip pat taikomos 1 ETAS 7.7 skyriaus nuostatos dėl tam tikros informacijos nepateikimo, įskaitant informacijos, kuri galėtų labai pakenkti įmonės komercinei padėčiai, nepateikimą.
25 ir 27 straipsnių 18 TR	Kiekybinę informaciją gali sudaryti nepiniginė informacija, pavyzdžiui, kiekiai, ***produktų*** skaičius arba ***samdomųjų darbuotojų*** skaičius.
25 ir 27 straipsnių 19 TR	Pateikdama pagal 25 ir 27 straipsnius teikiamą informaciją apie ***einamąjį finansinį poveikį*** ir ***numatomą finansinį poveikį***, įmonė gali atsižvelgti į sąsają su informacija apie pagrindiniams ***veiksmams*** skirtus finansinius išteklius, pateikta pagal BAR-V 46 straipsnio b ir c punktus.
25 ir 27 straipsnių 20 TR	Su ***einamuoju finansiniu poveikiu*** ir ***numatomu finansiniu poveikiu*** susiję AR skirti informacijai, papildančiai finansinėse ataskaitose pateiktą informaciją, gauti). Žr. 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 9 skyrių, susijusį su reikalavimais, kaip padėti suprasti ***rizikų*** ir ***galimybių*** ir finansinėse ataskaitose pateiktos informacijos sąsajas.
28 ir 29 straipsnių 21 TR	Jeigu įmonė negali pateikti kiekybinės informacijos pagal 28 ir 29 straipsnius, ji turėtų pateikti kokybinę informaciją, kuri yra naudinga priimant sprendimą pagal 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 23 straipsnį.Tokiu atveju taip pat taikomas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 24 straipsnis.

IRO-1 atskleidimo reikalavimas „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo proceso aprašymas ir reikšminga informacija, kurią reikia pateikti“

34. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti procesą, kurį naudodama įmonė nustato ***poveikį***, ***rizikas, galimybes*** bei susijusias ***temas*** ir įvertina jų ***reikšmingumą***, kaip pagrindą jos ***tvarumo ataskaitoje*** atskleistinai informacijai nustatyti (žr. 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 3 skyrių).

35. Įmonė turi atskleisti:

a) glaustą proceso ir sprendimų priėmimo etapų, kuriuos ji taiko, kad nustatytų ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes*** bei susijusias ***temas*** ir įvertintų jų ***reikšmingumą***, aprašymą, įskaitant principą, kurį taiko, kad įtrauktų savo pačios operacijas ir ***vertės grandinės*** pradinę ir galutinę grandis, pagrindines metodikas, įvedinius ir prielaidas, taip pat kokybinius aspektus ar kiekybinius slenksčius;

b) kaip ji įvertino poveikį ir teikė jam pirmumą, remdamasi jo stiprumu ir tikėtinumu (žr. 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 44 ir 45 straipsnius), kaip atsižvelgiama į veiksmus, kuriais siekiama užkirsti kelią neigiamam poveikiui, jį sušvelninti, pašalinti, kuo labiau sumažinti ir ištaisyti, ir kaip ji atsižvelgė į didesnės neigiamo poveikio rizikos sritis, susijusias su konkrečia veikla, ***verslo santykiais*** ar ***geografinėmis vietovėmis***;

c) tai, ar vertinimas grindžiamas įmonės tvarumo išsamaus patikrinimo procesu, ir, jei ji konsultuojasi su paveikiamais ***suinteresuotaisiais subjektais*** ir išorės ekspertais, kad suprastų jo poveikį, kaip tokiomis konsultacijomis remiamasi atliekant vertinimą;

d) reikšmingus proceso pokyčius, palyginti su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu, ir

e) kada paskutinį kartą ji atnaujino savo reikšmingumo vertinimą.

IRO-1 TAIKYMO REIKALAVIMAI

35 straipsnio a punkto 22 TR	Kai aktualu ir neapsiribojant bendrąja informacija, įvediniai gali apimti išsamaus patikrinimo procesus, kuriais buvo remiamasi atliekant vertinimą, konkrečius duomenų šaltinius, sektorių lyginamųjų indeksų analizę ir ***rizikos*** valdymo procesus; paveikiamų ***suinteresuotųjų subjektų*** įtraukimą; sektoriaus ir panašių grupių patirtį; ataskaitas, statistiką ir mokslinius duomenis ir ekspertų įtraukimą.
35 straipsnio a punkto 23 TR	Reikšmingų ***rizikų*** ir ***galimybių*** nustatymo ir vertinimo proceso aprašymas, kai aktualu, turėtų apimti ***priklausomybę***.
35 straipsnio a–d punktų 24 TR	Įmonė turi sutelkti dėmesį į informaciją, kuri yra būdinga jos pačios ***reikšmingumo*** vertinimo procesui). Ji turi vengti standartinės, bendro pobūdžio atskleidžiamos informacijos, pavyzdžiui, informacijos, kurioje išsamiai aprašoma, kad ji taikė 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ išdėstytus kriterijus arba laikėsi rekomenduojamo proceso.
35 straipsnio b punkto 25 TR	Informacija apie paveikiamų ***suinteresuotųjų subjektų*** įtraukimą aptariama 2 ETAS IRO-1 ir SBM-2 bei S1-S4 ETAS. Kad būtų išvengta dubliavimosi ir padidintas aprašymo rišlumas: a) atskleidžiant atitinkamą informaciją pagal 2 ETAS IRO-1 35 straipsnio c punktą, be kita ko, nurodoma, kaip ***reikšmingumo*** vertinimo procesas apima konsultacijas su paveikiamais suinteresuotaisiais subjektais ir išorės ekspertais; b) informacija apie nuolatinį paveikiamų suinteresuotųjų subjektų įtraukimą (kaip apibrėžta 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“, 23 TR) aptariama atitinkamuose socialiniuose standartuose (S1-2, S2-2, S3-2 ir S4-2 ETAS); c) informacija, susijusi su tuo, kaip įmonės ***administraciniams, valdymo ir priežiūros organams*** pranešama apie pagrindinių paveikiamų suinteresuotųjų subjektų (įskaitant ***darbuotojų atstovus***) interesus ir nuomones ir kaip įmonės strategija ir ***verslo modelis*** grindžiami jos reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, atskleidžiama pagal 2 ETAS SBM-2 22 straipsnio c punktą.
35 straipsnio b punkto 26 TR	Atskleidžiant, kaip įmonė atsižvelgė į didesnės neigiamo ***poveikio***, susijusio su konkrečia veikla, ***verslo santykiais*** ar ***geografinėmis vietovėmis***, ***rizikos*** sritis, taikomos rekomendacijos pateiktos 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 32 straipsnio b punkte ir 33 straipsnyje.

IRO-2 atskleidimo reikalavimas „Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei atskleidimo reikalavimai, įtraukti į tvarumo ataskaitą“

36. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti ***reikšmingumo*** vertinimo rezultatus, susijusius su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, taip pat reikšminga informacija, teikiama pagal ETAS.

37. Įmonė turi atskleisti:

a) glaustą savo ***faktinio*** ir ***galimo*** reikšmingo teigiamo ir neigiamo ***poveikio***, įskaitant tai, kaip jis paveikia arba gali paveikti žmones ar aplinką, ir jos ***reikšmingų rizikų*** ir ***galimybių*** aprašymą, nurodydama susijusias ***temas*** ir tai, kaip ir kur poveikis, rizikos ir galimybės yra susiję su jos pačios operacijomis ir ***vertės grandinės*** pradine ir galutine grandimis;

b) pagrindą, kuriuo remiantis daroma išvada, kad klimato kaita nėra reikšminga, jei įmonė padarė šią išvadą ir todėl praleidžia visus E1 ETAS „Klimato kaita“ AR;

c) reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių pokyčius, palyginti su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu;

d) AR, kurių buvo laikomasi rengiant ***tvarumo ataskaitą***, sąrašą, kad ***vartotojai*** galėtų nustatyti, kur tvarumo ataskaitoje yra susijusi atskleidžiama informacija, ir atskirai nurodyti tą informaciją, kuri įtraukta pateikiant nuorodą (žr. 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 9.3 skyrių);

e) papildomos informacijos, pateiktos pagal 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 8.2 skyrių, sąrašą;

f) patiriamą didesnę ***incidentų***, susijusių su ***priverčiamuoju*** ar privalomuoju ***darbu*** ir ***vaikų darbu***, riziką pagal operacijų rūšį (pvz., gamykla) arba šalis ar ***geografines vietoves*** ([18]), jei įmonė dėl savo pačios operacijų arba per savo ***vertės grandinės*** pradinę ir galutinę grandis yra susieta su reikšmingu neigiamu poveikiu, susijusiu su priverčiamuoju ar privalomuoju darbu arba vaikų darbu, ir

g) visų duomenų vienetų, kurių reikalaujama pagal kitus ES teisės aktus, nurodytus šio standarto A priedėlyje, lentelę, nurodydama, kurioje tvarumo ataskaitos vietoje juos galima rasti, arba tuos duomenų vienetus, kuriuos įmonė įvertino kaip nereikšmingus, pažymėdama, kad jie nereikšmingi).

IRO-2 TAIKYMO REIKALAVIMAI

37 straipsnio a punkto 27 TR	Reikšmingų ***rizikų*** ir ***galimybių*** aprašymas taip pat apima susijusią ***priklausomybę*** tiek, kiek tai būtina toms rizikoms ir galimybėms suprasti). Pateikiant pagal šį AR reikalaujamą atskleisti informaciją taikomas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 49 straipsnis.
37 straipsnio a punkto 28 TR	Kad būtų išvengta dubliavimosi ir padidintas aprašymo rišlumas, įmonė savo reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ar ***galimybių*** aprašymą gali pateikti toje pačioje vietoje, kurioje atskleidžia informaciją apie susijusią ***politiką***, ***veiksmus***, ***rodiklius*** ir ***uždavinius***, kuriais ji juos valdo. Jeigu įmonė pasinaudoja šia galimybe, kartu su atskleidžiama informacija, parengta pagal IRO-2, ji vis tiek turi pateikti glaustą savo reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių aprašymą.

([18]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomais rodikliais, susijusiais su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 12 ir 13 rodikliais („Veikla ir tiekėjai, kuriems gresia didelė su priverstiniu ar privalomuoju darbu susijusių incidentų rizika“ ir „Veikla ir tiekėjai, kuriems gresia didelė su vaikų darbu susijusių incidentų rizika“).

37 straipsnio d punkto 29 TR	Įmonė gali pateikti atskleidžiamą informaciją naudodama turinio rodyklę, t. y. į ***tvarumo ataskaitą*** įtrauktų informacijos atskleidimo reikalavimų lentelę, kurioje nurodoma jų vieta ataskaitoje (puslapis / dalys). Informacijos, įtrauktos pateikiant nuorodą, sąrašą ji gali pateikti savo tvarumo ataskaitos priedėlyje arba būtiną informaciją ji gali pateikti AR, pagal kuriuos teikta informacija, sąraše, kaip reikalaujama 37 straipsnio d punkte. Įmonė savo tvarumo ataskaitoje gali tiesiogiai nurodyti AR numerius (pvz., skirsnio antraštėse arba dalių antraštėse). Papildomą informaciją, teikiamą pagal 37 straipsnio e punktą, įmonė gali pateikti išryškindama ją skyrių antraštėse, dalių pavadinimuose arba pirmiau minėtoje turinio rodyklėje, kad ji būtų aiškiai atskirta kaip papildoma.

Politikos, veiksmų, rodiklių ir uždavinių bendrieji atskleidimo reikalavimai (BAR)

38. Informacija apie ***politiką***, ***veiksmus, rodiklius*** ir ***uždavinius*** suteikia galimybę suprasti, kokiu lygmeniu įmonė valdo savo reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes***. Jei įmonė yra priėmusi politiką, nustačiusi veiksmus, uždavinius arba naudoja rodiklius tik tam tikriems ***temos*** aspektams, tą turi parodyti atskleidžiamos informacijos rengimo ir pateikimo būdas, kad ***vartotojai*** galėtų suprasti konkrečius aprėpiamus aspektus.

39. Jeigu įmonė dėl ***temos***, susijusios su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, neturi nustačiusi ***politikos***, ***veiksmų*** ar ***uždavinių***, ji turi atskleisti šį faktą.

40. Atskleisdama informaciją arba pagal teminį standartą, arba jai būdingą informaciją, įmonė turi taikyti BAR-P, BAR-V, BAR-R ir BAR-U nustatytus reikalavimus dėl:

    a) savo ***politikos*** ir ***veiksmų***, kuriais siekiama užkirsti kelią faktiniam ir ***galimam*** reikšmingam neigiamam ***poveikiui***, jį sušvelninti, pašalinti, kuo labiau sumažinti ir ***ištaisyti***, taip pat valdyti reikšmingas ***rizikas*** arba siekti faktinio ir galimo reikšmingo teigiamo poveikio ir reikšmingų ***galimybių***, ir

    b) ***rodiklių*** ir ***uždavinių***, pagal kuriuos vertinama laikui bėgant padaryta pažanga, susijusi su jos reikšmingu poveikiu, rizikomis ir galimybėmis.

POLITIKOS, VEIKSMŲ, UŽDAVINIŲ IR RODIKLIŲ BAR TAIKYMO REIKALAVIMAI

38 straipsnio 30 TR	Jeigu įmonė tą pačią ***politiką***, ***veiksmus***, ***rodiklius*** ar ***uždavinius*** taiko daugiau nei vienam reikšmingam ***poveikiui***, ***rizikai*** ar ***galimybei*** arba daugiau nei vienai ***temai***, ji gali atskleisti informaciją tik vieną kartą, aiškiai nurodydama jos taikymo sritį. Prireikus ji gali pateikti kryžmines nuorodas į tą informaciją iš kitų ataskaitos vietų. Šis metodas leidžia įmonei pateikti informaciją tokiu būdu, kuris atitinka jos valdymo metodą. Įmonė savo atskleidžiamą informaciją gali išdėstyti ir pateikti taip, kad ji atspindėtų valdymo metodą, grindžiamą jos valdymo prioritetais, kurie atspindi jos strategiją ir ***verslo modelį*** ir su jais dera.
39 straipsnio 31 TR	Jeigu įmonė savo reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes*** (IRO-2, 37 straipsnio a punktas) ir susijusias ***temas*** pateikia lentelėje, ji gali toje pačioje lentelėje nurodyti reikšmingas temas arba reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes, kurių atžvilgiu ji neturi nustatytos ***politikos***, ***veiksmų*** ar ***uždavinių***, lentelėje pažymėdama jas kaip tokias.

38 straipsnio 32 TR	Teikiamos informacijos išsamumo lygis gali skirtis atsižvelgiant į kiekvieną AR, priklausomai nuo atitinkamo reikšmingo ***poveikio, rizikų*** ir ***galimybių*** pobūdžio ir įmonės taikomo požiūrio į jų valdymą skirtumų. Informacijos išsamumo lygis turi būti proporcingas poveikio stiprumui, rizikos ar galimybės dydžiui arba poveikio, rizikų ir galimybių svarbai įmonės strategijai ir ***verslo modeliui***). Kai įmanoma, informacija turi būti konkrečiai susijusi su ataskaitiniu laikotarpiu. Teikdama informaciją apie ***politiką***, ***veiksmus, rodiklius*** ir ***uždavinius***, įmonė turi pateikti aktualią informaciją, vengdama informacijos, kuri yra bendro pobūdžio ir todėl ***vartotojams*** neaktuali). Pernelyg išsami informacija, ypač apie įprastą praktiką, apie kurią žino pakankamai informuoti vartotojai, gali užgožti reikšmingą informaciją.
40 straipsnio 33 TR	Kad būtų išvengta dubliavimosi ir padidintas aprašymo rišlumas, įmonė savo reikšmingo ***poveikio, rizikų*** ir ***galimybių*** aprašymą, reikalaujamą pagal IRO-2 37 straipsnio a punktą, gali pateikti kartu su informacija apie ***politiką***, ***veiksmus***, ***rodiklius*** ir ***uždavinius***, kuriais ji tą poveikį, rizikas ir galimybes valdo.

Politikos bendrieji atskleidimo reikalavimai (BAR-P)

41. Šio BAR tikslas – suteikti galimybę suprasti įmonės taikomą ***politiką***, kuria siekiama užkirsti kelią jos reikšmingam faktiniam ir ***galimam*** neigiamam ***poveikiui***, jį sušvelninti, pašalinti, kuo labiau sumažinti arba ***ištaisyti***, taip pat valdyti reikšmingas ***rizikas*** ir pasinaudoti reikšmingomis ***galimybėmis*** arba daryti teigiamą poveikį.

42. Įmonė turi atskleisti toliau nurodytą informaciją apie ***politiką***, priimtą jos reikšmingam ***poveikiui***, ***rizikoms*** ir ***galimybėms*** valdyti:

    a) pagrindinio politikos turinio, įskaitant jos bendruosius tikslus ir reikšmingą poveikį, rizikas ar galimybes, su kuriais ji susijusi, aprašymą ir, jei ataskaitiniu laikotarpiu buvo priimta politikos priemonių pakeitimų, tų pakeitimų aprašymą;

    b) politikos taikymo srities arba jos taikymo išimčių, susijusių su pačios įmonės operacijomis, ***vertės grandinės*** pradine arba galutine grandimis ir ***geografinėmis vietovėmis*** ir, jei apibrėžta, paveikiamų ***suinteresuotųjų subjektų*** grupėmis, aprašymą;

    c) jei politikoje nurodomi trečiosios šalies standartai ar iniciatyvos, kurių įmonė įsipareigoja laikytis įgyvendindama politiką, nuorodą į atitinkamą trečiosios šalies standartą ar iniciatyvą ir

    d) dėl socialinių ***temų*** – aprašymą, kaip atsižvelgta į paveikiamų suinteresuotųjų subjektų suinteresuotumą nustatyti šią politiką, jei į tai buvo atsižvelgta.

43. Įmonė turi atskleisti, ar ji vykdo visa apimančią žmogaus teisių ***politiką***, kuria įsipareigoja įgyvendinti ([19]) JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus, TDO deklaraciją dėl pagrindinių principų ir teisių darbe ir EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms. Tokiu atveju įmonė turi atskleisti 42 straipsnyje nurodytą informaciją apie tą politiką ir nurodyti, kurioms paveikiamų ***suinteresuotųjų subjektų*** grupėms ji taikoma (pvz., ***savai darbo jėgai***, ***vertės grandinės darbuotojams***, ***paveikiamoms bendruomenėms***, ***vartotojams*** ir ***galutiniams naudotojams***).

([19]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomais rodikliais, susijusiais su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 11 rodikliu („Nėra procesų ir atitikties mechanizmų, skirtų stebėti, kaip laikomasi JT pasaulinio susitarimo principų ir EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms“ ir 3 lentelės 9 rodikliu („Neįgyvendinama žmogaus teisių politika“). Ji taip pat padeda patenkinti lyginamųjų indeksų administratorių poreikius atskleisti ASV veiksnius pagal Reglamentą (ES) 2020/1816, kaip nustatyta II priedo 1 ir 2 skirsnių rodikliu „Lyginamojo portfelio pozicija įmonių, neturinčių išsamaus patikrinimo politikos, taikytinos į pagrindines Tarptautinės darbo organizacijos konvencijas Nr. 1–8 įtrauktiems aspektams, atžvilgiu“.

BAR-P TAIKYMO REIKALAVIMAI

43 straipsnio 34 TR	Atskleisdama informaciją apie savo žmogaus teisių ***politiką***, kuria siekiama įgyvendinti JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus, įmonė turi atsižvelgti į Tarptautinę žmogaus teisių chartiją, kurią sudaro Visuotinė žmogaus teisių deklaracija ir du ją įgyvendinantys paktai, ir TDO principus, susijusius su pagrindinėmis teisėmis, nustatytus Tarptautinės darbo organizacijos deklaracijoje dėl pagrindinių principų ir teisių darbe.

Veiksmų ir išteklių bendrasis atskleidimo reikalavimas (BAR-V)

44. Šio BAR tikslas – suteikti galimybę suprasti pagrindinius įmonės ***veiksmus***, kurių imtasi arba planuojama imtis, kad būtų galima valdyti jos reikšmingą ***poveikį, rizikas*** ir ***galimybes*** ir, kai taikytina, pasiekti susijusios ***politikos*** tikslus.

45. Kai įmonė įgyvendina pagrindinius reikšmingo ***poveikio, rizikų*** ir ***galimybių*** valdymo ***veiksmus***, ji turi atskleisti:

a) pagrindinių veiksmų, kurių imtasi ataskaitiniais metais, ir veiksmų, kurių planuojama imtis ateityje, įskaitant jų tvarkaraštį, aprašymą;

b) pagrindinių veiksmų taikymo srities aprašymą ir

c) numatomus pagrindinių veiksmų rezultatus ir, kai taikytina, kaip jų įgyvendinimas padeda siekti susijusių ***politikos*** tikslų.

46. Jeigu pagrindiniams ***veiksmams*** įgyvendinti buvo skirta arba numatoma skirti reikšmingų finansinių išteklių (veiklos arba kapitalo išlaidų), įmonė turi:

a) apibūdinti esamų ir būsimų reikšmingų finansinių išteklių, skirtų pagrindiniams veiksmams, rūšį ir tai, ar gebėjimas įgyvendinti šiuos pagrindinius veiksmus priklauso nuo konkrečių išankstinių sąlygų (pvz., finansinės paramos teikimo arba viešosios ***politikos*** ir rinkos pokyčių);

b) atskleisti ataskaitiniu laikotarpiu pagrindiniams veiksmams skirtų reikšmingų finansinių išteklių (jei tokių yra) sumą ir nurodyti atitinkamas straipsnių eilutes arba pastabas, jei jie įtraukti į finansines ataskaitas, ir

c) nurodyti orientacinį būsimų finansinių išteklių, kuriuos numatoma skirti pagrindiniams veiksmams įgyvendinti, spektrą.

BAR-V TAIKYMO REIKALAVIMAI

45 straipsnio 35 TR	Taikant šį AR, pagrindiniai ***veiksmai*** yra tie veiksmai, kurie atlieka svarbų vaidmenį valdant įmonės reikšmingą ***poveikį, rizikas*** ir ***galimybes***, įskaitant veiksmus, kurių imtasi siekiant remti ***ištaisymą***. Pagrindiniai veiksmai apima veiksmus, kurie yra įmonės verslo praktikos, tvarumo išsamaus patikrinimo ir bendro verslo bei rizikos valdymo dalis. Pagrindiniai veiksmai galbūt buvo pradėti ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, o einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu toliau įgyvendinami arba turi poveikį. Kad būtų lengviau suprasti informaciją, pagrindiniai veiksmai gali būti agreguojami, jei taikytina. Kita vertus, jei pagrindiniai veiksmai apima daugiau nei vieną reikšmingą poveikį, riziką ar galimybę, tai gali būti nurodyta ir prireikus gali būti pateikta kryžminė nuoroda.
45 straipsnio 36 TR	***Veiksmų*** gali būti imamasi atskirai arba bendradarbiaujant su kitomis įmonėmis, ypač jei ***faktinis poveikis*** arba ***galimas poveikis*** yra sisteminis arba plačiai paplitęs ir įmonė viena negali jo pašalinti). ***Vartotojams*** gali būti naudinga žinoti, ar pagrindinis veiksmas yra bendradarbiavimu grindžiamas veiksmas.

45 straipsnio 37 TR	Pagrindiniai aplinkosaugos ***veiksmai*** gali būti klasifikuojami pagal švelninimo priemonių hierarchiją (t. y. vengimas, minimizavimas, atkūrimas ir kompensavimas).
45 straipsnio a punkto 38 TR	Pagrindinių ***veiksmų*** taikymo sritis – tai jų aprėptis, susijusi su veikla įmonei vykdant savo pačios operacijas, jos ***vertės grandinės*** pradinėje ir galutinėje grandyse, patronuojamosiose įmonėse, ***geografinėse vietovėse*** ir, jei apibrėžta, paveikiamų ***suinteresuotųjų subjektų*** grupėse. Tvarkaraštis siejamas su laikotarpiais, per kuriuos įmonė ketina užbaigti kiekvieną veiksmą.
46 straipsnio 39 TR	Informaciją apie išteklių paskirstymą įmonė gali pateikti lentelėje suskirstytą pagal i) kapitalo sąnaudas ir veiklos sąnaudas, taip pat pagal ii) einamaisiais ataskaitiniais metais naudojamus išteklius ir planuojamą išteklių paskirstymą konkrečiais laikotarpiais.
46 straipsnio b ir c punktų 40 TR	Jeigu įmonė skyrė reikšmingų nefinansinių išteklių (pvz., išteklių etato ekvivalentais), informacija apie tuos išteklius gali būti pateikiama kaip nepiniginiai kiekiai).
46 straipsnio b ir c punktų 41 TR	Rengdama atskleidžiamą informaciją apie reikšmingus finansinius išteklius, kurie buvo arba, kaip tikimasi, bus skirti pagrindiniams ***veiksmams*** įgyvendinti, įmonė gali atskleisti tik: a) patvirtintus ir paskelbtus pagrindinius veiksmus ir veiksmų planus ir b) jos planuojamus šių pagrindinių veiksmų įgyvendinimo finansavimo šaltinius.

Rodiklių bendrasis atskleidimo reikalavimas (BAR-R)

47. Šio BAR tikslas – padėti įmonei parengti atskleidžiamą informaciją apie ***rodiklius***.

48. Įmonė turi atskleisti pagal teminius standartus reikalaujamus ***rodiklius***, susijusius su reikšmingu ***poveikiu, rizikomis*** ir ***galimybėmis***, taip pat jai būdingus rodiklius, apibrėžtus pagal 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 11 straipsnį. Tai gali apimti rodiklius, kuriuos įmonė naudoja savo veiklos rezultatams įvertinti ir ***veiksmų***, kuriais valdo savo reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes, veiksmingumui stebėti).

49. Dėl kiekvieno ***rodiklio*** įmonė turi atskleisti:

a) patį rodiklį, jo matavimo vienetą, skaičiavimo metodiką ir skaičiavimams naudotus šaltinius (pvz., įvedinių parametrus) ir, kai aktualu, vertinimo metodiką, įskaitant reikšmingas prielaidas ir apribojimus;

b) jei tai ***vertės grandinės*** rodikliai, jei taikytina, rėmimąsi netiesioginių šaltinių ar pakaitinių kintamųjų duomenimis ir bet kokius planuojamus ***veiksmus*** duomenų kokybei pagerinti ateityje (žr. 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 5 skyrių);

c) kontekstinę informaciją apie rodiklį ir

d) reikšmingus veiklos rezultatų pokyčius, palyginti su ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, įskaitant pažangą, padarytą siekiant įmonės nustatytų ***uždavinių***, o didelių įsigijimų ar perleidimų atveju – kaip sandoris paveikia tą pažangą.

BAR-R TAIKYMO REIKALAVIMAI

48 straipsnio 42 TR	***Rodikliai*** apima ETAS apibrėžtus rodiklius ir subjektui būdingus rodiklius, nesvarbu, ar jie gauti iš kitų šaltinių, ar parengti pačios įmonės, pavyzdžiui, pagal S2-S4 ETAS teminius standartus, kuriuose konkrečių rodiklių nenustatoma.

49 straipsnio a punkto 43 TR	Europos matavimo vienetų sistema grindžiama Tarptautine vienetų sistema (SI). Matavimo vienetai išreiškiami naudojant Tarybos direktyvoje 80/181/EEB ([20]) su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/3/EB ([21]), nustatytus pavadinimus ir simbolius. ***Rodikliai*** atskleidžiami naudojant vienetus, nurodytus teminiuose standartuose, kurie yra suderinti su ta direktyva. SI priešdėliai ir atitinkami jų simboliai prireikus gali būti naudojami tam tikriems dešimtainiams kartotiniams arba daliniams kartotiniams žymėti, siekiant pateikti vertes tokiu lygmeniu, kurį įmonė laiko tinkamiausiu. Pavyzdžiui, užuot nurodžiusi 1 200 000 t CO_2e, įmonė gali nurodyti 1,2 Mt CO_2e.
49 straipsnio c punkto 44 TR	Kontekstinė informacija apie ***rodiklį*** gali apimti: a) priežastis, dėl kurių įmonė pasirinko tam tikrą matavimo metodą, taip pat jos naudojamų įvedinių ir prielaidų priežastis ir b) jei tai aplinkos rodikliai – konkrečias vietovės, kurioje daromas ***poveikis***, aplinkos sąlygas ir ypatumus, būtinus atitinkamam rodikliui suprasti).

Uždavinių bendrieji atskleidimo reikalavimai (BAR-U)

50. Šio BAR tikslas – suteikti galimybę suprasti, kaip įmonė nustato ***uždavinius***, apibrėžtus kaip tikėtini rezultatai žmonėms, aplinkai ar pačiai įmonei, ir kaip įmonė stebi savo ***politikos*** ir ***veiksmų*** veiksmingumą, susijusį su jos reikšmingu ***poveikiu, rizikomis*** ir ***galimybėmis***, taip pat bendrą pažangą ir veiksmingumą siekiant nustatytų uždavinių laikui bėgant. Tai apima, kai taikytina, tai, ar pažanga yra suderinta su susijusiu veiksmų planu, arba tai, ar su veiksmų planu susiję svarbūs faktai ir aplinkybės paveikia uždavinio įgyvendinimą.

51. Įmonė turi atskleisti savo nustatytus išmatuojamus, per nustatytą laiką įvykdytinus, į rezultatus orientuotus kokybinius ar kiekybinius ***uždavinius***, susijusius su jos reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***. Dėl kiekvieno uždavinio įmonė turi atskleisti:

a) uždavinio sąsajos su jos ***politikos*** tikslais ir ***veiksmais*** aprašymą;

b) nustatytą siektiną reikšmę (arba lygį, jei uždavinys yra kokybinis), kurią reikia pasiekti, įskaitant tai, ar uždavinys yra absoliutus ar santykinis, jei jie apibrėžti kaip tokie, ir kokiu vienetu ji matuojama;

c) uždavinio taikymo sritį, apimančią įmonės veiklą vykdant savo pačios operacijas arba jos ***vertės grandinės*** pradinėje ir galutinėje grandyse, taip pat geografines ribas;

d) pradinę reikšmę (arba lygį, jei uždavinys yra kokybinis) ir bazinius metus, nuo kurių vertinama pažanga, jei įmonė juos yra apibrėžusi;

e) tikslinius metus arba laikotarpį, kuriems taikomas uždavinys, ir visų įmonės nustatytų tarpinių reikšmių arba tarpinių uždavinių aprašymą;

f) metodikas ir reikšmingas prielaidas, naudotas uždaviniams nustatyti;

g) ar uždavinys reikalaujamas pagal teisės aktus;

h) kai taikytina, pasirinktus ***scenarijus***, kuriais jis grindžiamas, pagrindinius duomenų šaltinius ir suderinamumo su nacionalinės, ES ar tarptautinės politikos tikslais lygį ir

i) ar įmonės uždaviniai, susiję su aplinkos ***temomis***, yra pagrįsti įtikinamais moksliniais įrodymais.

52. Jei įmonė nenustatė jokių išmatuojamų į rezultatus orientuotų ***uždavinių***, ji turi atskleisti, ar vis dėlto stebi savo ***politikos*** ir ***veiksmų*** veiksmingumą, susijusį su jos reikšmingu ***poveikiu, rizikomis*** ir ***galimybėmis***, ir, jei taip, kaip tai daro.

([20]) 1979 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 80/181/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su matavimo vienetais, suderinimo ir Direktyvos 71/354/EEB panaikinimo (OL L 39, 1980 2 15, p. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1980/181/oj).

([21]) 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/3/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 80/181/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su matavimo vienetais, suderinimo (OL L 114, 2009 5 7, p. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/3/oj).

BAR-U TAIKYMO REIKALAVIMAI

50 straipsnio 45 TR	Informacija apie pažangą ir veiksmingumą siekiant nustatytų ***uždavinių*** laikui bėgant atskleidžiama pagal BAR-R 49 straipsnio d punktą.
51 straipsnio 46 TR	Į rezultatus orientuoti ***uždaviniai***, susiję su reikšmingu ***poveikiu***, apibrėžiami pagal tikėtinus rezultatus žmonėms ir aplinkai).
51 straipsnio i punkto 47 TR	Sąvoka „pagrįsti įtikinamais moksliniais įrodymais“ suprantama kaip patikimos, recenzuotos ar kitaip autoritetingos biofizinės informacijos, kurioje, naudojant empirinius duomenis, modeliavimą ar pripažintas mokslines sistemas, nustatomi atitinkami ***ekologiniai slenksčiai*** arba kiekybiškai įvertinamos sąlygos, trajektorijos ir apribojimai, naudojimas. Tokie įrodymai suteikia įmonei galimybę nustatyti ekologiniu požiūriu pagrįstus, konkrečiam kontekstui pritaikytus ir išmatuojamus ***uždavinius***.

A priedėlis

Horizontaliųjų standartų ir teminių standartų duomenų vienetų, kurių reikalaujama pagal kitus ES teisės aktus, sąrašas

Šis priedėlis yra neatskiriama 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ dalis ir jame pateikiama neįpareigojamųjų 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ ir teminių standartų duomenų vienetų, kurių reikalaujama pagal kitus ES teisės aktus, pavyzdžių.

1 lentelė

Standarto dėstomojoje dalyje nustatyti duomenų vienetai

Atskleidimo reikalavimas ir susijęs duomenų vienetas ETAS	Nuoroda į TFIAR ([1])	Nuoroda į 3 ramstį ([2])	Nuoroda į Lyginamųjų indeksų reglamentą ([3])	Nuoroda į ES klimato teisės aktą ([4])
2 ETAS GOV-1 Nepriklausomų valdybos narių dalis procentais			Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas	
2 ETAS GOV-3 Pareiškimas dėl išsamaus patikrinimo	1 priedo 3 lentelės 10 rodiklis			
2 ETAS SBM-1 Dalyvavimas veikloje, susijusioje su iškastiniu kuru	1 priedo 1 lentelės 4 rodiklis	Reglamento (ES) Nr. 575/2013 449a straipsnis kartu su to reglamento 435 straipsniu; Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2024/3172 ([5]) 1 lentelė: Kokybinė informacija apie riziką aplinkai ir 2 lentelė: Kokybinė informacija apie socialinę riziką; 1 šablonas. Bankinė knyga. Galimos su klimato kaita susijusios pertvarkos rizikos rodikliai. Pozicijų kredito kokybė pagal sektorius, išmetamųjų teršalų kiekį ir likutinį terminą	Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 12 straipsnio 1 dalis	
2 ETAS SBM-1 Dalyvavimas veikloje, susijusioje su cheminių medžiagų gamyba	1 priedo 2 lentelės 9 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas	

Atskleidimo reikalavimas ir susijęs duomenų vienetas ETAS	Nuoroda į TFIAR ([1])	Nuoroda į 3 ramstį ([2])	Nuoroda į Lyginamųjų indeksų reglamentą ([3])	Nuoroda į ES klimato teisės aktą ([4])
2 ETAS SBM-1 Dalyvavimas veikloje, susijusioje su draudžiamais ginklais	1 priedo 1 lentelės 14 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 ([6]) 12 straipsnio 1 dalis, Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas	
2 ETAS SBM-1 Dalyvavimas veikloje, susijusioje su tabako auginimu ir gamyba			Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 12 straipsnio 1 dalis, Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas	
2 ETAS BAR-P Žmogaus teisių politika	1 priedo 1 lentelės 11 rodiklis ir 3 lentelės 9 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedo 1 ir 2 skirsniai dėl socialinių kriterijų	
E1-1 ETAS Pertvarkos planas klimato kaitai švelninti				Reglamento (ES) 2021/1119 2 straipsnio 1 dalis
E1-6 ETAS Išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniai	1 priedo 2 lentelės 4 rodiklis	449a straipsnis Reglamentas (ES) Nr. 575/2013; Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2024/3172 3 šablonas: Bankinė knyga. Su klimato kaita susijusios pertvarkos rizika. Suderinimo parametrai	Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 6 straipsnis	
E1-7 ETAS Iškastinių išteklių energijos suvartojimas, suskirstytas pagal šaltinius (tik didelį poveikį klimatui darantiems sektoriams)	1 priedo 1 lentelės 5 rodiklis ir 2 lentelės 5 rodiklis			
E1-7 ETAS Energijos suvartojimas ir rūšių derinys	1 priedo 1 lentelės 5 rodiklis			

Atskleidimo reikalavimas ir susijęs duomenų vienetas ETAS	Nuoroda į TFIAR ([1])	Nuoroda į 3 ramstį ([2])	Nuoroda į Lyginamųjų indeksų reglamentą ([3])	Nuoroda į ES klimato teisės aktą ([4])
E1-8 ETAS Bendri 1, 2, 3 lygių išmesti ŠESD kiekiai	1 priedo 1 lentelės 1 ir 2 rodikliai	449a straipsnis; Reglamentas (ES) Nr. 575/2013; Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2024/3172 1 šablonas: Bankinė knyga. Su klimato kaita susijusios pertvarkos rizika. Pozicijų kredito kokybė pagal sektorius, išmetamųjų teršalų kiekį ir likutinį terminą	Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 5 straipsnio 1 dalis, 6 straipsnis ir 8 straipsnio 1 dalis	
E1-9 ETAS ŠESD absorbavimas ir anglies dioksido kreditai				Reglamento (ES) 2021/1119 2 straipsnio 1 dalis
E1-11 ETAS Lyginamojo portfelio pozicija su klimatu susijusių fizinių rizikų atžvilgiu			Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 II priedas, Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas	
E1-11 ETAS Įmonės nekilnojamojo turto balansinės vertės suskirstymas pagal energijos vartojimo efektyvumo klases;		Reglamento (ES) Nr. 575/2013 449a straipsnis; Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/3172; 2 šablonas. Bankinė knyga. Su klimato kaita susijusios pertvarkos rizika. Paskolos, užtikrintos nekilnojamuoju turtu. Užtikrinimo priemonės energijos vartojimo efektyvumas		
E1-11 ETAS Portfelio pozicijos mastas su klimatu susijusių galimybių atžvilgiu			Deleguotasis reglamentas (ES) 2020/1818	
E2-4 ETAS Į orą, vandenį ir dirvožemį išmestų medžiagų teršalų kiekis	1 priedo 1 lentelės 8 rodiklis, 1 priedo 2 lentelės 2 rodiklis, 1 priedo 2 lentelės 1 rodiklis, 1 priedo 2 lentelės 3 rodiklis			

Atskleidimo reikalavimas ir susijęs duomenų vienetas ETAS	Nuoroda į TFIAR ([1])	Nuoroda į 3 ramstį ([2])	Nuoroda į Lyginamųjų indeksų reglamentą ([3])	Nuoroda į ES klimato teisės aktą ([4])
E3-1 ETAS Su vandeniu susijusi politika	1 priedo 2 lentelės 7 rodiklis			
E3-1 ETAS Politika, taikoma vandens stygiaus teritorijoms	1 priedo 2 lentelės 8 rodiklis			
E3-4 ETAS Bendras apytakinio vandens ir pakartotinai panaudoto vandens kiekis	1 priedo 2 lentelės 6.2 rodiklis			
E4-5 ETAS Veikla, neigiamai paveikianti pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorijas	1 priedo 1 lentelės 7 rodiklis			
E4-2 ETAS Politika, taikoma veiklos vietoms, esančioms pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorijose arba netoli jų	1 priedo 2 lentelės 14.2 rodiklis			
E5-5 ETAS Neperdirbtos atliekos	1 priedo 2 lentelės 13 rodiklis			
E5-5 ETAS Pavojingosios atliekos ir radioaktyviosios atliekos	1 priedo 1 lentelės 9 rodiklis			
2 ETAS IRO-2 Su priverčiamuoju darbu susijusių incidentų rizika	I priedo 3 lentelės 13 rodiklis			
2 ETAS IRO-2 Su vaikų darbu susijusių incidentų rizika	I priedo 3 lentelės 12 rodiklis			
2 ETAS BAR-P Žmogaus teisių politikos įsipareigojimai	I priedo 3 lentelės 9 rodiklis ir 1 lentelės 11 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas	

Atskleidimo reikalavimas ir susijęs duomenų vienetas ETAS	Nuoroda į TFIAR ([1])	Nuoroda į 3 ramstį ([2])	Nuoroda į Lyginamųjų indeksų reglamentą ([3])	Nuoroda į ES klimato teisės aktą ([4])
S1-1 ETAS Prekybos žmonėmis prevencijos procesai ir priemonės	I priedo 3 lentelės 11 rodiklis			
S1-2 ETAS Skundų, įskaitant su samdomaisiais darbuotojais susijusius reikalus, teikimo mechanizmas	I priedo 3 lentelės 5 rodiklis ir I priedo 1 lentelės 11 rodiklis			
S1-13 ETAS Sveikatos ir saugos vadybos sistema	I priedo 3 lentelės 1 rodiklis			
S1-13 ETAS Su darbu susijusių nelaimingų atsitikimų lygis	I priedo 3 lentelės 2 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedo 1 ir 2 skirsniai dėl socialinių kriterijų	
S1-13 ETAS Dėl sužalojimų, nelaimingų atsitikimų, ligų prarastų darbo dienų skaičius	I priedo 3 lentelės 3 rodiklis			
S1-15 ETAS Nekoreguotas moterų ir vyrų užmokesčio skirtumas	I priedo 1 lentelės 12 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedo 1 ir 2 skirsniai dėl socialinių kriterijų	
S1-15 ETAS Metinis bendras atlygis	I priedo 3 lentelės 8 rodiklis			
S1-16 ETAS Diskriminacijos atvejai	I priedo 3 lentelės 7 rodiklis			
S1-16 ETAS Incidentai žmogaus teisių srityje	I priedo 1 lentelės 10 rodiklis ir 3 lentelės 14 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedo 1 ir 2 skirsniai dėl socialinių kriterijų	

Atskleidimo reikalavimas ir susijęs duomenų vienetas ETAS	Nuoroda į TFIAR ([1])	Nuoroda į 3 ramstį ([2])	Nuoroda į Lyginamųjų indeksų reglamentą ([3])	Nuoroda į ES klimato teisės aktą ([4])
S2-1 ETAS Prekybos žmonėmis prevencijos procesai ir priemonės	I priedo 3 lentelės 11 rodiklis			
S2-1 ETAS Elgesio kodeksas	1 priedo 3 lentelės 4 rodiklis			
S3-2 ETAS Skundų teikimo mechanizmas	I priedo 1 lentelės 11 rodiklis			
S2-3 ETAS Incidentai žmogaus teisių srityje	I priedo 1 lentelės 10 rodiklis ir I priedo 3 lentelės 14 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedo 1 ir 2 skirsniai dėl socialinių kriterijų	
S3-3 ETAS Incidentai žmogaus teisių srityje	I priedo 1 lentelės 10 rodiklis ir I priedo 3 lentelės 14 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedo 1 ir 2 skirsniai dėl socialinių kriterijų	
S4-2 ETAS Skundų teikimo mechanizmas	I priedo 1 lentelės 11 rodiklis			
S4-3 ETAS Incidentai žmogaus teisių srityje	I priedo 1 lentelės 10 rodiklis ir I priedo 3 lentelės 14 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedo 1 ir 2 skirsniai dėl socialinių kriterijų	
G1-1 ETAS Su Jungtinių Tautų konvencija prieš korupciją suderinama politika	1 priedo 3 lentelės 15 rodiklis			

Atskleidimo reikalavimas ir susijęs duomenų vienetas ETAS	Nuoroda į TFIAR ([1])	Nuoroda į 3 ramstį ([2])	Nuoroda į Lyginamųjų indeksų reglamentą ([3])	Nuoroda į ES klimato teisės aktą ([4])
G1-1 ETAS Pranešėjų apsauga	1 priedo 3 lentelės 6 rodiklis			
G1-2 ETAS Veiksmai kovos su korupcija ir kovos su kyšininkavimu procedūrų ir standartų pažeidimams pašalinti	1 priedo 3 lentelės 16 rodiklis			
G1-4 ETAS Apkaltinamieji nuosprendžiai ir baudos už kovos su korupcija ir kovos su kyšininkavimu įstatymų pažeidimus	1 priedo 3 lentelės 17 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas	

([1]) 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2019/2088 dėl su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo finansinių paslaugų sektoriuje (Su tvarumu susijusios finansinės informacijos atskleidimo reglamentas, TFIAR) (OL L 317, 2019 12 9, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/2088/oj).

([2]) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 (Kapitalo reikalavimų reglamentas, KRR).

([3]) 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1011 dėl indeksų, kurie kaip lyginamieji indeksai naudojami finansinėse priemonėse ir finansinėse sutartyse arba siekiant įvertinti investicinių fondų veiklos rezultatus, kuriuo iš dalies keičiami direktyvos 2008/48/EB ir 2014/17/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 596/2014, (Klimato lyginamųjų indeksų reglamentas) (OL L 171, 2016 6 29, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1011/oj).

([4]) 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999, (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

([5]) 2024 m. lapkričio 29 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/3172, kuriuo nustatomi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 taikymo techniniai įgyvendinimo standartai, susiję su įstaigų informacijos, nurodytos to reglamento aštuntos dalies II ir III antraštinėse dalyse, viešu atskleidimu, ir panaikinamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/637.

([6]) 2020 m. liepos 17 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2020/1818, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1011 papildomas ES prisitaikymo prie klimato kaitos lyginamųjų indeksų ir ES su Paryžiaus susitarimu suderintų lyginamųjų indeksų minimaliaisiais standartais (OL L 406, 2020 12 3, p. 17) su pakeitimais, padarytais Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2025/1775.

2 lentelė

TR metodinės specifikacijos, atitinkančios ES teisės aktus

Iš dalies pakeisto ETAS taikymo reikalavimas	Nuoroda į TFIAR ([1])	Nuoroda į 3 ramstį ([2])	Nuoroda į Lyginamųjų indeksų reglamentą ([3])	Nuoroda į ES klimato teisės aktą ([4])
2 ETAS GOV-1 Lyčių pusiausvyra valdyboje	1 priedo 1 lentelės 13 rodiklis		Deleguotojo reglamento (ES) 2020/1816 II priedas	

Iš dalies pakeisto ETAS taikymo reikalavimas	Nuoroda į TFIAR ([1])	Nuoroda į 3 ramstį ([2])	Nuoroda į Lyginamųjų indeksų reglamentą ([3])	Nuoroda į ES klimato teisės aktą ([4])
E1-11 ETAS Svarbaus turto, kuriam kyla reikšminga fizinė rizika, buvimo vietos nustatymas		Reglamento (ES) Nr. 575/2013 449a straipsnis; Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/3172; 5 šablonas. Bankinė knyga. Su klimato kaita susijusi fizinė rizika. Su fizine rizika susijusios pozicijos.		
E4-5 ETAS Žemės degradacija, dykumėjimas, dirvožemio sandarinimas	1 priedo 2 lentelės 10 rodiklis			
E4-5 ETAS Gamtoje randamos rūšys ir saugomos teritorijos	1 priedo 2 lentelės 14.1 rodiklis			
E4-2 ETAS Tvaraus žemės naudojimo ir (arba) žemės ūkio praktika ar politika	1 priedo 2 lentelės 11 rodiklis			
E4-2 ETAS Tvaraus vandenynų ir (arba) jūrų naudojimo praktika ar politika	1 priedo 2 lentelės 12 rodiklis			
E4-2 ETAS Miškų naikinimo mažinimo politika	1 priedo 2 lentelės 15 rodiklis			

([1]) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/2088 (Su tvarumu susijusios finansinės informacijos atskleidimo reglamentas, TFIAR).
([2]) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 (Kapitalo reikalavimų reglamentas, KRR).
([3]) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1011 (Klimato lyginamųjų indeksų reglamentas).
([4]) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119 (Klimato teisės aktas).

E1 ETAS „KLIMATO KAITA“

TURINYS

Tikslas

Sąveika su kitais ETAS

Atskleidimo reikalavimai

Strategija

E1-1 atskleidimo reikalavimas „Pertvarkos planas klimato kaitai švelninti“

E1-2 atskleidimo reikalavimas „Su klimatu susijusios rizikos nustatymas ir scenarijų analizė“

E1-3 atskleidimo reikalavimas „Su klimato kaita susijęs atsparumas“

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

E1-4 atskleidimo reikalavimas „Su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie jos susijusi politika“

E1-5 atskleidimo reikalavimas „Su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie jos susiję veiksmai ir ištekliai“

Rodikliai ir uždaviniai

E1-6 atskleidimo reikalavimas „Su klimato kaita susiję uždaviniai“

E1-7 atskleidimo reikalavimas „Energijos suvartojimas ir jos rūšių derinys“

E1-8 atskleidimo reikalavimas „Bendri 1, 2 ir 3 lygių išmesti ŠESD kiekiai“

E1-9 atskleidimo reikalavimas „ŠESD absorbavimas ir ŠESD kiekio mažinimo projektai, finansuojami anglies dioksido kreditais“

E1-10 atskleidimo reikalavimas „Anglies dioksido vidaus kainodara“

E1-11 atskleidimo reikalavimas „Numatomas finansinis reikšmingų fizinių ir pertvarkos rizikų ir reikšmingų su klimatu susijusių galimybių poveikis“

Tikslas

1. Šio standarto tikslas – nustatyti su klimato kaita susijusius atskleidimo reikalavimus (AR), visų pirma susijusius su šio standarto 6 straipsnyje nurodytomis ***potemėmis***. Jei atlikus ***reikšmingumo*** vertinimą reikia pateikti informaciją ne apie visas šiame standarte nustatytas potemes, taikomas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 30 straipsnis.

2. ***Tvarumo ataskaitoje*** pateikiama informacija, susijusi su E1 ETAS „Klimato kaita“, jei ši ***tema*** susijusi su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***. Tokia informacija turi apimti visas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 5 straipsnyje išvardytas atskaitomybės sritis.

3. Šio standarto AR papildo 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad įmonė atskleistų informaciją apie ***temas***, susijusias su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, visų pirma:

   a) 2 ETAS SBM-3 „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių sąveika su strategija bei verslo modeliu ir finansinis poveikis“ ir

   b) 2 ETAS IRO-2 „Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei atskleidimo reikalavimai, įtraukti į tvarumo ataskaitą“.

4. Šiame standarte kiekvienas AR nustatomas pagal atskleidimo tikslą, išskyrus ***politiką***, ***veiksmus*** ir ***uždavinius***, kurių atitinkamų AR būtinas pagrindas numatytas 2 ETAS BAR-P, BAR-V ir BAR-U nuostatose.

5. Šiame standarte atsižvelgiama į ES reglamentavimo sistemas ir kitas susijusias sistemas, įskaitant ES klimato teisės aktą (Reglamentas (ES) 2021/1119), Klimato lyginamųjų indeksų standartų reglamentą (Reglamentas (ES) 2020/1818), Su tvarumu susijusios finansinės informacijos atskleidimo reglamentą (TFIAR) (Reglamentas (ES) 2019/2088), ES taksonomijos reglamentą (Reglamentas (ES) 2020/852) ir vadinamąjį 3 ramsčio informacijos atskleidimą pagal Kapitalo reikalavimų reglamentą (Reglamentas (ES) 2022/2453).

6. Šiame standarte nustatomi AR, susiję su šiomis potemėmis: ***klimato kaitos švelninimu***, ***prisitaikymu prie klimato kaitos*** ir energija.

7. ***Klimato kaitos švelninimas*** susijęs su įmonės pastangomis vidutinės pasaulinės temperatūros padidėjimą apriboti iki 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, pagal Paryžiaus susitarimą ir Europos klimato teisės akto (Reglamentas (ES) 2021/1119) tikslus. Į šį standartą taip pat įtraukti informacijos apie tai, kaip įmonė mažina savo ***išmetamą ŠESD kiekį***, ir su tuo susijusias ***pertvarkos rizikas*** AR.

8. ***Prisitaikymas prie klimato kaitos*** yra susijęs su įmonės prisitaikymo prie faktinių ir numatomų klimato kaitos padarinių procesu. Šis standartas apima AR, susijusius su klimato kaitos keliamais pavojais, dėl kurių įmonei gali kilti su klimatu susijusių fizinių ***rizikų***, ir su įmonės prisitaikymo prie klimato kaitos sprendimais, kuriais ji siekia tas rizikas sumažinti). Jis taip pat apima ***pertvarkos rizikas***, kylančias dėl būtinybės prisitaikyti prie su klimatu susijusių pavojų.

9. Su energijos tema susiję AR apima visų rūšių energijos gamybą ir vartojimą.

Sąveika su kitais ETAS

10. Socialinės ir aplinkos ***temos*** yra tarpusavyje susijusios. Toliau išvardyti pagrindiniai E1 ETAS „Klimato kaita“ ir kitų teminių standartų sąveikos aspektai).

    a) E1 ETAS „Klimato kaita“ apima septynių rūšių ŠESD (tačiau jomis neapsiriboja): CO_2, CH_4, N_2O, HFC, PFC, SF_6 ir NF_3. E2 ETAS „Tarša“, be kitų į orą išmetamų teršalų, apima ***ozono sluoksnį ardančias medžiagas*** (OAM), azoto oksidus (NO_x) ir sieros oksidus (SO_x), kurie yra susiję su klimato kaita.

b) ***Klimato kaitos švelninimas*** ir ***prisitaikymas prie jos*** yra susiję su temomis, kurioms visų pirma taikomi E3 ETAS „Vanduo“ ir E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“. E1 ETAS „Klimato kaita“, be kita ko, apima ūmią ir lėtinę ***fizines rizikas***, kylančias dėl su vandeniu ir vandenynais susijusių pavojų. E1 ETAS „Klimato kaita“ taip pat apima ***ŠESD kiekį, išmetamą*** dėl gamtos išteklių naudojimo, žemės naudojimo ir ***žemės naudojimo keitimo***, taip pat ŠESD absorbavimą iš atmosferos, pavyzdžiui, taikant ***gamtos procesais pagrįstus sprendimus***. ***Biologinės įvairovės nykimui*** ir ekosistemų degradacijai, kuriuos sukelia ar paspartina klimato kaita, taikomas E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“.

c) ***Poveikiui*** žmonėms, kuris gali atsirasti dėl perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, taikomi S1 ETAS „Sava darbo jėga“, S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“, S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“ ir S4 ETAS „Vartotojai ir galutiniai naudotojai“.

Atskleidimo reikalavimai

Strategija

E1-1 atskleidimo reikalavimas „Pertvarkos planas klimato kaitai švelninti“

11. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti įmonės ankstesnes, dabartines ir būsimas klimato kaitos švelninimo pastangas, kuriomis ji siekia užtikrinti, kad jos strategija ir ***verslo modelis*** būtų suderinami su perėjimu prie tvarios ekonomikos ir su siekiu apriboti visuotinį atšilimą iki 1,5 °C pagal Paryžiaus susitarimą ir Europos klimato teisės akto (Reglamentas (ES) 2021/1119) tikslus, įskaitant tikslą iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą.

12. Informacija apie ***pertvarkos planą klimato kaitai švelninti*** ([22]) turi apimti:

a) jo pagrindinių elementų aprašymą. Tai apima ***išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždavinius***, ***dekarbonizacijos svertus***, pagrindinius ***veiksmus***, investicijas ir finansavimą, kurių reikia plano įgyvendinimui remti, ***administracinių, valdymo ir priežiūros organų*** atliekamą plano patvirtinimą ir tai, kaip planas yra įtrauktas į bendrą įmonės verslo strategiją ir su ja suderintas. Taip pat pateikiama informacija apie tai, kaip įmonės strategija ir ***verslo modelis*** yra arba bus suderinami, atsižvelgiant į plano įgyvendinimą, su visuotinio atšilimo apribojimu iki 1,5 °C pagal Paryžiaus susitarimą ir su ES tikslu iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą;

b) kapitalo sąnaudų sumas, per ataskaitinį laikotarpį investuotas į su anglimis, nafta ir dujomis susijusią ekonominę veiklą ([23]), jei įmonė ją turi;

c) informaciją apie pagrindines taikytas prielaidas ir ***priklausomybę***, kuriomis grindžiamas planas;

d) kokybinį vertinimą ir paaiškinimą, kaip galimas pagrindinio fizinio turto ir ***produktų dėl technologinio susisaistymo išmetamas ŠESD kiekis*** gali trukdyti įgyvendinti planą ir didinti ***pertvarkos riziką***, ir

e) įmonės pažangos įgyvendinant pertvarkos planą paaiškinimą.

13. Jeigu įmonė nėra parengusi ***pertvarkos plano klimato kaitai švelninti***, į kurį įtraukti 12 straipsnio a punkte išvardyti pagrindiniai elementai, ji turi atskleisti šį faktą ir nurodyti, ar ir, jei taip, kada numato jį priimti).

([22]) Ši informacija suderinta su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1119 (ES klimato teisės aktas) 2 straipsnio 1 dalimi).

([23]) Aptariamos kapitalo sąnaudų sumos yra susijusios su šiais NACE kodais: a) B.05. Akmens anglių ir rusvųjų anglių kasyba, B.06. Žalios naftos ir gamtinių dujų gavyba (tik žalia nafta), B.09.1. Su naftos ir gamtinių dujų gavyba susijusių paslaugų veikla (tik žalia nafta), b) C.19. Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba, c) D.35.1. Elektros energijos gamyba, perdavimas ir paskirstymas, d) D.35.3. Garo tiekimas ir oro kondicionavimas (tik elektros energija arba šilumos gamyba deginant anglis ar naftą), e) D.46.81. Kietojo, skystojo ir dujinio kuro bei priedų didmeninė prekyba (tik kietojo ir skystojo kuro).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

12 straipsnio 1 TR **(Pertvarkos planas klimato kaitai švelninti)**	***Pertvarkos plane klimato kaitai švelninti*** išdėstoma, kaip įmonė ketina pertvarkyti savo strategiją ir ***verslo modelį***, kad užtikrintų suderinamumą su perėjimu prie tvarios ekonomikos, ir į jį įtraukiami 12 straipsnyje išvardyti pagrindiniai elementai). Įmonės pertvarkos planas klimato kaitai švelninti gali būti atskiras planas arba gali būti įtrauktas į platesnį ***pertvarkos planą***, apimantį tiek klimato kaitos švelninimo, tiek prisitaikymo prie jos aspektus. Jei įmonės pertvarkos planas apima ir prisitaikymą prie klimato kaitos, atskleidžiant informaciją turi būti nurodytas šis faktas ir pateikta kryžminė nuoroda į informaciją, pateiktą pagal E1-3 ir E1-5 ETAS.
12 straipsnio a punkto 2 TR **(Pagrindinių elementų aprašymas)**	Atskleisdama 12 straipsnio a punkte nurodytus pagrindinius elementus, įmonė, jei taikytina, turi remtis kitur (pvz., E1-5 ir E1-6 ETAS, taip pat 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“) atskleista informacija apie ***politiką***, ***veiksmus***, ***išteklius*** ir ***uždavinius***. Atskleidžiant informaciją apie ***pertvarkos planą*** pagrindiniai įmonės plano elementai sujungiami į nuoseklų aprašymą, iš kurio matyti, kad jie yra strategiškai suderinti verslo transformacijai skatinti). Atitinkama pagal šį straipsnį atskleidžiama informacija: a) pareiškimas, ar ***išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniai*** yra moksliškai pagrįsti ir suderinami su visuotinio atšilimo apribojimu iki 1,5 °C (remiantis E1-6 ETAS 24 straipsniu ir susijusiais taikymo reikalavimais (TR). Jeigu įmonė atskleidžia informaciją apie pertvarkos planą, kuriame nurodyti išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniai nesuderinami su visuotinio atšilimo apribojimu iki 1,5 °C, ji turi tai paaiškinti pareiškime, visų pirma paaiškinti, kaip jos siektina vertė (-ės) lyginama su pamatine verte (-ėmis) ir kaip ji atsižvelgė į būsimus pokyčius; b) nustatyti ***dekarbonizacijos svertai*** (pagal E1-5 ETAS), įskaitant įmonės ***produktų*** ir paslaugų portfelio pokyčius ir naujų technologijų diegimą pačios įmonės operacijose, ***vertės grandinės*** pradinėje ar galutinėje grandyse; c) reikšmingų finansinių išteklių (veiklos arba kapitalo sąnaudų), skirtų arba numatomų skirti savo ***pertvarkos planui klimato kaitai švelninti*** įgyvendinti, suma, įskaitant orientacinį numatomų būsimų finansinių išteklių intervalą (pagal E1-5 ETAS ir 2 ETAS BAR-V). Atskleidžiant šią informaciją galima apsiriboti a) patvirtintais ir paskelbtais pagrindiniais veiksmais ir veiksmų planais ir b) planuojamais tų veiksmų įgyvendinimo finansavimo šaltiniais (2 ETAS 41 TR). Atskleidžiant informaciją, kurios reikalaujama pagal 12 straipsnio a punktą, daugiausia dėmesio skiriama tam, kad būtų pateikti pagrindiniai elementai, būtini įmonės pertvarkos plano klimato kaitai švelninti nuoseklumui ir patikimumui įrodyti). Nereikalaujama, kad įmonė atskleistų išsamią vidaus informaciją, naudojamą jos pertvarkos planui klimato kaitai švelninti valdyti, nesusijusią su šia atskleidžiama informacija.
12 straipsnio c punkto 3 TR **(Pagrindinės prielaidos ir priklausomybė)**	Informacija apie ***priklausomybę*** yra susijusi, pavyzdžiui, su tam tikrų technologijų diegimu, darbo jėgos prieinamumu arba gebėjimu įgyvendinti pokyčius ***vertės grandinėje***. Jei taikytina, įmonė pagal 2 ETAS BAR-V turi įtraukti informaciją apie priklausomybę nuo būsimų finansinių išteklių ir kitų išteklių ir apie tai, kaip jie gali suvaržyti ***pertvarkos plano klimato kaitai švelninti veiksmus***. Informacija apie prielaidas yra susijusi, pvz., su lūkesčiais dėl reglamentavimo reikalavimų arba įmonės gebėjimu įgyvendinti planuojamus pokyčius savo vertės grandinėje.
12 straipsnio d punkto 4 TR **(Dėl technologinio susisaistymo išmetamo teršalų kiekio vertinimas)**	Kokybiniu ***dėl technologinio susisaistymo išmetamo teršalų kiekio*** vertinimu siekiama užtikrinti, kad įmonė savo ***pertvarkos plane klimato kaitai švelninti*** tinkamai atsižvelgtų į tą ***išmetamą teršalų kiekį*** ir paaiškintų, kaip dėl technologinio susisaistymo išmetamas teršalų kiekis gali kelti pavojų ***pertvarkos plano*** įgyvendinimui).
12 straipsnio e punkto 5 TR **(Pažangos paaiškinimas)**	Aiškindama savo ***pertvarkos plano klimato kaitai švelninti*** įgyvendinimo pažangą, įmonė turi paaiškinti kiekybinius ir kokybinius komponentus, pavyzdžiui, išteklių panaudojimą, ***veiksmus***, kurių imtasi, ir pasiektą arba numatomą pasiekti ***išmetamo ŠESD kiekio sumažinimą***. Informacija apie pažangą apima, kai taikytina, konkretiems sektoriams skirtus ***rodiklius***, kurie gali būti naudojami vykdant konkrečius klimato srities ***uždavinius***, kuriuos įmonė gali būti nustačiusi, padarytai pažangai stebėti, taikant pripažintus sektorių dekarbonizacijos standartus.

E1-2 atskleidimo reikalavimas „Su klimatu susijusios rizikos nustatymas ir scenarijų analizė“

14. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti, kaip įmonė nustato ir vertina ***su klimatu susijusias rizikas*** ir ***galimybes finansinio reikšmingumo*** tikslu.

15. Dėl kiekvienos nustatytos reikšmingos su klimatu susijusios ***rizikos*** (pagal 2 ETAS IRO-2 37 straipsnį) įmonė turi paaiškinti, ar ji priskiria riziką prie ***su klimatu susijusios fizinės rizikos***, ar prie ***su klimatu susijusios pertvarkos rizikos***.

16. Be informacijos atskleidimo pagal 2 ETAS IRO-1, įmonė turi atskleisti pagrindinius metodikos, taikomos vertinant, kokiu mastu jos turtas ir verslo veikla, susiję su jos pačios operacijomis ir ***vertės grandinės*** pradine ir galutine grandimis, gali būti neapsaugoti ir trumpuoju, vidutiniu bei ilguoju laikotarpiais yra pažeidžiami dėl:

a) su klimatu susijusių pavojų ir

b) su klimatu susijusių pertvarkos įvykių ir tendencijų.

17. Jei naudojama su klimatu susijusių ***scenarijų analizė***, įmonė turi atskleisti:

a) taikomų scenarijų spektrą, įskaitant:

i). tai, ar ***su klimatu susijusiai fizinei rizikai*** vertinti taikytas bent vienas didelio išmetamo teršalų kiekio scenarijus;

ii). tai, ar ***su klimatu susijusios pertvarkos rizikai*** vertinti taikytas bent vienas scenarijus, pagal kurį visuotinis atšilimas būtų ne didesnis arba nedaug didesnis kaip 1,5 °C, ir

iii). susijusią vidutinės pasaulio temperatūros projekciją scenarijuose ir priežastis, kodėl jie laikomi svarbiais;

b) nagrinėjamų operacijų apimtį (pvz., veiklos vykdymo vietas, verslo padalinius);

c) pagrindines padarytas prielaidas (pvz., viešąją politiką, makroekonomines tendencijas, nacionalinius ar regioninius kintamuosius, energijos vartojimą ir derinį, technologinius pokyčius) ir

d) laikotarpį, per kurį ji buvo atlikta.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

16 ir 17 straipsnių 6 TR **(Pagrindiniai metodikos elementai ir scenarijų analizė)**	Atlikdama su klimatu susijusios ***rizikos*** analizę, įmonė turi: a) nustatyti su klimatu susijusius pavojus (keliančius ***su klimatu susijusią fizinę riziką***) arba pertvarkos įvykius (keliančius ***su klimatu susijusios pertvarkos riziką***) trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais ir išanalizuoti savo turtą ir verslo veiklą, kad įvertintų, ar jiems kyla tokia rizika, ir b) atsižvelgdama į nustatytų su klimatu susijusių pavojų ir pertvarkos įvykių tikėtinumą, mastą ir trukmę, įvertinti, kokiu mastu jos turtas ir verslo veikla yra neapsaugoti nuo šių pavojų ir įvykių ir yra dėl jų pažeidžiami). Nustatydama su klimatu susijusius pavojus, įmonė savo vertės grandinėje atsižvelgia į savo turto buvimo vietą ir verslo ***priklausomybę***. Įmonė gali naudoti su klimatu susijusių scenarijų analizę, pavyzdžiui, jei tokią analizę ji naudoja siekdama laikytis kitų reikalavimų arba taikydama kitą atskaitomybės sistemą, arba kai įmonė mano, kad tokia analizė padeda nustatyti ir įvertinti su klimatu susijusias rizikas ir galimybes finansinio reikšmingumo tikslu.

E1-3 atskleidimo reikalavimas „Su klimato kaita susijęs atsparumas“

18. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti, kokiu mastu įmonės strategija ir ***verslo modelis*** yra parengti reikšmingoms su klimatu susijusioms ***rizikoms*** ir gali prie jų prisitaikyti).

19. Be informacijos, kurią įmonė atskleidžia pagal 2 ETAS SBM-3, ji turi atskleisti šią informaciją apie savo strategijos ir ***verslo modelio*** atsparumą su klimatu susijusioms ***rizikoms***:

a) savo atliktos ***atsparumo klimato kaitai*** analizės, kurioje nagrinėjamas atsparumas su klimatu susijusioms rizikoms, rezultatus. Įmonė turi paaiškinti: i) vertinimo poveikį, jei toks yra, jos strategijai ir verslo modeliui; ii) kaip remiantis poveikiu, nustatytu atliekant su klimatu susijusių ***scenarijų analizę***, jei ji naudojama, įmonė gali reaguoti į su klimatu susijusias rizikas ir iii) kaip jos ***pertvarkos planas***, jei toks yra, ir dabartiniai bei planuojami klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos ***veiksmai*** (E1-5 ETAS) prisideda prie jos atsparumo su klimatu susijusioms rizikoms;

b) reikšmingas neapibrėžtumo sritis jos atsparumo klimato kaitai vertinime ir

c) savo gebėjimą patikslinti ar pritaikyti savo strategiją ir verslo modelį prie klimato kaitos trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

19 straipsnio 7 TR	***Atsparumo klimato kaitai*** analizė grindžiama nustatytomis su klimatu susijusiomis ***rizikomis***, nurodytomis E1-2 ETAS 15 straipsnyje. Todėl atsparumo klimato kaitai analizės apimtis yra suderinta su įmonės reikšmingų su klimatu susijusių rizikų apimtimi ir grindžiama su klimatu susijusių ***scenarijų analize***, jei ji atliekama. Jei su klimatu susijusių scenarijų analizė naudojama konkrečiai atsparumui klimato kaitai įvertinti, įmonė turi atskleisti 17 ir 19 straipsniuose reikalaujamą informaciją.
19 straipsnio 8 TR **(Strategijos atsparumas)**	Vertindama savo strategijos ir verslo modelio ***atsparumą klimato kaitai***, įmonė turi atsižvelgti į vertinimų, atliktų pagal E1-2 ETAS, ir ***rizikos*** pozicijų, atskleistų pagal E1-11 ETAS (***numatomas finansinis poveikis***), poveikį jos strategijai ir ***verslo modeliui***, įskaitant ***veiksmus***, kurių reikia imtis reaguojant į su klimatu susijusias rizikas, ir ***galimybes***, nustatytas atliekant su klimatu susijusių ***scenarijų analizę***, jei ji atliekama.
19 straipsnio a punkto 9 TR **(Strategijos atsparumas)**	Atskleisdama ***atsparumo klimato kaitai*** analizės rezultatus ir poveikį pagal 19 straipsnio a punktą, įmonė turi pateikti savo atsparumo klimato kaitai vertinimą paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną. Įmonė neprivalo atsparumo klimato kaitai analizės atlikti kasmet. Jei įmonė atnaujino savo su klimatu susijusio ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** vertinimą (pagal E1-2 ETAS), ji turi atnaujinti savo atsparumo analizę. Atskleisdamos informaciją pagal 19 straipsnį, finansų įstaigos gali naudotis informacija, kurią jos teikia pagal taikytiną prudencinę reglamentavimo sistemą, jei joje yra nuorodų į atsparumo analizę arba susijusias sąvokas, pavyzdžiui, ***scenarijų*** naudojimą tvarumo rizikos planų kontekste.
19 straipsnio c punkto 10 TR **(Strategijos atsparumas)**	Pagal 19 straipsnio c punktą atskleisdama savo gebėjimą patikslinti savo strategiją ir ***verslo modelį***, įmonė turi atsižvelgti į: a) turimų finansinių ***išteklių*** prieinamumą ir lankstumą, kad būtų galima valdyti su klimatu susijusių ***rizikų finansinį poveikį*** ir pasinaudoti ***su klimatu susijusiomis galimybėmis***; b) savo gebėjimą perskirstyti, modernizuoti esamą turtą, pakeisti jo paskirtį arba nutraukti jo eksploatavimą reaguojant į su klimatu susijusius pokyčius; c) dabartinių ir planuojamų investicijų į ***klimato kaitos švelninimą***, prisitaikymą prie jos ir pertvarkos ***galimybes*** poveikį ***atsparumui klimato kaitai***; d) kryžminės nuorodas į savo ***klimato kaitos švelninimo*** ir ***prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmus***, atskleistus pagal E1-5 ETAS.

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

E1-4 atskleidimo reikalavimas „Su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie jos susijusi politika“

20. Įmonė turi atskleisti savo ***klimato kaitos švelninimo*** ir ***prisitaikymo prie jos politiką*** pagal 2 ETAS BAR-P nuostatas.

E1-5 atskleidimo reikalavimas „Su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie jos susiję veiksmai ir ištekliai“

21. Įmonė turi atskleisti savo pagrindinius ***klimato kaitos švelninimo*** ir ***prisitaikymo prie jos veiksmus*** ir jiems įgyvendinti skirtus išteklius pagal 2 ETAS BAR-V nuostatas.

22. Be informacijos, reikalaujamos pagal 2 ETAS BAR-V, atskleisdama esamus ir planuojamus ***veiksmus***, įmonė turi atskleisti:

a) savo pagrindinius ***klimato kaitos švelninimo*** veiksmus pagal ***dekarbonizacijos svertus*** ir

b) pasiektą ir numatomą ***išmetamo ŠESD kiekio sumažinimą*** pagal dekarbonizacijos svertus.

Rodikliai ir uždaviniai

E1-6 atskleidimo reikalavimas „Su klimato kaita susiję uždaviniai“

23. Įmonė turi atskleisti savo ***su klimato kaita susijusius uždavinius*** pagal 2 ETAS BAR-U nuostatas.

24. Įmonė turi atskleisti išsikeltus ***išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždavinius*** ([24]), įskaitant:

a) absoliučius 1, 2 ir 3 lygių išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždavinius atskirai arba kartu ir, jei aktualu, išreikštus intensyvumo verte. Jei įmonė atskleidžia išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždavinius bendrai, ji turi nurodyti, kuriuos ***išmetamo ŠESD kiekio*** lygius (1, 2 ir (arba) 3) apima uždavinys ir kokios santykinės dalys tenka atskiriems lygiams;

b) jei išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždavinio lygis (geografija, apimamos ŠESD, įtraukti subjektai) skiriasi nuo ŠESD apskaitos lygio (teikiamo pagal E1-8 ETAS), procentines 1, 2 ir 3 lygių, kuriuos apima uždavinys, dalis ir tai, kurios ŠESD įtraukiamos, ir

c) pareiškimą, ar išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniai yra moksliškai pagrįsti ir suderinami su siekiu apriboti visuotinį atšilimą iki 1,5 °C. Įmonė turi nurodyti, kokia sistema ir metodika naudotos šiems uždaviniams nustatyti, įskaitant tai, ar jie apskaičiuoti naudojant sektoriaus dekarbonizacijos trajektoriją ir kokiais pamatiniais klimato ir politikos scenarijais jie pagrįsti). Nurodydama esmines prielaidas, naudotas išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniams nustatyti, įmonė turi trumpai paaiškinti, kaip ji apsvarstė būsimus pokyčius (pvz., pardavimo apimties pokyčius, klientų prioritetų ir paklausos pokyčius, reglamentavimo veiksnius ir naujas technologijas) ir tai, kaip tie pokyčiai gali paveikti tiek jos išmetamą ŠESD kiekį, tiek išmetamo ŠESD kiekio mažinimą.

([24]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088 (TFIAR), informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 2 lentelės 4 rodikliu („Investicijos į bendroves, neįgyvendinančias išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimo iniciatyvų“). Ši informacija taip pat yra suderinta su Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2022/2453 3 šablono „Bankinė knyga. Su klimato kaita susijusios pertvarkos rizika. Suderinimo parametrai“ reikalavimais. Ši informacija taip pat yra suderinta su Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 (Klimato lyginamųjų indeksų reglamentas) 6 straipsniu.

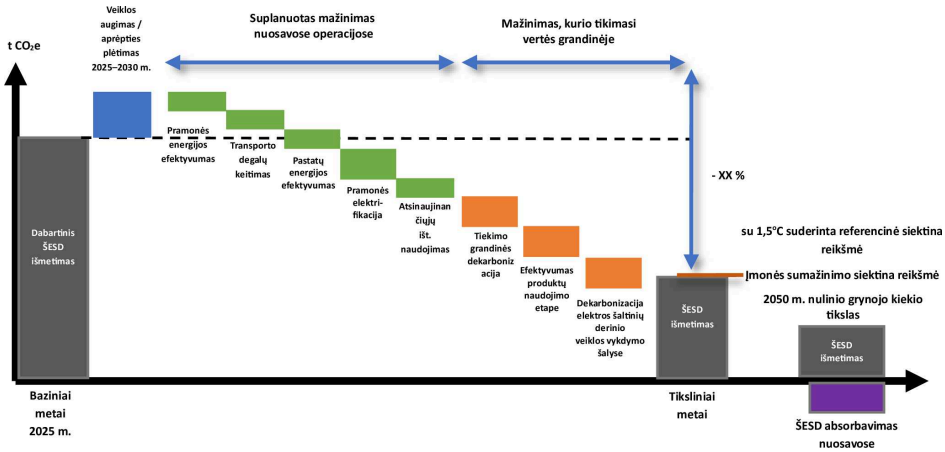
TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

23 straipsnio 11 TR **(Klimato kaitos uždaviniai)**	Jei įmonė ***nulinio grynojo kiekio tikslą*** atskleidžia atskirai nuo kitų išsikeltų ***išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždavinių***, nurodytų pagal 2 ETAS BAR-U, ji turi paaiškinti, kaip ji ketina visam laikui neutralizuoti bet kokį likutinį išmetamą ŠESD kiekį.
24 straipsnio 12 TR **(Išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniai)**	***Išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniai*** turi būti bendro išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniai, o tai reiškia, kad įmonė kaip priemonių išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniams įgyvendinti negali įtraukti ŠESD absorbavimo, ***anglies dioksido kreditų*** arba išvengto išmesti ŠESD kiekio. Pagal 2 ETAS BAR-U įmonė turi pateikti informaciją apie uždavinio aprėptį ir jo nustatymo metodikas, įskaitant ***2 lygio išmetamo ŠESD kiekio*** apskaičiavimo metodą (t. y. vieta grindžiamą arba rinka grindžiamą metodą).
24 straipsnio 13 TR **(Išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniai)**	Jei įmonė atskleidžia intensyvumo ***uždavinius***, jie turi būti formuluojami kaip ***išmetamo ŠESD kiekio*** ir fizinio aktyvumo vieneto arba ekonominio rezultato vieneto santykis. Tais atvejais, kai įmonė yra nusistačiusi tik taršos ŠESD intensyvumo mažinimo uždavinį, ji turi atskleisti susijusias absoliučiąsias tikslinių metų ir tarpinių metų vertes, išskyrus atvejį, kai tai yra finansų įstaigų 3 lygio 15 kategorijos ***išmetamas teršalų kiekis***, kaip paaiškinta toliau. Dėl to gali susiklostyti situacija, kad įmonei teks atskleisti absoliučiojo išmetamo ŠESD kiekio padidėjimą tiksliniais ir tarpiniais metais, pavyzdžiui, dėl to, kad ji numato natūralų savo verslo augimą. Finansų įstaigos atleidžiamos nuo pareigos atskleisti savo 3 lygio 15 kategorijos taršos intensyvumo uždavinių absoliučiąsias vertes, jeigu jos: a) naudoja fizines ar finansines priemones kaip intensyvumo uždavinių vardiklius ir atskleidžia absoliutų su finansuojama veikla siejamą išmetamą teršalų kiekį, atitinkantį tų uždavinių taikymo sritį (pvz., uždavinius reikšmingiems didelio poveikio sektoriams), ir b) pagal BAR-R teikia nustatytų uždavinių kontekstinę informaciją, aprašydamos pagrindinius veiksnius, turinčius įtakos numatomiems absoliutaus su finansuojama veikla siejamo išmetamo teršalų kiekio pokyčiams laikui bėgant, ir tai, kaip jie susiję su per pastaruosius 3–5 metus stebėtomis tendencijomis.
24 straipsnio 14 TR **(Išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniai)**	Taikant 2 ETAS BAR-U: a) pradinė reikšmė ir baziniai metai turi būti nekeičiami, nebent labai pasikeistų ***uždavinys*** arba atskaitomybės aprėptis, ir b) įmonė turi pasirinkti naujausius ir reprezentatyvius bazinius metus. Įmonės pasirinkti baziniai metai gali būti arba šiuo metu esamiems uždaviniams taikomi baziniai metai, arba pirmieji tvarumo atskaitomybės reikalavimų taikymo metai).
24 straipsnio 15 TR **(Uždavinių ir veiksmų pateikimas)**	Įmonė gali pateikti savo ***išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždavinius*** kartu su savo ***klimato kaitos švelninimo veiksmais*** (žr. 22 straipsnį) lentelėje (žr., pvz., 1 pav.) arba grafike (žr., pvz., 2 pav.) parodydama ***dekarbonizacijos svertus*** ir jų kiekybinį indėlį siekiant ilgainiui įgyvendinti išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždavinius.

	Baziniai metai (pvz., 2025 m.)	2030 m. uždavinys	2035 m. uždavinys	…	Uždavinys iki 2050 m.
Išmetamas ŠESD kiekis (kt CO_2e)	100	60	40		
Efektyvus energijos vartojimas ir vartojimo mažinimas	-	-10	-4		
Efektyvus medžiagų naudojimas ir naudojimo mažinimas	-	-5	-		
Kuro rūšies pakeitimas	-	-2	-		
Elektrifikacija	-	-	-10		

	Atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas	-	-10	-3		
	Produkto atsisakymas, pakeitimas kitu ar modifikavimas	-	-8	-		
	Proceso atsisakymas, pakeitimas kitu ar modifikavimas	-	-5	-3		
	Kita	-	-			

1 pav. E1 ETAS „Klimato kaita“. 1 lentelė

2 pav. E1 ETAS „Klimato kaita“. 1 grafikas

24 straipsnio 16 TR **(Išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniai)**	Įmonė turi patvirtinti uždaviniams taikomą atskaitomybės aprėptį, atitinkančią patvirtintą pagal E1-8.
24 straipsnio c punkto 17 TR **(Išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždaviniai, suderinami su 1,5 °C tikslu)**	Atskleisdama informaciją, kurios reikalaujama pagal 24 straipsnio c punktą, įmonė turi paaiškinti, kaip jos ***siektina*** reikšmė (-s) palyginama su konkretaus sektoriaus (jei yra) arba kelių sektorių išmetamo teršalų kiekio trajektorija, suderinama su visuotiniu atšilimu 1,5 °C. Šiuo tikslu įmonė turi apskaičiuoti su 1,5 °C suderintas 1 ir 2 lygių (ir, jei taikytina, atskirai 3 lygio) ***išmetamo ŠESD kiekio uždavinių*** referencines siektinas reikšmes, su kuriomis ji galėtų palyginti savo pačios atitinkamų lygių išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždavinius arba tarpines siektinas reikšmes. Tai, ar uždaviniai yra suderinti ir kaip jie suderinti, paaiškinama lyginant siektiną reikšmę su referencine siektina reikšme. Nepriklausomos trečiosios šalies atliekamas patvirtinimas, įskaitant informaciją apie trečiąją šalį, taikytą metodiką ir (arba) standartą ir taikytą trajektoriją, gali būti vertinga informacija, į kurią reikia atsižvelgti šiame paaiškinime.

E1-7 atskleidimo reikalavimas „Energijos suvartojimas ir jos rūšių derinys“

25. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti įmonės energijos suvartojimą ir jos rūšių derinį.

26. Įmonė turi atskleisti visą savo suvartojamos energijos kiekį megavatvalandėmis (MWh), susijusį su jos pačios veikla, suskirstytą pagal:

a) bendrą iškastinių išteklių energijos suvartojimą ([25]);

b) bendrą branduolinių išteklių energijos suvartojimą ir

c) bendrą atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimą.

27. Įmonė, vykdanti operacijas ***didelį poveikį klimatui darančiuose sektoriuose***, savo bendrą iškastinių išteklių energijos suvartojimą turi dar suskirstyti į:

a) akmens anglių ir jų produktų kuro suvartojimą;

b) žalios naftos ir naftos produktų kuro suvartojimą;

c) gamtinių dujų kuro suvartojimą;

d) kitų iškastinių išteklių kuro suvartojimą ir

e) ***į(si)gytos*** iškastinių išteklių ***elektros energijos, šilumos, garo ir vėsumos*** suvartojimą.

28. Jei įmonė gamina energiją, ji taip pat turi suskirstyti ir atskirai atskleisti savo pasigamintą ***neatsinaujinančiųjų išteklių energijos*** kiekį ir ***atsinaujinančiųjų išteklių energijos*** kiekį (MWh) ([26]).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

26 straipsnio 18 TR **(Energijos suvartojimas ir jos rūšių derinys)**	Rengdama informaciją apie energijos suvartojimą, kurios reikalaujama pagal 26 straipsnį, įmonė turi taikyti šiuos skaičiavimo metodus: a) neįtraukti pradinių žaliavų ir kuro, kuris deginamas ne energijai gauti, (pvz., gamtinių dujų polimerams gaminti). Įmonė, kuri kurą naudoja kaip pradines žaliavas, gali informaciją apie šį suvartojimą atskleisti atskirai nuo šios reikalaujamos atskleisti informacijos; b) visai kiekybinei su degimu susijusiai informacijai naudoti MWh pagal apatinį šilumingumą; c) visą kiekybinę su energija susijusią informaciją grįsti galutinės energijos suvartojimu, taigi nurodyti faktiškai įmonės suvartojamos energijos kiekį; d) atskleisdama savarankiškai pasigamintos energijos suvartojimą, išvengti dvigubo kuro sąnaudų skaičiavimo. Jei įmonė gamina elektros energiją iš neatsinaujinančiųjų arba atsinaujinančiųjų išteklių kuro ir pasigamintą elektros energiją suvartoja pati, suvartota energija apskaitoma tik vieną kartą kaip suvartotas kuras; e) iš suvartotos energijos neatimti pagamintos energijos, net jei veiklos vietoje pagaminta energija parduodama trečiajai šaliai ir yra jos suvartojama; f) energijos, kuri gaunama organizacijos ribose, neskaičiuoti kaip į(si)gytos energijos; g) iš trečiosios šalies pramoninių procesų kaip atliekinę energiją gautą garą, šilumą ar vėsumą apskaityti kaip į(si)gytą energiją;

([25]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 5 rodikliu („Neatsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo ir gamybos dalis“). Šis suskirstymas naudingas apskaičiuojant papildomą rodiklį, susijusį su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta to paties priedo 2 lentelės 5 rodikliu („Energijos suvartojimo suskirstymas pagal neatsinaujinančiųjų energijos išteklių rūšį“).

([26]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 5 rodikliu („Neatsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo ir gamybos dalis“).

	h) vandenilį iš atsinaujinančiųjų išteklių apskaityti kaip atsinaujinančiųjų išteklių kurą. Vandenilis, kuris nėra gautas vien iš atsinaujinančiųjų išteklių, įtraukiamas kaip kitų neatsinaujinančiųjų išteklių kuro sąnaudos; ir i) elektros energiją, garą, šilumą ar vėsumą išskirstydama į pagamintus iš atsinaujinančiųjų išteklių ir neatsinaujinančiųjų išteklių, laikytis konservatyvaus požiūrio ir nurodyti, ar atsinaujinančiųjų išteklių dalį nustatė pagal rinka grindžiamą, ar pagal vieta grindžiama metodą. Įmonė, kuri taiko rinka grindžiamą metodą, suvartotą energiją gali laikyti gauta iš atsinaujinančių išteklių tik jei perkamos energijos aplinkosauginis požymis yra aiškiai apibrėžtas sutartimi įformintuose susitarimuose su ***tiekėjais*** (tai gali būti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis, standartinis žaliosios elektros energijos tarifas, tokios rinkos priemonės kaip Europoje naudojama elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų išteklių, kilmės garantija ([27]) arba panašios priemonės, kaip antai JAV ir Kanadoje naudojami atsinaujinančiųjų išteklių energijos sertifikatai).

E1-8 atskleidimo reikalavimas „Bendri 1, 2 ir 3 lygių išmesti ŠESD kiekiai“

29. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti tiesioginį ir netiesioginį įmonės ***poveikį*** klimato kaitai dėl jos pačios veiklos operacijų ir jos veiklos ***vertės grandinės*** pradinėje ir galutinėje grandyse.

30. Įmonė turi:

a) atskleisti absoliutųjį bendrą per ataskaitinį laikotarpį ***išmestą ŠESD kiekį***, išreikštą metrinėmis CO_2e tonomis ir suskirstytą į ([28]):

i). ***1 lygio išmetamą ŠESD kiekį***, įskaitant 1 lygio išmetamo ŠESD kiekio pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ES ATLPS) procentinę dalį, jei jis ***išmetamas*** pagal šią sistemą;

ii). ***2 lygio išmetamą ŠESD kiekį*** (grindžiamą vieta ir grindžiamą rinka) ir

iii). ***3 lygio išmetamą ŠESD kiekį*** pagal kiekvieną reikšmingą ***3 lygio kategoriją*** kaip bendrą kiekį ir pagal kategoriją;

b) atskleisti metodą, kurį ji taiko savo ***išmetamam ŠESD kiekiui*** įvertinti pagal 2 ETAS BAR-R;

c) pateikdama 1 ir 2 lygių išmetamo ŠESD kiekį, atskleistą pagal 30 straipsnio a punkto i ir ii papunkčius, išskaidyti išmetamą ŠESD kiekį pagal:

i). konsoliduotosios apskaitos grupę (pavyzdžiui, jei tai TFAS apskaitos standartus taikantis subjektas, šią grupę sudarytų patronuojančioji įmonė ir jos konsoliduotosios patronuojamosios įmonės) ir

ii). kitus išmetamuosius teršalus, neįtrauktus į 30 straipsnio c punkto i papunktį.

31. Įmonė turi atskleisti savo tiesioginį biogeninio CO_2 ***kiekį***, ***išmetamą*** deginant biomasę arba jai biologiškai skaidantis, atskirai nuo ***1 lygio išmetamo ŠESD kiekio***.

([27]) Pagal 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

([28]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 1 ir 2 rodikliais („Išmetamas ŠESD kiekis“ ir „Anglies dioksido išmetimo rodiklis“). Ši informacija taip pat yra suderinta su Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/1818 (Klimato lyginamųjų indeksų reglamentas) 5 straipsnio 1 dalimi, 6 straipsniu ir 8 straipsnio 1 dalimi; Reglamento (ES) Nr. 575/2013 449a straipsniu; Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2022/2453; 1 šablonas. Bankinė knyga. Su klimato kaita susijusios pertvarkos rizika. Pozicijų kredito kokybė pagal sektorius, išmetamųjų teršalų kiekį ir likutinį terminą.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

30 straipsnio 19 TR **(ŠESD kiekio matavimo metodas)**	Taikytina atskaitomybės riba apibrėžta 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 5 skyriuje ir atitinka finansinę kontrolę pagal ŠESD protokolo 2004 m. įmonių apskaitos ir atskaitomybės standartą. Kita vertus, įmonė gali taikyti nuosavo kapitalo dalies arba veiklos kontrolės metodą, kaip nustatyta ŠESD protokolo 2004 m. įmonių apskaitos ir atskaitomybės standarte. 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 71 straipsnio (nuomojamas turtas), 72 straipsnio (išmokų sistemos) ir 61 straipsnio (bendra veikla) 36 TR nuostatos yra viršesnės už šio standarto nuostatas. 30 straipsnio c punkte nurodytas išskaidymas turi atspindėti įmonės taikomą atskaitomybės aprėpties metodą.
29 ir 30 straipsnių 20 TR **(Išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitos)**	Rengdama informaciją apie ***išmestą ŠESD kiekį*** įmonė turi: a) atsižvelgti į ŠESD protokolo 2004 m. įmonių apskaitos ir atskaitomybės standartą. Įmonė taip pat gali atsižvelgti į Komisijos rekomendaciją (ES) 2021/2279 ([29]) arba EN ISO 14064-1:2018 standartą. Visais atvejais ETAS reikalavimai yra viršesni už pirmiau minėtus ŠESD apskaitos standartus (pvz., dėl atskaitomybės aprėpties); b) įtraukti ***išmetamus*** CO_2, CH_4, N_2O, HFC, PFC, SF_6 ir NF_3 ***kiekius***. Kitų rūšių ŠESD svarstytinos, jei išmetamas jų kiekis yra reikšmingas; c) išmestam kitų nei CO_2 ŠESD kiekiui ***CO_2 ekvivalentu*** apskaičiuoti naudoti naujausias Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) paskelbtas ***visuotinio atšilimo potencialo (VAP)*** 100 metų laikotarpio vertes. Jei išmetamųjų teršalų faktoriai, grindžiami ankstesnėmis VAP vertėmis, yra tinkamiausi arba prieinamiausi, įmonė gali juos naudoti ir pagal 2 ETAS BAR-R 49 straipsnį paaiškinti, kuriais VAP grindžiama ŠESD apskaita; d) apskaičiuodama išmestą ŠESD kiekį neįtraukti absorbuoto ŠESD kiekio, jokių nusipirktų, parduotų ar perduotų ***anglies dioksido kreditų*** ar ŠESD apyvartinių taršos leidimų ir e) į 1, 2 ir 3 lygius neįtraukti deginant biomasę ar jai biologiškai skaidantis išmetamo biogeninio CO_2 kiekio. Įmonė į atitinkamus lygius turi įtraukti išmetamą kitų nei CO_2 ŠESD kiekį, pvz., CH_4 ir N_2O.
30 straipsnio a punkto 21 TR **(1 lygio ES ATLPS išmetamieji teršalai)**	Dėl veiklos, kuriai taikoma ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS), įmonė turi pateikti informaciją apie 1 lygio ***išmetamųjų teršalų kiekį*** pagal ES ATLPS metodiką. ES ATLPS metodika taip pat gali būti taikoma veiklai ***geografinėse vietovėse*** ir sektoriuose, kuriems ES ATLPS netaikoma, su sąlyga, kad metodika yra suderinta su vietos jurisdikcijos taisyklėmis ir tinka įmonei).
30 straipsnio a punkto 22 TR **(1 lygio išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitos)**	Rengdama informaciją apie ***išmetamo 1 lygio ŠESD kiekio***, kuriam taikoma ES ATLPS, procentinę dalį, kurios reikalaujama pagal 30 straipsnio a punktą, įmonė turi: a) atsižvelgti į ***ŠESD kiekį, išmetamą*** iš jos taršos šaltinių, kuriems taikoma ES ATLPS; b) užtikrinti, kad bendro išmetamo 1 lygio ŠESD kiekio ir ATLPS reglamentuojamo išmetamo ŠESD kiekio ataskaitinis laikotarpis būtų tas pats, ir c) procentinę dalį apskaičiuoti pagal šią formulę: $$\% = \frac{\text{išmetamas ŠESD kiekis (t CO2e)iš taršos šaltinių, kuriems taikoma ES ATLPS}}{\text{išmetamas 1 lygio ŠESD kiekis (t CO2e)}}$$

([29]) 2021 m. gruodžio 15 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2021/2279 dėl aplinkosauginio pėdsako metodų naudojimo produktų ir organizacijų gyvavimo ciklo aplinkosauginiam veiksmingumui matuoti ir apie jį informuoti (OL L 471, 2021 12 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2279/oj).

30 straipsnio b punkto 23 TR (2 lygio išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitos)	Rengdama informaciją apie bendrą ***išmetamą 2 lygio ŠESD kiekį***, kurios reikalaujama pagal 30 straipsnį, įmonė turi: a) atsižvelgti į ŠESD protokolo 2 lygio gaires (2015 m. red.), ypač į su sutartinėmis priemonėmis susijusiame 7.1 skyriuje pateikiamus 2 lygio kokybės kriterijus. Įmonė taip pat gali atsižvelgti į Rekomendaciją (ES) 2021/2279, Komisijos rekomendaciją (ES) 2024/2395 ([30]) arba atitinkamus EN ISO 14064-1:2018 reikalavimus dėl su importuojama energija susijusio ***netiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio*** nustatymo ir b) pagal 2 ETAS BAR-R pateikti informaciją apie visas sutartines priemones, kurios yra būtinos, kad ***vartotojai*** suprastų įmonės išmetamą 2 lygio ŠESD kiekį, grindžiamą rinka.
30 straipsnio c punkto 24 TR **(3 lygio išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitos)**	Rengdama informaciją apie bendrą ***išmetamą 3 lygio ŠESD kiekį***, kurios reikalaujama pagal 30 straipsnį, įmonė turi: a) atsižvelgti į ŠESD protokolo dokumentą „Įmonių vertės grandinės (3 lygio) ŠESD apskaitos ir atskaitomybės standartas“ (2011 m. red.). Įmonė taip pat gali atsižvelgti į Rekomendaciją (ES) 2021/2279 arba atitinkamus EN ISO 14064–1:2018 reikalavimus dėl ***netiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio*** nustatymo; b) naudodamasi svarbiais įverčiais, išanalizuoti visą savo išmetamą 3 lygio ŠESD kiekį pagal 15 ***3 lygio kategorijų***, nustatytų ŠESD protokolo įmonių standarte ir ŠESD protokolo dokumente „Įmonių vertės grandinės (3 lygio) apskaitos ir atskaitomybės standartas“ (2011 m. red.). Kitu atveju įmonė gali savo ***netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį*** patikrinti pagal standarto EN ISO 14064-1:2018 5.2.4 punkte nurodytas kategorijas (išskyrus su importuojama energija susijusį netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį); c) nustatyti ir atskleisti reikšmingas savo 3 lygio kategorijas, remdamasi savo išmesto ŠESD kiekio įverčių dydžiu ir kitais kriterijais, nustatytais ŠESD protokolo dokumente „Įmonių vertės grandinės (3 lygio) apskaitos ir atskaitomybės standartas“ (2011 m. red., 61 ir 65–68 pp.) arba EN ISO 14064-1:2018 H.3.2 priede, tokiais kaip finansinės sąnaudos, įtaka, susijusios ***pertvarkos rizikos*** ir ***galimybės*** arba ***suinteresuotųjų subjektų*** požiūris; d) teikti pirmenybę savo įvediniams ir prielaidoms, remdamasi duomenų charakteristikomis (pvz., konkrečios veiklos įmonės ***vertės grandinės*** pradinėje ir galutinėje grandyse duomenimis; savalaikiais duomenimis, tiksliai atspindinčiais vertės grandinės pradinės ir galutinės grandžių veiklos jurisdikciją ir jai naudojamas technologijas bei dėl jos išmetamą ŠESD kiekį, ir patikrintais duomenimis); e) remdamasi naujausiais veiklos duomenimis, kasmet atnaujinti kiekvienos reikšmingos kategorijos išmestą 3 lygio ŠESD kiekį ir ne rečiau kaip kas trejus metus arba įvykus reikšmingam įvykiui ar reikšmingai pasikeitus aplinkybėms atnaujinti visą 3 lygio ŠESD apskaitą; f) jei įmonė yra finansų įstaiga, atsižvelgti į Anglies dioksido apskaitos partnerystės (PCAF) ŠESD apskaitos ir atskaitomybės standartą finansų sektoriui, ypač jo A dalį „Su finansuojama veikla siejami išmetamieji teršalai“ (PCAF (2022). The Global GHG Accounting and Reporting Standard Part A: Financed Emissions. Second Edition), ir g) jei taikytina, atskleisti dėl perkamų debesijos ir duomenų centrų paslaugų išmestą ŠESD kiekį kaip bendros 3 lygio 1 kategorijos „pradinės grandies perkamos prekės ir paslaugos“ pakategorę.
29 ir 30 straipsnių 25 TR **(Išmetamųjų teršalų išskaidymas)**	Įmonė turi išskaidyti savo ***išmetamą ŠESD kiekį*** pagal 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 3.3.2 skyriaus nuostatas, jei taikytina. Pavyzdžiui, ji gali išskaidyti savo išmetamą ŠESD kiekį pagal šalis arba geografines vietoves, veiklos segmentus, ekonominę veiklą, patronuojamąsias įmones, ŠESD rūšis (CO_2, CH_4, N_2O, HFC, PFC, SF_6, NF_3 ir kitos ŠESD, kurias įtraukia įmonė) arba šaltinio tipus (stacionarusis deginimas, mobilusis deginimas, proceso metu išsiskiriančios ŠESD ir nevaldomieji išmetamieji teršalai).

([30]) 2024 m. rugsėjo 2 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2024/2395, kuria nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/1791 26 straipsnio nuostatų dėl šilumos ir vėsumos tiekimo aiškinimo gairės (OL L, 2024/2395, 2024 9 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/2395/oj).

29 ir 30 straipsnių 26 TR (Išmetamųjų teršalų išskaidymas)

Įmonė gali pateikti savo ***išmetamą ŠESD kiekį*** pagal toliau pateiktą lentelę, užpildydama atitinkamas eilutes savo atskleidžiama informacija pagal 30 straipsnį. Įmonės per tam tikrą laikotarpį ***išmestą ŠESD kiekį*** galima palyginti lyginant einamaisiais metais išmestą ŠESD kiekį su prasmingu lyginti kiekiu, pvz., ***išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždavinio*** baziniais metais, ir atitinkamoje skiltyje nurodant procentinį pokytį (sumažėjimą / padidėjimą).

	Kiekis, su kurio lyginama		Einamieji metai	% pokytis
	Metai	Išmestas teršalų kiekis	Išmestas teršalų kiekis	
Išmestas 1 lygio ŠESD kiekis				
Bendras išmestas 1 lygio ŠESD kiekis (t CO_2e)				
Išmesto 1 lygio ŠESD kiekio pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ES ATLPS) procentinė dalis (%)				
Išmestas 2 lygio ŠESD kiekis				
Bendras vieta grindžiamas išmestas 2 lygio ŠESD kiekis (t CO_2e)				
Bendras rinka grindžiamas išmestas 2 lygio ŠESD kiekis (t CO_2e)				
Reikšmingas išmestas 3 lygio ŠESD kiekis				
Visas bendras netiesiogiai išmestas (3 lygio) ŠESD kiekis (t CO_2e)				
1. Perkamos prekės ir paslaugos				
[pakategorė: debesijos ir duomenų centrų paslaugos]				
2. Ilgalaikis materialusis turtas				
3. Su kuru ir energija susijusi veikla (neįtraukta į 1 ar 2 lygį)				
4. Pradinės grandies transportavimas ir platinimas				
5. Vykdant operacijas susidariusios atliekos				
6. Verslo kelionės				
7. Darbuotojų važinėjimas į darbą				
8. Pradinės grandies nuomojamas turtas				

	9. Galutinės grandies transportavimas				
	10. Parduodamų produktų apdorojimas				
	11. Parduodamų produktų naudojimas				
	12. Parduotų produktų šalinimas pasibaigus gyvavimo ciklui				
	13. Galutinės grandies nuomojamas turtas				
	14. Franšizės				
	15. Investicijos				
	Tiesiogiai išmestas 1 lygio biogeninių ŠESD kiekis				

E1-9 atskleidimo reikalavimas „ŠESD absorbavimas ir ŠESD kiekio mažinimo projektai, finansuojami anglies dioksido kreditais“

32. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti įmonės ***veiksmus***, kuriais siekiama sumažinti ir visam laikui pašalinti ŠESD iš atmosferos, ir ***anglies dioksido kreditų***, kuriuos ji įsigijo arba ketina įsigyti savanoriškoje rinkoje, kiekį ir kokybę.

33. Jeigu įmonė įgyvendino ***ŠESD absorbavimo ir saugojimo*** projektus, ji turi atskleisti informaciją apie projektus, kuriuos ji parengė vykdydama savo pačios veiklą arba prie kurių prisidėjo savo ***vertės grandinės*** ([31]) pradinėje ir galutinėje grandyse, įskaitant:

a) trumpą ŠESD absorbavimo ir saugojimo projektų aprašymą;

b) vykdant kiekvieną projektą absorbuojamą ir saugomą ŠESD kiekį;

c) tai, kaip valdoma pašalinimo laikinumo ***rizika***, įskaitant prielaidas ir, jei taikytina, nustatant ir stebint ŠESD nuotėkio ir grįžos įvykius, ir

d) informaciją apie visus grįžos įvykius (t CO_2e), kurie galėjo įvykti ataskaitiniu laikotarpiu, ir tuo pačiu kiekiu sumažintą absorbuotą ir saugomą CO_2 kiekį.

34. Įmonė turi atskleisti informaciją apie visus su jos pačios veikla ir jos ***vertės grandinės*** pradine ir galutine grandimis nesusijusius projektus, kuriuos ji finansavo arba ketina finansuoti pirkdama ***anglies dioksido kreditus*** ([32]), įskaitant:

a) anglies dioksido kreditų, patikrintų pagal ***pripažintus anglies dioksido kreditams taikomus kokybės standartus*** ir panaikintų ataskaitiniu laikotarpiu, kiekį t CO_2e;

b) per ataskaitinį laikotarpį įsigytų ir dar nepanaikintų anglies dioksido kreditų kiekį t CO_2e ir

c) anglies dioksido kreditų, gautų vykdant absorbavimo projektus, dalį (bendro anglies dioksido kreditų kiekio procentinę dalį), paaiškinant, ar jie gauti naudojant gamtinius ar technologinius absorbentus.

([31]) Ši informacija suderinta su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1119 (ES klimato teisės aktas) 2 straipsnio 1 dalimi).
([32]) Ši informacija suderinta su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1119 (ES klimato teisės aktas) 2 straipsnio 1 dalimi).

35. Jei įmonė viešai paskelbė teiginių apie savo poveikio klimatui neutralumą, kuriam pasiekti naudojami ***anglies dioksido kreditai***, ji turi paaiškinti:

a) ar ir kaip šie teiginiai ir kliovimasis anglies dioksido kreditais netrukdo įgyvendinti jos ***išmetamo ŠESD kiekio mažinimo uždavinių*** ir tam nekenkia ir

b) naudojamų anglies dioksido kreditų patikimumą ir vientisumą, remdamasi ***pripažintais anglies dioksido kreditams taikomais kokybės standartais*** ir visais kitais veiksniais, būtinais norint suprasti anglies dioksido kreditų, kuriuos įmonė planuoja naudoti, patikimumą ir vientisumą.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

33 straipsnio 27 TR **(ŠESD absorbavimas ir saugojimas)**	ŠESD absorbavimas ir saugojimas apima tiek ***gamtos procesais pagrįstus sprendimus***, tiek technologinį absorbavimą bei saugojimą. Rengdama informaciją apie savo projektus, įmonė turi: a) taikyti bendrai sutartus ŠESD absorbavimo apskaitos metodus, pavyzdžiui, ES anglies dioksido absorbavimo ir anglies kaupimo ūkininkavimo sertifikavimo reglamentą (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/3012 ([33])); b) į skaičiavimus įtraukti absorbuotą ŠESD kiekį, kuris susijęs su jos nuosavomis ar jos kontroliuojamomis operacijomis arba tomis operacijomis, prie kurių ji prisideda, kuris nebuvo parduotas kitai šaliai kaip ***anglies dioksido kreditai*** ir nėra skaičiuojamas ar pranešamas du kartus; c) pagal E1-8 ETAS nurodyti su absorbavimo veikla, įskaitant transportavimą ir saugojimą, susijusį ***išmetamą ŠESD kiekį*** ir d) į skaičiavimus įtraukti absorbavimo veiklą ***vertės grandinės*** pradinėje ir galutinėje grandyse, prie kurios įmonė aktyviai prisideda, pavyzdžiui, vykdydama bendradarbiavimo projektą su ***tiekėju***.
34 straipsnio 28 TR **(Anglies dioksido kreditai)**	Rengdama informaciją apie ***anglies dioksido kreditus*** įmonė turi: a) atsižvelgti į ***pripažintus anglies dioksido kreditams taikomus kokybės standartus***; b) siekiant išvengti dvigubo skaičiavimo, neįtraukti anglies dioksido kreditų, išduotų vykdant ***išmetamo ŠESD kiekio mažinimo*** projektus ir išmetamo ŠESD kiekio absorbavimo projektus, susijusius su jos pačios operacijomis arba jos ***vertės grandinės*** pradine ir galutine grandimis, ir c) panaikinsimų anglies dioksido kreditų sumą apskaičiuoti sudėdama anglies dioksido kreditus metrinėmis ***CO_2e*** tonomis per esamų sutartinių susitarimų laikotarpį.

E1-10 atskleidimo reikalavimas „Anglies dioksido vidaus kainodara“

36. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti anglies dioksido vidaus kainodaros reikšmę įmonei priimant strateginius ir veiklos sprendimus dėl ***išmetamo ŠESD kiekio*** mažinimo.

37. Įmonė turi atskleisti informaciją, susijusią su ***anglies dioksido vidaus kainodaros sistemų*** naudojimu, t. y.:

a) paaiškinti, ar ir kaip taiko anglies dioksido kainodarą priimdama sprendimus (pvz., sprendimus dėl investicijų, sandorių kainodaroje ir ***scenarijų analizėje***) ir ar naudojamos kainos atitinka kainas, naudojamas finansinėje ataskaitoje nuvertėjimo patikrinimams atlikti, ir

b) nurodyti vidutinę anglies dioksido kainą už ***išmetamo ŠESD kiekio*** metrinę toną pagal kiekvieną vidaus kainodaros sistemą.

E1-11 atskleidimo reikalavimas „Numatomas finansinis reikšmingų fizinių ir pertvarkos rizikų ir reikšmingų su klimatu susijusių galimybių poveikis“

38. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti, kaip reikšmingos ***su klimatu susijusios fizinės rizikos***, ***su klimatu susijusios pertvarkos rizikos*** ir ***su klimatu susijusios galimybės*** gali paveikti įmonės finansinę būklę ir būsimus finansinius veiklos rezultatus. Šio standarto 39 ir 42 straipsniais į 2 ETAS SBM-3 įtraukiamos papildomos teminės specifikacijos. Informacija, kurią reikia pateikti laikantis šio AR, yra informacijos apie einamąjį ir ***numatomą finansinį poveikį***, kurios reikalaujama pagal 2 ETAS SBM-3, dalis.

([33]) 2024 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/3012, kuriuo sukuriama Sąjungos ilgalaikio anglies dioksido absorbavimo, anglies kaupimo ūkininkavimo ir anglies saugojimo produktuose sertifikavimo sistema (OL L, 2024/3012, 2024 12 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3012/oj).

39. Įmonė turi atskleisti ***reikšmingų fizinių rizikų numatomą finansinį poveikį*** ([34]), įskaitant:

a) turto, kuriam kyla reikšminga fizinė rizika, balansinę vertę prieš svarstant ***prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmus***, įskaitant atitinkamus laikotarpius;

b) turto, kuriam kyla reikšminga fizinė rizika, kurią siekiama pašalinti imantis prisitaikymo prie klimato kaitos ***veiksmų***, balansinės vertės procentinę dalį paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną ir

c) grynųjų pajamų iš savo verslo veiklos, kuriai kyla reikšminga fizinė rizika, piniginę sumą, įskaitant atitinkamus laikotarpius.

40. Įmonė turi atskleisti reikšmingų ***pertvarkos rizikų numatomą finansinį poveikį***, įskaitant:

a) turto, kuriam kyla reikšminga pertvarkos rizika, balansinę vertę, įskaitant atitinkamus laikotarpius, ir įvertinto potencialaus ***neišnaudojamo turto*** intervalą nuo ataskaitinių metų iki vidutinio ir ilgojo laikotarpių, remiantis ***scenarijumi***, suderintu su klimato kaitos apribojimu iki 1,5 °C;

b) turto, kuriam kyla reikšminga pertvarkos rizika, kurią siekiama pašalinti klimato kaitos švelninimo ***veiksmais***, balansinės vertės procentinę dalį;

c) savo nekilnojamojo turto, naudojamo kaip paskolos užtikrinimo priemonė, balansinę vertę, suskirstytą pagal energijos vartojimo efektyvumo klases ([35]);

d) apskaičiuotus galimus įsipareigojimus dėl su klimato kaita susijusios pertvarkos, kurie paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną neatitinka apskaitos pripažinimo kriterijų, bet kuriuos gali reikėti pripažinti būsimų laikotarpių finansinėse ataskaitose, ir

e) grynųjų pajamų iš savo verslo veiklos, kuriai kyla reikšminga pertvarkos rizika, piniginę sumą ir, jei taikytina, grynąsias pajamas iš savo klientų, vykdančių su anglimis, nafta ir dujomis susijusią veiklą, įskaitant atitinkamus laikotarpius.

41. Įmonė turi atskleisti metodiką, taikytą 39 ir 40 straipsniuose nurodytoms sumoms kiekybiškai įvertinti, įskaitant atliekant skaičiavimus taikytą aprėptį, esmines prielaidas, rodiklius ir apribojimus, taip pat tai, ar apskaičiuojant taikomas proceso (pvz., ***scenarijaus analizės***), naudojamo ***pertvarkos rizikai*** nustatyti ir įvertinti, svertas.

42. Įmonė turi atskleisti turto arba pajamų iš savo verslo veiklos, susijusios su nustatytomis ***su klimatu susijusiomis galimybėmis*** ([36]), sumą, įskaitant susijusius laikotarpius.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

39–42 straipsnių 29 TR (Skaičiavimo metodai)	Atskleisdama informaciją, kurios reikalaujama pagal 39–42 straipsnius, įmonė turi taikyti šiuos metodus: a) apsvarstyti laikotarpius (trumpąjį, vidutinį ir ilgąjį), per kuriuos būtų galima pagrįstai tikėtis ***su klimatu susijusios rizikos ir galimybių*** poveikio; b) įtraukti visų rūšių įmonės nuosavą fizinį turtą, įskaitant, finansinės nuomos atveju, turtą, valdomą naudojimo teise; c) pinigines sumas (arba procentines dalis) pateikti kaip vieną sumą arba intervalą; d) pateikti turto balansinę vertę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną ir su ataskaitiniu laikotarpiu susijusias grynąsias pajamas;

([34]) Ši informacija yra suderinta su Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2020/1818 (Klimato lyginamųjų indeksų reglamentas) ir Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2020/1816.

([35]) Šis atskleidimo reikalavimas yra suderintas su reikalavimais, įtrauktais į Reglamento (ES) Nr. 575/2013 449a straipsnį; Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2024/3172; 2 šablonas. Bankinė knyga. Su klimato kaita susijusi pertvarkos rizika. Paskolos, užtikrintos nekilnojamuoju turtu. Užtikrinimo priemonės energijos vartojimo efektyvumas.

([36]) Ši informacija yra suderinta su Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2020/1818 (Klimato lyginamųjų indeksų reglamentas).

	e) taikant 40 straipsnio c punktą, nurodyti energijos vartojimo efektyvumo klasę kaip energijos suvartojimo (kWh/m²) intervalą arba kaip energinio naudingumo sertifikato klasę. Jei įmonė, nepatirdama per didelių išlaidų ir nedėdama per didelių pastangų, negali šios informacijos gauti, ji turi atskleisti nekilnojamojo turto, kurio energijos suvartojimas grindžiamas vidaus įverčiais, bendrą balansinę vertę ir f) atskleisti grynąsias pajamas ir turto balansinę vertę, kad ji atitiktų finansines ataskaitas.
39 straipsnio c punkto ir 40 straipsnio a bei e punktų 30 TR **(Bendrieji ir grynieji dydžiai)**	Atskleisdama pagal 39 straipsnio c punktą ir 40 straipsnio a bei e punktus reikalaujamą informaciją, įmonė turi paaiškinti, ar suma vertinama prieš klimato kaitos švelninimo ***veiksmus***, ar po jų.
40 straipsnio d punkto 31 TR **(Apskaičiuoti galimi įsipareigojimai)**	Jeigu įmonė savo finansinėje ataskaitoje atskleidžia 40 straipsnio d punkte reikalaujamą informaciją, ji turi padaryti į ją nuorodą.
41 straipsnio 32 TR **(Turto buvimo vieta)**	Atskleisdama metodiką, taikomą pagal 39 ir 40 straipsnius atskleidžiamoms sumoms kiekybiškai įvertinti, įmonė, kai aktualu, turi įtraukti savo turto, kuriam kyla reikšminga ***fizinė rizika***, buvimo vietą, agreguotą taip, kad būtų užtikrintas teisingas jos rizikos pateikimas ([37]).

([37]) Ši informacija yra suderinta su Reglamento (ES) Nr. 575/2013 449a straipsnyje nustatytais reikalavimais; Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2024/3172; 5 šablonas. Bankinė knyga. Su klimato kaita susijusi fizinė rizika. Su fizine rizika susijusios pozicijos.

E2 ETAS „TARŠA“

TURINYS

Tikslas

Sąveika su kitais ETAS

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

E2-1 atskleidimo reikalavimas „Su tarša susijusi politika“

E2-2 atskleidimo reikalavimas „Su tarša susiję veiksmai ir ištekliai“

Rodikliai ir uždaviniai

E2-3 atskleidimo reikalavimas „Su tarša susiję uždaviniai“

E2-4 atskleidimo reikalavimas „Oro, vandens ir dirvožemio tarša“

E2-5 atskleidimo reikalavimas „Susirūpinimą keliančios medžiagos ir labai didelį susirūpinimą keliančios medžiagos“

Tikslas

1. Šio standarto tikslas – nustatyti su ***tarša*** susijusius atskleidimo reikalavimus (AR), visų pirma susijusius su šio standarto 6 straipsnyje nurodytomis ***potemėmis***. Jei atlikus ***reikšmingumo*** vertinimą reikia pateikti informaciją ne apie visas šiame standarte nustatytas potemes, taikomas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 30 straipsnis.

2. ***Tvarumo ataskaitoje*** pateikiama informacija, susijusi su E2 ETAS „Tarša“, jei ši ***tema*** susijusi su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***. Tokia informacija turi apimti visas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 5 straipsnyje išvardytas atskaitomybės sritis.

3. Šio standarto AR papildo 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad įmonė atskleistų informaciją apie ***temas***, susijusias su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, visų pirma:

   a) 2 ETAS SBM-3 „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių sąveika su strategija bei verslo modeliu ir finansinis poveikis“ ir

   b) 2 ETAS IRO-2 „Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei atskleidimo reikalavimai, įtraukti į tvarumo ataskaitą“.

4. Šiame standarte kiekvienas AR nustatomas pagal atskleidimo tikslą, išskyrus ***politiką***, ***veiksmus*** ir ***uždavinius***, kurių atitinkamų AR būtinas pagrindas numatytas 2 ETAS BAR-P, BAR-V ir BAR-U nuostatose.

5. Šiame standarte atsižvelgiama į ES reglamentavimo sistemas, įskaitant: ES veiksmų planą „Siekiant nulinės oro, vandens ir dirvožemio taršos“; strategiją „Cheminių medžiagų strategija tvarumui užtikrinti). Aplinkos be toksinių medžiagų kūrimas“; Kyjivo protokolą dėl išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrų; E-IPTR (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 166/2006 ([38])) ir PITP reglamentu (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1244 ([39]) dėl pramoninių išmetamųjų teršalų portalo) padarytus pakeitimus; PITD (Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES ([40]) dėl pramoninių išmetamų teršalų) ir PITD 2.0 (Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1785 ([41]) dėl pramoninių ir gyvulininkystės išmetamų teršalų) padarytus pakeitimus; REACH (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 ([42]) dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų) ir REACH pakeitimus, padarytus SPM (Komisijos reglamentas (ES) 2023/2055 ([43]) dėl sintetinio polimero mikrodalelių); CLP reglamentą (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 ([44]) dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo).

([38]) 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 166/2006 dėl Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sukūrimo ir iš dalies keičiantis Tarybos direktyvas 91/689/EEB ir 96/61/EB (OL L 33, 2006 2 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/166/oj).

([39]) 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1244 dėl pramonės įrenginių aplinkosauginių duomenų teikimo ir Pramoninių išmetamųjų teršalų portalo sukūrimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 166/2006 (OL L, 2024/1244, 2024 5 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1244/oj).

([40]) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių ir gyvulininkystės sektoriuje išmetamų teršalų (taršos integruota prevencija ir kontrolė) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj).

([41]) 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1785, kuria iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) ir Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL L, 2024/1785, 2024 7 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1785/oj).

([42]) 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

([43]) 2023 m. rugsėjo 25 d. Komisijos reglamentas (ES) 2023/2055, kuriuo dėl sintetinių polimerų mikrodalelių iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) XVII priedas (OL L 238, 2023 9 27, p. 67, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2055/oj).

([44]) 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL L 353, 2008 12 31, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj).

6. Šiame standarte nustatomi AR, susiję su šiomis ***potemėmis***: oro tarša, vandens tarša ir ***dirvožemio*** tarša; ***mikroplastikais*** ir ***susirūpinimą keliančiomis medžiagomis***, įskaitant ***labai didelį susirūpinimą keliančias medžiagas (SVHC)***.

7. Oro ***tarša***, vandens tarša ir ***dirvožemio*** tarša – tai įmonės į orą, vandenį ir dirvožemį ***išmetami teršalai***, taip pat tokių teršalų išmetimo prevencija, kontrolė ir mažinimas. Į vandenį išleidžiami teršalai apima į ***gėlą vandenį*** ir į jūros vandenį išleidžiamus teršalus.

8. AR dėl ***susirūpinimą keliančių medžiagų***, įskaitant ***SVHC***, nustatomi atskleidimo reikalavimai, kad ***vartotojai*** galėtų suprasti susijusį ***faktinį poveikį*** arba ***galimą poveikį***, taip pat atsižvelgti į galimus jų gamybos, naudojimo, platinimo ir komercializacijos apribojimus.

9. Su ***tarša*** susiję kontekstiniai aspektai yra ypač svarbūs. Jei reikšmingas ***poveikis***, ***rizikos*** ar ***galimybės*** yra susiję su konkrečiomis ***geografinėmis vietovėmis***, svarbu apsvarstyti galimybę tinkamai agreguoti arba išskaidyti teikiamą informaciją, pvz., pagal ***veiklos vietą***, ***vandens stygiaus*** teritoriją arba kitą lygmenį pagal 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 3.3.2 skyrių „Agregavimo ir išskaidymo lygmuo“.

Sąveika su kitais ETAS

10. Socialinės ir aplinkos ***temos*** yra tarpusavyje susijusios. Toliau išvardyti pagrindiniai E2 ETAS „Tarša“ ir kitų teminių standartų sąveikos aspektai).

    a) E1 ETAS „Klimato kaita“ apima šių septynių rūšių ***šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) išmetimą*** į orą: anglies dioksidą (CO_2), metaną (CH_4), azoto suboksidą (N_2O), hidrofluorangliavandenilius (HFC), perfluorangliavandenilius (PFC), sieros heksafluoridą (SF_6) ir azoto trifluoridą (NF_3). Šios išmetamos ŠESD E2 ETAS „Tarša“ nenagrinėjamos.

    b) E3 ETAS „Vanduo“ apima vandens išteklių naudojimą, be kita ko, atsižvelgiant į ***išleidžiamo vandens*** kiekį. Tačiau į vandenį išleidžiami ***teršalai***, įskaitant ***mikroplastikus***, aptariami E2 ETAS „Tarša“.

    c) E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“ ***tarša*** nagrinėjama kaip tiesioginis ***biologinės įvairovės ir ekosistemų pokyčius lemiantis veiksnys***, įvertinant taršos ***poveikį biologinei įvairovei*** ir ***ekosistemoms***, o teršalų išmetimo klausimas sprendžiamas E2 ETAS „Tarša“.

    d) E5 ETAS „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“ apima ***išteklių naudojimą*** ir perėjimą prie ***žiedinės ekonomikos***, tačiau neapima ***teršalų išmetimo*** dėl ***atliekų*** arba išteklių gavybos, transformavimo ir naudojimo – jam taikomas E2 ETAS „Tarša“.

    e) S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“ apima su ***tarša*** susijusį įmonės ***poveikį***, nes jis gali paveikti žmones ir bendruomenes.

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

E2-1 atskleidimo reikalavimas „Su tarša susijusi politika“

11. Įmonė turi atskleisti savo su ***tarša*** susijusią ***politiką*** pagal 2 ETAS BAR-P nuostatas.

E2-2 atskleidimo reikalavimas „Su tarša susiję veiksmai ir ištekliai“

12. Įmonė turi atskleisti savo pagrindinius su ***tarša*** susijusius ***veiksmus*** ir išteklius, skirtus tiems veiksmams įgyvendinti pagal 2 ETAS BAR-V nuostatas.

Rodikliai ir uždaviniai

E2-3 atskleidimo reikalavimas „Su tarša susiję uždaviniai“

13. Įmonė turi atskleisti savo su ***tarša*** susijusius ***uždavinius*** pagal 2 ETAS BAR-U nuostatas.

E2-4 atskleidimo reikalavimas „Oro, vandens ir dirvožemio tarša“

14. Šio AR tikslas – suteikti ***vartotojams*** galimybę suprasti, kokius ***teršalus*** įmonė ***išmeta*** į orą, vandenį ir ***dirvožemį***, taip pat kiek ji pagamina, naudoja ir į aplinką išleidžia ***mikroplastikų***

15. Įmonė turi atskleisti reikšmingus ataskaitiniu laikotarpiu dėl savo veiklos, be kita ko, dėl ***ekologinių avarijų***, į orą, vandenį ir ***dirvožemį išmestus teršalų kiekius*** ([45]).

16. Įmonė turi atskleisti jos ***produktuose*** pagaminamo arba naudojamo pirminio ***mikroplastiko*** kiekį ir atskirai nurodyti tiesiogiai į aplinką išleidžiamo mikroplastiko kiekį.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

15 ir 16 straipsnių 1 TR **(Oro, vandens ir dirvožemio tarša)**	***Teršalai*** ir pirminis ***mikroplastikas*** nurodomi tinkamais masės vienetais, pvz., tonomis arba kilogramais.
15 straipsnio 2 TR **(Oro, vandens ir dirvožemio tarša)**	Reikšmingas ***išmetamas teršalų kiekis*** nustatomas atliekant vadovybės vertinimą, kuriame atsižvelgiama į įmonės veiklą ir veiklos sektorių. Atliekant šį vertinimą vertingi įvediniai yra teršalai, išvardyti Reglamento (EB) Nr. 166/2006 (EIPTR) ir Reglamento (ES) 2024/1244 (PITP reglamentas) II priede ir paskesniuose įmonei taikomuose pakeitimuose, ir kiti teršalai, kuriuos įmonė matuoja arba stebi). Nustatydama, ar konkretaus išmetamo teršalo kiekis yra reikšmingas, įmonė gali atsižvelgti į Reglamento (ES) 2024/1244 II priede nustatytus išleidžiamų teršalų ribinius kiekius.
15 straipsnio 3 TR **(Oro, vandens ir dirvožemio tarša)**	Vandens ***teršalų*** perdavimas į išorinius valymo įrenginius laikomas ***tarša*** įmonės ***vertės grandinės*** galutinėje grandyje. Kai jis yra reikšmingas, įmonė turėtų pateikti informaciją apie perdavimą kaip subjektui būdingą atskleidžiamą informaciją (žr. 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 11 ir 12 straipsnius).

E2-5 atskleidimo reikalavimas „Susirūpinimą keliančios medžiagos ir labai didelį susirūpinimą keliančios medžiagos“

17. Šio AR tikslas – suteikti ***vartotojams*** galimybę suprasti įmonės reikšmingą ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes***, susijusius su ***susirūpinimą keliančių medžiagų*** ir ***SVHC*** gamyba, prekyba ar naudojimu, įskaitant riziką, kylančią dėl taisyklių pakeitimų.

18. ***Cheminių medžiagų gamintojai***, ***mišinių ruošėjai*** arba ***cheminių medžiagų*** – atskirų ar esančių mišinių sudėtyje – ***importuotojai*** atskleidžia bendrąją ***susirūpinimą keliančių medžiagų*** – ir atskirai ***SVHC*** – masę, kai tokios medžiagos yra:

    a) perkamos kaip atskiros cheminės medžiagos arba mišinių sudėtyje;

    b) gaminamos kaip atskiros cheminės medžiagos arba mišinių sudėtyje;

([45]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 8 rodikliu ir 2 lentelės 1, 2 ir 3 rodikliais („Į vandenį išleidžiami teršalai“, „Išmetamas neorganinių teršalų kiekis“, „Išmetamas oro teršalų kiekis“ ir „Išmetamas ozoną ardančių medžiagų kiekis“).

c) ***pateikiamos rinkai*** kaip atskiros cheminės medžiagos arba mišinių sudėtyje ir

d) tiesiogiai išleidžiamos į aplinką (orą, vandenį ir ***dirvožemį***), įskaitant netyčinį nuotėkį ar išsiliejimą.

19. ***Cheminių medžiagų*** – atskirų ar esančių mišinių sudėtyje – ***naudotojai*** turi atskleisti:

a) bendrąją ***SVHC***, kurias jie sunaudojo gamybos ir paslaugų teikimo metu, masę ir

b) bendrąją SVHC, kurias jie tiesiogiai išleido į aplinką, masę.

20. ***Gaminių***, kuriuose yra ***SVHC***, ***gamintojai***, ***importuotojai*** arba ***naudotojai*** turi atskleisti Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) 33 straipsnyje nurodytas ***chemines medžiagas***, kurių koncentracija viršija 0,1 % masės:

a) perkamuose komponentuose ar gaminiuose ir

b) ***rinkai pateikiamuose*** komponentuose ar gaminiuose.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

18 ir 19 straipsnių 4 TR **(Susirūpinimą keliančios medžiagos ir SVHC)**	18 straipsnio reikalavimai taikomi tik įmonėms, vykdančioms veiklą chemijos sektoriuje, t. y. gaminančioms ***chemines medžiagas*** (pvz., NACE 2.1 red. C20 ir, jei taikytina, C21), ruošiančioms cheminių medžiagų mišinius (pvz., NACE 2.1 red. C20.3, C20.4, C20.5) arba vykdančioms didmeninę prekybą cheminėmis medžiagomis (pvz., NACE 2.1 red. G46.85). Šie reikalavimai netaikomi įmonėms, kurių pagrindinė veikla yra necheminių ***produktų*** gamyba. 19 straipsnio reikalavimai taikomi tik įmonėms, kurioms netaikomas 18 straipsnis.
18 ir 19 straipsnių 5 TR **(Susirūpinimą keliančios medžiagos ir SVHC)**	Pagal 18 arba 19 straipsnį ataskaitas teikiančios įmonės turi pateikti ***SVHC***, sugrupuotas pagal pavojingumo klases (pagal CLP reglamentą (EB) 1272/2008). Tai reiškia, kad viena ***cheminė medžiaga*** turi būti priskiriama visoms taikytinoms pavojingumo klasėms. Tačiau apskaičiuojant bendrą įsigytų, pagamintų, parduotų ir išleistų medžiagų kiekį turi būti vengiama dvigubo skaičiavimo.
18 ir 19 straipsnių 6 TR **(Susirūpinimą keliančios medžiagos ir SVHC)**	***Medžiagos*** turi būti pateikiamos tonomis arba kilogramais ar kitais masės vienetais, tinkamais atsižvelgiant į išleidžiamų ***teršalų*** kiekį ir rūšis.
18, 19 ir 20 straipsnių 7 TR **(Susirūpinimą keliančios medžiagos ir SVHC)**	Pagal šį AR teikiamoje informacijoje gali būti nuorodos į informaciją, kurią įmonė jau privalo teikti pagal kitus teisės aktus (t. y. Direktyvą 2010/75/ES, Reglamentą (EB) Nr. 166/2006, jų paskesnius pakeitimus ir kt.).

E3 ETAS „VANDUO“

TURINYS

Tikslas

Sąveika su kitais ETAS

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

E3-1 atskleidimo reikalavimas „Su vandeniu susijusi politika“

E3-2 atskleidimo reikalavimas „Su vandeniu susiję veiksmai ir ištekliai“

Rodikliai ir uždaviniai

E3-3 atskleidimo reikalavimas „Su vandeniu susiję uždaviniai“

E3-4 atskleidimo reikalavimas „Vandens rodikliai“

Tikslas

1. Šio standarto tikslas – nustatyti su vandeniu susijusius atskleidimo reikalavimus (AR), visų pirma susijusius su šio standarto 6 straipsnyje nurodytomis ***potemėmis***. Jei atlikus ***reikšmingumo*** vertinimą reikia pateikti informaciją ne apie visas šiame standarte nustatytas potemes, taikomas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 30 straipsnis.

2. ***Tvarumo ataskaitoje*** pateikiama informacija, susijusi su E3 ETAS „Vanduo“, jei ši ***tema*** susijusi su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***. Tokia informacija turi apimti visas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 5 straipsnyje išvardytas atskaitomybės sritis.

3. Šio standarto AR papildo 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad įmonė atskleistų informaciją apie ***temas***, susijusias su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, visų pirma:

   a) 2 ETAS SBM-3 „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių sąveika su strategija bei verslo modeliu ir finansinis poveikis“ ir

   b) 2 ETAS IRO-2 „Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei atskleidimo reikalavimai, įtraukti į tvarumo ataskaitą“.

4. Šiame standarte kiekvienas AR nustatomas pagal atskleidimo tikslą, išskyrus ***politiką***, ***veiksmus*** ir ***uždavinius***, kurių atžvilgiu 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nuostatose dėl BAR-P, BAR-V ir BAR-U pateikiamas būtinas atitinkamų AR pagrindas.

5. Šiame standarte atsižvelgiama į ES reglamentavimo sistemas ir kitas susijusias sistemas, įskaitant ES vandens pagrindų direktyvą (Europos Parlamento ir tarybos direktyva 2000/60/EB ([46])), ES geriamojo vandens direktyvą (Europos Parlamento ir tarybos direktyva (ES) 2020/2184 ([47])), Pramoninių išmetamų teršalų direktyvą (Direktyva 2010/75/ES), ES hidrologinio atsparumo strategiją, Aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) reglamentą (Reglamentas (EB) Nr. 1221/2009), JT vandentakių konvenciją (1997 m.) ir UNECE vandenų konvenciją (1992 m.).

6. Šiame standarte nustatomi AR, susiję su šiomis ***potemėmis***: vandens naudojimu, apimančiu ***vandens ėmimą***; ***vandens suvartojimu***; ***išleidžiamu vandeniu*** ir ***sukauptu vandeniu***.

7. Vanduo apima ***gėlą vandenį*** ir kitokį vandenį, pavyzdžiui, sūroką vandenį, iš įvairių šaltinių, tokių kaip ***paviršinis vanduo***, ***požeminis vanduo***, jūros vanduo, išgautas vanduo ir trečiųjų šalių vanduo.

8. Su vandeniu susiję kontekstiniai aspektai yra ypač svarbūs. Jei reikšmingas ***poveikis, rizikos*** ar ***galimybės*** yra susiję su konkrečiomis ***geografinėmis vietovėmis***, svarbu apsvarstyti galimybę tinkamai agreguoti arba išskaidyti teikiamą informaciją, pvz., pagal ***veiklos vietą***, baseiną, ***vandens stygiaus*** teritoriją arba kitą lygmenį pagal 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 3.3.2 skyrių „Agregavimo ir išskaidymo lygmuo“.

Sąveika su kitais ETAS

9. Socialinės ir aplinkos ***temos*** yra tarpusavyje susijusios. Toliau išvardyti pagrindiniai E3 ETAS „Vanduo“ ir kitų teminių standartų sąveikos aspektai).

   a) 1 ETAS „Klimato kaita“ apima ūmias ir lėtines ***fizines rizikas***, atsirandančias dėl ***klimato kaitos*** sukeliamų arba aštrinamų su vandeniu ir vandenynais susijusių pavojų, įskaitant kylančią vandens temperatūrą, kintantį kritulių pasiskirstymą ir jų rūšis, kritulių ar hidrologinį kintamumą, vandenynų rūgštėjimą, sūraus vandens intruziją, jūros lygio kilimą, sausrėjimą, ***vandens stygių***, gausius kritulius, potvynius ir prieledyninių ežerų prasiveržimus;

([46]) 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

([47]) 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/2184 dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (OL L 435, 2020 12 23, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/2184/oj).

b) E2 ETAS „Tarša“ apima į vandenį ***išleidžiamus teršalus***, įskaitant į jūros vandenį išleidžiamus teršalus, ir ***mikroplastikų*** gamybą, naudojimą ir išleidimą į aplinką.

c) E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“ apima su vandens naudojimu susijusį ***poveikį*** jūrų ir ***gėlo vandens ekosistemoms*** ir ***biologinei įvairove***i).

d) E5 ETAS „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“ apima ***išteklių įvedinių***, įskaitant ***jūrų išteklius***, rūšis ir ***žiediškumą***.

e) S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“ apima reikšmingą įmonės veiklos, susijusios su vandeniu, ***poveikį*** žmonėms ir bendruomenėms, įskaitant vandens turimumo, kokybės ar prieinamumo pokyčius.

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

E3-1 atskleidimo reikalavimas „Su vandeniu susijusi politika“

10. Įmonė turi atskleisti savo su vandeniu susijusią ***politiką*** pagal 2 ETAS BAR-P nuostatas ([48]).

11. Jeigu įmonė turi ***veiklos vietų***, kurios yra ***vandens stygiaus*** teritorijose ir kurioms netaikoma jos su vandeniu susijusi ***politika***, ji turi atskleisti šį faktą ([49]).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

11, 13, 14 straipsnių ir 16 straipsnio b punkto 1 TR **(Vandens stygius)**	***Vandens stygius*** apima vandens kiekį arba turimumą (susijusius su ***vandens trūkumu***), taip pat vandens kokybės ir prieinamumo aspektus ir yra neigiamo poveikio baseinui matas. Vandens stygius kartu su kitais su vandens stygiumi nesusijusiais veiksniais, tokiais kaip potvyniai ir sausros, yra vienas iš fizinių su vandeniu susijusių ***rizikų*** komponentų. Siekiant visapusiškai suprasti su vandeniu susijusią riziką, atsižvelgiama į visus fizinių su vandeniu susijusių rizikų komponentus (pvz., vandens stygių, potvynius, sausras), taip pat į su vandeniu susijusią reglamentavimo riziką ir riziką reputacijai).
11, 13, 14 straipsnių ir 16 straipsnio b punkto 2 TR **(Vandens stygiaus teritorijos)**	Pasauliniai rodikliai (su susijusiais duomenų rinkiniais) ir susijusios ribinės vertės, pagal kuriuos vertinama, ar teritorija yra ***vandens stygiaus*** teritorija, apima: a) ne mažesnį nei „didelis“ pradinį vandens stygių: 40–80 %; b) didesnį nei „didelis“ vandens išeikvojimą: 25–75 % (sezoninis); c) ne mažesnį nei „didelis“ pradinį vandens išeikvojimą: 50–75 % ir d) WEI+ (vandens suvartojimo indeksą plius), ne mažesnį kaip 40 %. Nors šiais pasauliniais rodikliais atsižvelgiama į vandens stygių pagal turimų vandens išteklių kiekį (susijusį su ***vandens trūkumu***), išsamus vandens stygiaus vertinimas apima visus jo aspektus (kiekį, kokybę ir prieinamumą). Vertinimas, ar teritorijoje patiriamas vandens stygius, paprastai atliekamas bent baseino lygmeniu. Siekiant įvertinti, ar teritorijoje patiriamas vandens stygius, gali būti naudojamos specialiai pritaikytos metodikos, kuriose gali būti remiamasi vietos žiniomis.

([48]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 2 lentelės 7 rodikliu („Investicijos į vandentvarkos politikos neįgyvendinančias bendroves“).

([49]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 2 lentelės 8 rodikliu („Didelio vandens stygiaus teritorijų pozicija“).

E3-2 atskleidimo reikalavimas „Su vandeniu susiję veiksmai ir ištekliai“

12. Įmonė turi atskleisti savo pagrindinius su vandeniu susijusius ***veiksmus*** ir jiems įgyvendinti skirtus išteklius pagal 2 ETAS BAR-V nuostatas.

13. Įmonė turi nurodyti pagrindinius ***veiksmus*** ir išteklius, susijusius su ***vandens stygiaus*** teritorijomis.

Rodikliai ir uždaviniai

E3-3 atskleidimo reikalavimas „Su vandeniu susiję uždaviniai“

14. Įmonė turi atskleisti savo su vandeniu susijusius ***uždavinius*** pagal 2 ETAS BAR-U nuostatas.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

14 straipsnio 3 TR (Vandens stygiaus teritorijų uždaviniai)	Atsižvelgdama į 2 ETAS BAR-U 51 straipsnio c punkte nustatytus taikymo srities aspektus, įmonė, kai aktualu, su vandeniu susijusius ***uždavinius*** turi išreikšti nurodydama konkrečias geografines vietoves, pavyzdžiui, ***vandens stygiaus*** teritorijas.

E3-4 atskleidimo reikalavimas „Vandens rodikliai“

15. Šio AR tikslas – suteikti ***vartotojams*** galimybę suprasti įmonės vandens naudojimo efektyvumą.

16. Įmonė turi atskleisti šiuos jos pačios operacijoms skirto vandens ***rodiklius***:

a) visą ***vandens suvartojimą***;

b) visą vandens suvartojimą ***vandens stygiaus*** teritorijose;

c) bendrą ***imamo vandens*** kiekį;

d) bendrą ***išleidžiamo vandens*** kiekį;

e) bendrą ***apytakinio vandens ir pakartotinai naudojamo vandens*** kiekį ([50]) ir

f) bendrą ***laikomo vandens*** kiekį.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

16 straipsnio 4 TR (Vandens rodikliai)	***Suvartojamo vandens kiekį*** c) galima išmatuoti tiesiogiai, modeliuoti, įvertinti arba apskaičiuoti bendrą ***išleidžiamo vandens kiekį*** d) atimant iš bendro ***imamo vandens kiekio*** (W) per ataskaitinį laikotarpį: C = W – D.
16 straipsnio 5 TR (Vandens rodiklių vienetai)	16 straipsnio a–f punktuose nurodyti vandens ***rodikliai*** pateikiami kubiniais metrais (m^3) arba jų kartotiniais.

([50]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 2 lentelės 6.2 rodikliu („Investuojamųjų bendrovių perdirbamo ir pakartotinai naudojamo vandens vidutinė svertinė procentinė dalis“).

E4 ETAS „BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ IR EKOSISTEMOS“

TURINYS

Tikslas

Sąveika su kitais ETAS

Atskleidimo reikalavimai

Strategija

E4-1 atskleidimo reikalavimas „Biologinės įvairovės ir ekosistemų pertvarkos planas“

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

E4-2 atskleidimo reikalavimas „Su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusi politika“

E4-3 atskleidimo reikalavimas „Su biologine įvairove ir ekosistemomis susiję veiksmai ir ištekliai“

Rodikliai ir uždaviniai

E4-4 atskleidimo reikalavimas „Su biologine įvairove ir ekosistemomis susiję uždaviniai“

E4-5 atskleidimo reikalavimas „Su biologinės įvairovės ir ekosistemų pokyčiais susiję rodikliai“

Tikslas

1. Šio standarto tikslas – nustatyti su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusius atskleidimo reikalavimus (AR), visų pirma susijusius su šio standarto 6 straipsnyje nurodytomis ***potemėmis***. Jei atlikus reikšmingumo vertinimą reikia pateikti informaciją ne apie visas šiame standarte nustatytas potemes, taikomas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 30 straipsnis.

2. ***Tvarumo ataskaitoje*** pateikiama informacija, susijusi su E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“, jei ši ***tema*** susijusi su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***. Tokia informacija turi apimti visas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 5 straipsnyje išvardytas atskaitomybės sritis.

3. Šio standarto AR papildo 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad įmonė atskleistų informaciją apie ***temas***, susijusias su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, visų pirma:

   a) 2 ETAS SBM-3 „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių sąveika su strategija bei verslo modeliu ir finansinis poveikis“ ir

   b) 2 ETAS IRO-2 „Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei atskleidimo reikalavimai, įtraukti į tvarumo ataskaitą“.

4. Šiame standarte kiekvienas AR nustatomas pagal atskleidimo tikslą, išskyrus ***politiką***, ***veiksmus*** ir ***uždavinius***, kurių atitinkamų AR būtinas pagrindas numatytas 2 ETAS BAR-P, BAR-V ir BAR-U nuostatose.

5. Šiame standarte atsižvelgiama į ES reglamentavimo sistemas ir kitas atitinkamas sistemas, įskaitant Kunmingo ir Monrealio pasaulinės biologinės įvairovės strategijos viziją ir jos atitinkamus tikslus bei ***uždavinius***, atitinkamus 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijos aspektus, ES Paukščių ir Buveinių direktyvas (Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB ([51]) ir Tarybos direktyva 92/43/EEB ([52])), Jūrų strategijos pagrindų direktyvą (Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB ([53])), 2023 m. ES jūrų veiksmų planą, ES vandens pagrindų direktyvą (Europos Parlamento direktyva 2000/60/EB) ir Gamtos atkūrimo reglamentą (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1991 ([54])).

6. Šiame standarte nustatomi AR, susiję su šiomis ***potemėmis***: ***biologinės įvairovės ir ekosistemų pokyčius lemiančiais veiksniais***; rūšių būkle; ***sausumos, gėlo vandens ir jūrų ekosistemų*** būkle ir ***dydžiu*** ir ***ekosisteminėmis paslaugomis***.

7. Terminu ***biologinė įvairovė***, arba ***bioįvairovė***, vadinama visų šaltinių, įskaitant, be kita ko, sausumos, ***gėlo vandens***, jūros ir kitų vandens ***ekosistemų***, gyvų organizmų ir ekologinių kompleksų, kuriuos jie sudaro, įvairovė.

8. Su ***biologine įvairove*** ir ***ekosistemomis*** susiję kontekstiniai aspektai yra ypač svarbūs. Jei reikšmingas ***poveikis***, ***rizikos*** ar ***galimybės*** yra susiję su konkrečiomis ***geografinėmis vietovėmis***, svarbu apsvarstyti galimybę tinkamai agreguoti arba išskaidyti teikiamą informaciją, pvz., pagal ***veiklos vietą***, ekosistemą arba kitą lygmenį pagal 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 3.3.2 skyrių „Agregavimo ir išskaidymo lygmuo“.

([51]) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

([52]) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos Direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

([53]) 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyva) (OL L 164, 2008 6 25, p. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj).

([54]) 2024 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1991 dėl gamtos atkūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2022/869 (OL L, 2024/1991, 2024 7 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj).

Sąveika su kitais ETAS

9. Socialinės ir aplinkos ***temos*** yra tarpusavyje susijusios. Pavyzdžiui, pagrindiniai ***biologinės įvairovės ir ekosistemos pokyčius lemiantys veiksniai*** yra ***klimato kaita***, ***tarša***, ***žemės naudojimo keitimas***, ***gėlo vandens*** naudojimo keitimas ir jūrų naudojimo keitimas, tiesioginis organizmų naudojimas ir ***invazinės svetimos rūšys***. Šie veiksniai įtraukti į E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“, išskyrus klimato kaitą ir taršą, kurioms taikomi atitinkamai E1 ETAS „Klimato kaita“ ir E2 ETAS „Tarša“. Toliau išvardyti pagrindiniai E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“ ir kitų teminių standartų sąveikos aspektai).

   a) E1 ETAS „Klimato kaita“ apima ***klimato kaitos švelninimą***, ***prisitaikymą prie klimato kaitos*** ir energiją, o ***poveikis biologinei įvairovei*** ir ***ekosistemoms***, susijęs su įmonės veikla, kuria sprendžiami klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos klausimai, aptariamas E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“.

   b) E2 ETAS „Tarša“ apima į orą, vandenį ir ***dirvožemį išmetamus teršalus*** ir ***mikroplastikų*** gamybą, naudojimą ir išleidimą į aplinką, o ***taršos*** poveikis biologinei įvairovei ir ekosistemoms aptariamas E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“.

   c) E3 ETAS „Vanduo“ apima vandens naudojimą, o su vandens naudojimu susijęs poveikis biologinei įvairovei ir ekosistemoms aptariamas E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“.

   d) E5 ETAS „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“ apima ***išteklių įvedinių***, įskaitant ***jūrų išteklius***, ir ***atliekų*** rūšį ir ***žiediškumą*** ir ***žiedinės ekonomikos principų*** įgyvendinimą, o su šiomis temomis susijęs poveikis biologinei įvairovei ir ekosistemoms aptariamas E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“.

   e) S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“ apima reikšmingą neigiamą poveikį ***paveikiamoms bendruomenėms***, atsirandantį dėl įmonei priskirtino su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusio poveikio.

Atskleidimo reikalavimai

Strategija

E4-1 atskleidimo reikalavimas „Biologinės įvairovės ir ekosistemų pertvarkos planas“

10. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti įmonės atsaką ir indėlį į pertvarką, numatytą Kunmingo ir Monrealio pasaulinėje biologinės įvairovės strategijoje, jei ji yra parengusi ***biologinės įvairovės*** ir ***ekosistemų pertvarkos planą*** ir viešai paskelbusi pagrindinius jo elementus.

11. Jei įmonė yra parengusi ***biologinės įvairovės ir ekosistemų pertvarkos planą***, kuriuo siekia pertvarkyti savo ***verslo modelį*** ir strategiją taip, kad prisidėtų prie pasaulinio tikslo sustabdyti ***biologinės įvairovės nykimą*** ir ją didinti, kaip nurodyta Pasaulinėje biologinės įvairovės strategijoje, ir yra viešai paskelbusi pagrindinius tokio plano elementus, ji turi atskleisti tuos elementus.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

11 straipsnio 1 TR **(Biologinės įvairovės ir ekosistemų pertvarkos planas)**	***Biologinė įvairovė*** taip pat gali būti įmonės platesnio ***pertvarkos plano***, kuriuo, pavyzdžiui, sprendžiami klimato kaitos klausimai, dalis. ***Biologinės įvairovės ir ekosistemų pertvarkos planuose*** arba planuose, į kuriuos integruojama biologinė įvairovė, pateikiama informacija apie ***uždavinius***, pagrindinius ***veiksmus***, finansų planavimą ir valdymą. Taip pat tikimasi, kad juose bus aiškiai paaiškinta, kaip įmonės strategija ir ***verslo modelis*** bus plėtojami siekiant prisidėti prie Pasaulinėje biologinės įvairovės strategijoje nustatyto pasaulinio tikslo sustabdyti pasaulio ***biologinės įvairovės nykimą*** ir ją didinti, ir jie gali apimti sinergijos ir kompromisų su kitais pertvarkos plano tikslais nustatymą ir valdymą, įskaitant bet kokį atsaką ir indėlį į Paryžiaus susitarime numatytą pertvarką.
11 straipsnio 2 TR **(Biologinės įvairovės ir ekosistemų pertvarkos planas)**	„Viešai paskelbusi“ reiškia, kad įmonė pagrindinius savo ***biologinės įvairovės ir ekosistemų pertvarkos plano*** elementus paskelbė prieš paskelbdama savo ***tvarumo ataskaitą*** arba jos paskelbimo metu prieinamais viešais kanalais, pavyzdžiui, savo svetainėje ar ataskaitose.

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

E4-2 atskleidimo reikalavimas „Su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusi politika“

12. Įmonė turi atskleisti savo su ***biologine įvairove*** ir ***ekosistemomis*** susijusią ***politiką*** pagal 2 ETAS BAR-P nuostatas.

13. Be informacijos, pateikiamos pagal 2 ETAS BAR-P, įmonė turi aprašyti savo su ***biologine įvairove*** ir ***ekosistemomis*** susijusios ***politikos*** turinį, kiek jis susijęs su:

    a) pagalba siekiant užtikrinti ***produktų***, sudedamųjų dalių ir ***žaliavų***, ***faktiškai*** darančių arba ***galinčių*** daryti reikšmingą ***poveikį*** biologinei įvairovei ir ekosistemoms jos ***vertės grandinėje***, atsekamumą ir

    b) pačios įmonės operacijų ***veiklos vietomis***, esančiomis pažeidžiamos ***biologinės įvairovės teritorijoje arba netoli jos*** ([55]).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

12 straipsnio 3 TR **(Su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusi politika)**	Aprašydama savo ***politikos*** turinį, įmonė, kai taikytina, turi nurodyti, ar ja sprendžiami tvarios žemės naudojimo ar žemės ūkio praktikos, tvarios vandenynų ar jūrų praktikos ir miškų naikinimo klausimai ([56]).
12 straipsnio 4 TR **(Su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusi politika)**	***Biologinės įvairovės*** ir ***ekosistemų scenarijų analizė*** gali padėti nustatyti, įvertinti ir valdyti reikšmingas ***rizikas*** ir ***galimybes*** trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais. Įmonė, nustatydama savo ***politiką***, ***veiksmus*** ir ***uždavinius***, gali apsvarstyti galimybę atlikti scenarijų analizę.
13 straipsnio b punkto 5 TR **(Su biologine įvairove ir ekosistemomis susijusi politika)**	Jei įmonės ***veiklos vieta*** yra ***pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorijoje*** arba netoli jos, jos veikla gali būti susijusi su reikšmingu neigiamu ***poveikiu*** pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorijai). Tai, ar įmonės veiklos vieta, esanti už pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorijos ribų, yra arti tokios teritorijos, turi būti nustatoma apibrėžiant tos veiklos vietos įtakos zoną. Įtakos zoną galima nustatyti taikant buferinius įmonės veiklos rūšiai būdingus atstumus pagal reguliavimo reikalavimus, moksliškai pagrįstas rekomendacijas ir geriausią sektoriaus praktiką.

E4-3 atskleidimo reikalavimas „Su biologine įvairove ir ekosistemomis susiję veiksmai ir ištekliai“

14. Įmonė turi atskleisti savo pagrindinius su ***biologine įvairove*** ir ***ekosistemomis*** susijusius ***veiksmus*** ir jiems įgyvendinti skirtus išteklius pagal 2 ETAS BAR-V nuostatas.

15. Be informacijos, pateikiamos pagal 2 ETAS BAR-V, įmonė turi aprašyti visus ***poveikio biologinei įvairovei atsveriamuosius veiksmus***, kurie yra jos ***veiksmų*** dalis, įskaitant poveikio biologinei įvairovei atsveriamųjų veiksmų tikslą, finansinį poveikį pinigine išraiška, plotą, rūšį ir taikomus kokybės kriterijus, taip pat standartus, kuriuos tie atsveriamieji veiksmai atitinka.

([55]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 2 lentelės 14.2 rodikliu („Investicijų į investuojamąsias bendroves, kurios neįgyvendina biologinės įvairovės apsaugos politikos, apimančios saugomoje teritorijoje arba didelės biologinės įvairovės vertės teritorijoje už saugomų teritorijų ribų arba gretimoje vietovėje esančius nuosavus, nuomojamus arba valdomus veiklos objektus, dalis“).

([56]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomais rodikliais, susijusiais su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 2 lentelės 11, 12 ir 15 rodikliais („Investicijos į bendroves, netaikančias tvarios žemės naudojimo ir (arba) žemės ūkio praktikos“, „Investicijos į bendroves, netaikančias tvarios vandenynų ir (arba) jūrų naudojimo praktikos“ ir „Miškų naikinimas“).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

14 straipsnio 6 TR **(Su biologine įvairove ir ekosistemomis susiję veiksmai)**	***Veiksmais***, kuriuos reikia atskleisti pagal 14 straipsnį, turi būti atsižvelgiama į ***čiabuvių*** teisę į ***laisvą, išankstinį ir informacija grindžiamą sutikimą*** (taip pat žr. S3-2 ETAS).

Rodikliai ir uždaviniai

E4-4 atskleidimo reikalavimas „Su biologine įvairove ir ekosistemomis susiję uždaviniai“

16. Įmonė turi atskleisti savo su ***biologine įvairove*** ir ***ekosistemomis*** susijusius ***uždavinius*** pagal 2 ETAS BAR-U nuostatas.

17. Jei įmonė, nustatydama savo ***uždavinius***, taiko ***poveikio biologinei įvairovei atsveriamuosius veiksmus***, ji turi atskleisti, kaip tie atsveriamieji veiksmai buvo naudojami).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

16 straipsnio 7 TR **(Su biologine įvairove ir ekosistemomis susiję uždaviniai)**	Su ***biologine įvairove*** susiję ***uždaviniai***: a) paprastai yra mažinti neigiamą poveikį gamtai ir biologinės įvairovės ir ekosistemų pokyčius lemiančius veiksnius, pvz., vengti ***žemės naudojimo keitimo*** dėl miško žemės paskirties keitimo). Jais taip pat paprastai atsižvelgiama į gamtos būklę ir siekiama pagerinti rūšių ir ekosistemų mastą ir būklę, pvz., padidinti rūšių, kurioms kyla išnykimo rizika, populiacijos dydį arba atkurti kraštovaizdžio būklę, palyginti su pradiniu lygiu; b) yra veiksmingiausi, jei yra moksliškai pagrįsti ir suderinti su ***ekologiniais slenkščiais*** bei padeda siekti Pasaulinės biologinės įvairovės strategijos tikslų; c) gali būti nustatomi skirtingais lygmenimis (žr. 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ 51 straipsnio c punktą), pvz., ***veiklos vietos***, kraštovaizdžio, įmonės ar ***vertės grandinės*** pradinės grandies lygmeniu, priklausomai nuo uždavinio tikslo ir įmonės gebėjimo daryti įtaką jo pasiekimui; d) paprastai įgyvendinami pagal švelninimo priemonių hierarchiją: vengimas, minimizavimas, atkūrimas ir kompensavimas.

E4-5 atskleidimo reikalavimas „Su biologinės įvairovės ir ekosistemų pokyčiais susiję rodikliai“

18. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti įmonės veiklos rezultatus kovojant su reikšmingu su ***biologinės įvairovės*** ir ***ekosistemų*** pokyčiais susijusiu ***poveikiu*** bei ***rizikomis*** ir pasinaudojant ***galimybėmis***.

19. Įmonė turi atskleisti šią informaciją apie reikšmingą su ***biologinės įvairovės*** ir ***ekosistemų*** pokyčiais susijusį ***poveikį***, ***rizikas*** ar ***galimybes***:

    a) pačios įmonės operacijų vietas, su kuriomis susijęs reikšmingas poveikis, rizikos ar galimybės;

    b) jei yra, su įmonės reikšmingu neigiamu poveikiu susijusią (-ias) ***pažeidžiamos biologinės įvairovės teritoriją (-as)*** (pavadinimas ir tipas) tose vietose ir

    c) įmonės veiklą, susijusią su reikšmingu neigiamu poveikiu pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorijoms, aprašytoms b punkte ([57]).

20. Be to, kas nurodyta 19 straipsnyje, pagal 2 ETAS BAR-R įmonė turi pateikti ***rodiklius***, susijusius su jos reikšmingu poveikiu ***biologinei įvairovei*** ir ***ekosistemoms***.

([57]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 7 rodikliu („Veikla, daranti neigiamą poveikį pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorijoms“).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

19 straipsnio 8 TR **(Su biologinės įvairovės ir ekosistemų pokyčiais susiję rodikliai)**	Siekdama pagrįsti atskleidimo prioritetų nustatymą ir agregavimo ar išskaidymo lygmenį, įmonė turi atsižvelgti į vietas, kuriose jos pačios operacijos sietinos su reikšmingu neigiamu ***poveikiu pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorijoms***. Įmonė nebūtinai turi pateikti išsamų visų atskirų ***veiklos vietų*** ar vietų, kuriose jos pačios operacijos sąveikauja su pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorijomis, sąrašą arba pateikti informaciją apie kiekvieną iš jos atskirų veiklos vietų. Įmonė gali agreguoti atitinkamų veiklos vietų grupių informaciją, susijusią su jos reikšmingu poveikiu, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, pavyzdžiui, remdamasi ta pačia pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorija arba jų grupe regione, kuriame yra kelios veiklos vietos. Informacijos išsamumo, agregavimo ar išskaidymo lygmuo nustatomas pagal 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 3.3.2 skirsnyje nustatytus principus, atsižvelgiant į reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių pobūdį, veiklos vietų ar paveikiamų teritorijų panašumą ir teikiamos informacijos naudingumą priimant sprendimus. Atitinkamai įmonė gali pateikti veiklos vietų ar teritorijų, kurios patiria panašų su biologine įvairove susijusį poveikį, rizikas ar galimybes, grupių agreguoto lygmens informaciją, su sąlyga, kad toks agregavimas neužgožia reikšmingos informacijos.
20 straipsnio 9 TR **(Su biologinės įvairovės ir ekosistemų pokyčiais susiję rodikliai)**	Teikdama reikšmingo ***poveikio*** aprašymą pagal 2 ETAS IRO-2, įmonė turi nurodyti, kuris reikšmingas poveikis yra susijęs su ***žemės degradacija***, ***dykumėjimu*** ar ***dirvožemio sandarinimu***, ir veiklą, darančią poveikį ***gresiančioms išnykti rūšims*** ar ***ekosistemoms*** ([58]).
2 straipsnio 10 TR **(Su biologinės įvairovės ir ekosistemų pokyčiais susiję rodikliai)**	Priklausomai nuo to, kuri ***potemė*** yra reikšminga, įmonė turi įtraukti ***rodiklius***, susijusius su: a) ***biologinės įvairovės ir ekosistemų pokyčius lemiančiais veiksniais***; b) ***rūšių*** būkle (pvz., susijusius su išnykimo ***rizika***); c) ***sausumos, gėlo vandens ir jūrų ekosistemų*** būkle ir ***dydžiu*** (pvz., susijusius su ***veiklos vietos*** būkle ir kraštovaizdžio būkle) ir d) ***ekosisteminėmis paslaugomis***.
20 straipsnio 11 TR **(Su biologinės įvairovės ir ekosistemų pokyčiais susiję rodikliai)**	Nustatyti ***poveikį biologinei įvairovei*** ir ***ekosistemoms*** geriausiai padeda gamtos būklės ***rodiklių*** pirminiai duomenys, surinkti vietoje arba atliekant tolimąjį stebėjimą. Naudoti pirminius gamtos būklės duomenis ypač svarbu tais atvejais, kai įmonės ***veiklos vietos*** yra ***pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorijose*** arba netoli jų. Įmonė savo poveikį taip pat gali įvertinti naudodama duomenis apie poveikio veiksnius arba antrinius gamtos būklės duomenis.
20 straipsnio 12 TR **(Su biologinės įvairovės ir ekosistemų pokyčiais susiję rodikliai)**	Nustatydama atskleistinus ***rodiklius***, įmonė turi atsižvelgti į: a) stebėsenos dažnumą ir pradinę būklę arba vertę, taip pat bazinius metus arba laikotarpį ir b) tai, ar iš rodiklių ***vartotojai*** gali suprasti, kaip jie susiję su reikšmingu ***poveikiu***.

([58]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomais rodikliais, susijusiais su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 2 lentelės 10 ir 14.1 rodikliais („Žemės degradacija, dykumėjimas, dirvožemio sandarinimas“ ir „Investicijų į investuojamąsias bendroves, kurių veikla daro neigiamą poveikį gresiančioms išnykti rūšims, dalis“).

E5 ETAS „IŠTEKLIŲ NAUDOJIMAS IR ŽIEDINĖ EKONOMIKA“

TURINYS

Tikslas

Sąveika su kitais ETAS

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

E5-1 atskleidimo reikalavimas „Su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susijusi politika“

E5-2 atskleidimo reikalavimas „Su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susiję veiksmai ir ištekliai“

Rodikliai ir uždaviniai

E5-3 atskleidimo reikalavimas „Su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susiję uždaviniai“

E5-4 atskleidimo reikalavimas „Išteklių įvediniai“

E5-5 atskleidimo reikalavimas „Išteklių išvediniai“

Produktai

Atliekos

Tikslas

1. Šio standarto tikslas – nustatyti su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susijusius atskleidimo reikalavimus (AR), visų pirma susijusius su šio standarto 6 straipsnyje nurodytomis ***potemėmis***. Jei atlikus ***reikšmingumo*** vertinimą reikia pateikti informaciją ne apie visas šiame standarte nustatytas potemes, taikomas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 30 straipsnis.

2. ***Tvarumo ataskaitoje*** pateikiama informacija, susijusi su E5 ETAS „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“, jei ši ***tema*** susijusi su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***. Tokia informacija turi apimti visas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 5 straipsnyje išvardytas atskaitomybės sritis.

3. Šio standarto AR papildo 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad įmonė atskleistų informaciją apie temas, susijusias su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, visų pirma:

   a) 2 ETAS SBM-3 „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių sąveika su strategija bei verslo modeliu ir finansinis poveikis“ ir

   b) 2 ETAS IRO-2 „Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei atskleidimo reikalavimai, įtraukti į tvarumo ataskaitą“.

4. Šiame standarte kiekvienas AR nustatomas pagal atskleidimo tikslą, išskyrus ***politiką, veiksmus*** ir ***uždavinius***, kurių atitinkamų AR būtinas pagrindas numatytas 2 ETAS BAR-P, BAR-V ir BAR-U nuostatose.

5. Šiame standarte atsižvelgiama į ES politiką ir reglamentavimo sistemas, įskaitant ES žiedinės ekonomikos veiksmų planą (2020 m.), Europos švarios pramonės kursą (2025 m.), Tvarių gaminių ekologinio projektavimo reglamentą (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1781 ([59])), Atliekų pagrindų direktyvą (Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB ([60])), Teisės į remontą direktyvą (Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1799 ([61])) ir Ypatingos svarbos žaliavų aktą (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1252 ([62])).

6. Šiame standarte nustatomi AR, susiję su šiomis ***potemėmis***: ***išteklių įvediniais***; su ***produktais*** ir paslaugomis susijusiais ***išteklių išvediniais***; su ***atliekomis*** susijusiais išteklių išvediniais.

Sąveika su kitais ETAS

7. Aplinkos ir socialinės ***temos*** yra tarpusavyje susijusios. Toliau išvardyti E5 ETAS „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“ ir kitų teminių standartų sąveikos aspektai).

   a) E1 ETAS „Klimato kaita“ apima ***klimato kaitos švelninimą***, ***prisitaikymą prie klimato kaitos*** ir energijos vartojimą, o E5 ETAS „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“ apima medžiagų (įskaitant energijai nenaudojamą ***iškastinį kurą***) įvedinius, išteklių gavybą ir ***žiedinės ekonomikos*** praktiką, kuri gali sumažinti ***išmetamą ŠESD kiekį*** (anglies dioksido pėdsaką) ir energijos suvartojimo intensyvumą.

   b) E2 ETAS „Tarša“ skirtas į orą, vandenį ir ***dirvožemį išmetamiems teršalams*** (įskaitant ***mikroplastikus***) ir ***susirūpinimą keliančioms medžiagoms***, įskaitant ***labai didelį susirūpinimą keliančias medžiagas (SVHC)***, o E5 ETAS „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“ skirtas **išteklių naudojimo** ir ***atliekų*** tvarkymo praktikai, dėl kurios ***vertės grandinėje*** gali susidaryti tokių išmetamųjų teršalų arba sumažėti jų kiekis.

([59]) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1781, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema, iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2020/1828 bei Reglamentas (ES) 2023/1542 ir panaikinama Direktyva 2009/125/EB (OL L, 2024/1781, 2024 6 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([60]) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

([61]) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1799 dėl bendrųjų taisyklių, kuriomis skatinamas prekių taisymas, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 bei direktyvos (ES) 2019/771 ir (ES) 2020/1828 (OL L, 2024/1799, 2024 7 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1799/oj).

([62]) 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1252, kuriuo nustatoma saugaus ir tvaraus ypatingos svarbos žaliavų tiekimo užtikrinimo sistema ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 ir (ES) 2019/1020 (OL L, 2024/1252, 2024 5 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

c) E3 ETAS „Vanduo“ apima vandens, kaip fizinio ištekliaus, naudojimą ir valdymą, taip pat įmonės operacijas ***vandens stygiaus*** teritorijose, o E5 ETAS „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“ apima ***jūrų išteklius*** ir daug vandens reikalaujančius procesus, kuriais žiedinėmis priemonėmis galima sumažinti vartojimą ir padidinti efektyvumą.

d) E4 ETAS „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“ apima ***poveikį biologinei įvairovei*** ir ***ekosistemoms***, o E5 ETAS „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“ apima išteklių naudojimą, atliekų tvarkymą ir ***žiedinės ekonomikos*** veiklą, kuri gali prisidėti prie tokio poveikio arba jį sušvelninti).

e) S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“ apima reikšmingą įmonės veiklos ***poveikį*** žmonėms ir bendruomenėms, įskaitant poveikį, susijusį su išteklių naudojimu, ***produktais*** ir paslaugomis bei atliekomis, o E5 ETAS „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“ apima techninius šios veiklos aspektus, susijusius su ***išteklių įvediniais***, ***išteklių išvediniais***, atliekomis ir ***žiedinės ekonomikos*** praktika.

f) S4 ETAS „Vartotojai ir galutiniai naudotojai“ apima su informacija susijusį poveikį ***vartotojams*** ar ***galutiniams naudotojams***, jų asmeniniam saugumui ir socialinei įtraukčiai, o E5 ETAS apima tų pačių produktų ir paslaugų išteklių naudojimo, atliekų tvarkymo ir ***žiediškumo*** aspektus. Pagal E5 ETAS „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“ atskleidžiama informacija apie šiuos aspektus yra svarbi siekiant suprasti su informacija ir įtrauktimi susijusį poveikį vartotojams ir galutiniams naudotojams, apie kurį pranešama pagal S4 ETAS „Vartotojai ir galutiniai naudotojai“.

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

E5-1 atskleidimo reikalavimas „Su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susijusi politika“

8. Įmonė turi atskleisti savo ***išteklių naudojimo*** ir ***žiedinės ekonomikos politiką*** pagal 2 ETAS BAR-P nuostatas.

9. Be informacijos, kurios reikalaujama pagal 2 ETAS BAR-P, jei įmonė į savo ***pagrindinius produktus*** ir ***žiedinės ekonomikos paslaugas*** įtraukia ***žiedinės ekonomikos principus*** arba ***ekologinio projektavimo reikalavimus***, ji turi paaiškinti, kaip tai daroma.

E5-2 atskleidimo reikalavimas „Su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susiję veiksmai ir ištekliai“

10. Įmonė turi atskleisti savo pagrindinius ***išteklių naudojimo*** ir ***žiedinės ekonomikos veiksmus*** pagal 2 ETAS BAR-V nuostatas.

Rodikliai ir uždaviniai

E5-3 atskleidimo reikalavimas „Su išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika susiję uždaviniai“

11. Įmonė turi atskleisti savo ***išteklių naudojimo*** ir ***žiedinės ekonomikos uždavinius*** pagal 2 ETAS BAR-U nuostatas.

E5-4 atskleidimo reikalavimas „Išteklių įvediniai“

12. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti įmonės ***išteklių įvedinius***. Tai apima informaciją apie į įmonę patenkančių išteklių rūšis ir ***žiediškumą***.

13. Įmonė turi atskleisti šią informaciją:

a) ***pagrindines*** naudojamas ***medžiagas***, pateikdama kiekvienos iš jų glaustą aprašymą ir nurodydama visas jose esančias ***ypatingos svarbos žaliavas*** ir ***strateginės žaliavas***;

b) bendrą visų pagrindinių medžiagų masę;

c) kiekvienos pagrindinės medžiagos suskirstymą, išreikštą mase arba visų pagrindinių medžiagų bendros masės procentine dalimi, ir

d) naudojamus ***antrinius išteklius***, išreikštus mase arba visų pagrindinių medžiagų bendros masės procentine dalimi).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

13 straipsnio a punkto 1 TR **(Išteklių įvediniai)**	Teikdama informaciją, kurios reikalaujama pagal 13 straipsnio a punktą: a) įmonė turi pateikti glaustą kiekvienos ***pagrindinės medžiagos*** aprašymą, atspindintį jos vaidmenį ir svarbą įmonės veiklos kontekste; b) jei svarbu skirti ***technines medžiagas*** ir ***biologines medžiagas*** norint suprasti įmonės ***poveikį***, ***rizikas*** ar ***galimybes***, įmonė turi tą skirtį perteikti savo pagrindinių medžiagų aprašyme.
13 straipsnio a punkto 2 TR **(Išteklių įvediniai)**	***Ypatingos svarbos žaliavos*** ir ***strateginės žaliavos***, nurodytos Ypatingos svarbos žaliavų akto (Reglamentas (ES) 2024/1252) I ir II prieduose, gali būti įmonės ***pagrindinių medžiagų*** dalis. Tokiu atveju įmonė turi tai nurodyti). Pavyzdžiui, įmonė gali laikyti bateriją savo pačios operacijų pagrindine medžiaga ir nurodyti, kad jos sudėtyje yra ličio, kuris laikomas ypatingos svarbos ir strategine žaliava.

E5-5 atskleidimo reikalavimas „Išteklių išvediniai“

14. Šio AR tikslas – padėti suprasti, kaip įmonė prisideda prie ***žiedinės ekonomikos*** projektuodama, gamindama ir tiekdama ***produktus*** bei teikdama paslaugas pagal ***žiedinės ekonomikos principus*** ir veiksmingai tvarkydama ***atliekas***.

Produktai

15. Įmonė turi atskleisti:

a) kokybinę arba kiekybinę informaciją apie numatomą savo ***pagrindinių produktų patvarumą***;

b) kokybinę arba kiekybinę informaciją apie savo pagrindinių produktų ***taisomumą***;

c) savo pagrindinių produktų ir jų ***pakuočių projektinį tinkamumo perdirbti laipsnį***.

Atliekos

16. Įmonė turi atskleisti šią informaciją apie jai vykdant savo operacijas susidariusias ***atliekas***:

a) įmonės ***atliekų srautų*** aprašymą;

b) bendrą susidariusių atliekų masę;

c) nepašalintų atliekų dalį, išreikštą visų susidariusių atliekų procentine dalimi, suskirstydama jas į ***pavojingąsias atliekas*** ir nepavojingąsias atliekas, taip pat pagal šių rūšių operacijas:

i). ***parengimas pakartotiniam naudojimui***;

ii). ***atliekų perdirbimas;***

iii). kitos ***naudojimo*** operacijos;

d) šalinti skirtų atliekų dalį, išreikštą visų susidariusių atliekų procentine dalimi ([63]), suskirstydama jas į pavojingąsias atliekas ir nepavojingąsias atliekas ([64]), taip pat pagal šių rūšių operacijas:

i). deginimas;

ii). ***šalinimas sąvartyne***;

iii). kitos šalinimo operacijos;

([63]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 2 lentelės 13 rodikliu („Neperdirbtų atliekų dalis“).

([64]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 9 rodikliu („Pavojingųjų atliekų ir radioaktyviųjų atliekų procentinė dalis“).

e) atliekų, kurių galutinė paskirties vieta nežinoma, dalį, išreikštą visų susidariusių atliekų procentine dalimi).

17. Įmonė turi atskleisti bendrą joje susidariusių radioaktyviųjų ***atliekų*** (atitinkančių Tarybos direktyvos 2011/70/Euratomas ([65]) 3 straipsnio 7 punkte pateiktą radioaktyviųjų atliekų apibrėžtį) kiekį ([66]).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

15 straipsnio c punkto 3 TR **(Produktai)**	Atskleisdama informaciją pagal 15 straipsnio c punktą, įmonė turi naudoti šią lygtį: a) ***produktams***: $\text{projekt. tinkamumo perdirbti laipsnis} = \frac{\textit{bendra tinkamų perdirbti medžiagų produkto sudėtyje masė}_x}{\textit{bendra produkto masė}_x} \times 100$ b) ***pakuotėms***: $\textbf{\textit{projekt. tinkamumo perdirbti laipsnis}} = \frac{\textit{bendra tinkamų perdirbti medžiagų pakuotės sudėtyje masė}_x}{\textit{bendra pakuotės masė}_x} \times 100$
16 straipsnio a punkto 4 TR **(Atliekos)**	Teikiant informaciją apie ***atliekų srautus*** pagal 16 straipsnio a punktą, pakanka nurodyti pavadinimą (pavyzdžiui, pagal Komisijos sprendimu 2000/532/EB sudarytą Europos atliekų sąrašą) ir atliekų sraute esančias ***pagrindines medžiagas***, tokias kaip biomasė, metalai, nemetalų mineralai, plastikas, tekstilė, ***ypatingos svarbos žaliavos***, retųjų žemių elementai ir kt.
16 straipsnio b–d punktų ir 17 straipsnio 5 TR **(Atliekos)**	Teikiant informaciją pagal 16 straipsnio b–d punktus ir 17 straipsnį, duomenys turi atspindėti pradinės būsenos medžiagos masę ir jais neturi būti manipuliuojama, pavyzdžiui, nurodant sausąją masę.
16 straipsnio c punkto iii papunkčio 6 TR **(Atliekos)**	***Atliekų naudojimo*** operacijų sąrašas pateiktas Direktyvos 2008/98/EB dėl ***atliekų*** (Atliekų pagrindų direktyva, APD) II priede. „Kitos naudojimo operacijos“ turi atitikti APD apibrėžtis ir reikalavimus. Teikdama informaciją apie atliekas pagal 16 straipsnio c punkto iii papunktį, įmonė, jei aktualu, turi nurodyti, kokios yra tos kitos naudojimo operacijos. Deginimas energijai gauti laikomas kita naudojimo operacija tik tada, kai jis atitinka APD II priedo „Naudojimo operacijos“ R1 punkto sąlygas.
16 straipsnio d punkto iii papunkčio 7 TR **(Atliekos)**	Šalinimo operacijų sąrašas pateiktas Direktyvos 2008/98/EB dėl ***atliekų*** (Atliekų pagrindų direktyva) I priede.

([65]) 2011 m. liepos 19 d. Tarybos direktyva 2011/70/Euratomas, kuria nustatoma panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų atsakingo ir saugaus tvarkymo Bendrijos sistema (OL L 199, 2011 8 2, p. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj).

([66]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 9 rodikliu („Pavojingųjų atliekų ir radioaktyviųjų atliekų procentinė dalis“).

S1 ETAS „SAVA DARBO JĖGA“

TURINYS

Tikslas

Sąveika su kitais teminiais ETAS

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

S1-1 atskleidimo reikalavimas „Su sava darbo jėga susijusi politika“

S1-2 atskleidimo reikalavimas „Savos darbo jėgos ir darbuotojų atstovų įtraukimas, kanalų, kuriais sava darbo jėga gali išreikšti susirūpinimą ar poreikius, buvimas ir poveikio ištaisymo metodai“

S1-3 atskleidimo reikalavimas „Su sava darbo jėga susiję veiksmai ir ištekliai“

Rodikliai ir uždaviniai

S1-4 atskleidimo reikalavimas „Su sava darbo jėga susiję uždaviniai“

S1-5 atskleidimo reikalavimas „Įmonės samdomųjų darbuotojų savybės“

S1-6 atskleidimo reikalavimas „Nesamdomųjų darbuotojų, priskiriamų prie įmonės savos darbo jėgos, savybės“

S1-7 atskleidimo reikalavimas „Kolektyvinių sutarčių aprėptis ir socialinis dialogas“

S1-8 atskleidimo reikalavimas „Vyresniosios vadovybės lyčių įvairovė“

S1-9 atskleidimo reikalavimas „Deramas darbo užmokestis“

S1-10 atskleidimo reikalavimas „Socialinė apsauga“

S1-11 atskleidimo reikalavimas „Asmenys su negalia“

S1-12 atskleidimo reikalavimas „Mokymo ir įgūdžių ugdymo rodikliai“

S1-13 atskleidimo reikalavimas „Sveikatos ir saugos rodikliai“

S1-14 atskleidimo reikalavimas „Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros rodikliai“

S1-15 atskleidimo reikalavimas „Atlygio rodikliai“

S1-16 atskleidimo reikalavimas „Diskriminacijos atvejai ir kiti incidentai žmogaus teisių srityje“

Tikslas

1. Šio standarto tikslas – nustatyti su sava darbo jėga susijusius atskleidimo reikalavimus (AR), visų pirma susijusius su šio standarto 6 straipsnyje nurodytomis ***potemėmis***. Jei atlikus ***reikšmingumo*** vertinimą reikia pateikti informaciją ne apie visas šiame standarte nustatytas potemes, taikomas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 30 straipsnis, išskyrus:

   a) ETAS S1-5 atskleidimo reikalavimą (AR), kurį įmonė turi taikyti, jeigu, atsižvelgdama į reikšmingumo vertinimo medžiagą, ji padaro išvadą, kad informacija apie savą darbo jėgą turi būti būti pateikta, ir

   b) ETAS S1-6 AR, kurį įmonė turi taikyti, jei ji padaro išvadą, kad prie savos darbo jėgos priskiriami nesamdomieji darbuotojai yra susiję su reikšmingu poveikiu, rizikomis ir galimybėmis.

   Abiem šiems AR taip pat toliau taikomas informacijos reikšmingumo filtras, apibrėžtas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 23 straipsnyje.

2. ***Tvarumo ataskaitoje*** turi būti pateikiama informacija, susijusi su S1 ETAS „Sava darbo jėga“, jei ši ***tema*** susijusi su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***. Tokia informacija turi apimti visas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 5 straipsnyje išvardytas atskaitomybės sritis.

3. Šio standarto AR papildo 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad įmonė atskleistų informaciją apie ***temas***, susijusias su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, visų pirma:

   a) 2 ETAS SBM 3 „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių sąveika su strategija bei verslo modeliu ir finansinis poveikis“ ir

   b) 2 ETAS IRO 2 „Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei atskleidimo reikalavimai, įtraukti į tvarumo ataskaitą“.

4. Šiame standarte kiekvienas AR nustatomas pagal atskleidimo tikslą, išskyrus ***politiką***, ***veiksmus*** ir ***uždavinius***, kurių atitinkamų AR būtinas pagrindas numatytas 2 ETAS BAR-P, BAR-V ir BAR-U nuostatose.

5. Šiame standarte atsižvelgiama į tarptautinius ir Europos žmogaus teisių dokumentus ir konvencijas, įskaitant Tarptautinę žmogaus teisių chartiją, JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus ir EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms, Tarptautinės darbo organizacijos deklaraciją dėl pagrindinių principų ir teisių darbe ir pagrindines TDO konvencijas, JT asmenų su negalia teisių konvenciją, Europos žmogaus teisių konvenciją, persvarstytą Europos socialinę chartiją, Europos Sąjungos (ES) pagrindinių teisių chartiją; Europos socialinių teisių ramstyje nustatytus ES politikos prioritetus ir ES teisės aktus, įskaitant ES darbo teisės *acquis*.

6. Šiame standarte nustatomi AR, susiję su šiomis ***potemėmis***:

   a) darbo sąlygomis (įskaitant ***deramą darbo užmokestį***, ***profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą***, darbo laiką, saugų užimtumą, ***socialinę apsaugą***);

   b) ***socialiniu dialogu***, asociacijų laisve, darbo tarybomis, darbuotojų dalyvavimo teisėmis ir ***kolektyvinėmis derybomis***;

   c) sveikata ir sauga;

   d) ***mokymu*** ir įgūdžių ugdymu;

e) įvairove ir ***vienodu požiūriu*** (įskaitant lyčių lygybę, vienodą ***užmokestį*** už vienodos vertės darbą, ***asmenų su negalia*** užimtumą ir įtrauktį, nediskriminavimą, kovą su priekabiavimu) ir

f) kitomis su darbu susijusiomis žmogaus teisėmis (įskaitant dėl ***vaikų darbo***, ***priverčiamojo darbo***, privatumo ir tinkamo būsto).

7. Įmonės ***sava darbo jėga*** apima i) su įmone darbo santykiais susijusius asmenis (toliau – ***samdomieji darbuotojai***) ir ii) asmenis, kurie atskaitomybės pagal ETAS tikslais vadinami prie įmonės savos darbo jėgos priskiriamais ***nesamdomaisiais darbuotojais***. Pastarieji apima asmenis, sudariusius sutartis su ataskaitas teikiančia įmone dėl darbo jėgos tiekimo, (toliau – savarankiškai dirbantys asmenys) arba asmenis, kuriuos teikia įmonės, daugiausia užsiimančios įdarbinimo veikla, (NACE kodas 078). Informacija apie asmenis, kurie pagal šį standartą vadinami prie įmonės savos darbo jėgos priskiriamais nesamdomaisiais darbuotojais, neturi paveikti jų statuso pagal taikytiną darbo teisę. Šis standartas netaikomas įmonės ***vertės grandinės*** pradinės ar galutinės grandies darbuotojams. Šiems darbuotojams taikomas S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“.

8. Savarankiškai dirbančių asmenų ir asmenų, kuriuos teikia įmonės, daugiausia užsiimančios įdarbinimo veikla, apibrėžtys grindžiamos nacionalinės teisės aktais. ***Nesamdomųjų darbuotojų***, kurie gali būti priskiriami prie įmonės ***savos darbo jėgos***, pavyzdžiai:

a) prie įmonės savos darbo jėgos priskiriami savarankiškai dirbantys asmenys, kurie galėtų būti, be kita ko:

i). savarankiškai dirbantys asmenys, įmonės pasamdyti atlikti darbą, kurį kitu atveju atliktų ***samdomasis darbuotojas***, arba darbą viešoje erdvėje (pvz., gatvėje);

ii). savarankiškai dirbantys asmenys, įmonės pasamdyti atlikti darbą arba suteikti paslaugą tiesiogiai įmonės kliento darbo vietoje;

b) trečiosios šalies, užsiimančios įdarbinimo veikla, įdarbinti asmenys, kurie galėtų apimti asmenis, atliekančius tokį patį darbą, kokį atlieka samdomieji darbuotojai, pavyzdžiui, tuos, kurie pavaduoja laikinai nedirbančius samdomuosius darbuotojus arba kurie gali būti laikinai siunčiami dirbti įmonėje iš kitos ES valstybės narės (toliau – komandiruoti darbuotojai).

Sąveika su kitais teminiais ETAS

9. Socialinės ir aplinkos ***temos*** yra tarpusavyje susijusios. S1 ETAS „Sava darbo jėga“ ir kitų teminių standartų sąveikos aspektai yra šie:

a) visų socialinių standartų, t. y. S1 ETAS „Sava darbo jėga“, S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“, S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“ ir S4 ETAS „Vartotojai ir galutiniai naudotojai“, turinys ir struktūra yra suderinti ir šie standartai yra tarpusavyje susiję. S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“ apima tas pačias potemes kaip ir S1 ETAS „Sava darbo jėga“, susijusias su tais ***vertės grandinės*** pradinės ir galutinės grandžių darbuotojais, kurie nepriskiriami prie įmonės ***savos darbo jėgos***. Socialiniuose standartuose atskleidžiama reikšminga informacija, reikalinga teikiant ataskaitas apie ***poveikį***, ***rizikas*** ir ***galimybes***, susijusias su kiekviena ***suinteresuotųjų subjektų*** grupe, įskaitant informaciją, susijusią su tvarumo išsamiu patikrinimu;

b) šis standartas susijęs su E1 ETAS „Klimato kaita“ tiek, kiek perėjimas prie mažo anglies dioksido pėdsako technologijų ir klimato kaitos poveikiui atsparios ekonomikos yra S1 ETAS „Sava darbo jėga“ poveikio, rizikų ir galimybių šaltinis, ir

c) šis standartas susijęs su E2 ETAS „Tarša“ tiek, kiek ***tarša*** gali daryti reikšmingą neigiamą ***poveikį*** sveikatai ir saugai darbo vietoje.

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

S1-1 atskleidimo reikalavimas „Su sava darbo jėga susijusi politika“

10. Įmonė turi aprašyti savo reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių***, susijusių su ***sava darbo jėga***, valdymo ***politiką*** pagal 2 ETAS BAR-P. Ji turi nurodyti, ar ši politika taikoma konkrečioms jos darbo jėgos grupėms (pavyzdžiui, tam tikroje gamykloje ar tam tikroje geografinėje vietovėje dirbantiems ***samdomiesiems darbuotojams*** arba savarankiškai dirbantiems asmenims), ar visai jos darbo jėgai).

11. Įmonė turi nurodyti, ar jos ***politika***, susijusia su ***sava darbo jėga***, sprendžiami prekybos žmonėmis ([67]), ***priverčiamojo darbo*** ar privalomojo darbo ir ***vaikų darbo*** klausimai).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

10 straipsnio 1 TR **(Su sava darbo jėga susijusi politika)**	Tarp atskleistinų ***politikos*** aspektų pavyzdžių – priemonės, kuriomis naudodamasi įmonė praneša apie savo politiką asmenims, asmenų grupėms ar subjektams, kuriems ji yra svarbi dėl to, kad jie turi ją įgyvendinti (tai, pavyzdžiui, įmonės ***samdomieji darbuotojai***, rangovai ir ***tiekėjai***), arba dėl to, kad jie yra tiesiogiai suinteresuoti, kad ji būtų įgyvendinta (pavyzdžiui, prie ***savos darbo jėgos*** priskiriami asmenys, investuotojai).

S1-2 atskleidimo reikalavimas „Savos darbo jėgos ir darbuotojų atstovų įtraukimas, kanalų, kuriais sava darbo jėga gali išreikšti susirūpinimą ar poreikius, buvimas ir poveikio ištaisymo metodai“

12. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti bendrą įmonės požiūrį į ***savos darbo jėgos*** įtraukimą, įskaitant galimybę naudotis ***kanalais, kuriais galima išreikšti susirūpinimą ar poreikius***, pavyzdžiui, ***skundų teikimo mechanizmais***, ir jos požiūrį į poveikio ***ištaisymą***.

13. Įmonė turi atskleisti, kaip ji tiesiogiai įtraukia ***savą darbo jėgą*** arba ***darbuotojų atstovus*** ir kaip savos darbo jėgos perspektyvomis grindžiami jos sprendimai ar veikla, kuriais siekiama valdyti ***faktinį*** ir ***galimą poveikį*** savai darbo jėgai ataskaitiniais metais. Ši informacija, be kita ko, turi apimti:

    a) kaip įmonė įgyja įžvalgų apie prie savos darbo jėgos priskiriamų asmenų, kurie gali būti ypač pažeidžiami dėl ***poveikio*** ir (arba) kurie yra marginalizuoti (pvz., moterų, migrantų, ***asmenų su negalia***), perspektyvas, jei įmonė imasi veiksmų toms perspektyvoms suprasti, ir

    b) ***pasaulinius pagrindų susitarimus*** arba kitus rezultatus, kuriuos įmonė pasiekė su darbuotojų atstovais ir kurie yra susiję su pagarba savos darbo jėgos žmogaus teisėms, jei tokių susitarimų arba tokių rezultatų yra.

14. Įmonė turi aprašyti kanalus, kuriais gali naudotis ***sava darbo jėga***, kad tiesiogiai atkreiptų įmonės dėmesį į susirūpinimą keliančius klausimus ar poreikius ir kad į juos būtų atsižvelgta. Visų pirma ji turi nurodyti, ar yra įdiegtas ***skundų teikimo mechanizmas*** ([68]). Ji taip pat turi paaiškinti, kaip ji vertina šių kanalų veiksmingumą.

([67]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 11 rodikliu („Neįgyvendinami prekybos žmonėmis prevencijos procesai ir priemonės“).

([68]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 5 rodikliu ir I priedo 1 lentelės 11 rodikliu („Nėra su darbuotojų reikalais susijusio skundų teikimo ir (arba) skundų nagrinėjimo mechanizmo“ ir „Nėra procesų ir atitikties mechanizmų, skirtų stebėti, kaip laikomasi JT pasaulinio susitarimo principų ir EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms“).

15. Įmonė turi aprašyti savo bendrą požiūrį ir ***procesus, susijusius su poveikio ištaisymu arba bendradarbiavimu jį ištaisant***, kai ji sukėlė reikšmingą neigiamą ***poveikį*** prie ***savos darbo jėgos*** priskiriamiems asmenims arba prie jo prisidėjo.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

13 straipsnio 2 TR **(Įtraukimas)**	Įmonės ***savos darbo jėgos*** įtraukimas gali būti įvairių formų, pavyzdžiui, informacinės sesijos, konsultacijos ar dalyvavimas, ir gali vykti skirtingais intervalais.
14 straipsnio 3 TR **(Skundų teikimo mechanizmas)**	Vertinant kanalų veiksmingumą gali būti naudojami neteisminių ***skundų teikimo mechanizmų*** veiksmingumo kriterijai, nustatyti JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniuose principuose, visų pirma 31 principe. Jeigu įmonė taiko asmenų, kurie naudojasi šiais kanalais, įskaitant ***darbuotojų atstovus***, apsaugos nuo atsakomųjų veiksmų ***politiką*** ir ji atskleidžiama pagal G1-1 ETAS, įmonė gali daryti nuorodą į tą atskleistą informaciją.

S1-3 atskleidimo reikalavimas „Su sava darbo jėga susiję veiksmai ir ištekliai“

16. Įmonė turi aprašyti pagrindinius ***veiksmus*** ir išteklius, naudojamus jos reikšmingam teigiamam ir neigiamam ***poveikiui***, ***rizikoms*** ir ***galimybėms***, susijusiems su ***sava darbo jėga***, valdyti pagal 2 ETAS BAR-V.

17. Kiek tai susiję su reikšmingu neigiamu ***poveikiu savai darbo jėgai***, įmonė turi aprašyti:

a) pagrindinius ***veiksmus***, kurių ji ėmėsi, planuoja imtis arba imasi, kad užkirstų kelią reikšmingam neigiamam poveikiui savai darbo jėgai, jį sušvelnintų, pašalintų, kuo labiau sumažintų ir ištaisytų, įskaitant savo požiūrį tais atvejais, kai kyla įtampa tarp tokių veiksmų ir kitokio verslui daromo spaudimo, ir

b) kaip ji stebi ir vertina šių veiksmų veiksmingumą užtikrinant, kad rezultatai savai darbo jėgai būtų pasiekti). Šios informacijos galima neatskleisti, jeigu įmonė atskleidžia, kaip ji stebi savo veiksmų veiksmingumą pagal 2 ETAS BAR-U arba BAR-R. Tokiu atveju pakanka pateikti nuorodą į tą atskleistą informaciją.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

17 straipsnio 4 TR **(Pagrindiniai veiksmai)**	***Veiksmai***, kurių imasi įmonė, skiriasi priklausomai nuo jos sąsajos su ***poveikiu*** ir nuo to, kaip ji nustatė, kad veiksmai yra tinkami reikšmingo poveikio klausimui spręsti). Šis atskleidimo reikalavimas taip pat taikomas pagrindiniams veiksmams, kuriais siekiama ***ištaisyti***, bendradarbiauti ištaisant arba sudaryti sąlygas ištaisyti realų neigiamą poveikį. Pagrindiniai veiksmai, kuriais siekiama užkirsti kelią poveikiui, jį sušvelninti, pašalinti, kuo labiau sumažinti arba ištaisyti, apima įvairių rūšių ***sverto*** naudojimą ir (arba) kolektyvinius veiksmus, kurių imamasi vykdant įvairių suinteresuotųjų subjektų ir (arba) pramonės iniciatyvas.
17 straipsnio 5 TR **(Su klimato kaita susijusi pertvarka)**	Įmonė savo ***veiksmus*** turi pateikti taip, kad ***vartotojai*** galėtų suprasti įvairių ***temų*** sąsajas pagal 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 3.3 ir 9.1 skyrius. Tai taikoma priemonėms, kurių imamasi siekiant sušvelninti neigiamą ***poveikį savai darbo jėgai***, kuris gali atsirasti dėl perėjimo prie mažo anglies dioksido pėdsako technologijų ir klimato kaitos poveikiui atsparios ekonomikos. Pavyzdžiui, uždarius gamyklą gali būti sumažintas darbuotojų skaičius arba darbuotojai gali būti masiškai atleisti iš darbo, o dėl to gali būti imamasi tokių priemonių kaip perkėlimas įmonės viduje arba ankstyvo išėjimo į pensiją planai, kurie daro poveikį ***samdomiesiems darbuotojams***.

Rodikliai ir uždaviniai

S1-4 atskleidimo reikalavimas „Su sava darbo jėga susiję uždaviniai“

18. Įmonė turi atskleisti kokybinius ir (arba) kiekybinius ***uždavinius***, susijusius su ***sava darbo jėga***, pagal 2 ETAS BAR-U.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

18 straipsnio 6 TR **(Veiklos rezultatų stebėjimas)**	Įmonės ***savos darbo jėgos*** arba ***darbuotojų atstovų*** įtraukimas gali padėti įmonei stebėti ir vertinti savo ***veiksmų***, atskleistų pagal 17 straipsnio b punktą, veiksmingumą, įskaitant ***rodiklių*** rengimą, uždavinių nustatymą ir (arba) veiklos rezultatų stebėjimą pagal tuos rodiklius ir ***uždavinius***. Visų pirma, kiek tai susiję su veiklos rezultatų stebėjimu, toks įtraukimas gali padėti suprasti įmonės vykdomo reikšmingo neigiamo ***poveikio*** valdymo veiksmingumą ir nustatyti įgytą patirtį ar patobulinimus.

S1-5 atskleidimo reikalavimas „Įmonės samdomųjų darbuotojų savybės“

19. Šio AR tikslas – pateikti įžvalgų apie įmonės požiūrį į įdarbinimo praktiką, įskaitant ***savos darbo jėgos*** užimtumo saugumą. Juo taip pat remiamasi apskaičiuojant tam tikrus kiekybinius ***rodiklius***, kurių reikalaujama pagal kitus šio standarto AR, ir pateikiama kontekstinė informacija apie tuos rodiklius.

20. Įmonė turi atskleisti:

a) bendrą ***samdomųjų darbuotojų*** skaičių, suskirstydama duomenis pagal lytį;

b) samdomųjų darbuotojų skaičių kiekvienoje iš šalių, kuriose ji turi 50 ar daugiau samdomųjų darbuotojų ir kurios yra dešimt didžiausių valstybių pagal samdomųjų darbuotojų skaičių;

c) bendrą darbuotojų skaičių arba etato ekvivalentų skaičių:

i). nuolatinių samdomųjų darbuotojų, suskirstydama duomenis pagal lytį;

ii). laikinųjų samdomųjų darbuotojų, suskirstydama duomenis pagal lytį;

iii). negarantuotą darbo valandų skaičių dirbančių samdomųjų darbuotojų;

d) nuolatinių samdomųjų darbuotojų kaitos lygį ataskaitiniu laikotarpiu ir

e) kokybinį paaiškinimą, jei pagal a punktą pateikta informacija neatitinka finansinėse ataskaitose nurodyto reprezentatyviausio skaičiaus.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

20 straipsnio b punkto 7 TR **(Atskirų samdomųjų darbuotojų rūšių apibrėžtis)**	Nuolatinių, laikinųjų ir ***negarantuotą darbo valandų skaičių dirbančių samdomųjų darbuotojų*** apibrėžtys įvairiose šalyse skiriasi). Jeigu įmonė turi ***samdomųjų darbuotojų*** daugiau nei vienoje šalyje, šalies lygmens duomenims apskaičiuoti ji turi naudoti šalių, kuriose yra samdomieji darbuotojai, nacionaliniuose įstatymuose pateiktas apibrėžtis. Šalies lygmens duomenys tada sumuojami, kad būtų galima apskaičiuoti bendrus skaičius.
20 straipsnio 8 TR **(Metodinė kontekstinė informacija)**	Pagal 2 ETAS BAR-R įmonė turi atskleisti apskaičiuojant ir renkant ***samdomųjų darbuotojų*** duomenis naudotą metodą (pavyzdžiui, ataskaitinių metų pabaigoje arba kaip vidurkį) ir pateikti kontekstinę informaciją.

20 straipsnio a ir b punktų 9 TR

(Pateikimo lentelės. Samdomųjų darbuotojų skaičius)

Įmonė turi pateikti reikalaujamą atskleisti informaciją aprašomuoju būdu arba naudodama toliau nurodytas lenteles.

1 lentelė

Informacijos apie darbuotojų skaičių pagal lytį pateikimo šablonas

Lytis	Samdomųjų darbuotojų skaičius – einamasis ataskaitinis laikotarpis	Samdomųjų darbuotojų skaičius – ankstesnis ataskaitinis laikotarpis
Vyrai		
Moterys		
Kita		
Duomenų nėra		
Bendras samdomųjų darbuotojų skaičius		

Kai kuriose valstybėse narėse asmenys gali teisėtai registruotis kaip esantys trečiosios lyties, kuri pirmiau pateiktoje lentelėje klasifikuojama kaip „kita“. Tačiau, jei pagal teisės aktus trečioji lytis neleidžiama, įmonė gali tai paaiškinti ir nurodyti, kad kategorija „kita“ netaikoma.

2 lentelė

Informacijos apie samdomųjų darbuotojų skaičių kiekvienoje iš šalių, kuriose įmonė turi 50 ar daugiau samdomųjų darbuotojų ir kurios yra dešimt didžiausių valstybių pagal samdomųjų darbuotojų skaičių, šablonas

Šalis	Samdomųjų darbuotojų skaičius – einamasis ataskaitinis laikotarpis	Samdomųjų darbuotojų skaičius – ankstesnis ataskaitinis laikotarpis
A šalis		
B šalis		
C šalis		
D šalis		

20 straipsnio c punkto 10 TR

(Pateikimo lentelė. Samdomųjų darbuotojų skaičiaus suskirstymas)

Įmonė turi pateikti informaciją aprašomuoju būdu kaip tekstą arba naudodama šią lentelę.

3 lentelė

Informacijos apie samdomuosius darbuotojus pateikimo pagal sutarties rūšį, juos suskirstant pagal lytį (darbuotojų skaičius arba etato ekvivalentai), šablonas

MOTERYS	VYRAI	KITA*	DUOMENŲ NĖRA	IŠ VISO
Nuolatinių samdomųjų darbuotojų skaičius (darbuotojų skaičius / etato ekv.) – einamasis ataskaitinis laikotarpis				
Nuolatinių samdomųjų darbuotojų skaičius (darbuotojų skaičius / etato ekv.) – ankstesnis ataskaitinis laikotarpis				
Laikinųjų samdomųjų darbuotojų skaičius (darbuotojų skaičius / etato ekv.) – einamasis ataskaitinis laikotarpis				

	Laikinųjų samdomųjų darbuotojų skaičius (darbuotojų skaičius / etato ekv.) – ankstesnis ataskaitinis laikotarpis				
	Negarantuotą valandų skaičių dirbančių samdomųjų darbuotojų skaičius (darbuotojų skaičius / etato ekv.)				
	netaikoma	**netaikoma**	**netaikoma**	**netaikoma**	
	Kai kuriose valstybėse narėse asmenys gali teisėtai registruotis kaip esantys trečiosios lyties, kuri pirmiau pateiktoje lentelėje klasifikuojama kaip „kita“. Tačiau, jei pagal teisės aktus trečioji lytis neleidžiama, įmonė gali tai paaiškinti ir nurodyti, kad kategorija „kita“ netaikoma.				
	Kai kuriose šalyse negarantuoto darbo valandų skaičiaus sutartys gali būti laikomos nuolatinėmis arba laikinosiomis sutartimis pagal nacionalinės teisės aktus.				
20 straipsnio d punkto 11 TR **(Samdomųjų darbuotojų kaitos apskaičiavimas)**	Siekdama apskaičiuoti ***samdomųjų darbuotojų*** kaitą, įmonė turi padalyti samdomųjų darbuotojų, kurie išeina iš darbo savo noru arba yra atleidžiami, išeina į pensiją arba miršta eidami pareigas, skaičių iš vidutinio samdomųjų darbuotojų skaičiaus.				

S1-6 atskleidimo reikalavimas „Nesamdomųjų darbuotojų, priskiriamų prie įmonės savos darbo jėgos, savybės“

21. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti, kiek įmonė kliaujasi prie ***savos darbo jėgos*** priskiriamais ***nesamdomaisiais darbuotojais***.

22. Įmonė turi atskleisti bendrą ***nesamdomųjų darbuotojų***, priskiriamų prie ***savos darbo jėgos***, skaičių.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

22 straipsnio 12 TR **(Reikšmingumo aspektai, susiję su nesamdomaisiais darbuotojais)**	Šis AR taikytinas, jei ***nesamdomieji darbuotojai***, priskiriami prie įmonės ***savos darbo jėgos***, yra susiję su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, susijusiais su sava darbo jėga. Tokia padėtis susidaro, jei nesamdomieji darbuotojai yra labai svarbūs įmonės ***verslo modeliui***, pavyzdžiui, jei jie naudojami kaip lanksti darbo jėga arba pagrindiniuose procesuose. ***Priklausomybė*** nuo nesamdomųjų darbuotojų dėl verslo modelio gali kelti riziką įmonei, ypač jei kliovimasis nesamdomaisiais darbuotojais didėja, pavyzdžiui, dėl darbo rinkos taisyklių pokyčių. Nesamdomųjų darbuotojų pasitelkimas taip pat gali būti susijęs su reikšmingu neigiamu poveikiu, jei nesamdomieji darbuotojai sudaro didelę įmonės savos darbo jėgos dalį arba jei galimas ar faktinis neigiamas poveikis, susijęs su samdomaisiais darbuotojais, yra reikšmingas.
22 straipsnio 13 TR (Skaičiavimo metodas ir įverčių naudojimas)	Bendras ***nesamdomųjų darbuotojų*** skaičius turi būti apskaičiuojamas kaip darbuotojų skaičius arba etato ekvivalentai ir pateikiamas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje arba kaip viso ataskaitinio laikotarpio vidurkis. Paaiškinimas, kurią iš šių galimybių įmonė pasirinko, gali būti reikšminga kontekstinė informacija. Jei įmonė negali pateikti tikslių skaičių, ji turi taikyti 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ nuostatas dėl įverčių.

S1-7 atskleidimo reikalavimas „Kolektyvinių sutarčių aprėptis ir socialinis dialogas“

23. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti, kokiu mastu ***kolektyvinės sutartys*** taikomos įmonės ***samdomiesiems darbuotojams*** ir kokiu mastu jie įtraukiami į ***socialinį dialogą***.

24. Įmonė turi atskleisti šią su ***kolektyvinėmis derybomis*** susijusią informaciją:

a) visų savo ***samdomųjų darbuotojų***, kuriems taikomos kolektyvinės sutartys, procentinę dalį;

b) Europos ekonominėje erdvėje (EEE) – ar ji yra sudariusi vieną ar daugiau kolektyvinių sutarčių ir, jei taip, kokia yra bendra jos darbuotojų, kuriems taikoma (-os) tokia (-ios) sutartis (-ys), procentinė dalis kiekvienoje šalyje, kurioje ji turi daug darbuotojų, t. y. 20 straipsnio b punkte nurodytose EEE šalyse, ir

c) ne Europos ekonominėje erdvėje – samdomųjų darbuotojų, kuriems taikomos kolektyvinės sutartys, procentinę dalį pagal regioną.

25. Įmonė turi atskleisti šią su ***socialiniu dialogu*** susijusią informaciją apie EEE šalis:

a) bendrą ***samdomųjų darbuotojų***, kurie turi ***darbuotojų atstovus***, procentinę dalį, nurodomą šalies lygmeniu kiekvienoje EEE šalyje, kurioje įmonė turi daug darbuotojų, apskaičiuotą pagal 24 straipsnio b punktą, ir

b) bet kokių susitarimų su savo samdomaisiais darbuotojais dėl jų atstovavimo Europos darbo taryboje, Europos bendrovės (SE) darbo taryboje ar Europos kooperatinės bendrovės (SCE) darbo taryboje.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

24 straipsnio a punkto 14 TR

(Kolektyvinių sutarčių aprėpties apskaičiavimas)

Samdomųjų darbuotojų, kuriems taikomos ***kolektyvinės sutartys***, procentinė dalis turi būti apskaičiuojama taikant šią formulę, remiantis samdomųjų darbuotojų skaičiumi:

$$\frac{\textit{Samdomųjų darbuotojų, kuriems taikomos kolektyvinės sutartys, skaičius}}{\textit{Samdomųjų darbuotojų skaičius}} \times 100$$

Prie įmonės ***savos darbo jėgos*** priskiriami samdomieji darbuotojai, kuriems taikomos kolektyvinės sutartys, yra tie asmenys, kuriems įmonė privalo taikyti sutartį. Tai reiškia, kad, jei kolektyvinė sutartis netaikoma nė vienam samdomajam darbuotojui, nurodoma procentinė dalis yra nulis. Bet kuris prie įmonės savos darbo jėgos priskiriamas samdomasis darbuotojas, kuriam taikoma daugiau nei viena kolektyvinė sutartis, turi būti skaičiuojamas tik vieną kartą.

24 ir 25 straipsnių 15 TR

(Pateikimo lentelė. Kolektyvinių sutarčių aprėptis)

24 straipsnio b ir c punktuose reikalaujamą informaciją įmonė turi pateikti aprašomuoju būdu arba naudodama toliau pateiktą lentelę.

4 lentelė

Informacijos apie kolektyvinių sutarčių aprėptį ir socialinį dialogą pateikimo šablonas

	Kolektyvinių sutarčių aprėptis				Socialinis dialogas	
Aprėpties lygis	Samdomieji darbuotojai – EEE (šalyse, kuriose dirba daugiau kaip 50 darbuotojų, įskaitant dešimt didžiausių šalių)		Samdomieji darbuotojai – ne EEE		Atstovavimas darbo vietoje (tik EEE) (EEE šalyse, kuriose dirba daugiau kaip 50 darbuotojų, įskaitant dešimt didžiausių šalių)	
	Einamasis ataskaitinis laikotarpis	Ankstesnis ataskaitinis laikotarpis	Einamasis ataskaitinis laikotarpis	Ankstesnis ataskaitinis laikotarpis	Einamasis ataskaitinis laikotarpis	Ankstesnis ataskaitinis laikotarpis
0–19 %			A regionas			
20–39 %	A šalis		B regionas			
40–59 %	B šalis				A šalis	
60–79 %					B šalis	
80–100 %						

25 straipsnio a punkto 16 TR (Socialinio dialogo aprėpties apskaičiavimas)	Apskaičiuodama 25 straipsnio a punkte reikalaujamą informaciją, įmonė turi nustatyti, kuriose EEE šalyse ji turi daug darbuotojų. Teikdama informaciją apie kiekvieną iš šių šalių, ji turi nurodyti ***samdomųjų darbuotojų***, dirbančių įmonėse, kuriose darbuotojams atstovauja ***darbuotojų atstovai***, procentinę dalį. „Įsisteigimo vieta“ apibrėžiama kaip bet kuri operacijų vieta, kurioje įmonė vykdo nelaikiną ekonominę veiklą naudodama žmogiškuosius išteklius ir turtą. Pavyzdžiai yra, be kita ko, gamykla, mažmeninės prekybos tinklo filialas arba įmonės būstinė. Šalyse, kuriose yra tik viena įsisteigimo vieta, nurodoma procentinė dalis turi būti 100 arba 0.
	$\frac{\textit{Samdomųjų darbuotojų, dirbančių įmonėse, kurios turi darbuotojų atstovus, skaičius}}{\textit{Samdomųjų darbuotojų skaičius}} \times 100$

S1-8 atskleidimo reikalavimas „Vyresniosios vadovybės lyčių įvairovė“

26. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti lyčių įvairovę vyresniosios vadovybės lygmeniu.

27. Įmonė turi atskleisti pasiskirstymą pagal lytį vyresniosios vadovybės lygmeniu skaičiais (darbuotojų skaičiumi) ir procentine dalimi).

TAIKYMO REIKALAVIMAI

27 straipsnio 17 TR (Pasiskirstymo pagal lytį vyresniosios vadovybės lygmeniu apskaičiavimas)	Apskaičiuojant pasiskirstymą pagal lytį vyresniosios vadovybės lygmeniu, „vyresnioji vadovybė“ apibrėžiama kaip esanti dviem lygmenimis žemiau nei administraciniai ir priežiūros organai). Įmonė taip pat gali naudoti savo pačios „vyresniosios vadovybės“ apibrėžtį; tokiu atveju ji turi atskleisti savo naudotą apibrėžtį.

S1-9 atskleidimo reikalavimas „Deramas darbo užmokestis“

28. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti, ar įmonės ***samdomiesiems darbuotojams*** mokamas ***deramas darbo užmokestis***, ir nurodyti lyginamąjį indeksą, kurį įmonė naudoja savo vertinimui atlikti).

29. Įmonė turi atskleisti, ar jos ***samdomiesiems darbuotojams*** mokamas ***deramas darbo užmokestis***, ir lyginamąjį indeksą ar indeksus, kuriuos ji naudoja deramam darbo užmokesčiui nustatyti, nurodydama šalis, kurioms taikomas atitinkamas lyginamasis indeksas. Jeigu samdomiesiems darbuotojams nemokamas deramas darbo užmokestis, įmonė turi atskleisti šalis ir atitinkamų samdomųjų darbuotojų procentinę dalį.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

29 straipsnio 18 TR (Deramas darbo užmokestis)	Jei visiems ***samdomiesiems darbuotojams*** mokamas ***deramas darbo užmokestis***, šiam reikalavimui įvykdyti pakanka nurodyti šį faktą ir jam įvertinti naudojamus lyginamuosius indeksus.

29 straipsnio 19 TR **(Deramo darbo užmokesčio apskaičiavimas)**	Šis skaičiavimas grindžiamas mažiausiu ***darbo užmokesčiu*** tarp įmonės ***samdomųjų darbuotojų***, išskyrus stažuotojus ir pameistrius. Tai reiškia, kad prie bazinio darbo užmokesčio pridedami visi fiksuoti papildomi mokėjimai, kurie garantuojami visiems samdomiesiems darbuotojams. Mažiausias darbo užmokestis turi būti vertinamas atskirai kiekvienoje šalyje, kurioje įmonė vykdo operacijas, išskyrus atvejus, kai atitinkamas deramas minimalusis darbo užmokestis nustatomas subnacionaliniu lygmeniu.
29 straipsnio 20 TR **(Deramo darbo užmokesčio lyginamieji indeksai)**	***Deramo darbo užmokesčio*** lyginamasis indeksas, naudojamas palyginimo su mažiausiu darbo užmokesčiu tikslu, neturi būti mažesnis kaip: a) Europos Sąjungoje – darbo užmokesčio lygis, nustatytas ***kolektyvinių derybų*** būdu, arba teisės aktais nustatytas minimalusis darbo užmokestis, nustatytas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje; b) už ES ribų – i) deramas minimalusis darbo užmokestis, nustatytas teisės aktais arba kolektyvinių derybų būdu, kuriuo užtikrinamas deramas gyvenimo lygis, atsižvelgiant į TDO principus dėl pragyvenimą užtikrinančio darbo užmokesčio kaip minimalaus lygio įvertinimo (nedarant poveikio aukštesniems deramo darbo užmokesčio standartams), arba ii) bet koks pragyvenimą užtikrinančio darbo užmokesčio įvertis, įskaitant TDO arba šalies, kurioje yra įsikūrę darbuotojai, valdžios institucijų įgaliotos įstaigos parengtus įverčius, kuriais atsižvelgiama į TDO pragyvenimą užtikrinančio darbo užmokesčio apskaičiavimo principus.

S1-10 atskleidimo reikalavimas „Socialinė apsauga“

30. Šio AR tikslas yra suteikti galimybę suprasti, ar įmonės ***samdomiesiems darbuotojams*** taikoma ***socialinė apsauga*** nuo pajamų praradimo dėl esminių gyvenimo įvykių, ir, jei ne, nurodyti šalis, kuriose tokia apsauga netaikoma.

31. Jeigu įmonės ***samdomiesiems darbuotojams*** trūksta ***socialinės apsaugos***, suteikiamos pasinaudojant viešosiomis programomis arba pačios įmonės siūlomomis išmokomis, ji turi atskleisti šalis, kuriose vykdoma veikla ir kuriose esamos socialinės apsaugos programos neapima šių svarbių gyvenimo įvykių:

a) ligos;

b) nedarbo, prasidedančio tada, kai ***samdomasis darbuotojas*** dirba įmonei;

c) nelaimingo atsitikimo darbe ir įgytos negalios ir

d) motinystės atostogų.

S1-11 atskleidimo reikalavimas „Asmenys su negalia“

32. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti, kokiu mastu ***asmenys su negalia*** įtraukiami į įmonės ***samdomųjų darbuotojų*** tarpą.

33. Įmonė turi atskleisti ***asmenų su negalia*** tarp savo ***samdomųjų darbuotojų*** procentinę dalį, laikydamasi teisinių duomenų rinkimo apribojimų.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

33 straipsnio 21 TR **(Duomenų apie asmenis su negalia rinkimas)**	Pagal AR dėl ***asmenų su negalia*** reikalaujama, kad įmonė teiktų tik tuos duomenis, kuriuos galima surinkti teisėtai). Negalios statusas priklauso nuo nacionalinių teisinių apibrėžčių, tačiau įmonė gali naudoti tą pačią apibrėžtį įvairiose šalyse, kuriose ji vykdo veiklą, arba gali naudoti taikytinas nacionalines apibrėžtis. Pagal 2 ETAS BAR-R įmonė turi atskleisti skaičiavimo metodiką, duomenų rūšis ir šaltinius, kurie naudojami kaip įvediniai). Tai gali būti, pavyzdžiui, savanoriški ***samdomųjų darbuotojų*** tyrimai arba įmonės teikiama informacija apie privalomas asmenų su negalia kvotas.

S1-12 atskleidimo reikalavimas „Mokymo ir įgūdžių ugdymo rodikliai“

34. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti su ***mokymu*** ir įgūdžių ugdymu susijusius veiksmus, kurie buvo siūlomi ***samdomiesiems darbuotojams*** siekiant nuolatinio profesinio tobulėjimo, kad būtų galima pagerinti jų įgūdžius ir sudaryti palankesnes sąlygas nepertraukiamai dirbti).

35. Įmonė turi atskleisti šią ataskaitinio laikotarpio informaciją:

a) ***samdomųjų darbuotojų***, kurie dalyvavo formaliose veiklos rezultatų ir karjeros raidos peržiūrose, procentinę dalį ir

b) vidutinį ***mokymo*** valandų skaičių vienam samdomajam darbuotojui).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

35 straipsnio a punkto 22 TR **(Veiklos rezultatų peržiūros apskaičiavimas)**	Formali veiklos rezultatų ir karjeros raidos peržiūra apibrėžiama kaip peržiūra, pagrįsta ***samdomajam darbuotojui*** ir jo vadovui žinomais kriterijais, atliekama bent kartą per metus samdomajam darbuotojui žinant. Peržiūra gali apimti samdomojo darbuotojo tiesioginio vadovo, kolegų ar platesnio samdomųjų darbuotojų rato vertinimą. Peržiūroje taip pat gali dalyvauti žmogiškųjų išteklių departamentas. Siekdama atskleisti pagal 35 straipsnio a papunktį reikalaujamą informaciją, įmonė vardiklyje turi naudoti pagal ETAS S1-5 pateikiamus samdomųjų darbuotojų skaičius taip: $(\textit{samdomųjų darbuotojų}, \text{dalyvavusi formalioje veiklos rezultat ir karjeros raidos peržiūroje}, \textit{skaičius} / \textit{samdomųjų darbuotojų skaičius pagal } S1-5) * 100.$
35 straipsnio b punkto 23 TR **(Vidutinių mokymo valandų apskaičiavimas)**	Vidutinis ***mokymo*** valandų skaičius, kurio reikalaujama pagal 35 straipsnio b punktą, turi būti apskaičiuojamas taip: bendras samdomiesiems darbuotojams siūlomų ir jų baigtų mokymų valandų skaičius, padalytas iš bendro samdomųjų darbuotojų skaičiaus. Apskaičiuojant bendrą vidutinį mokymo valandų skaičių naudojami darbuotojų skaičiai, apimantys visus samdomuosius darbuotojus, nurodomi pagal ETAS S1-5.

S1-13 atskleidimo reikalavimas „Sveikatos ir saugos rodikliai“

36. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti ***darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos***, nustatytos siekiant užkirsti kelią su darbu susijusiems nelaimingiems atsitikimams, sveikatos sutrikimams ir mirtims, aprėptį, kokybę ir veiklos rezultatus.

37. Įmonė turi atskleisti šią ataskaitinio laikotarpio informaciją:

a) prie ***savos darbo jėgos*** priskiriamų asmenų, kuriems taikoma teisiniais reikalavimais ir (arba) pripažintais standartais ar gairėmis pagrįsta įmonės ***darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistema***, procentinę dalį ([69]);

b) laikantis teisinių apribojimų, sumą, kurią sudaro:

i). visų prie įmonės savos darbo jėgos priskiriamų asmenų, taip pat įmonės ***veiklos vietose*** dirbančių, bet prie savos darbo jėgos nepriskiriamų darbuotojų mirčių dėl ***registruotinų su darbu susijusių nelaimingų atsitikimų*** skaičius ir

ii). ***samdomųjų darbuotojų*** mirčių dėl ***registruotinų su darbu susijusių sveikatos sutrikimų*** skaičius;

([69]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 1 rodikliu („Investicijos į bendroves, neįgyvendinančias nelaimingų atsitikimų darbo vietoje prevencijos politikos“).

c) savos darbo jėgos registruotinų su darbu susijusių nelaimingų atsitikimų skaičių ir lygį ([70]);

d) įmonės samdomųjų darbuotojų registruotinų su darbu susijusių sveikatos sutrikimų skaičių, laikantis teisinių duomenų rinkimo apribojimų, ir

e) kiek tai susiję su įmonės samdomaisiais darbuotojais, darbo dienų, prarastų dėl registruotinų su darbu susijusių nelaimingų atsitikimų ir registruotinų su darbu susijusių sveikatos sutrikimų, skaičių ([71]).

Jei įmonė įvertina, kad S1-6 ETAS yra reikšmingas, ji į b punkto i papunktyje ir c punkte nurodytą informaciją taip pat turi įtraukti atvejus, susijusius su ***nesamdomaisiais darbuotojais***, priskiriamais prie savos darbo jėgos. Kai taikytina, ji šią informaciją turi suskirstyti pagal samdomuosius ir nesamdomuosius darbuotojus.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

37 straipsnio a punkto 24 TR **(Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos aprėptis)**	Įmonės ***savos darbo jėgos***, kuriai taikoma jos ***darbuotojų sveikatos ir saugos vadybos sistema***, procentinė dalis turi būti atskleidžiama remiantis darbuotojų skaičiumi, o ne etato ekvivalentu.
37 straipsnio c punkto 25 TR **(Registruotinų su darbu susijusių nelaimingų atsitikimų apskaičiavimas)**	Apskaičiuodama ***registruotinų su darbu susijusių nelaimingų atsitikimų*** lygį, įmonė atvejų skaičių turi padalyti iš bendro prie ***savos darbo jėgos*** priskiriamų asmenų dirbtų valandų skaičiaus, padauginto iš 1 000 000. Tai yra atvejų skaičius vienam milijonui dirbtų valandų ir jis maždaug atitinka bendrą 500 visą darbo laiką dirbančių darbuotojų per vienus metus dirbtų valandų skaičių. Jeigu šalių, kuriose dirba įmonės ***samdomieji darbuotojai***, nacionalinėje teisėje „su darbu susiję nelaimingi atsitikimai“ apibrėžiami kitaip nei ETAS žodynėlyje pateiktoje sąvokos „registruotinas su darbu susijęs nelaimingas atsitikimas“ apibrėžtyje, įmonė gali naudoti nacionalinę apibrėžtį. Tokiu atveju ji turi tai atskleisti pagal 2 ETAS BAR-R. Jei įmonė naudoja įverčius, ji turi remtis įprastomis arba standartinėmis darbo valandomis, atsižvelgdama į teises į apmokamą nebuvimo darbe laikotarpį (pavyzdžiui, mokamas atostogas, mokamas laikinojo nedarbingumo atostogas, švenčių dienas), ir tai paaiškinti atskleisdama informaciją.
37 straipsnio c punkto 26 TR **(Mirčių dėl registruotinų su darbu susijusių nelaimingų atsitikimų skaičius)**	Į šį skaičių įtraukiamos mirtys dėl ***registruotinų su darbu susijusių nelaimingų atsitikimų***.
37 straipsnio d punkto 27 TR **(Registruotinų su darbu susijusių sveikatos sutrikimų atvejai)**	37 straipsnio d punkte nurodyti „registruotinų su darbu susijusių sveikatos sutrikimų atvejai“ yra su darbu susijusių sveikatos sutrikimų atvejai, apie kuriuos paveikti asmenys, kompensacijų agentūros ar sveikatos priežiūros specialistai informavo įmonę, arba atvejai, kuriuos ji nustatė per ataskaitinį laikotarpį vykdydama medicininę priežiūrą. Šiame kontekste su darbu susiję raumenų ir kaulų sistemos sutrikimai priskiriami prie su darbu susijusių sveikatos sutrikimų (o ne su darbu susijusių nelaimingų atsitikimų).

([70]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 2 rodikliu („Nelaimingų atsitikimų skaičius“), ir lyginamųjų indeksų administratorių poreikius jiems atskleidžiant ASV veiksnius pagal Reglamentą (ES) 2020/1816, kaip nustatyta II priedo 1 ir 2 skirsnių socialinių kriterijų rodikliu „Svertinis vidutinis nelaimingų atsitikimų, sužalojimų, mirčių santykis“.

([71]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 3 rodikliu („Dėl sužalojimų, nelaimingų atsitikimų, žūčių ar ligų prarastų darbo dienų skaičius“).

37 straipsnio e punkto 28 TR **(Prarastos darbo dienos)**	Prarastų darbo dienų skaičius turi apimti pirmą visą dieną ir paskutinę neatvykimo į darbą diena. Skaičiuojant turi būti remiamasi kalendorinėmis dienomis. Todėl dienos, kuriomis paveikiamas asmuo neturi dirbti (pvz., savaitgaliai, švenčių dienos), bus laikomos prarastomis darbo dienomis.

S1-14 atskleidimo reikalavimas „Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros rodikliai“

38. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti įmonės ***samdomųjų darbuotojų*** teisę išeiti ***atostogų dėl šeiminių priežasčių***, kurios apima motinystės atostogas, tėvystės atostogas, vaiko priežiūros atostogas ir slaugos atostogas.

39. Įmonė turi atskleisti ***samdomųjų darbuotojų***, turinčių teisę ataskaitiniu laikotarpiu išeiti ***atostogų dėl šeiminių priežasčių***, procentinę dalį.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

39 straipsnio 29 TR (Teisė į atostogas dėl šeiminių priežasčių)	Jeigu vadovaujantis socialine ***politika*** ir (arba) ***kolektyvinėmis sutartimis*** teisę į visų keturių rūšių ***atostogas dėl šeiminių priežasčių*** turi visi įmonės ***samdomieji darbuotojai***, užtenka atskleisti bendrą procentinę dalį, kad 39 straipsnio reikalavimas būtų įvykdytas. Kontekstinė informacija pagal 2 ETAS BAR-R gali būti susijusi su teisių į atostogas dėl šeiminių priežasčių rūšimis, pavyzdžiui, jei įmonės darbuotojai turi teisę tik į dviejų iš keturių rūšių atostogas.
39 straipsnio 30 TR **(Samdomieji darbuotojai, turintys teisę į atostogas dėl šeiminių priežasčių)**	Taikant 39 straipsnį, teisę į ***atostogas dėl šeiminių priežasčių*** turi ***samdomieji darbuotojai***, kuriems taikomi teisės aktai, organizacinė ***politika***, susitarimai, sutartys ar ***kolektyvinės sutartys***, kuriuose numatytos teisės į atostogas dėl šeiminių priežasčių.

S1-15 atskleidimo reikalavimas „Atlygio rodikliai“

40. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti įmonės ***samdomųjų darbuotojų*** moterų ir vyrų ***užmokesčio*** skirtumą ir atlygio nelygybės lygį įmonėje.

41. Įmonė turi atskleisti:

a) vyrų ir moterų ***užmokesčio*** skirtumą, kuris apibrėžiamas kaip samdomosioms darbuotojoms moterims ir ***samdomiesiems darbuotojams*** vyrams mokamo vidutinio užmokesčio dydžio skirtumas, išreikštas vidutinio samdomųjų darbuotojų vyrų užmokesčio dydžio procentine dalimi ([72]), ir

b) ***bendro metinio atlygio*** didžiausią darbo užmokestį gaunančiam asmeniui ir vidutinio bendro metinio atlygio visiems samdomiesiems darbuotojams (išskyrus didžiausią darbo užmokestį gaunantį asmenį) santykį ([73]).

([72]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 12 rodikliu („Nekoreguotas moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas“), ir lyginamojo indekso administratorių informacijos poreikius jiems atskleidžiant ASV veiksnius pagal Reglamentą (ES) 2020/1816, kaip nustatyta II priedo 1 ir 2 skirsnių socialinių kriterijų rodikliu „Svertinis vidutinis vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas“.

([73]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 8 rodikliu („Per didelis vykdomojo direktoriaus darbo užmokesčio koeficientas“).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

41 straipsnio a punkto 31 TR **(Vyrų ir moterų užmokesčio skirtumo apskaičiavimas)**	Atskleidžiant informaciją apie vyrų ir moterų *užmokesčio* skirtumą pagal 41 straipsnio a punktą, turi būti įtraukiamas visų ***samdomųjų darbuotojų*** vyrų ir moterų valandinis darbo užmokestis neatskaičius mokesčių, skaičiuojant taip: $$\frac{\text{(Vidutinis samdomųjų darbuotojų vyrų valandinis užmokestis neatskaičius mokesčių – vidutinis samdomųjų darbuotojų moterų valandinis užmokestis neatskaičius mokesčių)}}{\text{Samdomųjų darbuotojų vyrų vidutinis valandinis užmokestis neatskaičius mokesčių}} \times 100$$
41 straipsnio a punkto 32 TR **(Vyrų ir moterų užmokesčio skirtumo apskaičiavimas)**	Rinkdama pagal 41 straipsnio a punktą reikalaujamą informaciją, įmonė turi: a) įtraukti visus ***samdomuosius darbuotojus*** vyrus ir moteris; b) įtraukti pagrindinę bazinę algą ir c) įtraukti bet kokį visiems samdomiesiems darbuotojams mokamą atlygį pinigais arba natūra, kurį darbuotojas tiesiogiai arba netiesiogiai (papildomi arba kintamieji komponentai) gauna iš darbdavio už savo darbą.
41 straipsnio a punkto 33 TR **(Nekoreguotas moterų ir vyrų užmokesčio skirtumas)**	41 straipsnio a punkte reikalaujama atskleisti nekoreguotą vyrų ir moterų užmokesčio skirtumą, pagal kurį vertinamas bendras vidutinio ***samdomųjų darbuotojų*** vyrų ir moterų ***užmokesčio*** skirtumas, tačiau neatsižvelgiama į konkrečius veiksnius, kuriais galima išsamiau paaiškinti šiuos užmokesčio skirtumus. Pakoreguotas vyrų ir moterų užmokesčio skirtumas pagal darbuotojų kategorijas ir (arba) šalis gali suteikti papildomos kontekstinės informacijos, papildančios informaciją apie nekoreguotą vyrų ir moterų užmokesčio skirtumą.
41 straipsnio a ir b punktų 34 TR **(Metodinė kontekstinė informacija)**	Pagal 2 ETAS BAR-R įmonė turi atskleisti metodiką, kurią ji taikė rinkdama duomenis, ir (arba) informaciją apie tai, kaip duomenys buvo surinkti).
41 straipsnio b punkto 35 TR **(Metinio bendro atlygio apskaičiavimas)**	Rinkdama pagal 41 straipsnio b punktą reikalaujamą informaciją, įmonė turi: a) įtraukti visus ***samdomuosius darbuotojus***; b) įtraukti bazinį darbo užmokestį, kuris yra garantuotos, trumpalaikės ir nekintamos piniginės kompensacijos suma; c) įtraukti, priklausomai nuo įmonės atlygio ***politikos***, visus šiuos veiksnius: i). išmokas pinigais, kaip antai pinigines išmokas, premijas, komisinius, piniginio pelno dalį ir kitų formų kintamuosius piniginius mokėjimus; ii). išmokas natūra, kaip antai automobilius, privatų sveikatos draudimą, gyvybės draudimą ir sveikatingumo programas, ir iii). visų metinių ilgalaikių paskatų (pavyzdžiui, suteiktų akcijų pasirinkimo sandorių, akcijų ar investicinių vienetų, kuriems taikomi apribojimai, su rezultatais susietų akcijų ar investicinių vienetų, fantominių akcijų, teisių į akcijų vertės padidėjimą ir ilgalaikių piniginių premijų) bendrą tikrąją vertę; d) taikyti šią formulę ***metinio bendro atlygio*** santykiui apskaičiuoti: $$\frac{\text{Metinis bendras atlygis įmonės didžiausią darbo užmokestį gaunančiam asmeniui}}{\text{Samdomųjų darbuotojų vidutinis metinis bendras atlygis (išskyrus didžiausią darbo užmokestį gaunantį asmenį)}}$$

S1-16 atskleidimo reikalavimas „Diskriminacijos atvejai ir kiti incidentai žmogaus teisių srityje“

42. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti, kokį poveikį ***diskriminacijos atvejai*** ir kiti ***incidentai žmogaus teisių srityje*** daro įmonės ***savai darbo jėga***i).

43. Dėl reikšmingų ***potemių*** įmonė turi atskleisti:

a) laikydamasi atitinkamų privatumo taisyklių, ataskaitiniu laikotarpiu nustatytų pagrįstų ***diskriminacijos*** darbe dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, pilietybės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos ar kitų atitinkamų ***diskriminacijos*** formų, įskaitant ***priekabiavimą***, ***atvejų*** skaičių ([74]);

b) laikydamasi atitinkamų privatumo taisyklių, ataskaitiniu laikotarpiu nustatytų pagrįstų su ***sava darbo jėga*** susijusių ***incidentų žmogaus teisių srityje***, išskyrus su diskriminacija susijusius incidentus, apie kuriuos pranešama pagal 43 straipsnio a punktą, skaičių ([75]) ir

c) per ataskaitinį laikotarpį finansinėse ataskaitose pripažintą bendrą baudų, nuobaudų ir žalos atlyginimo už diskriminacijos atvejus ir kitus incidentus žmogaus teisių srityje sumą.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

43 straipsnio b punkto 36 TR **(Incidentai žmogaus teisių srityje)**	***Incidentai žmogaus teisių srityje***, apie kuriuos turi būti atskleidžiama informacija, yra incidentai, susiję su tarptautiniu mastu pripažintų žmogaus teisių, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2022/2464 (ĮJTTD) 29b straipsnio 2 dalies b punkto iii papunktyje, nepaisymu. Šie incidentai suprantami kaip šių įmonės užregistruotų pagrįstų atvejų skaičius: a) teisminių ir neteisminių procesų (pvz., bylų nacionaliniuose teismuose ir tribunoluose, tarpininkavimo ir skundų, pateiktų EBPO daugiašalių įmonių nacionaliniams kontaktiniams punktams), ir b) kitų incidentų, įskaitant tuos, kuriuos ji nustatė taikydama savo vidaus procesus. Atskleidžiant šią informaciją nurodomi tik pagrįsti ir patikrinti atvejai). Atvejis yra pagrįstas, kai jį patvirtina objektyvi, faktinė ir patikrinama informacija. Atvejis yra patikrintas, kai teismas, EBPO arba administracinė institucija oficialiai padarė išvadą, kad atvejis įvyko. Ne visi vykstantys teisminiai ar neteisminiai procesai ir ne visi kiti įmonės užregistruoti atvejai būtinai yra pagrįsti atvejai).
43 straipsnio a punkto 37 TR **(Diskriminacijos atvejai)**	***Diskriminacijos atvejai***, apie kuriuos turi būti atskleidžiama informacija, yra tie, kurie yra susiję su ***diskriminacija***. Šie incidentai suprantami kaip šių įmonės užregistruotų pagrįstų atvejų skaičius: a) teisminių ir neteisminių procesų (pvz., bylų nacionaliniuose teismuose ir tribunoluose, tarpininkavimo ir skundų, pateiktų EBPO daugiašalių įmonių nacionaliniams kontaktiniams punktams), ir b) kitų incidentų, įskaitant tuos, kuriuos ji nustatė taikydama savo vidaus procesus. Atskleidžiant šią informaciją nurodomi tik pagrįsti ir patikrinti atvejai). Atvejis yra pagrįstas, kai jį patvirtina objektyvi, faktinė ir patikrinama informacija. Atvejis yra patikrintas, kai teismas, EBPO arba administracinė institucija oficialiai padarė išvadą, kad atvejis įvyko. Ne visi vykstantys teisminiai ar neteisminiai procesai ir ne visi kiti įmonės užregistruoti atvejai būtinai yra pagrįsti atvejai).

([74]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 7 rodikliu („Diskriminacijos atvejai“).

([75]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu ir papildomu rodikliais, susijusiais su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 10 rodikliu ir I priedo 3 lentelės 14 rodikliu („JT pasaulinio susitarimo principų ir EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms pažeidimai“ ir „Nustatytų didelių problemų ir incidentų žmogaus teisių srityje atvejų skaičius“), ir lyginamojo indekso administratorių informacijos poreikius jiems atskleidžiant ASV veiksnius pagal Reglamentą (ES) 2020/1816, kaip nustatyta II priedo 1 ir 2 skirsnių socialinių kriterijų rodikliu „Lyginamojo indekso sudedamųjų dalių, susijusių su socialiniais pažeidimais, skaičius (absoliutusis skaičius ir santykinė dalis, gauta padalijus iš visų lyginamojo indekso sudedamųjų dalių), kaip nurodyta tarptautinėse sutartyse ir konvencijose, Jungtinių Tautų principuose arba, kai taikytina, nacionalinės teisės aktuose“.

43 straipsnio a ir b punktų 38 TR **(Incidentai žmogaus teisių srityje ir diskriminacijos atvejai)**	Informacijai apie 43 straipsnio a ir b punktuose nurodytus incidentus taikant informacijos reikšmingumo filtrą (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 23 straipsnis), įmonės vertinimas visų pirma grindžiamas ***poveikio savai darbo jėgai*** stiprumu.
43 straipsnio 39 TR **(Incidentai žmogaus teisių srityje ir diskriminacijos atvejai)**	Jei įmonė mano, kad ***incidentų žmogaus teisių srityje*** ir ***diskriminacijos atvejų*** pokyčiai yra svarbūs siekiant suprasti ***kanalų, kuriais galima išreikšti susirūpinimą ar poreikius***, įskaitant ***skundų teikimo mechanizmus***, veiksmingumą ir prieinamumą, ji gali pateikti kryžminę nuorodą į 43 straipsnio b punktą ir 14 straipsnį. Pagal 2 ETAS BAR-R įmonė turi atskleisti metodiką, kurią ji taikė rinkdama duomenis apie 43 straipsnio a ir b punktuose nurodytus incidentus.
43 straipsnio a ir b punktų 40 TR **(Ištaisymo priemonės arba veiksmai, susiję su atskleistais incidentais)**	Informacija apie tai, kaip įmonė reagavo arba reaguoja į 43 straipsnio a ir b punktuose nurodytus incidentus, gali būti pateikiama darant kryžminę nuorodą į informaciją, atskleistą pagal S1-3 ETAS.
43 straipsnio c punkto 41 TR **(Sąsaja su finansinių ataskaitų duomenimis)**	Šis skaičius gaunamas iš finansinėse ataskaitose pripažintos pinigų sumos ir turi būti atskleidžiamas pagal 1 ETAS 115 ir 116 straipsnius. Baudos, nuobaudos ir žalos atlyginimas – tai baudos, nuobaudos ir žalos atlyginimas, kuriuos įmonė įpareigojama sumokėti teismine ir neteismine tvarka.

S2 ETAS „VERTĖS GRANDINĖS DARBUOTOJAI“

TURINYS

Tikslas

Sąveika su kitais teminiais ETAS

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

S2-1 atskleidimo reikalavimas „Su vertės grandinės darbuotojais susijusi politika“

S2-2 atskleidimo reikalavimas „Vertės grandinės darbuotojų įtraukimas, kanalų, kuriais vertės grandinės darbuotojai gali išreikšti susirūpinimą ar poreikius, buvimas ir poveikio ištaisymo metodai“

S2-3 atskleidimo reikalavimas „Su vertės grandinės darbuotojais susiję veiksmai ir ištekliai“

Rodikliai ir uždaviniai

S2-4 atskleidimo reikalavimas „Su vertės grandinės darbuotojais susiję uždaviniai“

Tikslas

1. Šio standarto tikslas – nustatyti su vertės grandinės darbuotojais susijusius atskleidimo reikalavimus (AR), visų pirma susijusius su šio standarto 6 straipsnyje nurodytomis ***potemėmis***. Jei atlikus reikšmingumo vertinimą reikia pateikti informaciją ne apie visas šiame standarte nustatytas potemes, taikomas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 30 straipsnis.

2. ***Tvarumo ataskaitoje*** turi būti pateikiama informacija, susijusi su S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“, jei ši ***tema*** susijusi su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***. Tokia informacija turi apimti visas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 5 straipsnyje išvardytas atskaitomybės sritis.

3. Šio standarto AR papildo 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad įmonė atskleistų informaciją apie ***temas***, susijusias su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, visų pirma:

   a) 2 ETAS SBM-3 „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių sąveika su strategija bei verslo modeliu ir finansinis poveikis“ ir

   b) 2 ETAS IRO 2 „Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei atskleidimo reikalavimai, įtraukti į tvarumo ataskaitą“.

4. Šiame standarte kiekvienas AR nustatomas pagal atskleidimo tikslą, išskyrus ***politiką***, ***veiksmus*** ir ***uždavinius***, kurių atitinkamų AR būtinas pagrindas numatytas 2 ETAS BAR-P, BAR-V ir BAR-U nuostatose.

5. Šiame standarte atsižvelgiama į tarptautinius ir Europos žmogaus teisių dokumentus ir konvencijas, įskaitant Tarptautinę žmogaus teisių chartiją, JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus ir EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms, Tarptautinės darbo organizacijos deklaraciją dėl pagrindinių principų ir teisių darbe ir pagrindines TDO konvencijas, JT asmenų su negalia teisių konvenciją, Europos žmogaus teisių konvenciją ir persvarstytą Europos socialinę chartiją ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją.

6. Šiame standarte nustatomi AR, susiję su šiomis ***potemėmis***:

   a) darbo sąlygomis (įskaitant ***deramą darbo užmokestį, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą***, darbo laiką, saugų užimtumą, ***socialinę apsaugą***);

   b) ***socialiniu dialogu***, asociacijų laisve, darbo tarybomis, darbuotojų dalyvavimo teisėmis ir ***kolektyvinėmis derybomis***;

   c) sveikata ir sauga;

   d) ***mokymu*** ir įgūdžių ugdymu;

   e) įvairove ir ***vienodu požiūriu*** (įskaitant lyčių lygybę, vienodą ***užmokestį*** už vienodos vertės darbą, ***asmenų su negalia*** užimtumą ir įtrauktį, nediskriminavimą, kovą su priekabiavimu) ir

   f) kitomis su darbu susijusiomis žmogaus teisėmis (įskaitant dėl ***vaikų darbo, priverčiamojo darbo***, privatumo, tinkamo būsto, vandens ir sanitarijos).

7. Šis standartas taikomas visiems įmonės ***vertės grandinės*** pradinės ir galutinės grandžių darbuotojams, kuriems įmonė daro arba gali daryti reikšmingą poveikį. Tokį ***poveikį*** galima sieti su pačios įmonės operacijomis arba jos vertės grandinės pradine ir galutine grandimis. Jis apima poveikį, susijusį su įmonės ***produktais*** ir paslaugomis, taip pat per jos ***verslo santykius*** daromą poveikį. Šis standartas taikomas darbuotojams, nepriskiriamiems prie ***savos darbo jėgos***, kaip nustatyta S1 ETAS „Sava darbo jėga“, (su įmone darbo santykiais susijusių asmenų (***samdomųjų darbuotojų***), ir asmenims, kurie ETAS atskaitomybės tikslais vadinami ***nesamdomaisiais darbuotojais,*** priskiriamais prie įmonės savos darbo jėgos).

8. Darbuotojų, kurie galėtų patekti į šio standarto taikymo sritį, pavyzdžiai yra:

   a) užsakomąsias paslaugas teikiantys darbuotojai, dirbantys įmonės darbo vietoje (pavyzdžiui, trečiosios šalies aprūpinimo maistu ir gėrimais arba apsaugos darbuotojai);

   b) ***tiekėjo***, su kuriuo įmonė yra sudariusi sutartį, darbuotojai, dirbantys tiekėjo patalpose pagal tiekėjo darbo metodus, arba galutinės grandies subjekto, kuris perka prekes ar paslaugas iš įmonės, darbuotojai;

   c) įrangos tiekėjo darbuotojai, kurie įmonės kontroliuojamoje darbo vietoje atlieka tiekėjo įrangos reguliarią techninę priežiūrą, kaip nustatyta įrangos tiekėjo ir įmonės sutartyje, ir

   d) darbuotojai, esantys giliau ***tiekimo grandinėje***, išgaunantys biržos prekes, kurios vėliau perdirbamos į įmonės ***produktų*** komponentus.

Sąveika su kitais teminiais ETAS

9. Socialinės ir aplinkos ***temos*** yra tarpusavyje susijusios. S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“ ir kitų teminių standartų sąveikos aspektai yra šie:

   a) visų socialinių standartų, t. y. S1 ETAS „Sava darbo jėga“, S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“, S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“ ir S4 ETAS „Vartotojai ir galutiniai naudotojai“, turinys ir struktūra yra suderinti ir šie standartai yra tarpusavyje susiję. S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“ apima tas pačias potemes kaip ir S1 ETAS „Sava darbo jėga“, susijusias su tais ***vertės grandinės*** pradinės ir galutinės grandžių darbuotojais, kurie nepriskiriami prie įmonės ***savos darbo jėgos***. Socialiniuose standartuose atskleidžiama reikšminga informacija, reikalinga teikiant ataskaitas apie ***poveikį*** žmonėms, ***rizikas*** ir ***galimybes***, susijusias su kiekviena ***suinteresuotųjų subjektų*** grupe, įskaitant informaciją, susijusią su tvarumo išsamiu patikrinimu;

   b) šis standartas susijęs su E1 ETAS „Klimato kaita“ tiek, kiek perėjimas prie mažo anglies dioksido pėdsako technologijų ir klimato kaitos poveikiui atsparios ekonomikos yra S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“ poveikio, rizikų ir galimybių šaltinis, ir

   c) šis standartas susijęs su E2 ETAS „Tarša“ tiek, kiek ***tarša*** gali daryti reikšmingą neigiamą ***poveikį*** sveikatai ir saugai darbo vietoje.

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

S2-1 atskleidimo reikalavimas „Su vertės grandinės darbuotojais susijusi politika“

10. Įmonė turi aprašyti savo reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių***, susijusių su ***vertės grandinės darbuotojais***, valdymo ***politiką*** pagal 2 ETAS BAR-P. Ji turi nurodyti, ar ši politika taikoma konkrečioms vertės grandinės darbuotojų grupėms (pavyzdžiui, tam tikroms amžiaus grupėms arba konkrečios gamyklos ar šalies darbuotojams), ar visiems vertės grandinės darbuotojams.

11. Įmonė turi nurodyti, ar jos ***politika***, susijusia su ***vertės grandinės darbuotojais***, sprendžiami prekybos žmonėmis ([76]), ***priverčiamojo darbo*** ar privalomojo darbo ir ***vaikų darbo*** klausimai).

12. Įmonė taip pat turi nurodyti, ar ji turi ***tiekėjų*** elgesio kodeksą ([77]).

([76]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 11 rodikliu („Neįgyvendinami prekybos žmonėmis prevencijos procesai ir priemonės“).

([77]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 4 rodikliu („Nėra tiekėjo elgesio kodekso“).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

10 straipsnio 1 TR **(Su vertės grandinės darbuotojais susijusi politika)**	Tarp atskleistinų ***politikos*** aspektų pavyzdžių – priemonės, kuriomis įmonė praneša apie savo politiką tiems asmenims, asmenų grupėms ar subjektams, kuriems ji yra svarbi dėl to, kad jie turi ją įgyvendinti (tai, pavyzdžiui, įmonės ***samdomieji darbuotojai***, rangovai ir ***tiekėjai***), arba dėl to, kad jie yra tiesiogiai suinteresuoti, kad ji būtų įgyvendinta (pavyzdžiui, ***vertės grandinės darbuotojai***, investuotojai).

S2-2 atskleidimo reikalavimas „Vertės grandinės darbuotojų įtraukimas, kanalų, kuriais vertės grandinės darbuotojai gali išreikšti susirūpinimą ar poreikius, buvimas ir poveikio ištaisymo metodai“

13. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti bendrą įmonės požiūrį į ***vertės grandinės darbuotojų*** įtraukimą, įskaitant galimybę naudotis ***kanalais, kuriais galima išreikšti susirūpinimą ar poreikius***, pavyzdžiui, ***skundų teikimo mechanizmais***, ir jos požiūrį į poveikio ***ištaisymą***.

14. Įmonė turi atskleisti, kaip ji tiesiogiai įtraukia ***vertės grandinės darbuotojus***, jų ***teisėtus atstovus*** arba ***patikimus įgaliotinius*** ir kaip jos vertės grandinės darbuotojų perspektyvomis grindžiami jos sprendimai ar veikla, kuriais siekiama valdyti ***faktinį*** ir ***galimą poveikį*** vertės grandinės darbuotojams ataskaitiniais metais. Ši informacija, be kita ko, turi apimti:

    a) kaip įmonė įgyja įžvalgų apie vertės grandinės darbuotojų, kurie gali būti ypač pažeidžiami dėl poveikio ir (arba) kurie yra marginalizuoti (pvz., moterų, darbuotojų migrantų, darbuotojų su negalia), perspektyvas, jei įmonė imasi veiksmų toms perspektyvoms suprasti, ir

    b) bet kokius ***pasaulinius pagrindų susitarimus*** ar kitus su pagarba žmogaus teisėms susijusius rezultatus, kuriuos įmonė pasiekė su vertės grandinės darbuotojų atstovais.

15. Įmonė turi aprašyti kanalus, kuriais gali naudotis ***vertės grandinės darbuotojai***, kad tiesiogiai atkreiptų įmonės dėmesį į jiems susirūpinimą keliančius klausimus ar poreikius ir kad į juos būtų atsižvelgta. Visų pirma ji turi nurodyti, ar yra įdiegtas ***skundų teikimo mechanizmas*** ([78]). Ji taip pat turi paaiškinti, kaip ji vertina šių kanalų veiksmingumą.

16. Įmonė turi aprašyti savo bendrą požiūrį ir ***procesus, susijusius su poveikio ištaisymu arba bendradarbiavimu jį ištaisant***, kai ji sukėlė reikšmingą neigiamą ***poveikį vertės grandinės darbuotojams*** arba prie jo prisidėjo.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

14 straipsnio 2 TR **(Įtraukimas)**	***Vertės grandinės darbuotojų*** įtraukimas gali būti įvairių formų, pavyzdžiui, informacinės sesijos, konsultacijos ar dalyvavimas, ir gali vykti skirtingais intervalais.
15 straipsnio 3 TR **(Skundų teikimo mechanizmas)**	Vertinant kanalų veiksmingumą gali būti naudojami neteisminių ***skundų teikimo mechanizmų*** veiksmingumo kriterijai, nustatyti JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniuose principuose, visų pirma 31 principe. Jeigu įmonė taiko asmenų, kurie naudojasi šiais kanalais, apsaugos nuo atsakomųjų veiksmų ***politiką*** ir ji atskleidžiama pagal G1-1 ETAS, įmonė gali daryti nuorodą į tą atskleistą informaciją.

([78]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 11 rodikliu („Nėra procesų ir atitikties mechanizmų, skirtų stebėti, kaip laikomasi JT pagrindinių principų ir EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms“).

S2-3 atskleidimo reikalavimas „Su vertės grandinės darbuotojais susiję veiksmai ir ištekliai“

17. Įmonė turi aprašyti pagrindinius ***veiksmus*** ir išteklius, naudojamus jos reikšmingam teigiamam ir neigiamam ***poveikiui***, ***rizikoms*** ir ***galimybėms***, susijusiems su ***vertės grandinės darbuotojais***, valdyti pagal 2 ETAS BAR-V.

18. Kiek tai susiję su reikšmingu neigiamu ***poveikiu vertės grandinės darbuotojams***, įmonė turi aprašyti:

a) pagrindinius ***veiksmus***, kurių ji ėmėsi, planuoja imtis arba imasi, kad užkirstų kelią reikšmingam neigiamam poveikiui vertės grandinės darbuotojams, jį sušvelnintų, pašalintų, kuo labiau sumažintų ir ištaisytų, įskaitant jos požiūrį tais atvejais, kai kyla įtampa tarp tokių veiksmų ir kitokio verslui daromo spaudimo (pavyzdžiui, perkant ar parduodant), ir

b) kaip ji stebi ir vertina šių veiksmų veiksmingumą užtikrinant, kad rezultatai vertės grandinės darbuotojams būtų pasiekti). Šios informacijos galima neatskleisti, jeigu įmonė atskleidžia, kaip ji stebi savo veiksmų veiksmingumą pagal 2 ETAS BAR-U arba BAR-R. Tokiu atveju pakanka pateikti nuorodą į tą atskleistą informaciją.

19. Kalbant apie ***potemes***, kurios pagal šį standartą vertinamos kaip reikšmingos, įmonė, laikydamasi atitinkamų privatumo taisyklių, turi atskleisti ***incidentus žmogaus teisių srityje***, susijusius su ***vertės grandinės darbuotojais***, nustatytus ataskaitiniu laikotarpiu ([79]).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

18 straipsnio 4 TR **(Pagrindiniai veiksmai)**	***Veiksmai***, kurių imasi įmonė, skiriasi priklausomai nuo jos sąsajos su ***poveikiu*** ir nuo to, kaip ji nustatė, kad veiksmai yra tinkami reikšmingo poveikio klausimui spręsti). Šis AR taip pat taikomas pagrindiniams veiksmams, kuriais siekiama ***ištaisyti***, bendradarbiauti ištaisant arba sudaryti sąlygas ištaisyti realų neigiamą poveikį. Pagrindiniai veiksmai, kuriais siekiama užkirsti kelią poveikiui, jį sušvelninti, pašalinti, kuo labiau sumažinti arba ištaisyti, apima įvairių rūšių ***sverto*** naudojimą arba kolektyvinius veiksmus, kurių imamasi vykdant įvairių suinteresuotųjų subjektų arba pramonės iniciatyvas.
18 straipsnio 5 TR **(Su klimato kaita susijusi pertvarka)**	Įmonė savo ***veiksmus*** turi pateikti taip, kad būtų galima suprasti įvairių ***temų*** sąsajas pagal 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 3.3 ir 9.1 skyrius. Tai taikoma priemonėms, kurių imamasi siekiant sušvelninti neigiamą ***poveikį vertės grandinės darbuotojams***, kuris atsiranda dėl perėjimo prie mažo anglies dioksido pėdsako technologijų ir klimato kaitos poveikiui atsparios ekonomikos. Pavyzdžiui, inovacijos ir restruktūrizavimas gali lemti kasyklų uždarymą arba didesnę mineralų, reikalingų perėjimui prie tvarios ekonomikos, kasybą. Kita vertus, teigiamą poveikį gali daryti tokios iniciatyvos kaip pirkimo praktikos atnaujinimas arba ***tiekimo grandinės*** darbuotojų ***mokymas***. Kiti pavyzdžiai – dabartiniai ir (arba) numatomi išorės pokyčiai, turintys įtakos ***priklausomybei***, kuri yra teisingos ***pertvarkos rizikos*** šaltinis.
19 straipsnio 6 TR **(Incidentai žmogaus teisių srityje)**	***Incidentai žmogaus teisių srityje***, apie kuriuos turi būti atskleidžiama informacija, yra incidentai, susiję su tarptautiniu mastu pripažintų žmogaus teisių, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2022/2464 (ĮJTTD) 29b straipsnio 2 dalies b punkto iii papunktyje, nepaisymu. Šie incidentai suprantami kaip šie įmonės užregistruoti pagrįsti atvejai: a) teisminiai ir neteisminiai procesai (pvz., bylos nacionaliniuose teismuose ir tribunoluose, tarpininkavimas, skundai, pateikti EBPO daugiašalių įmonių nacionaliniams kontaktiniams punktams), ir b) kiti incidentai, įskaitant tuos, kuriuos ji nustatė taikydama savo vidaus procesus.

([79]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu ir papildomu rodikliais, susijusiais su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 10 rodikliu ir I priedo 3 lentelės 14 rodikliu („JT pasaulinio susitarimo principų ir EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms pažeidimai“ ir „Nustatytų didelių problemų ir incidentų žmogaus teisių srityje atvejų skaičius“), ir lyginamojo indekso administratorių informacijos poreikius jiems atskleidžiant ASV veiksnius pagal Reglamentą (ES) 2020/1816, kaip nustatyta II priedo 1 ir 2 skirsnių rodikliu „Lyginamojo indekso sudedamųjų dalių, susijusių su socialiniais pažeidimais, skaičius (absoliutusis skaičius ir santykinė dalis, gauta padalijus iš visų lyginamojo indekso sudedamųjų dalių), kaip nurodyta tarptautinėse sutartyse ir konvencijose, Jungtinių Tautų principuose arba, kai taikytina, nacionalinės teisės aktuose“.

	Atskleidžiant šią informaciją nurodomi tik pagrįsti ir patikrinti atvejai). Atvejis yra pagrįstas, kai jį patvirtina objektyvi, faktinė ir patikrinama informacija. Atvejis yra patikrintas, kai teismas, EBPO arba administracinė institucija oficialiai padarė išvadą, kad atvejis įvyko. Ne visi vykstantys teisminiai ar neteisminiai procesai ir ne visi kiti įmonės užregistruoti atvejai būtinai yra pagrįsti atvejai).
19 straipsnio 7 TR **(Incidentai žmogaus teisių srityje)**	Informacijai apie 19 straipsnyje nurodytus incidentus taikant informacijos reikšmingumo filtrą (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 23 straipsnis), įmonės vertinimas visų pirma grindžiamas ***poveikio vertės grandinės darbuotojams*** stiprumu.
19 straipsnio 8 TR **(Incidentai žmogaus teisių srityje)**	Įmonė neturėtų atskleisti visų ***incidento žmogaus teisių srityje*** sąrašo ir gali agreguoti pateikiamą informaciją, pavyzdžiui, pagal atitinkamų rūšių incidentus ir (arba) paveikiamus ***vertės grandinės darbuotojus***.
19 straipsnio 9 TR **(Kryžminės nuorodos)**	Jei įmonė mano, kad ***incidentų žmogaus teisių srityje*** pokyčiai yra svarbūs siekiant suprasti ***kanalų, kuriais galima išreikšti susirūpinimą ar poreikius***, įskaitant ***skundų teikimo mechanizmus***, veiksmingumą ir prieinamumą, ji gali pateikti kryžminę nuorodą į 19 ir 15 straipsnius. Informacija apie tai, kaip įmonė reagavo arba reaguoja incidentus žmogaus teisių srityje, gali būti pateikiama darant kryžminę nuorodą į informaciją, atskleistą pagal 18 straipsnį.

Rodikliai ir uždaviniai

S2-4 atskleidimo reikalavimas „Su vertės grandinės darbuotojais susiję uždaviniai“

20. Įmonė turi atskleisti kokybinius arba kiekybinius ***uždavinius***, susijusius su ***vertės grandinės darbuotojais***, pagal 2 ETAS BAR-U.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

20 straipsnio 10 TR **(Veiklos rezultatų stebėjimas)**	***Vertės grandinės darbuotojų***, jų ***teisėtų atstovų*** arba ***patikimų įgaliotinių*** įtraukimas gali padėti įmonei stebėti ir vertinti savo ***veiksmų***, atskleistų pagal 18 straipsnio b punktą, veiksmingumą, įskaitant ***rodiklių*** rengimą, uždavinių nustatymą arba veiklos rezultatų stebėjimą pagal tuos rodiklius ir ***uždavinius***. Visų pirma, kiek tai susiję su veiklos rezultatų stebėjimu, toks įtraukimas gali padėti suprasti įmonės vykdomo reikšmingo neigiamo ***poveikio*** valdymo veiksmingumą ir nustatyti įgytą patirtį ar patobulinimus.

S3 ETAS „PAVEIKIAMOS BENDRUOMENĖS“

TURINYS

Tikslas

Sąveika su kitais teminiais ETAS

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

S3-1 atskleidimo reikalavimas „Su paveikiamomis bendruomenėmis susijusi politika“

S3-2 atskleidimo reikalavimas „Paveikiamų bendruomenių įtraukimas, kanalų, kuriais paveikiamos bendruomenės gali išreikšti susirūpinimą ar poreikius, buvimas ir poveikio ištaisymo metodai“

S3-3 atskleidimo reikalavimas „Su paveikiamomis bendruomenėmis susiję veiksmai ir ištekliai“

Rodikliai ir uždaviniai

S3-4 atskleidimo reikalavimas „Su paveikiamomis bendruomenėmis susiję uždaviniai“

Tikslas

1. Šio standarto tikslas – nustatyti su paveikiamomis bendruomenėmis susijusius atskleidimo reikalavimus (AR), visų pirma susijusius su šio standarto 6 straipsnyje nurodytomis ***potemėmis***. Jei atlikus reikšmingumo vertinimą reikia pateikti informaciją ne apie visas šiame standarte nustatytas potemes, taikomas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 30 straipsnis.

2. ***Tvarumo ataskaitoje*** turi būti pateikiama informacija, susijusi su S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“, jei ši ***tema*** susijusi su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***. Tokia informacija turi apimti visas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 5 straipsnyje išvardytas atskaitomybės sritis.

3. Šio standarto AR papildo 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad įmonė atskleistų informaciją apie temas, susijusias su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, visų pirma:

   a) 2 ETAS SBM-3 „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių sąveika su strategija bei verslo modeliu ir finansinis poveikis“ ir

   b) 2 ETAS IRO 2 „Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei atskleidimo reikalavimai, įtraukti į tvarumo ataskaitą“.

4. Šiame standarte kiekvienas AR nustatomas pagal atskleidimo tikslą, išskyrus ***politiką***, ***veiksmus*** ir ***uždavinius***, kurių atitinkamų AR būtinas pagrindas numatytas 2 ETAS BAR-P, BAR-V ir BAR-U nuostatose.

5. Šiame standarte atsižvelgiama į tarptautinius ir Europos žmogaus teisių dokumentus ir konvencijas, įskaitant Tarptautinę žmogaus teisių chartiją, JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus ir EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms, ir JT deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių.

6. Šiame standarte nustatomi AR, susiję su šiomis potemėmis:

   a) bendruomenių ekonominėmis, socialinėmis ir kultūrinėmis teisėmis (įskaitant su žeme susijusį ***poveikį***, su saugumu susijusį poveikį, tinkamą būstą ir maistą, vandenį ir sanitariją);

   b) bendruomenių pilietinėmis ir politinėmis teisėmis (įskaitant saviraiškos laisvę, susirinkimų laisvę, poveikį žmogaus teisių gynėjams) ir

   c) ***čiabuvių*** teisėmis (įskaitant ***laisvą, išankstinį ir informacija grindžiamą sutikimą***, laisvą apsisprendimą, kultūrines teises).

Sąveika su kitais teminiais ETAS

7. Socialinės ir aplinkos ***temos*** yra tarpusavyje susijusios. S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“ ir kitų teminių standartų sąveikos aspektai yra šie:

   a) visų socialinių standartų, t. y. S1 ETAS „Sava darbo jėga“, S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“, S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“ ir S4 ETAS „Vartotojai ir galutiniai naudotojai“, turinys ir struktūra yra suderinti ir šie standartai yra tarpusavyje susiję. Socialiniuose standartuose atskleidžiama reikšminga informacija, reikalinga teikiant ataskaitas apie ***poveikį*** žmonėms, ***rizikas*** ir ***galimybes***, susijusias su kiekviena ***suinteresuotųjų subjektų*** grupe, įskaitant informaciją, susijusią su tvarumo išsamiu patikrinimu, ir

   b) šis standartas yra susijęs su aplinkos standartais (E1–E5 ETAS), nes poveikį ***paveikiamoms bendruomenėms*** gali sukelti poveikis aplinkai, rizikos ir galimybės, kuriuos įmonė atskleidžia pagal tuos standartus. Pavyzdžiui, įmonės klimato ar biologinės įvairovės ***pertvarkos planas*** gali daryti poveikį ***čiabuvių*** žemėms, teritorijoms ir gamtos ištekliams.

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

S3-1 atskleidimo reikalavimas „Su paveikiamomis bendruomenėmis susijusi politika“

8. Įmonė turi aprašyti savo reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių***, susijusių su ***paveikiamomis bendruomenėmis***, valdymo ***politiką*** pagal 2 ETAS BAR-P. Ji turi nurodyti, ar ši politika taikoma konkrečioms paveikiamoms bendruomenėms (pavyzdžiui, ***čiabuvių*** bendruomenei arba aplink ***veiklos vietą*** gyvenančiai bendruomenei), ar visoms paveikiamoms bendruomenėms.

9. Įmonė turi atskleisti visas konkrečias ***politikos*** nuostatas, kuriomis siekiama išvengti ***poveikio čiabuviams*** ir jį mažinti).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

8 straipsnio 1 TR **(Su paveikiamomis bendruomenėmis susijusi politika)**	Tarp atskleistinų ***politikos*** aspektų pavyzdžių – priemonės, kuriomis įmonė praneša apie savo politiką tiems asmenims, asmenų grupėms ar subjektams, kuriems ji yra svarbi dėl to, kad jie turi ją įgyvendinti (tai, pavyzdžiui, įmonės ***samdomieji darbuotojai***, rangovai ir ***tiekėjai***), arba dėl to, kad jie yra tiesiogiai suinteresuoti, kad ji būtų įgyvendinta.

S3-2 atskleidimo reikalavimas „Paveikiamų bendruomenių įtraukimas, kanalų, kuriais paveikiamos bendruomenės gali išreikšti susirūpinimą ar poreikius, buvimas ir poveikio ištaisymo metodai“

10. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti bendrą įmonės požiūrį į ***paveikiamų bendruomenių*** įtraukimą, įskaitant galimybę naudotis ***kanalais, kuriais galima išreikšti susirūpinimą ar poreikius***, pavyzdžiui, ***skundų teikimo mechanizmais***, ir jos požiūrį į poveikio ***ištaisymą***.

11. Įmonė turi atskleisti, ar ir kaip ji tiesiogiai įtraukia ***paveikiamas bendruomenes***, jų ***teisėtus atstovus*** arba ***patikimus įgaliotinius*** ir kaip paveikiamų bendruomenių perspektyvomis grindžiami jos sprendimai ar veikla, kuriais siekiama valdyti ***faktinį*** ir ***galimą poveikį*** paveikiamoms bendruomenėms ataskaitiniais metais. Ši informacija, be kita ko, turi apimti informaciją apie tai, kaip įmonė įgyja įžvalgų apie paveikiamų bendruomenių, kurios gali būti ypač pažeidžiamos dėl poveikio ir (arba) kurios yra marginalizuotos (pvz., moterų, mergaičių, migrantų, ***asmenų su negalia***), perspektyvas, jei įmonė imasi veiksmų toms perspektyvoms suprasti).

12. Jei ***paveikiamos bendruomenės*** yra ***čiabuviai***, įmonė turi atskleisti, kaip laikydamasi savo ***suinteresuotųjų subjektų įtraukimo*** požiūrio ji atsižvelgia į jų konkrečias teises ir užtikrina, kad jų būtų paisoma, įskaitant jų teisę į ***laisvą, išankstinį ir informacija grindžiamą sutikimą***, kiek tai susiję su: jų kultūros, intelektinėmis, religinėmis ir dvasinėmis vertybėmis; veiksmais, kurie daro poveikį jų žemėms ir teritorijoms, ir joms poveikį darančiomis teisinėmis ar administracinėmis priemonėmis. Kai įtraukiami čiabuviai, įmonė taip pat turi atskleisti, ar ir kaip su čiabuviais buvo konsultuojamasi dėl jų įtraukimo būdo ir parametrų (pavyzdžiui, planuojant įtraukimo darbotvarkę, pobūdį ir tvarkaraštį).

13. Įmonė turi aprašyti kanalus, kuriais gali naudotis ***paveikiamos bendruomenės***, kad tiesiogiai atkreiptų įmonės dėmesį į joms susirūpinimą keliančius klausimus ar poreikius ir kad į juos būtų atsižvelgta. Visų pirma ji turi nurodyti, ar yra įdiegtas ***skundų teikimo mechanizmas*** ([80]). Ji taip pat turi paaiškinti, kaip ji vertina šių kanalų veiksmingumą.

14. Įmonė turi aprašyti savo bendrą požiūrį ir ***procesus, susijusius su poveikio ištaisymu arba bendradarbiavimu jį ištaisant***, kai ji sukėlė reikšmingą neigiamą ***poveikį paveikiamoms bendruomenėms*** arba prie jo prisidėjo.

([80]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 11 rodiklių („Nėra procesų ir atitikties mechanizmų, skirtų stebėti, kaip laikomasi JT pagrindinių principų ir EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms“).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

11 straipsnio 2 TR (Įtraukimas)	***Paveikiamų bendruomenių*** įtraukimas gali būti įvairių formų, pavyzdžiui, informacinės sesijos, konsultacijos ar dalyvavimas, ir gali vykti skirtingais intervalais.
12 straipsnio 3 TR (Čiabuvių įtraukimas)	12 straipsnyje nurodytos atskleidžiamos informacijos apie įtraukimą pavyzdžiai apima procesą, kuriuo siekiama gauti ***čiabuvių*** sutikimą ir užtikrinti sąžiningas derybas, kai įmonė daro poveikį žemei, teritorijoms ar ištekliams dėl perkėlimo ar užėmimo.
13 straipsnio 4 TR (Skundų teikimo mechanizmas)	Vertinant ***kanalų*** veiksmingumą gali būti naudojami neteisminių ***skundų teikimo mechanizmų*** veiksmingumo kriterijai, nustatyti JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniuose principuose, visų pirma 31 principe. Jeigu įmonė taiko asmenų, kurie naudojasi šiais kanalais, apsaugos nuo atsakomųjų veiksmų ***politiką*** ir ji atskleidžiama pagal G1-1 ETAS, įmonė gali daryti nuorodą į tą atskleistą informaciją.

S3-3 atskleidimo reikalavimas „Su paveikiamomis bendruomenėmis susiję veiksmai ir ištekliai“

15. Įmonė turi aprašyti pagrindinius ***veiksmus*** ir išteklius, naudojamus jos reikšmingam teigiamam ir neigiamam ***poveikiui***, ***rizikoms*** ir ***galimybėms***, susijusiems su ***paveikiamomis bendruomenėmis***, valdyti pagal 2 ETAS BAR-V.

16. Kiek tai susiję su reikšmingu neigiamu ***poveikiu paveikiamoms bendruomenėms***, įmonė turi aprašyti:

    a) pagrindinius ***veiksmus***, kurių ji ėmėsi, planuoja imtis arba imasi, kad užkirstų kelią reikšmingam neigiamam poveikiui paveikiamoms bendruomenėms, jį sušvelnintų, pašalintų, kuo labiau sumažintų ir ištaisytų, įskaitant jos požiūrį tais atvejais, kai kyla įtampa tarp tokių veiksmų ir kitokio verslui daromo spaudimo (pavyzdžiui, praktikos, susijusios su planavimu ir žemės įsigijimu arba su žaliavų naudojimu ir finansavimu), ir

    b) kaip ji stebi ir vertina šių veiksmų veiksmingumą užtikrinant, kad rezultatai paveikiamoms bendruomenėms būtų pasiekti). Šios informacijos galima neatskleisti, jeigu įmonė atskleidžia, kaip ji stebi savo veiksmų veiksmingumą pagal 2 ETAS BAR-U arba BAR-R. Tokiu atveju pakanka pateikti nuorodą į tą atskleistą informaciją.

17. Kalbant apie ***potemes***, kurios pagal šį standartą vertinamos kaip reikšmingos, įmonė, laikydamasi atitinkamų privatumo taisyklių, turi atskleisti ***incidentus žmogaus teisių srityje***, susijusius su ***paveikiamomis bendruomenėmis***, nustatytus ataskaitiniu laikotarpiu ([81]).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

16 straipsnio 5 TR (Pagrindiniai veiksmai)	***Veiksmai***, kurių imasi įmonė, skiriasi priklausomai nuo jos sąsajos su ***poveikiu*** ir nuo to, kaip ji nustatė, kad veiksmai yra tinkami reikšmingo poveikio klausimui spręsti). Šis atskleidimo reikalavimas taip pat taikomas pagrindiniams veiksmams, kuriais siekiama ***ištaisyti***, bendradarbiauti ištaisant arba sudaryti sąlygas ištaisyti realų neigiamą poveikį. Pagrindiniai veiksmai, kuriais siekiama užkirsti kelią poveikiui, jį sušvelninti, pašalinti, kuo labiau sumažinti arba ištaisyti, apima įvairių rūšių ***sverto*** naudojimą ir (arba) kolektyvinius veiksmus, kurių imamasi vykdant įvairių suinteresuotųjų subjektų ir (arba) pramonės iniciatyvas.

([81]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu ir papildomu rodikliais, susijusiais su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 10 rodikliu ir I priedo 3 lentelės 14 rodikliu („JT pasaulinio susitarimo principų ir EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms pažeidimai“ ir „Nustatytų didelių problemų ir incidentų žmogaus teisių srityje atvejų skaičius“), ir lyginamojo indekso administratorių informacijos poreikius jiems atskleidžiant ASV veiksnius pagal Reglamentą (ES) 2020/1816, kaip nustatyta II priedo 1 ir 2 skirsnių dėl socialinių kriterijų rodikliu „Lyginamojo indekso sudedamųjų dalių, susijusių su socialiniais pažeidimais, skaičius (absoliutusis skaičius ir santykinė dalis, gauta padalijus iš visų lyginamojo indekso sudedamųjų dalių), kaip nurodyta tarptautinėse sutartyse ir konvencijose, Jungtinių Tautų principuose arba, kai taikytina, nacionalinės teisės aktuose“.

16 straipsnio 6 TR **(Su klimato kaita susijusi pertvarka)**	Įmonė savo ***veiksmus*** turi pateikti taip, kad ***vartotojai*** galėtų suprasti įvairių ***temų*** sąsajas pagal 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 3.3 ir 9.1 skyrius. Tai taikoma priemonėms, kurių imamasi siekiant sušvelninti neigiamą ***poveikį paveikiamoms bendruomenėms***, kuris atsiranda dėl perėjimo prie mažo anglies dioksido pėdsako technologijų ir klimato kaitos poveikiui atsparios ekonomikos. Pavyzdžiui, inovacijos ir restruktūrizavimas gali lemti kasyklų uždarymą arba didesnę mineralų, reikalingų perėjimui prie tvarios ekonomikos, kasybą.
17 straipsnio 7 TR **(Incidentai žmogaus teisių srityje)**	***Incidentai žmogaus teisių*** srityje, apie kuriuos turi būti atskleidžiama informacija, yra incidentai, susiję su tarptautiniu mastu pripažintų žmogaus teisių, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2022/2464 (ĮITTD) 29b straipsnio 2 dalies b punkto iii papunktyje, nepaisymu. Šie incidentai suprantami kaip šie įmonės užregistruoti pagrįsti atvejai: a) teisminiai ir neteisminiai procesai (pvz., bylos nacionaliniuose teismuose ir tribunoluose, tarpininkavimas, skundai, pateikti EBPO daugiašalių įmonių nacionaliniams kontaktiniams punktams), ir b) kitų incidentų, įskaitant tuos, kuriuos ji nustatė taikydama savo vidaus procesus. Atskleidžiant šią informaciją nurodomi tik pagrįsti ir patikrinti atvejai). Atvejis yra pagrįstas, kai jį patvirtina objektyvi, faktinė ir patikrinama informacija. Atvejis yra patikrintas, kai teismas, EBPO arba administracinė institucija oficialiai padarė išvadą, kad atvejis įvyko. Ne visi vykstantys teisminiai ar neteisminiai procesai ir ne visi kiti įmonės užregistruoti atvejai būtinai yra pagrįsti atvejai).
17 straipsnio 8 TR **(Incidentai žmogaus teisių srityje)**	Nustatydama ***incidentus žmogaus teisių srityje***, susijusius su ***paveikiamomis bendruomenėmis***, įmonė turi atsižvelgti į visus teisinius ginčus, susijusius su ***čiabuvių*** žemės naudojimo teisėmis ir ***laisvu, išankstiniu ir informacija grindžiamu sutikimu***.
17 straipsnio 9 TR **(Incidentai žmogaus teisių srityje)**	Informacijai apie 17 straipsnyje nurodytus incidentus taikant informacijos reikšmingumo filtrą (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 23 straipsnis), įmonės vertinimas visų pirma grindžiamas ***poveikio paveikiamoms bendruomenėms*** stiprumu.
17 straipsnio 10 TR **(Incidentai žmogaus teisių srityje)**	Įmonė neturi atskleisti visų ***incidentų žmogaus teisių srityje*** sąrašo ir gali agreguoti pateikiamą informaciją, pavyzdžiui, pagal atitinkamų rūšių incidentus ir (arba) paveikiamas bendruomenes.
17 straipsnio 11 TR **(Kryžminės nuorodos)**	Jei įmonė mano, kad ***incidentų žmogaus teisių srityje*** pokyčiai yra svarbūs siekiant suprasti ***kanalų, kuriais galima išreikšti susirūpinimą ar poreikius***, įskaitant ***skundų teikimo mechanizmus***, veiksmingumą ir prieinamumą, ji gali pateikti kryžminę nuorodą į 17 ir 13 straipsnius. Informacija apie tai, kaip įmonė reagavo arba reaguoja incidentus žmogaus teisių srityje, gali būti pateikiama darant kryžminę nuorodą į informaciją, atskleistą pagal 16 straipsnį.

Rodikliai ir uždaviniai

S3-4 atskleidimo reikalavimas „Su paveikiamomis bendruomenėmis susiję uždaviniai“

18. Įmonė turi atskleisti kokybinius ir (arba) kiekybinius ***uždavinius***, susijusius su ***paveikiamomis bendruomenėmis***, pagal 2 ETAS BAR-U.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

18 straipsnio 12 TR **(Veiklos rezultatų stebėjimas)**	***Paveikiamų bendruomenių***, jų ***teisėtų atstovų*** arba ***patikimų įgaliotinių*** įtraukimas gali padėti įmonei stebėti ir vertinti savo ***veiksmų***, atskleistų pagal 16 straipsnio b punktą, veiksmingumą, įskaitant ***rodiklių*** rengimą, uždavinių nustatymą ir (arba) veiklos rezultatų stebėjimą pagal tuos rodiklius ir ***uždavinius***. Visų pirma, kiek tai susiję su veiklos rezultatų stebėjimu, toks įtraukimas gali padėti suprasti įmonės vykdomo reikšmingo neigiamo ***poveikio*** valdymo veiksmingumą ir nustatyti įgytą patirtį ar patobulinimus.

S4 ETAS „VARTOTOJAI IR GALUTINIAI NAUDOTOJAI“

TURINYS

Tikslas

Sąveika su kitais teminiais ETAS

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

S4-1 atskleidimo reikalavimas „Su vartotojais ir galutiniais naudotojais susijusi politika“

S4-2 atskleidimo reikalavimas „Vartotojų ir galutinių naudotojų įtraukimas, kanalų, kuriais vartotojai ir galutiniai naudotojai gali išreikšti susirūpinimą ar poreikius, buvimas ir poveikio ištaisymo metodai“

S4-3 atskleidimo reikalavimas „Su vartotojais ir galutiniais naudotojais susiję veiksmai ir ištekliai“

Rodikliai ir uždaviniai

S4-4 atskleidimo reikalavimas „Su vartotojais ir galutiniais naudotojais susiję uždaviniai“

Tikslas

1. Šio standarto tikslas – nustatyti su vartotojais ir galutiniais naudotojais susijusius atskleidimo reikalavimus (AR), visų pirma susijusius su šio standarto 6 straipsnyje nurodytomis ***potemėmis***. Jei atlikus reikšmingumo vertinimą reikia pateikti informaciją ne apie visas šiame standarte nustatytas potemes, taikomas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 30 straipsnis.

2. ***Tvarumo*** ataskaitoje turi būti pateikiama informacija, susijusi su S4 ETAS „Vartotojai ir galutiniai naudotojai“, jei ši ***tema*** susijusi su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis.*** Tokia informacija turi apimti visas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 5 straipsnyje išvardytas atskaitomybės sritis.

3. Šio standarto AR papildo 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad įmonė atskleistų informaciją apie temas, susijusias su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, visų pirma:

   a) 2 ETAS SBM-3 „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių sąveika su strategija bei verslo modeliu ir finansinis poveikis“ ir

   b) 2 ETAS IRO 2 „Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei atskleidimo reikalavimai, įtraukti į tvarumo ataskaitą“.

4. Šiame standarte kiekvienas AR nustatomas pagal atskleidimo tikslą, išskyrus ***politiką***, ***veiksmus*** ir ***uždavinius***, kurių atitinkamų AR būtinas pagrindas numatytas 2 ETAS BAR-P, BAR-V ir BAR-U nuostatose.

5. Šiuo standartu atsižvelgiama į tarptautines ir Europos žmogaus teisių priemones ir konvencijas, įskaitant Tarptautinę žmogaus teisių chartiją, JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus ir EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms.

6. Šiame standarte nustatomi AR, susiję su šiomis ***potemėmis***:

   a) su informacija susijusiu ***poveikiu*** vartotojams ir galutiniams naudotojams (įskaitant privatumą, teisę susipažinti su informacija, saviraiškos laisvę);

   b) vartotojų ir galutinių naudotojų asmenine sauga (įskaitant sveikatą ir saugą, vaikų apsaugą, asmens saugumą) ir

   c) vartotojų ar galutinių naudotojų socialine įtrauktimi (įskaitant prieigą prie ***produktų*** ir paslaugų, atsakingą rinkodaros veiklą, nediskriminavimą).

7. ***Vartotojų*** ir ***galutinių naudotojų*** netinkamas arba neteisėtas įmonės ***produktų*** ir paslaugų naudojimas nepatenka į šio standarto taikymo sritį.

Sąveika su kitais teminiais ETAS

8. Socialinės ir aplinkos ***temos*** yra tarpusavyje susijusios. S4 ETAS „Vartotojai ir galutiniai naudotojai“ ir kitų teminių standartų sąveikos aspektai yra šie:

   a) visų socialinių standartų, t. y. S1 ETAS „Sava darbo jėga“, S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“, S3 ETAS „Paveikiamos bendruomenės“ ir S4 ETAS „Vartotojai ir galutiniai naudotojai“, turinys ir struktūra yra suderinti ir šie standartai yra tarpusavyje susiję. Socialiniuose standartuose atskleidžiama reikšminga informacija, reikalinga teikiant ataskaitas apie ***poveikį*** žmonėms, ***rizikas*** ir ***galimybes***, susijusias su kiekviena ***suinteresuotųjų subjektų*** grupe, įskaitant informaciją, susijusią su įmonių tvarumo išsamiu patikrinimu;

   b) šis standartas susijęs su E1 ETAS „Klimato kaita“ tiek, kiek perėjimas prie mažo anglies dioksido pėdsako technologijų ir klimato kaitos poveikiui atsparios ekonomikos gali lemti reikšmingą poveikį, rizikas ir galimybes, susijusias su ***vartotojais*** ir ***galutiniais naudotojais***, ir

   c) šis standartas susijęs su E5 ETAS „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“ tiek, kiek vartotojai ir galutiniai naudotojai informuojami apie jų perkamų ***produktų*** ar paslaugų ***išteklių naudojimo***, ***atliekų*** tvarkymo ar ***žiedinės ekonomikos*** aspektus.

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

S4-1 atskleidimo reikalavimas „Su vartotojais ir galutiniais naudotojais susijusi politika“

9. Įmonė turi aprašyti savo reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių***, susijusių su ***vartotojais*** ir ***galutiniais naudotojais***, valdymo ***politiką*** pagal 2 ETAS BAR-P. Ji turi nurodyti, ar ši politika taikoma konkrečioms grupėms (pavyzdžiui, tam tikroms amžiaus grupėms), ar visiems vartotojams ir galutiniams naudotojams.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

9 straipsnio 1 TR **(Su vartotojais ir galutiniais naudotojais susijusi politika)**	Tarp atskleistinų ***politikos*** aspektų pavyzdžių – priemonės, kuriomis įmonė praneša apie savo politiką tiems asmenims, asmenų grupėms ar subjektams, kuriems ji yra svarbi dėl to, kad jie turi ją įgyvendinti (tai, pavyzdžiui, įmonės ***samdomieji darbuotojai***, rangovai ir ***tiekėjai***), arba dėl to, kad jie yra tiesiogiai suinteresuoti, kad ji būtų įgyvendinta.

S4-2 atskleidimo reikalavimas „Vartotojų ir galutinių naudotojų įtraukimas, kanalų, kuriais vartotojai ir galutiniai naudotojai gali išreikšti susirūpinimą ar poreikius, buvimas ir poveikio ištaisymo metodai“

10. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti bendrą įmonės požiūrį į ***vartotojų*** ir ***galutinių naudotojų*** įtraukimą, įskaitant galimybę naudotis ***kanalais, kuriais galima išreikšti susirūpinimą ar poreikius***, pavyzdžiui, ***skundų teikimo mechanizmais***, ir jos požiūrį į poveikio ***ištaisymą***.

11. Įmonė turi atskleisti, kaip ji tiesiogiai įtraukia ***vartotojus*** ir ***galutinius naudotojus***, jų ***teisėtus atstovus*** arba ***patikimus įgaliotinius*** ir kaip vartotojų ir galutinių naudotojų perspektyvomis grindžiami jos sprendimai ar veikla, kuriais siekiama valdyti ***faktinį*** ir ***galimą poveikį*** vartotojams ir galutiniams naudotojams ataskaitiniais metais. Ši informacija, be kita ko, turi apimti informaciją apie tai, kaip įmonė įgyja įžvalgų apie vartotojų ir galutinių naudotojų, kurie gali būti ypač pažeidžiami dėl poveikio ir (arba) kurie yra marginalizuoti (pvz., ***asmenų su negalia***, vaikų), perspektyvas, jei įmonė imasi veiksmų toms perspektyvoms suprasti).

12. Įmonė turi aprašyti kanalus, kuriais gali naudotis ***vartotojai*** ir ***galutiniai naudotojai***, kad tiesiogiai atkreiptų įmonės dėmesį į jiems susirūpinimą keliančius klausimus ar poreikius ir kad į juos būtų atsižvelgta. Visų pirma ji turi nurodyti, ar yra įdiegtas ***skundų teikimo mechanizmas*** ([82]). Ji taip pat turi paaiškinti, kaip ji vertina šių kanalų veiksmingumą.

13. Įmonė turi aprašyti savo bendrą požiūrį ir ***procesus, susijusius su poveikio ištaisymu arba bendradarbiavimu jį ištaisant***, kai ji sukėlė reikšmingą neigiamą ***poveikį vartotojams*** ir ***galutiniams naudotojams*** arba prie jo prisidėjo.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

11 straipsnio 2 TR **(Įtraukimas)**	***Vartotojų*** ir ***galutinių naudotojų*** įtraukimas gali būti įvairių formų, pavyzdžiui, informacinės sesijos, konsultacijos ar dalyvavimas, ir gali vykti skirtingais intervalais.

([82]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 11 rodikliu („Nėra procesų ir atitikties mechanizmų, skirtų stebėti, kaip laikomasi JT pagrindinių principų ir EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms“).

12 straipsnio 3 TR **(Skundų teikimo mechanizmas)**	Vertinant kanalų veiksmingumą gali būti naudojami neteisminių ***skundų teikimo mechanizmų*** veiksmingumo kriterijai, nustatyti JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniuose principuose, visų pirma 31 principe. Jeigu įmonė taiko asmenų, kurie naudojasi šiais kanalais, apsaugos nuo atsakomųjų veiksmų ***politiką*** ir ji atskleidžiama pagal G1-1 ETAS, įmonė gali daryti nuorodą į tą atskleistą informaciją.

S4-3 atskleidimo reikalavimas „Su vartotojais ir galutiniais naudotojais susiję veiksmai ir ištekliai“

14. Įmonė turi aprašyti pagrindinius ***veiksmus*** ir išteklius, naudojamus jos reikšmingam teigiamam ir neigiamam ***poveikiui***, ***rizikoms*** ir ***galimybėms***, susijusiems su ***vartotojais*** ir ***galutiniais naudotojais***, valdyti pagal 2 ETAS BAR-V.

15. Kiek tai susiję su reikšmingu neigiamu ***poveikiu vartotojams*** ir ***galutiniams naudotojams***, įmonė turi aprašyti:

a) pagrindinius ***veiksmus***, kurių ji ėmėsi, planuoja imtis arba imasi, kad užkirstų kelią reikšmingam neigiamam poveikiui vartotojams ir galutiniams naudotojams, jį sušvelnintų, pašalintų, kuo labiau sumažintų ir ***ištaisytų***, įskaitant jos požiūrį tais atvejais, kai kyla įtampa tarp tokių veiksmų ir kitokio verslui daromo spaudimo (pavyzdžiui, praktikos, susijusios su rinkodara, pardavimu ir duomenų naudojimu), ir

b) kaip ji stebi ir vertina šių veiksmų veiksmingumą užtikrinant, kad numatyti rezultatai vartotojams ir galutiniams naudotojams būtų pasiekti). Šios informacijos galima neatskleisti, jeigu įmonė atskleidžia, kaip ji stebi savo veiksmų veiksmingumą pagal 2 ETAS BAR-U arba BAR-R. Tokiu atveju pakanka pateikti nuorodą į tą atskleistą informaciją.

16. Kalbant apie ***potemes***, kurios pagal šį standartą vertinamos kaip reikšmingos, įmonė, laikydamasi atitinkamų privatumo taisyklių, turi atskleisti ***incidentus žmogaus teisių srityje***, susijusius su ***vartotojais*** ir ***galutiniais naudotojais***, nustatytus ataskaitiniu laikotarpiu ([83]).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

15 straipsnio 4 TR **(Pagrindiniai veiksmai)**	***Veiksmai***, kurių imasi įmonė, skiriasi priklausomai nuo jos sąsajos su ***poveikiu*** ir nuo to, kaip ji nustatė, kad veiksmai yra tinkami reikšmingo poveikio klausimui spręsti). Šis atskleidimo reikalavimas taip pat taikomas pagrindiniams veiksmams, kuriais siekiama ***ištaisyti***, bendradarbiauti ištaisant arba sudaryti sąlygas ištaisyti realų neigiamą poveikį. Pagrindiniai veiksmai, kuriais siekiama užkirsti kelią poveikiui, jį sušvelninti, pašalinti, kuo labiau sumažinti arba ištaisyti, apima įvairių rūšių ***sverto*** naudojimą ir (arba) kolektyvinius veiksmus, kurių imamasi vykdant įvairių suinteresuotųjų subjektų ir (arba) pramonės iniciatyvas.

([83]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama privalomu ir papildomu rodikliais, susijusiais su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 1 lentelės 10 rodikliu ir I priedo 3 lentelės 14 rodikliu („JT pasaulinio susitarimo principų ir EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms pažeidimai“ ir „Nustatytų didelių problemų ir incidentų žmogaus teisių srityje atvejų skaičius“), ir lyginamojo indekso administratorių informacijos poreikius jiems atskleidžiant ASV veiksnius pagal Reglamentą (ES) 2020/1816, kaip nustatyta II priedo 1 ir 2 skirsnių socialinių kriterijų rodikliu „Lyginamojo indekso sudedamųjų dalių, susijusių su socialiniais pažeidimais, skaičius (absoliutusis skaičius ir santykinė dalis, gauta padalijus iš visų lyginamojo indekso sudedamųjų dalių), kaip nurodyta tarptautinėse sutartyse ir konvencijose, Jungtinių Tautų principuose arba, kai taikytina, nacionalinės teisės aktuose“.

16 straipsnio 5 TR **(Incidentai žmogaus teisių srityje)**	***Incidentai žmogaus teisių srityje***, apie kuriuos turi būti atskleidžiama informacija, yra incidentai, susiję su tarptautiniu mastu pripažintų žmogaus teisių, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2022/2464 (ĮITTD) 29b straipsnio 2 dalies b punkto iii papunktyje, nepaisymu. Šie incidentai suprantami kaip šie įmonės užregistruoti pagrįsti atvejai: a) teisminiai ir neteisminiai procesai (pvz., bylos nacionaliniuose teismuose ir tribunoluose, tarpininkavimas, skundai, pateikti EBPO daugiašalių įmonių nacionaliniams kontaktiniams punktams), ir b) kitų incidentų, įskaitant tuos, kuriuos ji nustatė taikydama savo vidaus procesus. Atskleidžiant šią informaciją nurodomi tik pagrįsti ir patikrinti atvejai). Atvejis yra pagrįstas, kai jį patvirtina objektyvi, faktinė ir patikrinama informacija. Atvejis yra patikrintas, kai teismas, EBPO arba administracinė institucija oficialiai padarė išvadą, kad atvejis įvyko. Ne visi vykstantys teisminiai ar neteisminiai procesai ir ne visi kiti įmonės užregistruoti atvejai būtinai yra pagrįsti atvejai).
16 straipsnio 6 TR **(Incidentai žmogaus teisių srityje)**	Informacijai apie 16 straipsnyje nurodytus incidentus taikant informacijos reikšmingumo filtrą (1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 23 straipsnis), įmonės vertinimas visų pirma grindžiamas ***poveikio vartotojams*** ir ***galutiniams naudotojams*** stiprumu.
16 straipsnio 7 TR **(Incidentai žmogaus teisių srityje)**	Įmonė neturėtų atskleisti visų ***incidentų žmogaus teisių srityje*** sąrašo ir gali agreguoti pateikiamą informaciją, pavyzdžiui, pagal atitinkamų rūšių incidentus ir paveikiamus ***vartotojus*** ir ***galutinius naudotojus***.
16 straipsnio 8 TR **(Kryžminės nuorodos)**	Jei įmonė mano, kad ***incidentų žmogaus teisių srityje*** pokyčiai yra svarbūs siekiant suprasti ***kanalų, kuriais galima išreikšti susirūpinimą ar poreikius***, įskaitant ***skundų teikimo mechanizmus***, veiksmingumą ir prieinamumą, ji gali pateikti kryžminę nuorodą į 16 ir 12 straipsnius. Informacija apie tai, kaip įmonė reagavo arba reaguoja incidentus žmogaus teisių srityje, gali būti pateikiama darant kryžminę nuorodą į informaciją, atskleistą pagal 15 straipsnį.

Rodikliai ir uždaviniai

S4-4 atskleidimo reikalavimas „Su vartotojais ir galutiniais naudotojais susiję uždaviniai“

17. Įmonė turi atskleisti kokybinius ir (arba) kiekybinius ***uždavinius***, susijusius su ***vartotojais*** ir ***galutiniais naudotojais***, pagal 2 ETAS BAR-U.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

17 straipsnio 9 TR **(Veiklos rezultatų stebėjimas)**	***Vartotojų*** ir ***galutinių naudotojų***, jų ***teisėtų atstovų*** arba ***patikimų įgaliotinių*** įtraukimas gali padėti įmonei stebėti ir vertinti savo ***veiksmų***, atskleistų pagal 15 straipsnio b punktą, veiksmingumą, įskaitant ***rodiklių*** rengimą, uždavinių nustatymą ir (arba) veiklos rezultatų stebėjimą pagal tuos rodiklius ir ***uždavinius***. Visų pirma, kiek tai susiję su veiklos rezultatų stebėjimu, toks įtraukimas gali padėti suprasti įmonės vykdomo reikšmingo neigiamo ***poveikio*** valdymo veiksmingumą ir nustatyti įgytą patirtį ar patobulinimus.

G1 ETAS „VERSLO ETIKA“

TURINYS

Tikslas

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

G1-1 atskleidimo reikalavimas „Su verslo etika susijusi politika“

G1-2 atskleidimo reikalavimas „Su verslo etika susiję veiksmai“

Rodikliai ir uždaviniai

G1-3 atskleidimo reikalavimas „Su verslo etika susiję uždaviniai“

G1-4 atskleidimo reikalavimas „Su korupcija ar kyšininkavimu susiję rodikliai“

G1-5 atskleidimo reikalavimas „Su politine įtaka, įskaitant lobistinę veiklą, susiję rodikliai“

G1-6 atskleidimo reikalavimas „Su mokėjimo praktika susiję rodikliai“

Tikslas

1. Šio standarto tikslas – nustatyti su verslo etika susijusius atskleidimo reikalavimus (AR), visų pirma susijusius su šio standarto 5 straipsnyje nurodytomis ***potemėmis***. Jei atlikus reikšmingumo vertinimą reikia pateikti informaciją ne apie visas šiame standarte nustatytas potemes, taikomas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 30 straipsnis.

2. ***Tvarumo ataskaitoje*** turi būti pateikiama informacija, susijusi su G1 ETAS „Verslo etika“, jei ši ***tema*** susijusi su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***. ***Tokia informacija turi*** apimti 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 5 straipsnyje išvardytas atskaitomybės sritis.

3. Šio standarto AR papildo 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“ nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad įmonė atskleistų informaciją apie ***temas***, susijusias su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***, visų pirma:

   a) 2 ETAS SBM 3 „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių sąveika su strategija bei verslo modeliu ir finansinis poveikis“ ir

   b) 2 ETAS IRO 2 „Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei atskleidimo reikalavimai, įtraukti į tvarumo ataskaitą“.

4. Šiame standarte kiekvienas AR nustatomas pagal atskleidimo tikslą, išskyrus ***politiką***, ***veiksmus*** ir ***uždavinius***, kurių atitinkamų atskleidimo reikalavimų būtinas pagrindas numatytas 2 ETAS BAR-P, BAR-V ir BAR-U nuostatose.

5. Šiame standarte nustatomi AR, susiję su šiomis ***potemėmis***:

   a) ***įmonės kultūra***, įskaitant kovą su ***korupcija***, kovą su ***kyšininkavimu***, pranešėjų apsaugą ir gyvūnų gerovę;

   b) santykių su ***tiekėjais*** valdymu, įskaitant mokėjimo praktiką, visų pirma susijusią su pavėluotu mokėjimu mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), ir

   c) politine įtaka, įskaitant ***lobistinę veiklą***.

Atskleidimo reikalavimai

Poveikio, rizikų ir galimybių valdymas

G1-1 atskleidimo reikalavimas „Su verslo etika susijusi politika“

6. Įmonė turi atskleisti savo su verslo etika susijusią ***politiką*** pagal 2 ETAS BAR-P nuostatas.

7. Be informacijos, kurios reikalaujama pagal 2 ETAS BAR-P, įmonė turi atskleisti:

   a) ar ji vykdo kovos su ***korupcija*** ir ***kyšininkavimu politiką***, atitinkančią Jungtinių Tautų konvenciją prieš korupciją ([84]);

   b) ar ji vykdo pranešėjų apsaugos ***politiką*** ([85]) ir

   c) funkcijas arba pareigas įmonėje, dėl kurių kyla didžiausia ***korupcijos*** ar ***kyšininkavimo*** rizika.

([84]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 15 rodikliu („Neįgyvendinama kovos su korupcija ir kovos su kyšininkavimu politika“).

([85]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 6 rodikliu („Nepakankama pranešėjų apsauga“).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

6 straipsnio 1 TR **(Korupcija arba kyšininkavimas. Apibrėžtis)**	Šio standarto tikslais įmonė turi taikyti ETAS ***korupcijos*** ir ***kyšininkavimo*** apibrėžtį (žr. ETAS žodynėlį), kuri yra bendro pobūdžio, kad nebebūtų taikomos skirtingos apibrėžtys, pateiktas vietos įstatymuose arba patronuojančiosios įmonės jurisdikcijoje taikytinuose įstatymuose, ir būtų užtikrintas palyginamumas tarp ataskaitas teikiančių įmonių.
7 straipsnio b punkto 2 TR **(Pranešėjai)**	Įmonės, kurioms taikomi teisiniai reikalavimai pagal nacionalinės teisės aktus, kuriais į nacionalinę teisę perkeliama Direktyva (ES) 2019/1937, arba lygiaverčiai teisiniai reikalavimai dėl pranešėjų apsaugos, 6 straipsnio b punkte nustatytą atskleidimo reikalavimą gali įvykdyti nurodydamos, kad joms taikomi tie teisiniai reikalavimai).
7 straipsnio c punkto 3 TR **(Korupcija arba kyšininkavimas)**	Atskleidžiant informaciją pagal 7 straipsnio c punktą, funkcijos ar pareigos, dėl kurių kyla didžiausia rizika, – tai funkcijos ar pareigos, dėl kurių, kaip manoma, kyla didžiausia ***korupcijos*** ar ***kyšininkavimo*** rizika dėl jų užduočių ir atsakomybės įmonėje, pavyzdžiui, tos, kurios vykdomos didelės rizikos šalyse arba bendraujant su valdžios institucijomis ir vyriausybėmis.

G1-2 atskleidimo reikalavimas „Su verslo etika susiję veiksmai“

8. Įmonė turi atskleisti savo su *verslo etika* susijusius ***veiksmus*** pagal 2 ETAS BAR-V nuostatas.

9. Be informacijos, kurios reikalaujama pagal 2 ETAS BAR-V, įmonė turi atskleisti informaciją apie šiuos ***veiksmus***:

   a) santykių su tiekėjais valdymą, be kita ko:

      i). jei įmonė, pasirinkdama tiekėjus, atsižvelgia į tvarumo rezultatus, – kaip tai daroma;

      ii). viešųjų pirkimų grupei, jei tokia yra, rengiamus ***mokymus*** tvarumo srityje, ir

      iii). tiekėjų įtraukimą siekiant pagerinti jų tvarumo rezultatus ir

   b) įmonės procedūras, kuriomis siekiama užkirsti kelią įtarimams ar incidentams, susijusiems su ***korupcija*** ar ***kyšininkavimu***, juos nustatyti, tirti ir į juos reaguoti, įskaitant:

      i). mokymus kovos su korupcija ir kyšininkavimu srityje, rengiamus asmenims, vykdantiems funkcijas ar pareigas, dėl kurių įmonėje kyla didžiausia rizika, įskaitant ***administracinių, valdymo ir priežiūros organų*** narius, ir

      ii). bet kokius veiksmus, kurių imtasi kovos su korupcija ir kovos su kyšininkavimu procedūrų ir standartų pažeidimams pašalinti ([86]).

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

9 straipsnio a punkto 4 TR **(Santykiai su tiekėjais)**	Pateikdama informaciją pagal 9 straipsnio a punktą, įmonė gali apsvarstyti galimybę pateikti kryžminę nuorodą į informaciją apie ***tiekėjo*** elgesio kodekso buvimą pagal S2 ETAS „Vertės grandinės darbuotojai“ 11 straipsnį.

([86]) Ši informacija padeda patenkinti finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 16 rodikliu („Atvejai, kai imtasi nepakankamų veiksmų kovos su korupcija ir kovos su kyšininkavimu standartų pažeidimams pašalinti“).

Rodikliai ir uždaviniai

G1-3 atskleidimo reikalavimas „Su verslo etika susiję uždaviniai“

10. Įmonė turi atskleisti savo su verslo etika susijusius ***uždavinius*** pagal 2 ETAS BAR-U nuostatas.

G1-4 atskleidimo reikalavimas „Su korupcija ar kyšininkavimu susiję rodikliai“

11. Šio AR tikslas – užtikrinti informacijos apie apkaltinamuosius nuosprendžius ir sankcijas, įskaitant baudas, susijusius su ***korupcija*** ar ***kyšininkavimu*** per ataskaitinį laikotarpį, ir susijusių rezultatų skaidrumą.

12. Įmonė turi atskleisti apkaltinamųjų nuosprendžių ir sankcijų už kovos su ***korupcija*** ir ***kyšininkavimu*** įstatymų pažeidimus ([87]) ataskaitiniu laikotarpiu skaičių, įskaitant bendrą baudų sumą.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

12 straipsnio 5 TR **(Korupcija arba kyšininkavimas. Apkaltinamieji nuosprendžiai ir sankcijos)**	Apkaltinamieji nuosprendžiai už kovos su ***korupcija*** ir ***kyšininkavimu*** įstatymų pažeidimus reiškia bet kokį galutinį baudžiamojo teismo sprendimą, skirtą asmeniui ar įmonei dėl nusikalstamos veikos, susijusios su korupcija ar kyšininkavimu, kai šie teismo sprendimai yra įrašyti apkaltinamąjį nuosprendį priėmusios Europos Sąjungos valstybės narės nuosprendžių registre arba, jei sprendimas priimtas už ES ribų, lygiaverčiame atitinkamo jurisdikciją turinčio subjekto registre ar įrašuose. Sankcijos už kovos su korupcija ir kyšininkavimu įstatymų pažeidimus – tai galutiniai administracinių ar reguliavimo institucijų sprendimai, skirti asmeniui ar įmonei, dėl korupcijos ar kyšininkavimo.
12 straipsnio 6 TR **(Korupcija arba kyšininkavimas. Baudos)**	Baudos, skirtos už kovos su ***korupcija*** ir ***kyšininkavimu*** įstatymų pažeidimus, yra privalomos piniginės baudos už kovos su korupcija ir kyšininkavimu įstatymų pažeidimus, kurias skiria teismas, administracinė ar reguliavimo institucija, kurios mokamos į valstybės iždą ir kurios yra pripažįstamos įmonės ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose.

G1-5 atskleidimo reikalavimas „Su politine įtaka, įskaitant lobistinę veiklą, susiję rodikliai“

13. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti įmonės veiklą ir įsipareigojimus, susijusius su naudojimusi savo politine įtaka teikiant politinius įnašus ir vykdant ***lobistinę veiklą***.

14. Įmonė turi atskleisti įmonės per ataskaitinį laikotarpį tiesiogiai ar netiesiogiai suteiktų finansinių ir nepiniginių politinių įnašų, atitinkamais atvejais suskirstytų pagal šalį ar geografinę vietovę, bendrą piniginę vertę, taip pat gavėjo ir (arba) naudos gavėjo rūšį.

15. Įmonė turi atskleisti pagrindinius klausimus, kuriuos apima jos ***lobistinė veikla***, ir pagrindines pozicijas, kurių ji laikosi, įskaitant paaiškinimus, kaip jos lobistinė veikla susijusi su jos reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ir ***galimybėmis***.

16. Įmonė turi atskleisti informaciją apie visus einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu paskirtus ***administracijos, valdymo ir priežiūros organų*** narius, kurie dvejus ankstesnius metus ėjo panašias pareigas viešojo administravimo institucijose (įskaitant reguliavimo institucijas).

([87]) Ši informacija padeda patenkinti: finansų rinkos dalyvių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2019/2088, informacijos poreikius, nes ji grindžiama papildomu rodikliu, susijusiu su pagrindiniu neigiamu poveikiu, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288 dėl informacijos apie tvarias investicijas atskleidimo taisyklių I priedo 3 lentelės 17 rodikliu („Apkaltinamųjų nuosprendžių už kovos su korupcija ir kovos su kyšininkavimu įstatymų pažeidimus skaičius ir baudų už šiuos pažeidimus suma“), ir lyginamųjų indeksų administratorių informacijos poreikius, jiems atskleidžiant ASV veiksnius pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2020/1816, kaip nustatyta II priedo 1 ir 2 skirsnių rodikliu „Apkaltinamųjų nuosprendžių skaičius ir baudų už antikorupcinių ir kovos su kyšininkavimu įstatymų pažeidimus suma“.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

14 straipsnio 7 TR (Politiniai įnašai)	Taikant šį standartą sąvoka „politinis įnašas“ reiškia finansinę arba nepiniginę paramą, tiesiogiai teikiamą politinėms partijoms, jų išrinktiems atstovams arba politinių pareigų siekiantiems asmenims. Finansiniai įnašai gali apimti aukas, paskolas, rėmimą, išankstinį mokėjimą už paslaugas arba bilietų į lėšų rinkimo renginius pirkimą ir kitą panašią praktiką. Nepiniginiai įnašai gali apimti reklamą, naudojimąsi infrastruktūra, dizaino ir spausdinimo paslaugas, įrangos dovanojimą, narystės valdybose suteikimą, įdarbinimą ar konsultacinį darbą išrinktiems politikams ar kandidatams į pareigas.
14 straipsnio 8 TR (Netiesioginis politinis įnašas)	Taikant šį standartą sąvoka „netiesioginis politinis įnašas“ vartojama nurodant politinius įnašus, teikiamus per tarpininkaujančią organizaciją, kaip antai lobistinę ar labdaros organizaciją, arba paramą, teikiamą tokiai organizacijai kaip idėjų institutas ar prekybos asociacija, susijusiai su tam tikromis politinėmis partijomis ar tikslais arba juos remiančiai).
16 straipsnio 9 TR (Politinė įtaka)	Nustatydama „panašias pareigas“ pagal šį standartą, įmonė turi atsižvelgti į atsakomybės lygį ir vykdomos veiklos apimtį.

G1-6 atskleidimo reikalavimas „Su mokėjimo praktika susiję rodikliai“

17. Šio AR tikslas – suteikti galimybę suprasti ***standartinius mokėjimo terminus*** ir įmonės veiklos rezultatus, susijusius su mokėjimu, ypač pavėluotu mokėjimu MVĮ.

18. Įmonė turi atskleisti:

a) įmonės ***standartinių mokėjimo terminų*** aprašymą dienų skaičiumi pagal pagrindinę ***tiekėjų*** kategoriją, nurodant MVĮ taikomus terminus, jei jie skiriasi nuo kitiems tiekėjams taikomų terminų;

b) savo mokėjimų, atitinkančių šiuos standartinius terminus, procentinę dalį ir

c) šiuo metu neužbaigtų teismo procesų dėl pavėluotų mokėjimų skaičių.

TAIKYMO REIKALAVIMAI (TR)

18 straipsnio b punkto 10 TR (Mokėjimo praktika)	Jei pavėluotas mokėjimas MVĮ yra įmonei reikšminga ***tema***, taikomas 1 ETAS „Bendrieji reikalavimai“ 11 straipsnis; todėl įmonė turi pateikti subjektui būdingą ***rodiklį***, jei jis reikšmingas.

II PRIEDAS

II PRIEDAS

Akronimai ir terminų žodynėlis

Šiame priede pateikiami visi akronimai (1 lentelė), taip pat visi pataisytuose ETAS apibrėžti terminai (2 lentelė).

1 lentelė

Akronimai

1 ETAS	1 Europos tvarumo atskaitomybės standartas „Bendrieji reikalavimai“
2 ETAS	2 Europos tvarumo atskaitomybės standartas „Bendroji atskleistina informacija“
AR	Atskleidimo reikalavimai
ASV	Aplinkos, socialiniai ir valdymo kriterijai
BAR	Bendrasis atskleidimo reikalavimas
BAR-P	Politikos bendrasis atskleidimo reikalavimas
BAR-R	Rodiklių bendrasis atskleidimo reikalavimas
BAR-U	Uždavinių bendrasis atskleidimo reikalavimas
BAR-V	Veiksmų ir išteklių bendrasis atskleidimo reikalavimas
BP-1	Atskleidimo reikalavimas „Tvarumo ataskaitų rengimo pagrindas“
BP-2	Atskleidimo reikalavimas „Konkreti informacija, jei įmonė naudojasi laipsniško taikymo galimybėmis“
CapEx	Kapitalo sąnaudos
CH_4	Metanas
CLP	Cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimas, ženklinimas ir pakavimas (Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008)
CO_2	Anglies dioksidas
DVT	Darnaus vystymosi tikslai
E1 ETAS	E1 Europos tvarumo atskaitomybės standartas „Klimato kaita“
E2 ETAS	E2 Europos tvarumo atskaitomybės standartas „Tarša“
E3 ETAS	E3 Europos tvarumo atskaitomybės standartas „Vanduo“
E4 ETAS	E4 Europos tvarumo atskaitomybės standartas „Biologinė įvairovė ir ekosistemos“
E5 ETAS	E5 Europos tvarumo atskaitomybės standartas „Išteklių naudojimas ir žiedinė ekonomika“
EBPO	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija
EEE	Europos ekonominė erdvė
EFRAG	Europos finansinės atskaitomybės patariamoji grupė
EFRAG Tvarumo atskaitomybės valdyba	Europos finansinės atskaitomybės patariamosios grupės Tvarumo atskaitomybės valdyba
E-IPTR	Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registras (Reglamentas (EB) Nr. 166/2006)
EK	Europos Komisija
ES	Europos Sąjunga
ES ATLPS	Europos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/959 ([1]))

ETAS	Europos tvarumo atskaitomybės standartai
FPIC	Laisvas, išankstinis ir informacija grindžiamas sutikimas
FTE	Etato ekvivalentas
G1 ETAS	G1 Europos tvarumo atskaitomybės standartas „Verslo etika“
GOV-1	Atskleidimo reikalavimas „Su tvarumu susijęs administracinių, valdymo ir priežiūros organų vaidmuo“
GOV-2	Atskleidimo reikalavimas „Su tvarumu susijusių veiklos rezultatų integravimas į paskatų sistemas“
GOV-3	Atskleidimo reikalavimas „Pareiškimas dėl išsamaus patikrinimo“
GOV-4	Atskleidimo reikalavimas „Tvarumo atskaitomybės rizikos valdymas ir vidaus kontrolė“
GRI	Pasaulinė atsiskaitymo iniciatyva
HFC	Hidrofluorangliavandeniliai
ĮITTD	Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyva (Direktyva (ES) 2022/2464)
IRO-1	2 ETAS IRO-1 atskleidimo reikalavimas „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių nustatymo ir vertinimo proceso aprašymas ir reikšminga informacija, kurią reikia pateikti“
IRO-2	2 ETAS IRO-2 atskleidimo reikalavimas „Reikšmingas poveikis, rizikos ir galimybės bei atskleidimo reikalavimai, įtraukti į tvarumo ataskaitą“
ISO	Tarptautinė standartizacijos organizacija
IUCN	Tarptautinė gamtos apsaugos sąjunga
JT	Jungtinės Tautos
KRR	Kapitalo reikalavimų reglamentas (Reglamentas (ES) Nr. 575/2013)
LEAP	LEAP (santrumpa iš angliškų žodžių *locate*, *evaluate*, *assess*, *prepare*) metodas
MVĮ	Mažosios ir vidutinės įmonės
MWh	Megavatvalandės
N_2O	Azoto suboksidas
NACE	Europos bendrijos ekonominės veiklos rūšių statistinis klasifikatorius
NF_3	Azoto trifluoridas
NOX	Azoto oksidai
NVO	Nevyriausybinės organizacijos
OpEx	Veiklos sąnaudos
Pasaulinė biologinės įvairovės strategija	Kunmingo ir Monrealio pasaulinė biologinės įvairovės strategija
PBĮT	Pagrindinė biologinės įvairovės teritorija
PFC	Perfluorangliavandeniliai
PITP reglamentas	Pramoninių išmetamųjų teršalų portalo reglamentas (Reglamentas (ES) 2024/1244)
REACH	Cheminių medžiagų registracija, įvertinimas, autorizacija ir apribojimai (Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006)
S1 ETAS	S1 Europos tvarumo atskaitomybės standartas „Sava darbo jėga“
S2 ETAS	S2 Europos tvarumo atskaitomybės standartas „Vertės grandinės darbuotojai“
S3 ETAS	S3 Europos tvarumo atskaitomybės standartas „Paveikiamos bendruomenės“

S4 ETAS	S4 Europos tvarumo atskaitomybės standartas „Vartotojai ir galutiniai naudotojai“
SBM-1	2 ETAS SBM-1 atskleidimo reikalavimas „Strategija, verslo modelis ir vertės grandinė“
SBM-2	2 ETAS SBM-2 atskleidimo reikalavimas „Suinteresuotųjų subjektų interesai ir nuomonės“
SBM-3	2 ETAS SBM-3 atskleidimo reikalavimas „Reikšmingo poveikio, rizikų ir galimybių sąveika su strategija bei verslo modeliu ir finansinis poveikis“
SF_6	Sieros heksafluoridas
SoC	Susirūpinimą keliančios medžiagos
SOX	Sieros oksidai
SVHC	Labai didelį susirūpinimą keliančios medžiagos
ŠESD	Šiltnamio efektą sukeliančios dujos
TDO	Tarptautinė darbo organizacija
TFAS	Tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai
TFIAR	Su tvarumu susijusios finansinės informacijos atskleidimo reglamentas (Reglamentas (ES) 2019/2088)
TR	Taikymo reikalavimai
VAP	Visuotinio atšilimo potencialas
WRI	Pasaulio išteklių institutas

([1]) 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/959, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, ir Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo (OL L 130, 2023 5 16, p. 134, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj).

2 lentelė

ETAS apibrėžtų terminų žodynėlis

Šioje lentelėje apibrėžiami terminai, vartotini rengiant ***tvarumo ataskaitas*** pagal ETAS.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Veiksmas	***Veiksmai***: a) veiksmai ir veiksmų planai (įskaitant ***pertvarkos planus***), kurių imamasi siekiant užtikrinti, kad įmonė įgyvendintų nustatytus ***uždavinius***, ir kuriais įmonė siekia spręsti reikšmingo ***poveikio***, ***rizikų*** ir ***galimybių*** klausimus, ir b) sprendimai juos remti finansiniais, žmogiškaisiais ar technologiniais ištekliais. Veiksmai gali būti individualūs veiksmai, kurių imasi tik įmonė, arba kolektyviniai veiksmai, t. y. ***suinteresuotųjų subjektų*** grupės, pavyzdžiui, įmonių, vyriausybių, pilietinės visuomenės ar bendruomenių, bendradarbiavimo pastangos siekiant spręsti bendrus uždavinius arba pasiekti bendrus tikslus, ypač tais atvejais, kai tų tikslų negali veiksmingai pasiekti nė vienas subjektas veikdamas pavieniui.
Faktinis poveikis	***Faktinis poveikis*** – ***poveikis***, kuris pasireiškė ataskaitiniu laikotarpiu. Jis apima poveikį, atsiradusį ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais ir tebeegzistuojantį einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Deramas darbo užmokestis	***Darbo užmokestis***, leidžiantis patenkinti darbuotojo ir jo šeimos poreikius, atsižvelgiant į nacionalines ekonomines ir socialines sąlygas.
Administraciniai, valdymo ir priežiūros organai	***Administraciniai, valdymo ir priežiūros organai*** – valdymo organai, turintys aukščiausius sprendimų priėmimo įgaliojimus, įskaitant jų komitetus. Jeigu įmonės valdymo struktūroje administracinių, valdymo ar priežiūros organų narių nėra, į ją turėtų būti įtraukiamas vykdomasis direktorius ir, jei tokia pareigybė yra, vykdomojo direktoriaus pavaduotojas.
Paveikiama bendruomenė	Asmenys arba grupė (-ės), gyvenantys ar dirbantys toje pačioje vietovėje, kurie buvo paveikti arba gali būti paveikiami dėl ataskaitas teikiančios įmonės operacijų arba per jos ***vertės grandinės*** pradinę ir galutinę grandis. ***Paveikiamos bendruomenės*** gali gyventi įmonės operacijų paveikiamose gretimose vietovėse (vietos bendruomenės) arba nutolusiose vietovėse. Paveikiamos bendruomenės apima faktiškai arba potencialiai paveikiamus ***čiabuvius***.
Metinis bendras atlygis	***Metinis bendras atlygis savai darbo jėgai*** apima algą, premijas, suteikiamas akcijas, suteikiamus pasirinkimo sandorius, ne nuosavybės paskatų plano kompensaciją, pensijos vertės pokyčius ir reikalavimų neatitinkančios atidėtos kompensacijos pajamas, suteiktas per metus.
Numatomas finansinis poveikis	***Finansinis poveikis***, kuris neatitinka pripažinimo kriterijų, kad būtų įtrauktas į ataskaitinio laikotarpio finansinės ataskaitos straipsnių eilutes, ir kurio neaprėpia ***einamasis finansinis poveikis***.
Gaminys (E2 ETAS tikslais)	Daiktas, kuris gaminamas įgijo konkrečią formą ar struktūrą, labiau nulemiančią jo naudojimo paskirtį nei jo cheminė sudėtis (Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006)
Draudžiamas produktas	***Draudžiami produktai*** – prekės ar medžiagos, kurių gamyba, pardavimas, platinimas, importas, eksportas ar naudojimas yra draudžiamas pagal įstatymus ar kitus teisės aktus dėl jų keliamos ***rizikos*** sveikatai, saugai, aplinkai ar viešajai tvarkai
Draudžiama paslauga	***Draudžiamos paslaugos*** – paslaugos, kurias pagal įstatymus ar kitus teisės aktus draudžiama siūlyti, teikti ar naudoti, nes jos laikomos nesaugiomis, neteisėtomis, neetiškomis ar kitaip prieštaraujančiomis viešajam interesui ar ***politikai***
Biologinės įvairovės ir ekosistemų pertvarkos planas	***Biologinės įvairovės ir ekosistemų pertvarkos planas*** – dalis organizacijos bendros verslo strategijos, kurioje nustatomi organizacijos tikslai, ***uždaviniai***, ***veiksmai***, atskaitomybės mechanizmai ir numatomi ištekliai, skirti reaguoti į Pasaulinėje biologinės įvairovės strategijoje numatytą pertvarką ir prie jos prisidėti, kad: a) iki 2030 m. būtų sustabdytas ***biologinės įvairovės nykimas*** ir šis procesas būtų pakreiptas priešinga linkme ir b) iki 2050 m. ***biologinė įvairovė*** būtų vertinama, saugoma, atkuriama ir išmintingai naudojama, išsaugant ***ekosistemines paslaugas***, išlaikant sveiką planetą ir užtikrinant visiems žmonėms būtiną naudą. Biologinė įvairovė taip pat gali būti įmonės platesnio ***pertvarkos plano*** dalis. Juo turėtų būti gerbiamos žmogaus teisės ir, be kita ko, jis gali apimti sinergijos ir kompromisų su kitais pertvarkos plano tikslais nustatymą ir valdymą, įskaitant bet kokį atsaką ir indėlį į Paryžiaus susitarime numatytą pertvarką (***pertvarkos planas klimato kaitai švelninti***). Taip pat žr. sąvokos „pertvarkos planas“ apibrėžtį.
Biologinė įvairovė / bioįvairovė	Visų šaltinių, įskaitant, be kita ko, sausumos, jūrų ir kitų vandens ***ekosistemų*** bei ekologinių kompleksų, kuriems jie priklauso, gyvųjų organizmų įvairovė; ši sąvoka apima rūšių, tarprūšinę ir ekosistemų įvairovę.
Biologinės įvairovės nykimas	Bet kurio ***biologinės įvairovės*** aspekto sumažėjimas (t. y. įvairovės genetiniu, rūšių ir ***ekosistemos*** lygmenimis) konkrečioje teritorijoje dėl nugaišimo (įskaitant išnykimą), sunaikinimo ar fizinio pašalinimo; jis gali būti įvairaus masto – nuo visuotinio išnykimo iki populiacijų išnykimo – ir lemti bendros įvairovės sumažėjimą tuo pačiu mastu.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Poveikio biologinei įvairovei atsveriamasis veiksmas	***Poveikio biologinei įvairovei atsveriamieji veiksmai*** – išmatuojami išsaugojimo rezultatai, kuriais, be jau įgyvendintų prevencijos ir švelninimo priemonių, siekiama kompensuoti neigiamą ir neišvengiamą įmonės veiklos ***poveikį biologinei įvairovei*** ir ***ekosistemoms***. Atsižvelgiant į švelninimo priemonių hierarchiją (t. y. prisidedant prie vengimo, minimizavimo, atkūrimo ir kompensavimo), poveikio biologinei įvairovei atsveriamieji veiksmai paprastai laikomi kraštutine priemone
Pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorija	***Pažeidžiamos biologinės įvairovės teritorijos*** yra: a) teritorijos, saugomos teisinėmis ar kitomis veiksmingomis priemonėmis, įskaitant „Natura 2000“, UNESCO pasaulio gamtos paveldo objektus, Ramsaro konvencijoje nurodytas ***teritorijas*** ir kitas saugomas teritorijas, pavyzdžiui, apibrėžtas nacionalinės teisės šaltiniuose, ir b) teritorijos, įtrauktos į ***pagrindinių biologinės įvairovės teritorijų*** sąrašą, ekologiniu arba biologiniu požiūriu reikšmingų jūrų teritorijų sąrašą, IUCN raudonąją ekosistemų knygą arba į IUCN raudonąją nykstančių rūšių knygą įtrauktų rūšių buveinės (kurių svarba ***biologinei įvairovei*** yra moksliškai pripažinta)
Biologinės medžiagos	Iš gyvų organizmų, pvz., augalų, gyvūnų ar mikroorganizmų, gautos medžiagos, kurias panaudojus galima saugiai grąžinti į biosferą nedarant žalos aplinkai. Jos apima gyvas ir negyvas organines medžiagas, pavyzdžiui, medžius, pasėlius, žolę, dumblius, gyvūnus, ir biologines ***atliekas***, pavyzdžiui, mėšlą. ***Biologinės medžiagos*** gali būti pirminės / nepirminės ir ***atsinaujinančiosios*** / neatsinaujinančiosios. Biologinės kilmės medžiagos, esančios geologinėse formacijose arba paverstos iškastinėmis medžiagomis, nėra laikomos biologinėmis medžiagomis (pvz., ***iškastinis kuras***)
Kyšininkavimas	Nesąžiningas kitų asmenų įtikinimas veikti jūsų naudai, dovanojant jiems pinigų ar suteikiant kitokią paskatą.
Verslo modelis	Įmonės įvedinių pavertimo išvediniais ir rezultatais vykdant verslo veiklą sistema, kuria siekiama įgyvendinti įmonės strateginius tikslus ir kurti vertę trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais. Terminas „***verslo modelis***“ ETAS vartojamas vienaskaita, nors pripažįstama, kad įmonės gali turėti kelis verslo modelius.
Verslo santykiai	Įmonės santykiai su verslo partneriais, jos ***vertės grandinės*** subjektais ir bet kuriuo kitu nevalstybiniu ar valstybės subjektu, tiesiogiai susijusiu su jos verslo veikla, ***produktais*** ar paslaugomis. ***Verslo santykiai*** neapsiriboja tiesioginiais sutartiniais santykiais. Jie apima netiesioginius verslo santykius įmonės vertės grandinėje už pirmosios pakopos ribų ir jos, kaip akcininkės, dalyvavimą bendrosiose įmonėse ar asocijuotosiose įmonėse, taip pat kitaip investuojant.
Anglies dioksido kreditas	Perleistina arba prekiautina priemonė, atitinkanti vienos metrinės ***CO_2e*** tonos išmetamųjų teršalų sumažinimą arba absorbavimą ir išleidžiama bei tikrinama pagal pripažintus kokybės standartus.
Anglies dioksido ekvivalentas (CO_2e)	Universalus matavimo vienetas, kuriuo nurodomas kiekvienų ***šiltnamio efektą sukeliančių dujų visuotinio atšilimo potencialas* (VAP)**, išreikštas vieno anglies dioksido vieneto VAP. Įprastai jis naudojamas išmestam (arba išvengtam išmesti) įvairių ***šiltnamio efektą sukeliančių dujų*** kiekiui įvertinti.
Kanalas, kuriuo galima išreikšti susirūpinimą ar poreikius	***Kanalai, kuriais galima išreikšti susirūpinimą ar poreikius***, – įmonės ar trečiosios šalies (pavyzdžiui, vyriausybių, NVO, pramonės asociacijų), įskaitant jos ***verslo santykius***, sukurtos formalios struktūros su numatytais specialiais procesais, kuriomis paveikiami ***suinteresuotieji subjektai*** gali išreikšti savo susirūpinimą ar poreikius. Tokios struktūros paprastai apima etapus ar kriterijus, kurių laikomasi siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgta į susirūpinimą keliančius klausimus ar poreikius. Jos taip pat gali apimti, jei taikytina, procesus, ***kuriais siekiama ištaisyti arba bendradarbiauti ištaisant faktinį poveikį***. Tarp kanalų, kuriais galima išreikšti susirūpinimą ar poreikius, pavyzdžių – ***skundų teikimo mechanizmai***, karštosios linijos, profesinės sąjungos ar bendruomenės atstovai darbo vietoje ar vietos lygmeniu, darbo tarybos, dialogo procesai, bendruomenių ar ***vartotojų*** skundų mechanizmai, taip pat pranešimo apie pažeidimus mechanizmai, tiek, kiek jie suteikia žmonėms galimybę išreikšti susirūpinimą ar poreikius, susijusius su faktiniu ar ***galimu poveikiu*** jiems ar kitiems suinteresuotiesiems subjektams.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Vaikų darbas	Darbas, dėl kurio vaikai netenka vaikystės, savo potencialo ir orumo ir kuris kenkia fiziniam ir protiniam vystymuisi. Tai darbas, kuris: a) yra psichiškai, fiziškai, socialiai ar moraliai pavojingas ir žalingas vaikams ir (arba) b) trukdo jiems mokytis, nes atima iš jų galimybę lankyti mokyklą; priverčia juos nebaigti mokyklos arba bandyti derinti mokyklos lankymą su pernelyg ilgu ir sunkiu darbu. Vaikas apibrėžiamas kaip jaunesnis nei 18 metų asmuo. Ar tam tikros darbo formos gali būti vadinamos ***vaikų darbu***, priklauso nuo vaiko amžiaus, atliekamo darbo rūšies ir valandų, taip pat sąlygų, kuriomis jis atliekamas. Atsakymas įvairiose šalyse ir atskiruose šalių sektoriuose skiriasi. Minimalus įdarbinimo amžius neturėtų būti mažesnis nei minimalus privalomasis mokyklos lankymo pabaigos amžius ir bet kokiu atveju neturėtų būti mažesnis nei 15 metų, vadovaujantis Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencija Nr. 138 dėl minimalaus amžiaus. Tam tikrose šalyse, kurių ekonomikos ir švietimo įstaigos yra nepakankamai išvystytos, gali būti numatytos išimtys, todėl taikomas minimalus 14 metų amžius. Šias šalis, kurioms taikoma išimtis, nurodo TDO, reaguodama į specialią atitinkamos šalies paraišką ir pasikonsultavusi su darbdaviams ir darbuotojams atstovaujančiomis organizacijomis. Pagal nacionalinius įstatymus gali būti leidžiama įdarbinti 13–15 metų asmenis atlikti lengvą darbą, jeigu nėra tikėtina, kad jis bus žalingas jų sveikatai ar vystymuisi, ir jeigu tai netrukdo jiems lankyti mokyklos ar dalyvauti profesinio rengimo ar ***mokymo*** programose. Minimalus priėmimo į darbą, kuris pagal pobūdį ar aplinkybes, kuriomis jis atliekamas, gali kelti pavojų jaunų asmenų sveikatai, saugai ar moralei, amžius neturi būti mažesnis nei 18 metų.
Žiediškumas	Suderinimo su ***žiedinės ekonomikos*** principais laipsnis.
Žiedinė ekonomika	Ekonominė sistema, kuria ekonomikoje kuo ilgiau išlaikoma išteklių vertė, didinant gamybos ir vartojimo veiksmingumą, taip mažinant jų naudojimo ***poveikį*** aplinkai, kuo labiau sumažinant ***atliekų*** kiekio ir pavojingųjų ***medžiagų*** išmetimą visais jų gyvavimo ciklo etapais, be kita ko, taikant atliekų hierarchiją.
Žiedinės ekonomikos principas	***Žiedinės ekonomikos principai*** yra: a) šalinti ***atliekas*** ir ***taršą*** kuriant tokius ***produktus*** ir medžiagas, kuriuos panaudojus būtų galima grąžinti į ekonomiką; b) prižiūrėti, pakartotinai naudoti ir atnaujinti produktus bei medžiagas, kad jie išliktų apyvartoje kuo vertingesne forma, ir c) atkurti gamtą, daugiausia dėmesio skiriant gamtinės aplinkos gerinimui ir pagrindinių ekologinių funkcijų atkūrimui.
Žiedinės ekonomikos paslauga	Pagal ES taksonomijos (Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2023/2486, kuriuo papildomas Reglamentas (ES) 2020/852) II priedą laikoma, kad toliau nurodyta ekonominių paslaugų veikla (CEY 5.1–CEY 5.6) svariai prisidedama prie perėjimo prie ***žiedinės ekonomikos***: a) techninė priežiūra ir remontas; b) ***pakartotinis naudojimas*** ir perskirstymas; c) produktas kaip paslauga; d) ***perdirbimas*** ir išteklių ***regeneracija*** ir e) darnus projektavimas ir konsultavimo paslaugos.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Prisitaikymas prie klimato kaitos	Prisitaikymo prie faktinės ir tikėtinos klimato kaitos ir jos ***poveikio*** procesas.
Klimato kaitos švelninimas	Procesas, kuriuo mažinamas išmetamas ***ŠESD kiekis*** ir vidutinės pasaulinės temperatūros padidėjimas apribojamas iki 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, kaip nustatyta Paryžiaus susitarime.
Su klimatu susijusi galimybė	Galimas teigiamas su klimato kaita susijęs poveikis įmonei. Pastangos sušvelninti klimato kaitą ir prie jos prisitaikyti gali įmonėms atverti ***galimybių***. ***Su klimatu susijusios galimybės*** varijuoja priklausomai nuo regiono, rinkos ir ūkio šakos, kurioje įmonė vykdo veiklą.
Su klimatu susijusi fizinė rizika (fizinė klimato kaitos rizika)	Dėl klimato kaitos kylančios ***rizikos***, kurias gali išprovokuoti įvykiai (ūmios) arba ilgalaikiai klimato poslinkiai (lėtinės). Ūmias ***fizines rizikas*** sukelia tam tikri pavojai, visų pirma tokie su orais susiję įvykiai kaip audros, potvyniai, gaisrai ar karščio bangos. Lėtines fizines rizikas sukelia labiau ilgalaikiai klimato pokyčiai, kaip antai temperatūros pokyčiai ir jų lemiamas jūros lygio kilimas, vandens prieinamumo mažėjimas, ***biologinės įvairovės nykimas*** ir žemės bei ***dirvožemio*** našumo pokyčiai.
Su klimatu susijusios pertvarkos rizika	***Rizikos***, kylančios dėl perėjimo prie mažo anglies dioksido pėdsako technologijų ekonomikos, atsparios klimato kaitos poveikiui. Paprastai jos apima ***politikos*** rizikas, teisines rizikas, technologines rizikas, rinkos rizikas ir rizikas reputacijai.
Atsparumas klimato kaitai	Įmonės gebėjimas prisitaikyti prie klimato pokyčių ir prie įvykių raidos ar neapibrėžtumo, susijusio su klimato kaita. ***Atsparumas klimato kaitai*** apima gebėjimą valdyti su klimatu susijusias ***rizikas*** ir pasinaudoti ***su klimatu susijusiomis galimybėmis***, įskaitant gebėjimą reaguoti į ***pertvarkos rizikas*** ir ***fizines rizikas*** ir prie jų prisitaikyti. Įmonės atsparumas klimato kaitai apima tiek strateginį, tiek operacinį jos atsparumą su klimatu susijusiems pokyčiams, įvykių raidai ar neapibrėžtumui, susijusiam su klimato kaita.
Kolektyvinės derybos	Visos derybos tarp darbdavio, darbdavių grupės arba vienos ar kelių darbdavių organizacijų ir vienos ar kelių profesinių sąjungų arba, jei jų nėra, darbuotojų atstovų, kuriuos darbuotojai tinkamai išrinko ir įgaliojo pagal nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriomis siekiama: a) nustatyti darbo sąlygas ir įdarbinimo sąlygas ir (arba) b) sureguliuoti darbdavių ir darbuotojų santykius, ir (arba) c) sureguliuoti darbdavių ar jų organizacijų ir darbuotojų organizacijos ar darbuotojų organizacijų santykius.
Vartotojas	Asmenys, kurie prekes ir paslaugas įsigyja, vartoja ar naudoja ne perpardavimo, komerciniais, prekybos, verslo, su amatais susijusiais ar profesiniais tikslais, bet savo pačių ar kitų asmeninėms reikmėms.
Įmonės kultūra	***Įmonės kultūra*** yra tikslų išreiškimas per vertybes ir įsitikinimus. Ja vadovaudamasi įmonė vykdo veiklą, remdamasi bendromis prielaidomis ir grupės normomis, kaip antai vertybių ar misijų aprašais arba elgesio kodeksu.
Korupcija	Piktnaudžiavimas suteiktais įgaliojimais siekiant asmeninės naudos, kurį gali kurstyti asmenys arba organizacijos. Korupcija apima tokią praktiką kaip kyšis už viešąją paslaugą, sukčiavimas, turto prievartavimas, slapti susitarimai ir pinigų plovimas. Ji taip pat apima bet kokios dovanos, paskolos, mokesčio, atlygio ar kitokios naudos siūlymą bet kuriam asmeniui arba gavimą iš jo, kaip paskatos daryti nesąžiningus, neteisėtus veiksmus arba piktnaudžiauti pasitikėjimu įmonei vykdant veiklą. Tai gali būti išmokos pinigais arba natūra, kaip antai nemokamos prekės, dovanos ir atostogos, arba specialios asmeninės paslaugos, teikiamos nesąžiningo pranašumo tikslu arba dėl kurių gali atsirasti moralinis spaudimas tokį pranašumą gauti.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Patikimas įgaliotinis	Asmenys, turintys pakankamai gilios bendravimo su paveikiamais ***suinteresuotaisiais subjektais*** iš tam tikro regiono ar aplinkos (pavyzdžiui, darbuotojomis moterimis ūkiuose, ***čiabuviais*** ar darbuotojais migrantais) patirties ir galintys jiems padėti veiksmingai perteikti jų tikėtinus susirūpinimą keliančius klausimus. Praktiškai tai gali būti plėtros ir žmogaus teisių NVO, tarptautinės profesinės sąjungos ir vietos pilietinė visuomenė, įskaitant religines organizacijas.
Ypatingos svarbos žaliavos	***Ypatingos svarbos žaliavos*** – medžiagos, kurios yra didelės ekonominės svarbos ir kurioms kyla tiekimo ***rizika*** dėl tokių veiksnių kaip geografinė koncentracija, ekonominiai ar geopolitiniai apribojimai, žemas gyvavimo ciklo pabaigos atliekų perdirbimo lygis arba pakeitimo sunkumai. Ypatingos svarbos žaliavos yra žaliavos, išvardytos Ypatingos svarbos žaliavų aktų (2023 m.) II priedo 1 skirsnyje.
Einamasis finansinis poveikis	Einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu stebimas ir pirminėse finansinėse ataskaitose pripažįstamas ***finansinis poveikis***.
Dekarbonizacijos svertas	Susumuotos klimato kaitos švelninimo ***veiksmų*** rūšys, kaip antai energijos vartojimo efektyvumo didinimas, elektrifikacija, kuro rūšies pakeitimas, ***atsinaujinančiųjų išteklių energijos*** naudojimas, ***produktų*** pakeitimas ir ***tiekimo grandinės*** dekarbonizacija, derančios su įmonės konkrečiais veiksmais.
Priklausomybė	Padėtis, kai vykdydama savo verslo procesus įmonė yra priklausoma nuo gamtos, žmogiškųjų ir (arba) socialinių išteklių. ***Priklausomybė*** gali būti ***rizikų*** ar ***galimybių*** šaltinis, neatsižvelgiant į ***galimą*** įmonės ***poveikį*** gamtiniams, žmogiškiesiems ir socialiniams ištekliams, kuriais ji kliaujasi.
Dykumėjimas	Įvairių veiksnių, įskaitant klimato pokyčius ir žmogaus veiklą, nulemta ***žemės degradacija*** sausringose, pusiau sausringose ir sausose subtropinėse teritorijose. ***Dykumėjimas*** nereiškia natūralios esamų dykumų plėtros.
Projektinis tinkamumo perdirbti laipsnis	Rodiklis, kuriuo matuojama ***išteklių išvedinių***, suprojektuotų ir pagamintų taip, kad juos būtų galima perdirbti į perdirbtąsias medžiagas, dalis. ***Projektinį tinkamumo perdirbti laipsnį*** galima įrodyti, pavyzdžiui, naudojant medžiagas, kurios yra visiškai tinkamos perdirbti pagal esamas ***perdirbimo*** sistemas, mažesniu medžiagų rūšių pasirinkimu ir didesniu medžiagų vienarūšiškumu, galimybe išardyti ***produktą*** arba produkto dalių ir medžiagų tinkamumu perdirbti į aukštos kokybės medžiagas, taip pat įgyvendinant tinkamas perdirbimui pritaikyto projektavimo gaires tam tikros rūšies produktui. Šis rodiklis naudojamas teikiant ataskaitas apie tai, kaip produktas ir panaudotos medžiagos gali būti perdirbami pagal esamą perdirbimo sistemą, ir tas naudojimo etapas tinkamumo perdirbti iš esmės nekeičia (pvz., užterštumas užkerta kelią perdirbimui).
Diskriminacija	***Diskriminacija*** gali būti tiesioginė arba netiesioginė. Tiesioginė diskriminacija stebima tada, kai vienam asmeniui sudaromos mažiau palankios sąlygos, palyginti su sąlygomis, kurios buvo ar būtų sudarytos kitiems panašioje situacijoje esantiems asmenims, o to priežastis yra konkreti prie draudžiamų pagrindų priskiriama jo turima savybė. Netiesioginė diskriminacija stebima tada, kai dėl akivaizdžiai neutralios taisyklės tokią pačią savybę turintis asmuo ar grupė atsiduria nepalankioje padėtyje. Turi būti parodyta, kad, palyginus su kita grupe, priėmus sprendimą grupė atsiduria nepalankioje padėtyje.
Dvejopas reikšmingumas	***Dvejopą reikšmingumą*** sudaro du aspektai: ***poveikio reikšmingumas*** ir ***finansinis reikšmingumas***. Tvarumo ***tema*** atitinka dvejopo reikšmingumo kriterijų, jei ji yra reikšminga ***poveikio*** požiūriu arba finansiniu požiūriu, arba abiem šiais požiūriais.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Biologinės įvairovės ir ekosistemos pokyčius lemiantys veiksniai	Visi veiksniai, tiesiogiai ar netiesiogiai lemiantys gamtos, antropogeninio turto, gamtos teikiamos naudos žmonėms ir gyvenimo kokybės pokyčius. Tiesioginiai pokyčių veiksniai gali būti gamtiniai ir antropogeniniai. Jie daro gamtai tiesioginį fizinį (mechaninį, cheminį, akustinį, šviesos ir t. t.) ir elgseną keičiantį ***poveikį***. Jie apima, *inter alia*, klimato kaitą, ***taršą***, įvairų žemės naudojimo keitimą, ***invazines svetimas rūšis*** ir zoonozes, taip pat tiesioginį organizmų naudojimą. Netiesioginiai ***ekosistemų ir biologinės įvairovės pokyčius lemiantys veiksniai*** veikia nekoncentruotai, keisdami tiesioginius veiksnius, taip pat kitus netiesioginius veiksnius, ir darydami jiems įtaką. Jie paveikia tiesioginių veiksnių lygį, kryptį ar dažnumą. Netiesioginių ir tiesioginių veiksnių sąveika sukuria skirtingas ryšių, savybių ir poveikio grandines, kurios gali skirtis pagal tipą, intensyvumą, trukmę ir atstumą. Šie ryšiai taip pat gali lemti įvairių rūšių šalutinį poveikį. Pasauliniai netiesioginiai veiksniai apima ekonominius, demografinius, valdymo, technologinius ir kultūrinius veiksnius. Ypatingas dėmesys skiriamas, be kita ko, tokiems netiesioginiams veiksniams kaip institucijų (oficialių ir neoficialių) vaidmuo ir gamybos, tiekimo bei vartojimo modelių poveikis gamtai, gamtos nauda žmonėms ir gerai gyvenimo kokybei.
Patvarumas	***Produkto***, komponento arba medžiagos gebėjimas išlikti funkcionaliam ir aktualiam nustatytomis naudojimo, techninės priežiūros ir remonto sąlygomis iki jo techninio gyvavimo ciklo pabaigos. ***Patvarumas*** dažnai reiškia fizinį produkto pajėgumą išlikti atspariam nusidėvėjimui, apgadinimui ar būklės blogėjimui, tačiau jis taip pat gali apimti technologinį patvarumą, pavyzdžiui, gebėjimą išlikti veiksmingam atnaujinant programinę įrangą.
Ekologinio projektavimo reikalavimas	Veiksmingumo ar informacijos reikalavimai, kuriais siekiama, kad ***produktas***, įskaitant visoje produkto ***vertės grandinėje*** vykstančius procesus, taptų aplinkos atžvilgiu tvaresnis. Reikalavimai, be kita ko, yra: a) didinti produkto ***patvarumą***, jo tinkamumą pakartotinai naudoti, modernizuoti ir taisyti; b) didinti produkto techninės priežiūros ir atnaujinimo galimybes; c) užtikrinti, kad produktai efektyviau vartotų energiją ir išteklius; d) spręsti ***žiediškumui*** trukdančių ***medžiagų*** buvimo problemą; e) didinti perdirbtųjų medžiagų dalį; f) palengvinti produktų perdarymą ir perdirbimą; g) nustatyti anglies dioksido išmetimo ir aplinkosauginio pėdsako taisykles; h) apriboti ***atliekų*** susidarymą ir i) didinti informacijos apie produkto tvarumą prieinamumą. Baigtinis sąrašas pateiktas Reglamente (ES) 2024/1781.
Ekologinis slenkstis	Momentas, kai palyginti nedidelis išorės sąlygų pokytis lemia sparčius ***ekosistemos*** pokyčius. Kai ***ekologinis slenkstis*** peržengiamas, ekosistemos savaiminio atsparumo gali nebepakakti, kad ji grįžtų į savo ankstesnę pusiausvyros būklę.
Ekosistema	Dinamiška augalų, gyvūnų ir mikroorganizmų bendrijų ir jų negyvosios aplinkos visuma, sąveikaujanti kaip funkcinis vienetas. ***Ekosistemų*** tipologija pateikiama Tarptautinės gamtos apsaugos sąjungos (IUCN) pasaulinėje ekosistemų tipologijoje 2.0.
Ekosisteminė paslauga	***Ekosistemų*** įnašas į naudą, kuri naudojama ekonominėje ir kitoje žmogaus veikloje, visų pirma iš ekosistemų žmonių gaunama nauda. Tūkstantmečio ekosistemų vertinime ***ekosisteminės paslaugos*** suskirstytos į palaikymo, reguliacines, aprūpinimo ir kultūrines. Ekosisteminių paslaugų tipai taip pat suklasifikuoti Bendrajame tarptautiniame ekosisteminių paslaugų klasifikatoriuje.
Teršalų išmetimas	***Medžiagų***, virpesių, šilumos arba triukšmo tiesioginis arba netiesioginis išmetimas iš pavienių arba paskliduųjų taršos šaltinių į orą, vandenį arba ***dirvožemį*** (Direktyva (ES) 2024/1785).
Samdomasis darbuotojas	Darbo santykiais pagal nacionalinę teisę ar praktiką su įmone susijęs asmuo.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Galutinis naudotojas	Asmenys, kurie galiausiai naudoja arba kuriems skirtas galiausiai naudoti konkretus ***produktas*** ar paslauga.
Ekologinė avarija	Netikėtas įvykis, pavyzdžiui, didelio masto ***teršalų išmetimas***, gaisras ar sprogimas, kurį sukelia nekontroliuojami pokyčiai eksploatavimo metu ir kuris gali turėti arba turi faktinį neigiamą ***poveikį*** sveikatai ar aplinkai.
Vienodas požiūris	***Vienodo požiūrio*** principas yra bendrasis Europos teisės principas, pagal kurį daroma prielaida, kad panašios situacijos arba panašiose situacijose esančios šalys būtų traktuojamos vienodai. S1 ETAS „Sava darbo jėga“ kontekste terminas „vienodas požiūris“ taip pat reiškia nediskriminavimo principą, pagal kurį negalima jokia tiesioginė ar netiesioginė ***diskriminacija*** dėl lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių ypatybių, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitų pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, kilmės, negalios, amžiaus ar lytinės orientacijos.
Sausumos, gėlo vandens ir jūrų ekosistemos dydis / ekosistemos dydis	***Ekosistemos*** turto dydis. Ekosistemos turtas yra tam tikro ekosistemų tipo, kuriam būdingas individualus biotinių ir abiotinių komponentų ir jų sąveikos derinys, erdvė kitų erdvių kontekste.
Atostogos dėl šeiminių priežasčių	***Atostogos dėl šeiminių priežasčių*** apima motinystės atostogas, tėvystės atostogas, vaiko priežiūros atostogas ir slaugos atostogas, kurių galima išeiti pagal nacionalinę teisę ar kolektyvines sutartis. ETAS tikslu šios sąvokos apibrėžiamos taip: a) motinystės atostogos (taip pat vadinamos nėštumo ir gimdymo atostogomis) – dirbančių moterų užimtumo apsaugos atostogos, skiriamos kurį laiką prieš gimdymą (arba tam tikrose šalyse įvaikinimą) ir po jo; b) tėvystės atostogos – galimybė gimus vaikui ar jį įsivaikinus priežiūros teikimo tikslais atleisti nuo darbo tėvą arba, kai tai pripažįstama pagal nacionalinę teisę ir ta apimtimi, kuria tai pripažįstama, tėvui prilyginamą antrąjį partnerį; c) vaiko priežiūros atostogos – galimybė atleisti tėvus nuo darbo gimus vaikui arba jį įsivaikinus, kad jie galėtų tą vaiką prižiūrėti, kaip apibrėžta kiekvienos valstybės narės, ir d) slaugos atostogos – atostogos darbuotojams, kad jie galėtų asmeniškai prižiūrėti giminaitį arba asmenį, kuris gyvena tame pačiame namų ūkyje kaip ir darbuotojas ir kuriam dėl rimtos medicininės priežasties reikia didelės priežiūros ar pagalbos, kaip apibrėžta kiekvienos valstybės narės.
Finansinis poveikis	Įmonės finansinę būklę, finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus veikiančių ***rizikų*** ir ***galimybių*** poveikis trumpuoju, vidutiniu ar ilguoju laikotarpiu.
Finansinis reikšmingumas	Tvarumo ***tema*** yra reikšminga finansiniu požiūriu, jeigu dėl jos įmonei atsiranda ***rizikų*** arba ***galimybių***, trumpuoju, vidutiniu ar ilguoju laikotarpiu veikiančių (arba, pagrįstai tikėtina, galėsiančių paveikti) įmonės finansinę būklę, finansinius veiklos rezultatus, pinigų srautus, galimybę gauti finansavimą arba kapitalo kainą.
Priverčiamasis darbas	Bet koks darbas ar tarnyba, kurių iš bet kokio asmens išreikalaujama prievarta grasinant bausme ir kurių asmuo nesutiko atlikti sava valia. Terminas taikomas visoms situacijoms, kuriose asmenys bet kokiomis priemonėmis priverčiami atlikti darbą, ir apima tiek tradicinę vergovę primenančią praktiką, tiek šiuolaikines prievartos formas, susijusias su išnaudojimu darbe, kurios gali apimti prekybą žmonėmis ir šiuolaikinę vergovę.
Mišinio ruošėjas	Fizinis arba juridinis asmuo, kuris ***chemines medžiagas*** sumaišo į mišinius, neretai pateikdamas jas rinkai su savo firminiu ženklu. Ši apibrėžtis taikoma tik chemijos pramonėje veikiantiems subjektams.
Iškastinis kuras	Neatsinaujinantieji angliniai energijos ištekliai, pavyzdžiui, kietasis kuras, gamtinės dujos ir nafta.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Laisvas, išankstinis ir informacija grindžiamas sutikimas	***Čiabuvių*** teisės savarankiškai nusistatyti politinius, socialinius, ekonominius ir kultūrinius prioritetus apraiška. Jį sudaro trijų tarpusavyje susijusių čiabuvių teisių visuma: teisės, kad su jais būtų konsultuojamasi, teisės dalyvauti ir teisės į savo žemes, teritorijas ir išteklius. ***Laisvas, išankstinis ir informacija grindžiamas sutikimas*** yra susijęs su čiabuviais ir pripažįstamas pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę, visų pirma Jungtinių Tautų deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių.
Gėlas vanduo	***Požeminis vanduo*** ir ***paviršinis vanduo***, kurio vidutinis metinis druskingumas yra < 0,5 ‰ (t. y. Vandens pagrindų direktyvos (Direktyvos 2000/60/EB) II priede nurodyta riba).
Bendrasis atskleidimo reikalavimas (BAR)	***Bendruoju atskleidimo reikalavimu*** nustatomas būtinas informacijos turinys, kurį įmonė įtraukia teikdama informaciją apie ***politiką***, ***veiksmus***, ***rodiklius*** ar ***uždavinius***, kaip aprašyta 2 ETAS „Bendroji atskleistina informacija“, arba pagal ETAS nustatytą atskleidimo reikalavimą, arba teikdama informaciją subjekto pagrindu. Jo santrumpa – BAR.
Išmetamo ŠESD kiekio mažinimas	Įmonės 1, 2, 3 lygio arba viso ***išmetamo ŠESD kiekio*** sumažėjimas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, palyginti su baziniais metais ***išmestu kiekiu***. Išmetamas ŠESD kiekis gali sumažėti, be kita ko, dėl efektyvaus energijos vartojimo, elektrifikacijos, ***tiekėjų*** dekarbonizacijos, elektros energijos derinio dekarbonizacijos, tvarių ***gaminių*** kūrimo ar pasikeitusios atskaitomybės aprėpties ar veiklos (pvz., veiklos ranga, sumažinti pajėgumai) – su sąlyga, kad šis sumažinimas pasiekiamas pačios įmonės operacijose ir ***vertės grandinės*** pradinėje bei galutinėje grandyse. Absorbuotas ir išvengtas išmesti ŠESD kiekis išmetamo ŠESD kiekio sumažinimu nelaikomi.
ŠESD absorbavimas ir saugojimas	(Antropogeninis) absorbavimas reiškia ***ŠESD*** pašalinimą iš atmosferos tyčine žmogaus veikla. Ji apima biologinių antropogeninių ***CO_2*** absorbentų didinimą ir chemijos inžinerijos naudojimą siekiant ilgalaikio absorbavimo ir saugojimo. Anglies dioksido surinkimas ir saugojimas iš pramonės ir energetikos šaltinių, kuris pats savaime CO_2 iš atmosferos neabsorbuoja, gali sumažinti atmosferoje esančio CO_2 kiekį, jei derinamas su bioenergijos gamyba (bioenergijos gamyba surenkant ir saugant anglies dioksidą). Absorbuotos ŠESD gali grįžti atgal į atmosferą. Bet koks saugomų ŠESD judėjimas iš numatytosios saugyklos atgal į atmosferą vadinamas „grįža“. Pavyzdžiui, jei įvyksta miško, pasodinto siekiant absorbuoti tam tikrą CO_2 kiekį iš atmosferos, gaisras, medžiuose sukauptas ***išmestas ŠESD kiekis*** grįžta į atmosferą.
Geografinės vietovės	***Geografinės vietovės*** arba geografinis kontekstas gali būti analizuojami įvairiais lygmenimis (pvz., šalies, regiono, apskrities, vandens baseino, ***ekosistemos*** ar ***veiklos vietos***) atsižvelgiant į jų svarbą reikšmingumo vertinimui.
Pasaulinis pagrindų susitarimas	***Pasauliniai pagrindų susitarimai*** padeda užmegzti nuolatinius santykius tarp daugiašalės įmonės ir Pasaulinės sąjungų federacijos siekiant užtikrinti, kad įmonė kiekvienoje šalyje, kurioje ji veikia, laikytųsi tų pačių standartų.
Visuotinio atšilimo potencialas (VAP)	Faktorius, kuriuo apibūdinamas vieno tam tikrų ***ŠESD*** vieneto spinduliavimo poveikis (žalos atmosferai laipsnis) vieno ***CO_2*** vieneto atžvilgiu.
Šiltnamio efektą sukeliančios dujos (ŠESD)	Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999 V priedo 2 dalyje išvardytos dujos. Tarp jų – anglies dioksidas (CO_2), metanas (CH_4), azoto suboksidas (N_2O), hidrofluorangliavandeniliai (HFC), perfluorangliavandeniliai (PCF), sieros heksafluoridas (SF_6) ir azoto trifluoridas (NF_3).

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Skundų teikimo mechanizmas	Bet kokie standartizuoti valstybiniai ar nevalstybiniai, teisminiai ar neteisminiai procesai, kuriais naudodamiesi ***suinteresuotieji subjektai*** gali teikti skundus ir siekti poveikio ***ištaisymo***. Valstybinių teisminių ir neteisminių ***skundų teikimo mechanizmų*** pavyzdžiai yra teismai, darbo tribunolai, nacionalinės žmogaus teisių institucijos, nacionaliniai kontaktiniai punktai pagal EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms, ombudsmeno tarnybos, ***vartotojų*** apsaugos agentūros, reguliavimo priežiūros institucijos ir vyriausybės valdomos skundų tarnybos. Nevalstybiniai skundų teikimo mechanizmai apima mechanizmus, kuriuos įmonė administruoja atskirai arba kartu su suinteresuotaisiais subjektais, kaip antai veiklos lygmens skundų teikimo mechanizmus ir ***kolektyvines derybas***, įskaitant kolektyvinių derybų metu nustatytus mechanizmus. Jie taip pat apima mechanizmus, kuriuos administruoja pramonės asociacijos, tarptautinės organizacijos, pilietinės visuomenės organizacijos arba įvairių suinteresuotųjų subjektų grupės. Veiklos lygmens skundų teikimo mechanizmus administruoja įmonė viena arba bendradarbiaudama su kitomis šalimis, ir jie yra tiesiogiai prieinami įmonės suinteresuotiesiems subjektams. Jie leidžia anksti ir tiesiogiai nustatyti skundus ir į juos reaguoti, taip užkertant kelią žalos ir nusiskundimų eskalavimui. Jie taip pat suteikia svarbios grįžtamosios informacijos apie įmonės išsamaus patikrinimo veiksmingumą iš tų, kuriems daromas tiesioginis poveikis. Pagal 31 JT pagrindinį principą veiksmingi skundų teikimo mechanizmai yra teisėti, prieinami, nuspėjami, teisingi, skaidrūs, suderinami su teisėmis ir yra nuolatinio mokymosi šaltinis. Be šių kriterijų, veiksmingi veiklos lygmens skundų teikimo mechanizmai taip pat grindžiami įtraukimu ir dialogu. Įmonei gali būti sunkiau įvertinti skundų teikimo mechanizmų, kuriuose ji dalyvauja, veiksmingumą, palyginti su tais, kuriuos ji nustatė pati.
Požeminis vanduo	Visoks vanduo, kuris yra žemiau žemės paviršiaus drėgnoje zonoje ir tiesiogiai liečiasi su žemės paviršiumi ar podirviu. Taip pat apibrėžiamas kaip vanduo, kuris laikomas požeminėje formacijoje ir gali būti iš jos išgaunamas.
Priekabiavimas	Situacija, kai pasireiškia nepageidaujamas elgesys, susijęs su vienu iš draudžiamų ***diskriminacijos*** pagrindų (pavyzdžiui, lytimi pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/54/EB arba religija ar tikėjimu, negalia, amžiumi arba seksualine orientacija pagal Tarybos direktyvą 2000/78/EB), kurio tikslas yra pakenkti asmens orumui ir sukurti bauginančią, priešišką, menkinančią, žeminančią ar užgaulią aplinką arba kuris turi tokį poveikį.
Pavojingosios atliekos	***Atliekos***, turinčios vieną ar daugiau pavojingų savybių, išvardytų Atliekų pagrindų direktyvos (2008/98/EB) III priede.
Didelį poveikį klimatui darantys sektoriai	Sektoriai, išvardyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1893/2006 I priedo A–H ir L sekcijose (apibrėžti Deleguotajame reglamente (ES) 2022/1288).
Incidentas žmogaus teisių srityje	***Incidentai žmogaus teisių srityje*** – incidentai, susiję su tarptautiniu mastu pripažintų žmogaus teisių, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/34/ES (Apskaitos direktyva) 29b straipsnio 2 dalies b punkto iii papunktyje, nepaisymu. Šie incidentai suprantami kaip šių įmonės užregistruotų pagrįstų atvejų skaičius: a) teisminių ir neteisminių procesų (pvz., bylų nacionaliniuose teismuose ir tribunoluose, tarpininkavimo, skundų, pateiktų EBPO daugiašalių įmonių nacionaliniams kontaktiniams punktams), ir b) kitų incidentų, įskaitant tuos, kuriuos ji nustatė taikydama savo vidaus procesus.
Poveikis	Žr. ***su tvarumu susijusio poveikio*** apibrėžtį.
Poveikio reikšmingumas	Tvarumo ***tema*** yra reikšminga poveikio požiūriu, kai ji yra susijusi su įmonės reikšmingu faktiniu ar galimu, teigiamu ar neigiamu ***poveikiu*** žmonėms ar aplinkai trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais. Vertinant poveikio požiūriu, reikšminga tvarumo tema apima poveikį, susijusį su pačios įmonės operacijomis ir ***vertės grandinės*** pradine ir galutine grandimis, be kita ko, per jos ***produktus*** ir paslaugas, taip pat per jos ***verslo santykius***.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Importuotojas	Fizinis ar juridinis asmuo, atsakingas už importą (t. y. fizinį įvežimą į muitų teritoriją). ***Cheminių medžiagų*** – atskirų ar esančių mišinių sudėtyje – importas apima didmeninį cheminių medžiagų platinimą pagal NACE kodą G46.85 (2.1 red.).
Neįmanoma	Reikalavimo taikyti neįmanoma, kai įmonė negali jo taikyti net dėdama visas įmanomas pastangas. Pavyzdžiui, praėjusį laikotarpį duomenys galėjo būti surinkti taip, kad nėra galimybės atgaline data taikyti naują ***rodiklio*** apibrėžtį ir gali būti ***neįmanoma*** atkurti duomenų.
Diskriminacijos atvejis	***Diskriminacijos atvejai*** – atvejai, kurie yra susiję su ***diskriminacija***. Šie incidentai suprantami kaip įmonės užregistruotų pagrįstų atvejų skaičius: a) teisminių ir neteisminių procesų (pvz., bylų nacionaliniuose teismuose ir tribunoluose, tarpininkavimo, skundų, pateiktų EBPO daugiašalių įmonių nacionaliniams kontaktiniams punktams), ir b) kitų incidentų, įskaitant tuos, kuriuos ji nustatė taikydama savo vidaus procesus.
Nepriklausomas valdybos narys	Nepriklausomai sprendimus priimantys, išorės neveikiami ir interesų konfliktų neturintys valdybos nariai. Nepriklausomumas paprastai reiškia, kad sprendimai priimami objektyviai ir nevaržomai. Naudojant kaip matą, pagal kurį vertinama nepriklausomumo apraiška arba ***administracinių, valdymo ir priežiūros organų*** ar jų komitetų nevykdomųjų narių nepriklausomumas, laikoma, kad nėra susijusių interesų, pozicijos, ryšių ar santykių, kurie, vertinant protingos ir informuotos trečiosios šalies požiūriu, galėtų daryti netinkamą įtaką ar lemti šališkumą priimant sprendimus.
Čiabuviai	Vienos tarptautiniu lygmeniu sutartos ***čiabuvių*** apibrėžties nėra. Praktiškai tarptautinės agentūros sutaria, kokios grupės gali būti laikomos čiabuviais, ir kaip tokioms joms turėtų būti taikoma speciali apsauga. Svarbus čiabuvių apibrėžimo kriterijus yra susijęs su jų sąsaja su tradicine vietove, kaip apibrėžta TDO konvencijos Nr. 169 1 straipsnyje, kuriame teigiama, kad konvencija taikoma: „*a) gentimis gyvenančioms tautoms nepriklausomose šalyse, kurių socialinės, kultūrinės ir ekonominės sąlygos išskiria jas iš kitų nacionalinės bendruomenės sluoksnių ir kurių statusą visiškai arba iš dalies reglamentuoja jų pačių papročiai ar tradicijos arba specialūs įstatymai ar kiti teisės aktai;* *b) nepriklausomose šalyse gyvenančioms tautoms, kurios yra laikomos čiabuvių tautomis todėl, kad jas sudaro tos šalies arba geografinio regiono, kuriam ta šalis priklauso, gyventojų, gyvenusių joje (jame) užkariavimo, kolonizacijos arba dabartinių valstybės sienų nustatymo metu, palikuonys, kurie, nepaisant jų teisinio statuso, yra išlaikę tam tikras arba visas savo* ***socialines****, ekonomines, kultūrines ir politines institucijas*“. TDO konvencijos Nr. 169 1 straipsnio 2 dalyje taip pat teigiama, kad: „*[s]avęs identifikavimas kaip čiabuvių ar gentimis gyvenančių tautų turėtų būti laikomas vienu iš pagrindinių kriterijų nustatant grupes, kurioms taikomos šios Konvencijos nuostatos*“.
Netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis	***ŠESD kiekis, išmetamas*** dėl įmonės veiklos, tačiau kitai įmonei priklausančiuose arba jos kontroliuojamuose šaltiniuose. Netiesiogiai išmetamos ŠESD apima ir ***2 lygio išmetamas ŠESD***, ir ***3 lygio išmetamas ŠESD***.
Anglies dioksido vidaus kainodaros sistema	Organizacinis susitarimas, pagal kurį įmonė priimdama strateginius ir veiklos sprendimus gali taikyti anglies dioksido kainas. Anglies dioksido vidaus kaina yra kaina, kurią įmonė naudoja vertindama investavimo, gamybos ir vartojimo modelių pokyčių, taip pat potencialios technologinės pažangos ir būsimų išmetamo ŠESD kiekio mažinimo išlaidų finansinį poveikį. Įmonės paprastai taiko dviejų rūšių anglies dioksido vidaus kainas. Pirmai rūšiai priklauso šešėlinė kaina – teorinė arba tariamoji suma, kurios įmonė netaiko, tačiau kuri gali būti naudojama vertinant ekonomines pasekmes arba kompromisus, kuriuos gali lemti, be kita ko, rizikos poveikis, naujos investicijos, projektų grynoji dabartinė vertė ir įvairių iniciatyvų nauda bei sąnaudos. Antroji rūšis – vidaus mokestis, t. y. anglies dioksido kaina, taikoma verslo veiklai, ***produkto*** linijai ar kitam verslo padaliniui pagal su juo susijusį ***išmetamą ŠESD kiekį*** (šie vidaus mokesčiai yra panašūs į įmonių vidaus sandorių kainodarą).

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Invazinės rūšys / Invazinės svetimos rūšys	Rūšys, kurių introdukcija ir (arba) plitimas dėl žmogaus veiksmų už jų natūralaus paplitimo arealo ribų kelia grėsmę ***biologinei įvairovei***, apsirūpinimui maistu, žmonių sveikatai ir gerovei. „Svetima“ reiškia, kad rūšis introdukuota už jos natūralaus paplitimo arealo ribų („svetimos“ sinonimai – „egzotinė“, „nevietinė“). „Invazinė“ reiškia „linkusi plėstis į ***ekosistemas***, į kurias ji buvo introdukuota, ir jas keisti“. Taigi rūšis gali būti svetima, bet neinvazinė, o vietinė regiono rūšis gali padidėti ir tapti invazinė net ir nebūdama svetima.
Pagrindinė biologinės įvairovės teritorija	***Teritorijos***, kurios labai prisideda prie pasaulinio ***biologinės įvairovės*** išlikimo sausumos, ***gėlo vandens*** ir jūrų ***ekosistemose***. Teritorijos priskiriamos pasaulinėms ***pagrindinėms biologinės įvairovės teritorijoms***, jei jos atitinka vieną ar daugiau iš 11 kriterijų, sugrupuotų į penkias kategorijas: biologinė įvairovė, kuriai kyla grėsmė; geografiškai apribota biologinė įvairovė; ***ekologinis vientisumas***; biologiniai procesai ir nepakeičiamumas. Pasaulio pagrindinių biologinės įvairovės teritorijų duomenų bazę Pagrindinių biologinės įvairovės teritorijų partnerystės (angl. „KBA Partnership“) vardu tvarko organizacija „BirdLife International“.
Pagrindinė medžiaga	Medžiagos, ***cheminės medžiagos***, komponentai ar ***produktai***, kurie yra būtini įmonės gebėjimui gaminti ar tiekti savo produktus ar teikti paslaugas, nustatyti atliekant vadovybės vertinimą, kuriame atsižvelgiama į: a) vidaus veiksnius, pavyzdžiui, apimtį, sąnaudas, ypatingą svarbą veiklai arba strateginę svarbą, ir b) išorės veiksnius, įskaitant ***poveikį*** aplinkai ir socialinį poveikį, pavyzdžiui, ***suinteresuotųjų subjektų*** lūkesčius, reguliavimo reikalavimus ar svarbą reputacijai. Pavyzdžiai, be kita ko, yra silicis (medžiagos), elektrolitai (cheminės medžiagos), mikrokondensatoriai (komponentai) ir išmanieji telefonai (produktai).
Pagrindinis produktas	***Produktai***, kurie yra labai svarbūs įmonės vertės kūrimui arba strateginiams tikslams, nustatyti atliekant vadovybės vertinimą, kuriame atsižvelgiama į: a) vidaus veiksnius, pavyzdžiui, indėlį į pajamas, pelningumą, inovacijas ar veiklos tęstinumą, arba b) išorės veiksnius, įskaitant ***poveikį*** aplinkai ar socialinį poveikį, pavyzdžiui, ***suinteresuotųjų subjektų*** suvokimą, reguliavimo reikalavimus ar svarbą reputacijai.
Žemės degradacija	***Žemės degradacija*** apima daug procesų, dėl kurių mažėja arba prarandama ***biologinė įvairovė***, ***ekosistemų*** funkcijos arba jų teikiama nauda žmonėms, įskaitant visų sausumos ekosistemų ***degradaciją***.
Sąvartynas	***Atliekų*** šalinimo ***vieta***, kur atliekos dedamos ant žemės arba užkasamos į žemę (žr. Direktyvą 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų).
Žemės naudojimas (ir jo keitimas)	Žmonių naudojimasis konkrečia teritorija tam tikrai paskirčiai (pvz., gyvenamajai, žemės ūkio, rekreacinei, pramoninei ir kt.). Susijęs su žemės danga, bet šie terminai nėra sinonimai. ***Žemės naudojimo keitimas*** reiškia žmogaus naudojimosi žeme ar jos valdymo pasikeitimą, dėl kurio gali pakisti ir žemės danga.
Teisėtas atstovas	Asmenys, pripažįstami teisėtais pagal įstatymus ar praktiką, kaip antai išrinkti darbuotojų profesinių sąjungų atstovai arba kiti panašiai laisvai išrinkti paveikiamų ***suinteresuotųjų subjektų*** atstovai.
Svertas	Įmonės gebėjimas pakeisti kitos šalies netinkamą praktiką, siejamą su neigiamu ***su tvarumu susijusiu poveikiu***.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Lobistinė veikla	Veikla, vykdoma siekiant daryti įtaką vyriausybių, valdžios institucijų, reguliavimo institucijų, Europos Sąjungos institucijų, įstaigų, tarnybų ir agentūrų arba standartus nustatančių subjektų ***politikos*** ar teisės aktų rengimui ar įgyvendinimui arba sprendimų priėmimo procesams. Tokia veikla yra, be kita ko (sąrašas nebaigtinis): a) posėdžių, konferencijų, renginių organizavimas arba dalyvavimas juose; b) prisidėjimas prie viešų konsultacijų, klausymų ar kitų panašių iniciatyvų ir (arba) dalyvavimas juose; (c) komunikacijos kampanijų, platformų, tinklų ar vietos lygmens iniciatyvų organizavimas ir (d) politikos ir pozicijų dokumentų, nuomonės apklausų, tyrimų, atvirų laiškų, tiriamojo darbo rengimas ir (arba) užsakymas vykdant veiklą, kuriai taikomos skaidrumo registro taisyklės.
Dėl technologinio susisaistymo išmetamas ŠESD kiekis	***Išmetamo ŠESD kiekio***, kurį greičiausiai lems įmonės pagrindinio turto ar ***produktų*** pardavimas per jų eksploatavimo laikotarpį, įverčiai.
Gaminių gamintojas	Fizinis arba juridinis asmuo, gaminantis arba surenkantis ***gaminį*** (žr. Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006).
Cheminių medžiagų gamintojas	Fizinis arba juridinis asmuo, gaminantis ***chemines medžiagas*** (t. y. gaminantis arba išgaunantis natūralios būsenos chemines medžiagas) (žr. Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006).
Jūrų ištekliai	Jūrose ir vandenynuose aptinkamos ***biologinės medžiagos*** ir nebiologinės medžiagos. Tai gali būti, pavyzdžiui, giliavandeniai mineraliniai ištekliai, žvyrai, jūros gėrybės ir kt.
Reikšmingumas	Tvarumo ***tema*** yra reikšminga, jeigu ji atitinka ***poveikio reikšmingumo*** ar ***finansinio reikšmingumo*** apibrėžtį arba abi apibrėžtis.
Rodiklis	Kokybiniai ir kiekybiniai rodikliai, kuriuos įmonė naudoja su tvarumu susijusios ***politikos*** įgyvendinimo veiksmingumui matuoti ir informacijai apie jį teikti, lyginant su jos ***uždaviniais*** laikui bėgant. ***Rodikliai*** taip pat padeda išmatuoti įmonės rezultatus, susijusius su paveikiamais asmenimis, aplinka ir įmone.
Mikroplastikas	Sintetinio polimero mikrodalelės, kurios yra kietos ir atitinka abi šias sąlygas: a) yra dalelėse ir sudaro ne mažiau kaip 1 % šių dalelių masės arba sudaro ištisinę dalelių paviršiaus dangą ir b) ne mažiau kaip 1 % masės a punkte nurodytų dalelių atitinka vieną iš šių sąlygų: iii) visi dalelių matmenys yra 5 mm arba mažesni arba iv) dalelių ilgis yra 15 mm arba mažesnis, o jų ilgio ir skersmens santykis yra didesnis kaip 3. Nepriskiriami šie polimerai: a) polimerai, kurie yra gamtoje vykusio polimerizacijos proceso rezultatas, nepriklausomai nuo proceso, kurio metu jie buvo išgauti, kurie nėra chemiškai modifikuotos ***cheminės medžiagos***; b) polimerai, kurie yra skaidūs, kaip įrodyta pagal Komisijos reglamento (ES) 2023/2055 sintetinių polimerų mikrodalelių 15 priedėlį; c) polimerai, kurių tirpumas didesnis kaip 2 g/l, kaip įrodyta pagal Komisijos reglamento (ES) 2023/2055 16 priedėlį, ir d) polimerai, kurių cheminėje sandaroje nėra anglies atomų. Nukrypti leidžiančių nuostatų sąrašas pateiktas Reglamente (ES) 2023/2055.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
	Mikroplastikai paprastai skirstomi į pirminių ir antrinių rūšių mikroplastikus. Pirminis mikroplastikas specialiai gaminamas ir dedamas į ***produktus*** (pvz., mikrogranulės, blizgučiai ar stabilizatoriai kosmetikoje), todėl tiesiogiai patenka į aplinką gaminio naudojimo etapu arba jo gyvavimo ciklo pabaigoje. Antrinis mikroplastikas susidaro skaidant didesnius plastiko gabalus (pvz., plastiko ***atliekas***, kaip antai ***pakuotes*** ar žvejybos tinklus).
Gamtos procesais pagrįstas sprendimas	***Veiksmai***, kuriais siekiama apsaugoti, išsaugoti, atkurti, tvariai naudoti ir valdyti natūralias ar modifikuotas sausumos, ***gėlo vandens***, pakrančių ir jūrų ***ekosistemas***, kuriais veiksmingai ir adaptyviai sprendžiami socialiniai, ekonominiai ir aplinkosaugos uždaviniai, kartu užtikrinant žmonių gerovę, ***ekosistemines paslaugas***, atsparumą ir naudą ***biologinei įvairovei***.
Nulinio grynojo kiekio uždavinys	***Nulinio grynojo kiekio uždavinio*** nustatymas įmonės lygmeniu, suderintas su visuomenės klimato srities tikslų įgyvendinimu, reiškia, kad: a) ***vertės grandinėje išmetamas ŠESD kiekis*** turi būti sumažintas tiek, kad būtų suderinamas su sumažinimu, kurio reikia pasauliniam nulinio grynojo kiekio uždaviniui pasiekti pagal 1,5 °C trajektorijas, ir b) viso likutinio ***išmetamo ŠESD kiekio*** (po to, kai ***išmetamas ŠESD kiekis sumažinamas*** maždaug 90–95 proc., atsižvelgiant į tai, kad tarp sektorių gali būti pagrįstų variacijų pagal jų pripažintas dekarbonizacijos trajektorijas) ***poveikis*** turi būti neutralizuotas nuolat absorbuojant lygiavertį CO_2 kiekį.
Nesamdomasis darbuotojas	***Nesamdomieji darbuotojai***, priskiriami prie įmonės ***savos darbo jėgos***, apima tiek atskirus rangovus, teikiančius įmonei darbo jėgą („savarankiškai dirbantys asmenys“), tiek asmenis, kuriuos teikia įmonės, daugiausia užsiimančios įdarbinimo veikla, (NACE kodas O78).
Negarantuotą darbo valandų skaičių dirbantis samdomasis darbuotojas	***Negarantuotą darbo valandų skaičių dirbančius samdomuosius darbuotojus*** įmonė įdarbina nesuteikdama minimalaus ar fiksuoto darbo valandų skaičiaus garantijos. Gali būti, kad ***samdomasis darbuotojas*** turės dirbti, kai reikės, tačiau įmonė nėra pagal sutartį įpareigota pasiūlyti samdomajam darbuotojui minimalų ar fiksuotą darbo valandų skaičių per dieną, savaitę ar mėnesį. Prie šios kategorijos priskiriami, pavyzdžiui, atsitiktinius darbus dirbantys, pagal nenustatytos apimties darbo sutartis dirbantys ir pagal iškvietimą dirbantys samdomieji darbuotojai.
Neatsinaujinančiųjų išteklių energija	Energija, kurios negalima laikyti gauta iš ***atsinaujinančiųjų*** išteklių.
Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistema	Tarpusavyje susijusių ar sąveikaujančių elementų rinkinys darbuotojų saugos ir sveikatos ***politikai*** ir tikslams nustatyti ir tiems tikslams pasiekti.
Galimybė	Žr. ***su tvarumu susijusios galimybės*** apibrėžtį.
Sava darbo jėga	***Samdomieji darbuotojai***, su įmone susiję darbo santykiais („*samdomieji darbuotojai*“), ir ***nesamdomieji darbuotojai***, kurie yra atskiri rangovai, įmonei teikiantys darbo jėgą („savarankiškai dirbantys asmenys“), arba asmenys, kuriuos teikia įmonės, daugiausia užsiimančios įdarbinimo veikla, (NACE kodas O78).
Ozono sluoksnį ardanti medžiaga	***Medžiagos***, išvardytos Monrealio protokole dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų.
Pakuotė	Iš bet kurios rūšies medžiagų padaryti ***gaminiai***, skirti prekėms – nuo žaliavų iki perdirbtų produktų – izoliuoti, apsaugoti, tvarkyti, pristatyti, saugoti, transportuoti ir pateikti iš gamintojo naudotojui ar ***vartotojui*** (žr. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių ***atliekų***.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Užmokestis	Pagrindinis bazinis arba minimalusis ***darbo užmokestis*** arba alga ir bet koks kitas atlygis pinigais arba natūra, kurį darbuotojas tiesiogiai arba netiesiogiai (papildomi arba kintamieji komponentai) gauna iš darbdavio už savo darbą. ***Užmokesčio*** dydis – metinis užmokestis neatskaičius mokesčių ir atitinkamas valandinis užmokestis neatskaičius mokesčių. Užmokesčio dydžio mediana – ***samdomojo darbuotojo*** gaunamas užmokestis, už kurį didesnį užmokestį ir mažesnį užmokestį gaunančių samdomųjų darbuotojų yra po 50 procentų.
Asmuo su negalia	Asmenys, turintys ilgalaikių fizinių, psichikos, intelekto ar jutimo sutrikimų, kurie drauge su kitomis įvairiomis kliūtimis gali trukdyti šiems asmenims visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenėje lygiomis sąlygomis su kitais asmenimis.
Fizinė rizika	Viso pasaulio ekonominė veikla priklauso nuo Žemės sistemų veikimo, pavyzdžiui, stabilaus klimato, ir nuo ***ekosisteminių paslaugų***, pavyzdžiui, biomasės (žaliavų) tiekimo. Su gamta susijusios ***fizinės rizikos*** yra tiesioginis organizacijos priklausomybės nuo gamtos padarinys. Fizinės rizikos kyla, kai gamtos sistemos atsiduria pavojuje – dėl klimato įvykių ***poveikio*** (pvz., dėl tokių ekstremalių meteorologinių reiškinių kaip sausra), geologinių įvykių (pvz., dėl tokių seisminių įvykių kaip žemės drebėjimas), ***ekosistemos*** pusiausvyrą, pvz., ***dirvožemio*** kokybę ar jūros ekologiją, paveikiančių pokyčių, dėl kurių padaromas poveikis ekosisteminėms paslaugoms, nuo kurių priklauso organizacijos. Jos gali būti ūmios, lėtinės arba abiejų rūšių. Su gamta susijusios fizinės rizikos kyla dėl biotinių (gyvosios gamtos) ir abiotinių (negyvosios gamtos) sąlygų, palaikančių sveikas, funkcionuojančias ekosistemas, pokyčių. Fizinės rizikos paprastai yra susijusios su konkrečia vieta. Su gamta susijusios fizinės rizikos dažnai siejamos su ***fizinėmis rizikomis***, ***susijusiomis su klimatu***.
Pateikimas rinkai	Mokamas arba nemokamas tiekimas arba teikimas trečiajai šaliai. Importas laikomas pateikimu rinkai.
Politika	Bendrųjų tikslų ir valdymo principų rinkinys ar sistema, kuriuos įmonė naudoja sprendimams priimti. ***Politika*** įgyvendina įmonės strategiją arba vadovybės sprendimus, kuriais siekiama užkirsti kelią reikšmingam faktiniam ir ***galimam poveikiui***, jį sušvelninti, pašalinti, kuo labiau sumažinti ir (arba) ištaisyti, šalinti reikšmingas **rizikas** ir pasinaudoti reikšmingomis ***galimybėmis*** individualiai arba aukštesniu lygmeniu (t. y. apimant jų grupes arba susijusias **temas**) . Už kiekvieną politikos kryptį yra atsakingas nustatytas asmuo (asmenys), joje nustatyta jos taikymo sritis ir vienas ar daugiau tikslų (kai taikoma, susijusių su išmatuojamais ***uždaviniais***). Politika tvirtinama ir peržiūrima pagal taikomas įmonės valdymo taisykles. Politika įgyvendinama vykdant ***veiksmus*** ar veiksmų planus.
Teršalas	***Medžiaga***, vibracija, šiluma, triukšmas, šviesa ar kita nepageidaujama medžiaga ore, vandenyje ar ***dirvožemyje***, kurie gali pakenkti žmonių sveikatai ir (arba) aplinkai, dėl kurių gali būti padaryta žala materialiajam turtui arba kurie gali pakenkti aplinkos teikiamoms vertybėms ir kitokiam teisėtam naudojimuisi ja arba tam trukdyti (žr. Reglamentą (ES) 2020/852).
Tarša	Žmonių veiklos sukeliamas tiesioginis arba netiesioginis ***teršalų*** sklidimas ore, vandenyje ar ***dirvožemyje***, galintis pakenkti žmonių sveikatai arba aplinkos kokybei, daryti žalą materialiajam turtui arba pakenkti aplinkos teikiamoms vertybėms ir kitokiam teisėtam naudojimuisi ja arba tam trukdyti (žr. Direktyvą (ES) 2024/1785).
Galimas poveikis	***Galimas poveikis*** – poveikis, kuris dar nepasireiškė, bet gali pasireikšti ateityje ir daryti poveikį aplinkai ir žmonėms.
Procesas, kuriuo siekiama ištaisyti arba bendradarbiauti ištaisant poveikį	***Procesai, kuriais siekiama ištaisyti arba bendradarbiauti ištaisant poveikį,*** – formalizuoti metodai, kuriuos taikydama įmonė reaguoja į nustatytą žalą, nepriklausomai nuo to, ar ji nustatoma oficialiais ***kanalais, kuriais galima išreikšti susirūpinimą ar poreikius***, ar kitomis priemonėmis. Tokie procesai paprastai apima veiksmus ar kriterijus, kurių laikomasi siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai reaguojama į susirūpinimą keliančius klausimus ar poreikius, ir, jei taikytina, ***faktinio poveikio*** ištaisymą arba bendradarbiavimą jį ištaisant. Procesai, kuriais siekiama ištaisyti arba bendradarbiauti ištaisant poveikį, gali būti susieti su vienu ar daugiau kanalų, kuriais ***suinteresuotieji subjektai*** gali išreikšti savo susirūpinimą ar poreikius.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Produktas	***Produktai*** yra ***pateikiamos rinkai*** arba pradedamos naudoti fizinės prekės.
Į(si)gyta elektros energija, šiluma, garas ar vėsuma	Elektros energija, šiluma, garas ar vėsuma, kurią įmonė gauna iš trečiosios šalies. Sąvoka „įgyta“ atspindi aplinkybes, kai įmonė negali pirkti elektros energijos tiesiogiai (pvz., ji nuomojasi pastatą), bet elektra yra tiekiama į įmonės objektą vartoti.
Pripažinti anglies dioksido kreditams taikomi kokybės standartai	***Anglies dioksido kreditams*** taikomi kokybės standartai, kuriuos gali patikrinti nepriklausomos trečiosios šalys, kurių reikalavimai ir projektų ataskaitos skelbiami viešai ir kuriais užtikrinamas bent papildomumas ir pastovumas, išvengiama dvigubos apskaitos ir nustatomos projekto ***išmetamo ŠESD kiekio*** ir absorbuojamo kiekio apskaičiavimo, stebėsenos ir tikrinimo taisyklės.
Registruotinas su darbu susijęs nelaimingas atsitikimas	Su darbu susijęs nelaimingas atsitikimas yra darbo metu nutikęs pavienis įvykis, dėl kurio padaroma fizinė ar psichinė žala. Toks įvykis yra registruotinas, jei jis sukelia mirtį arba daugiau nei trijų dienų nedarbingumą.
Registruotinas su darbu susijęs sveikatos sutrikimas	Su darbu susijęs sveikatos sutrikimas yra bet kokia liga, kurią sukelia arba pasunkina darbo vietos veiksniai arba kurią visų pirma sukelia fizinės, organizacinės, cheminės ar biologinės rizikos veiksnio arba šių veiksnių derinio poveikis darbe. Toks atvejis yra registruotinas, jei jis sukelia mirtį arba nedarbingumą.
Atliekų naudojimas (Atliekos)	Bet kokia operacija, kurios pagrindinis rezultatas yra ***atliekos***, kurias galima panaudoti naudingu tikslu, pakeičiant jomis kitas medžiagas, kurios priešingu atveju būtų buvusios panaudotos konkrečiai funkcijai atlikti, arba atliekos, parengiamos tai funkcijai atlikti gamykloje ar visoje ekonomikoje (žr. Atliekų pagrindų direktyvą (2008/98/EB).
Perdirbimas	Bet kokia ***atliekų naudojimo*** operacija, kuria ***atliekų*** medžiagos perdirbamos į ***produktus*** ar ***medžiagas***, panaudojamas pirminiais ar kitais tikslais. Apima organinių medžiagų perdirbimą, tačiau neapima naudojimo energijai gauti ir perdirbimo į medžiagas, kurios turi būti naudojamos kaip kuras ar užpildymo operacijoms (žr. Atliekų pagrindų direktyvą (2008/98/EB)).
Ištaisymas	Paveikiamo (-ų) asmens (-ų), bendruomenių ar aplinkos padėties atkūrimas, kad ji būtų lygiavertė arba kuo artimesnė padėčiai, kurioje jie būtų buvę, jei faktinis neigiamas poveikis nebūtų buvęs padarytas, be kita ko, įmonei teikiant finansinę ar nefinansinę kompensaciją nuo faktinio neigiamo poveikio nukentėjusiam (-iems) asmeniui (-ims).
Atsinaujinančiųjų išteklių energija	***Atsinaujinančiųjų*** neiškastinių išteklių energija, t. y. vėjo, saulės (saulės šilumos ir fotovoltinė) ir geoterminė energija, aplinkos energija, potvynių, bangų ir kitokia vandenynų energija, hidroenergija, biomasė, ***sąvartynų*** dujos, nuotekų valymo įrenginių dujos ir biodujos (Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 1 dalis).
Atsinaujinančiosios medžiagos	Tvariai išgaunamos medžiagos (dažniausiai tai įrodoma tarptautiniu mastu pripažintomis sertifikavimo schemomis), kurios po gavybos atkuria savo ankstesnį atsargų lygį dėl natūralaus augimo ar pasipildymo procesų tokiu tempu, kuris atitinka naudojimo ciklus. Taigi, jos papildomos arba atauginamos greičiau nei surenkamos ar išgaunamos.
Taisomumas	Galimybė atkurti ***produkto*** funkcinę būklę užtikrinant galimybę gauti atsarginių dalių per visą galimą jo gyvavimo laikotarpį, išardymo paprastumas ir galimybė gauti remonto informaciją.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Išteklių įvediniai	Fizinės medžiagos (pvz., ***medžiagos*** ir ***produktai***), naudojamos įmonės operacijose gamybos, vartojimo, techninės priežiūros ar paslaugų teikimo tikslais. Jos apima pirmines ir nepirmines žaliavas (įskaitant ***jūrų išteklius***, medžiagoms gaminti naudojamus energijos nešiklius), pusgaminius ir komponentus, neatsižvelgiant į tai, ar jie perkami, pakartotinai naudojami ar regeneruojami įmonėje. ***Išteklių įvedinių*** apimtis taip pat atspindi įmonės priklausomybę nuo gamtos išteklių, efektyvų išteklių naudojimą ir ***žiedišKumą***.
Išteklių išvediniai	Fizinės medžiagos (pvz., ***cheminės medžiagos*** ir ***produktai***), kurios lieka po įmonės operacijų dėl jos veiklos, įskaitant produkciją, pvz., parduotus produktus, šalutinius produktus, ***atliekas***, ***išmetamuosius teršalus*** ir medžiagas, skirtas ***pakartotinai naudoti***, ***perdirbti*** ar šalinti.
Išteklių naudojimas	***Išteklių naudojimas*** – būdas, kaip įmonė gauna, vartoja, transformuoja, pakartotinai panaudoja arba pašalina fizines medžiagas, ypač ***technines medžiagas*** ir ***biologines medžiagas***, savo veikloje ir ***vertės grandinėje***. Tai apima: a) ***išteklių įvedinius***: į įmonę patenkančias medžiagas (pvz., medžiagas, ***chemines medžiagas***, komponentus) ir b) ***išteklių išvedinius***: įmonės paliekamas medžiagas (pvz., ***produktus***, šalutinius produktus, ***atliekas***).
Pakartotinis naudojimas (Atliekos)	Operacija, kurios metu ***produktai*** ar produktų komponentai, kurie nėra ***atliekos***, vėl naudojami tam pačiam tikslui, kuriam buvo sukurti. Tam gali būti atliekamas valymas arba nedidelis koregavimas, kad objektas būtų paruoštas tolesniam naudojimui be didelio parengiamojo apdirbimo.
Rizika	Žr. ***su tvarumu susijusios rizikos*** apibrėžtį.
Scenarijus	Tikėtinas galimų ateities pokyčių aprašas, grindžiamas darniu ir viduje nuosekliai naudojamu prielaidų dėl pagrindinių varomųjų jėgų (pvz., technologijų pokyčių, kainų) ir santykių rinkiniu. Pažymėtina tai, kad ***scenarijai*** nėra nei predikcijos, nei prognozės, tačiau yra naudojami tam, kad būtų galima susidaryti pokyčių ir ***veiksmų*** pasekmių vaizdą.
Scenarijų analizė	Būsimų įvykių galimų rezultatų intervalo nustatymas ir vertinimas neapibrėžties sąlygomis, taikant vieną ar daug ***scenarijų***.
Išmetamas 1 lygio ŠESD kiekis	Tiesiogiai iš įmonei nuosavybės teise priklausančių ar jos kontroliuojamų šaltinių ***išmetamas ŠESD kiekis***.
Išmetamas 2 lygio ŠESD kiekis	Netiesiogiai – gaminant ***įsi(si)gyjamą elektros energiją, garą, šilumą ar vėsumą***, kuriuos suvartoja įmonė, – ***išmetamas ŠESD kiekis***.
Išmetamas 3 lygio ŠESD kiekis	Visas ataskaitą teikiančios įmonės ***vertės grandinėje***, įskaitant pradinę ir galutinę grandis, ***netiesiogiai išmetamas ŠESD kiekis*** (neįtrauktas į ***išmetamą 2 lygio ŠESD kiekį***). ***Išmetamas 3 lygio ŠESD kiekis*** gali būti suskirstytas į ***3 lygio kategorijas***.
3 lygio kategorija	Viena iš 15 rūšių ***3 lygio išmetamo ŠESD kiekio***, nustatytų ŠESD protokolo įmonių apskaitos ir atskaitomybės standarte (2004 m.) ir išsamiai aprašytų ŠESD protokolo įmonių vertės grandinės (3 lygio) apskaitos ir atskaitomybės standarte (2011 m. redakcija). Įmonės, nusprendusios savo ***išmetamą 3 lygio ŠESD kiekį*** apskaityti pagal ISO 14064-1:2018 standarte pateiktas ***netiesiogiai išmetamo ŠESD kiekio*** kategorijas, gali taip pat remtis ISO 14064-1:2018 standarto 5.2.4 punkte apibrėžta kategorija (išskyrus su importuojama energija susijusį netiesiogiai išmetamą ŠESD kiekį).
Antriniai ištekliai	Anksčiau naudotos medžiagos (nepirminės: medžiagos, regeneruojamos iš ***atliekų srautų*** ar kitų šaltinių, taip pat naudotuose ***produktuose*** ar komponentuose randamos medžiagos) ir grąžinamos į gamybos ciklus, sumažinant priklausomybę nuo pirminių išteklių ir kuo labiau sumažinant ***poveikį*** aplinkai. Pavyzdžiui, perdirbtos medžiagos, taip pat pakartotinai naudojami, taisyti, atnaujinti arba perdaryti produktai ar komponentai.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Veiklos vieta	***Veiklos vietos*** yra fizinės vietovės: a) kuriose įmonė arba ***vertės grandinės*** dalyviai vykdo veiklą ir kuriose, tikėtina, atsiras ***priklausomybė*** ir ***poveikis***. Pavyzdžiui, gamyklos, ūkiai, kasyklos, biurai ar paslaugų centrai, infrastruktūra ar įrenginiai, žvejybos plotai, požeminė infrastruktūra po sausumos ar jūros dugno paviršiumi, kaip antai požeminiai kasybos tuneliai, kabeliai ir vamzdynai ar vertės grandinės mazgai, arba b) unikalus ***dirvožemio***, klimato, topografijos, hidrologijos ir kitų fizinių bei biologinių veiksnių derinys.
Socialinis dialogas	Visų rūšių derybos, konsultacijos ar tiesiog keitimasis informacija tarp vyriausybių, darbdavių, jų organizacijų atstovų ir ***darbuotojų atstovų*** arba jų tarpusavio keitimasis informacija bendro intereso klausimais, susijusiais su ekonomine ir socialine ***politika***. Tai gali būti trišalis procesas, kai vyriausybė yra oficiali dialogo šalis, arba tik darbuotojų atstovų ir vadovybės (arba profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų) dvišaliai santykiai.
Socialinė apsauga	Priemonių, kuriomis siekiama sumažinti skurdą ir pažeidžiamumą ir užkirsti jiems kelią per visą gyvenimo ciklą, rinkinys. Pagrindiniai su ***socialine apsauga*** susiję gyvenimo įvykiai, apie kuriuos kalbama ETAS, apima ligas, nedarbą nuo to momento, kai savas darbuotojas dirba įmonėje, sužeidimus darbe ir įgytą negalią bei motinystės atostogas.
Dirvožemis	Viršutinis Žemės plutos sluoksnis, esantis tarp pamatinės uolienos ir paviršiaus. ***Dirvožemį*** sudaro mineralinės dalelės, organinė medžiaga, vanduo, oras ir gyvi organizmai (žr. Direktyvą (ES) 2010/75).
Dirvožemio sandarinimas	***Dirvožemio*** padengimas danga (pvz., keliu), dėl kurios jis tampa nepralaidus. Šis nepralaidumas gali daryti ***poveikį*** aplinkai, kaip aprašyta Komisijos reglamente (ES) 2018/2026 ([1]).
Suinteresuotasis subjektas	Subjektai, kurie gali paveikti įmonę arba būti jos paveikiami. Yra dvi pagrindinės ***suinteresuotųjų subjektų*** grupės: a) paveikiami suinteresuotieji subjektai – asmenys arba grupės, kurių interesus teigiamai arba neigiamai paveikia arba galėtų paveikti įmonės veikla ir jos tiesioginiai ir netiesioginiai ***verslo santykiai*** visoje ***vertės grandinėje***, ir b) ***tvarumo ataskaitų vartotojai*** – pagrindiniai bendrosios paskirties finansinių ataskaitų vartotojai (esami ir potencialūs investuotojai, skolintojai ir kiti kreditoriai, įskaitant turto valdytojus, kredito įstaigas, draudimo įmones), taip pat kiti bendrosios paskirties tvarumo ataskaitų vartotojai, įskaitant įmonės verslo partnerius, socialinius partnerius (profesines sąjungas ir darbdavių organizacijas), pilietinę visuomenę ir nevyriausybines organizacijas. Kai kurie, tačiau ne visi suinteresuotieji subjektai gali priklausyti abiem šioms grupėms.
Suinteresuotųjų subjektų įtraukimas	Nuolatinis įmonės ir ***suinteresuotųjų subjektų*** bendravimo ir dialogo procesas, suteikiantis įmonei galimybę išgirsti, suprasti ir reaguoti į jų interesus ir susirūpinimą keliančius klausimus.
Standartiniai mokėjimo terminai	***Standartiniai mokėjimo terminai*** – iš anksto nustatyti kelių sandorių, kuriuose dalyvauja skirtingos šalys, terminai, dėl kurių šalys atskirai nesiderėjo. Tokie terminai paprastai siūlomi ***tiekėjams***. Jie gali kilti iš įmonės ***politikos*** ar procedūros arba gali būti apskaičiuojami kaip sutarčių su tiekėjais terminų vidurkis ar vidutinė reikšmė.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Neišnaudojamas turtas	***Neišnaudojamas turtas*** (įskaitant turtą, kuris gali būti neišnaudojamas) – turtas ar investicijos (tiek aktyvūs, tiek tvirtai suplanuoti), kurie tam tikru metu iki jų ekonominio gyvavimo ciklo pabaigos nebegali generuoti ekonominės grąžos dėl reglamentavimo pokyčių, rinkos jėgų, technologinių inovacijų ar aplinkos veiksnių (įskaitant klimato kaitą ir perėjimą prie mažo anglies dioksido pėdsako ekonomikos). Paprastai tai turtas, kuris buvo (arba tikėtina, kad bus) nenumatytai ar pirma laiko nurašytas, nuvertintas arba konvertuotas į įsipareigojimus; taip pat įrenginiai, kurių eksploatavimo laikotarpiu ***dėl technologinio susisaistymo išmetamas ŠESD kiekis*** yra didelis. Apibrėžiant terminą „neišnaudojamas turtas“ dėmesys sutelkiamas į tai, kas jau yra įvykę atskleidimo datą ir galbūt jau atspindėta finansinėse ataskaitose (tokiu atveju gali būti pateikiamos kryžminės nuorodos į jas), o terminas „turtas, kuris gali būti neišnaudojamas“ orientuotas į ateities vertinimą atsižvelgiant į konkretų būsimą ***scenarijų***.
Strateginės žaliavos	***Ypatingos svarbos žaliavų***, kurios yra būtinos žaliosioms ir skaitmeninėms technologijoms, gynybai ir kosmoso prietaikoms, pogrupis (žr. Reglamento (ES) 2024/1252 I priedo 1 skirsnį).
Medžiaga	Natūralus arba gamybos proceso metu gautas cheminis elementas ir cheminių elementų junginys, įskaitant priedus, reikalingus jo stabilumui išlaikyti, ir priemaišas, atsirandančias gaminant, išskyrus tirpiklius, kurie gali būti atskirti nedarant poveikio ***medžiagos*** stabilumui ar nepakeičiant jos sudėties, išskyrus šias medžiagas: a) medžiagas, apibrėžtas Tarybos direktyvos 96/29/Euratomas, nustatančios pagrindinius darbuotojų ir gyventojų sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės saugos standartus, 1 straipsnyje; b) genetiškai modifikuotus mikroorganizmus, apibrėžtus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/41/EB dėl riboto genetiškai modifikuotų mikroorganizmų naudojimo 2 straipsnio b punkte, ir c) genetiškai modifikuotus organizmus, apibrėžtus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/18/EB dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką 2 straipsnio 2 punkte (Direktyva 2010/75/ES). Be pačių medžiagų, yra ir medžiagų, esančių mišinių sudėtyje, t. y. tirpalų, sudarytų iš dviejų ar daugiau medžiagų.
Susirūpinimą keliančios medžiagos (SoC)	***Medžiaga***, kuri: a) atitinka Reglamento (EB) 1907/2006 57 straipsnyje nustatytus kriterijus ir yra nustatyta pagal to reglamento 59 straipsnio 1 dalį ir (arba) b) Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 VI priedo 3 dalyje yra priskirta vienos iš šių pavojingumo klasių arba pavojingumo kategorijų medžiagoms: v) 1 ir 2 kategorijų kancerogeninėms medžiagoms; vi) 1 ir 2 kategorijų lytinių ląstelių mutageniškumą sukeliančioms medžiagoms; vii) 1 ir 2 kategorijų toksiškoms reprodukcijai medžiagoms; viii) 1 ir 2 kategorijų žmonių endokrininę sistemą ardančioms medžiagoms; ix) 1 ir 2 kategorijų aplinkos organizmų endokrininę sistemą ardančioms medžiagoms; x) patvarioms, mobilioms ir toksiškoms arba labai patvarioms ir labai mobilioms medžiagoms; xi) patvarioms, bioakumuliacinėms ir toksiškoms arba labai patvarioms ir labai bioakumuliacinėms medžiagoms; xii) 1 kategorijos kvėpavimo takus jautrinančioms medžiagoms, xiii) 1 kategorijos odą jautrinančioms medžiagoms; xiv) 1–4 kategorijų lėtinio pavojaus vandens aplinkai medžiagoms; xv) ozono sluoksniui pavojingoms medžiagoms; xvi) specifinio toksiškumo konkrečiam organui po kartotinio poveikio 1 ir 2 kategorijų medžiagoms arba xvii) specifinio toksiškumo konkrečiam organui po vienkartinio poveikio 1 ir 2 kategorijų medžiagoms.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Labai didelį susirūpinimą keliančios medžiagos (SVHC)	***Medžiagos***, atitinkančios Reglamento (EB) 1907/2006 (REACH) 57 straipsnyje nustatytus kriterijus ir nustatytos pagal to reglamento 59 straipsnio 1 dalį.
Tiekėjas	Pradinėje grandyje įmonės atžvilgiu (t. y. įmonės ***tiekimo grandinėje***) esantis subjektas, tiekiantis ***produktą*** ar teikiantis paslaugą, naudojamą pačios įmonės produktams ar paslaugoms kurti. ***Tiekėjas*** gali palaikyti tiesioginius ***verslo santykius*** su įmone (dažnai vadinamas pirmos pakopos tiekėju) arba netiesioginius verslo santykius.
Tiekimo grandinė	Visa veikla ar procesai, kuriuos vykdo pradinėje arba galutinėje grandyje įmonės atžvilgiu esantys subjektai, tiekiantys ***produktus*** arba teikiantys paslaugas, naudojamus pačios įmonės produktams ar paslaugoms kurti. Tai apima pradinės grandies subjektus, su kuriais įmonė palaiko tiesioginius santykius (dažnai jie vadinami pirmos pakopos ***tiekėjais***), ir subjektus, su kuriais įmonė palaiko netiesioginius ***verslo santykius***.
Paviršinis vanduo	Vidaus vandenys, išskyrus ***požeminį vandenį***; tarpiniai ir pakrančių vandenys, išskyrus tuos atvejus, kai kalbama apie cheminę sudėtį, nes tuomet į paviršinio vandens sąvoką įeina ir teritoriniai vandenys. Taip pat apibrėžiamas kaip visas žemės paviršiaus vanduo, įskaitant ***gėlą vandenį*** ir kitą vandenį, kuris skiriasi nuo vandens, esančio po žeme (požeminis vanduo).
Su tvarumu susijęs poveikis **(arba poveikis)**	Poveikis, kurį įmonė daro arba galėtų padaryti aplinkai ir žmonėms, įskaitant poveikį jų žmogaus teisėms, susijęs su jos pačios operacijomis ir ***vertės grandinės*** pradine ir galutine grandimis, įskaitant poveikį per jos ***produktus*** ir paslaugas, taip pat per jos ***verslo santykius***. ***Poveikis*** gali būti faktinis arba galimas, neigiamas arba teigiamas, numatytas arba nenumatytas, atitaisomas arba neatitaisomas. Jis gali pasireikšti trumpuoju, vidutiniu ar ilguoju laikotarpiu. Poveikis rodo neigiamą arba teigiamą įmonės indėlį į darnų vystymąsi.
Su tvarumu susijusi galimybė **(arba galimybė)**	Neapibrėžtieji aplinkos, socialiniai ar valdymo įvykiai arba sąlygos, kurie, jei įvyktų arba susidarytų, galėtų nulemti galimą reikšmingą teigiamą poveikį įmonės ***verslo modeliui*** arba strategijai, jos gebėjimui pasiekti savo tikslus, įgyvendinti ***uždavinius*** ir kurti vertę, taigi gali paveikti jos bei jos verslo partnerių sprendimus dėl tvarumo ***temų***. Kaip ir bet kuri kita ***galimybė***, ***su tvarumu susijusios galimybės*** vertinamos kaip dydžio ir pasireiškimo tikimybės derinys.
Su tvarumu susijusi rizika **(arba rizika)**	Neapibrėžtieji aplinkos, socialiniai ar valdymo įvykiai arba sąlygos, kurie, jei įvyktų arba susidarytų, galėtų nulemti galimą reikšmingą neigiamą poveikį įmonės ***verslo modeliui*** arba strategijai, jos gebėjimui pasiekti savo tikslus, įgyvendinti ***uždavinius*** ir kurti vertę, taigi gali paveikti jos bei jos verslo partnerių sprendimus dėl tvarumo ***temų***. Kaip ir bet kuri kita ***rizika***, ***su tvarumu susijusios rizikos*** vertinamos kaip dydžio ir pasireiškimo tikimybės derinys.
Tvarumo ataskaita	Specialus įmonės vadovybės pranešimo skirsnis, kuriame pateikiama informacija apie tvarumo ***temas*** ir potemes, parengta laikantis Direktyvos (ES) 2022/2464 ir ETAS.
Sisteminė rizika	***Rizikos***, kylančios ne dėl atskirų dalių, o dėl visos sistemos žlugimo. Joms būdinga tai, kad netiesiogiai pasiekiami keli nedidelės svarbos kritiniai taškai ir įvyksta didelis lūžis, dėl kurio paeiliui kyla fizinės ir ***pertvarkos rizikos*** (plintantis neigiamas poveikis), nes vienas sutrikimas sukelia virtinę kitų, ir po tokio sukrėtimo sistema negali grįžti į pusiausvyrą. Pavyzdys – esminį vaidmenį ***ekosistemos*** bendruomenių struktūroje atliekančios pagrindinės rūšies, pavyzdžiui, jūrinės ūdros, išnykimas. Kai XX a. pradžioje jūrinės ūdros buvo medžiotos beveik iki išnykimo, pakrančių ekosistemos patyrė lūžį ir labai sumažėjo biomasės gamyba.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Uždavinys	Išmatuojami, į rezultatus orientuoti ir per tam tikrą laiką pasiektini tikslai, kuriuos įmonė siekia įgyvendinti ir kurie yra susiję su reikšmingu ***poveikiu***, ***rizikomis*** ar ***galimybėmis***. Įmonė juos gali nusistatyti savanoriškai arba jie įmonei gali būti nustatyti pagal teisinius reikalavimus. ***Uždavinys*** gali apimti ne tik pagerinimą, bet ir pasiektų rezultatų išlaikymą arba nuoseklaus veiklos rezultatų lygio išlaikymą.
Techninė medžiaga	Medžiagos, kurių negalima perdirbti per biologinį ciklą ir kurios dėl to kaupiasi kaip ***atliekos***, nes jos negali suirti ir grįžti į gamtą kaip maisto medžiagos.
Gresiančios išnykti rūšys arba ekosistemos	***Gresiančios išnykti rūšys*** yra nykstančios rūšys, įskaitant florą ir fauną, įtrauktos į Europos raudonąją knygą arba IUCN nykstančių rūšių raudonąją knygą, kaip nurodyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 II priedo 7 skirsnyje. ***Gresiančios išnykti ekosistemos*** – ***ekosistemos***, kurios pagal IUCN ekosistemų raudonąją knygą priskiriamos prie sparčiai nykstančių, nykstančių ir pažeidžiamų ekosistemų.
Tema	ETAS vartojami terminai tvarumo „***tema***“ ir „potemė“ suprantami kaip terminų „tvarumo klausimai“ arba „tvarumo veiksniai“ sinonimai. ETAS atskleidžiama informacija suskirstyta pagal temas. Tema toliau išskaidoma į potemes. ETAS terminas „tema“ vartojamas arba temai, arba potemei nurodyti, atsižvelgiant į tinkamiausią detalumo lygį, kurio reikia atitinkamam informacijos atskleidimo tikslui pasiekti.
Mokymas	Įmonės įgyvendinamos iniciatyvos, kuriomis siekiama išlaikyti ir (arba) pagerinti įmonės ***savos darbo jėgos*** įgūdžius ir žinias. Gali būti taikomos įvairios metodikos, kaip antai ***mokymas*** vietoje ir internetinis mokymas.
Pertvarkos planas	Pertvarkos planas yra specialios rūšies ***veiksmų*** planas, įmonės priimtas dėl strateginio sprendimo ir skirtas: a) viešosios ***politikos*** tikslui ir (arba) b) konkretaus subjekto veiksmų planui, kuriame išdėstomi ***uždaviniai*** ir veiksmai, susiję su: xviii) pagrindiniu strateginiu sprendimu; xix) svarbiu ***verslo modelio*** pakeitimu ir itin xx) svarbiais veiksmais ir skirtais ištekliais.
Pertvarkos planas klimato kaitai švelninti	Bendros įmonės strategijos dalis, kurioje nustatyti jos perėjimo prie mažesnio anglies dioksido kiekio ekonomikos ***uždaviniai***, ***veiksmai*** ir ištekliai, įskaitant tokius veiksmus kaip jos ***išmetamo ŠESD kiekio*** mažinimas siekiant apriboti visuotinį atšilimą iki 1,5 °C ir neutralizuoti poveikį klimatui.
Pertvarkos rizika	***Rizikos***, kylančios dėl organizacijos ar investuotojo strategijos ir valdymo nesuderinamumo su kintančia reguliavimo, ***politine*** ar visuomenės aplinka, kurioje jie veikia. ***Pertvarkos rizikas*** gali sukelti arba pakeisti pokyčiai, kuriais siekiama sustabdyti ir atitaisyti klimatui ar gamtai daromą žalą, kaip antai, vyriausybės priemonės, technologiniai proveržiai, rinkos pokyčiai, bylinėjimasis ir kintantys ***vartotojų*** prioritetai.
Vartotojas	***Tvarumo ataskaitų vartotojai*** yra pagrindiniai bendrosios paskirties finansinių ataskaitų vartotojai (esami ir galimi investuotojai, skolintojai ir kiti kreditoriai, įskaitant turto valdytojus, kredito įstaigas, draudimo įmones), taip pat kiti vartotojai, įskaitant įmonės verslo partnerius, profesines sąjungas ir socialinius partnerius, pilietinę visuomenę ir nevyriausybines organizacijas.
Gaminių naudotojas	Fizinis arba juridinis asmuo, kuris naudoja ***gaminį*** vykdydamas pramoninę arba profesinę veiklą. Šiuose standartuose sąvoka „naudotojas“ pritaikyta pagal Reglamente (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) vartojamą terminą „tolesnis naudotojas“.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Medžiagų naudotojas	Fizinis ar juridinis asmuo, išskyrus gamintoją, ***mišinio ruošėją*** ar ***importuotoją***, kuris, vykdydamas pramoninę ar profesinę veiklą, naudoja atskirą ar mišinio sudėtyje esančią medžiagą, išskyrus galutinį ***vartotoją***. Šiuose standartuose ši sąvoka pritaikyta pagal Reglamente (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) vartojamą terminą „tolesnis naudotojas“.
Vertės grandinė	Visa įmonės veikla, ištekliai ir santykiai, susiję su įmonės ***verslo modeliu*** ir išorės aplinka, kurioje ji vykdo veiklą. ***Vertės grandinė*** apima veiklą, išteklius ir santykius, kuriuos įmonė naudoja ir kuriais kliaujasi kurdama savo ***produktus*** ar paslaugas nuo jų koncepcijos iki pristatymo, vartojimo ir gyvavimo ciklo pabaigos. Atitinkama veikla, ištekliai ir santykiai apima tą veiklą, išteklius ir santykius, kurie: a) naudojami pačios įmonės operacijose, pvz., žmogiškieji ištekliai; b) naudojami jos tiekimo, rinkodaros ir platinimo kanaluose, pvz., pasirenkant medžiagų teikėjus ir paslaugų teikėjus, parduodant ir pristatant produktus ir paslaugas, ir c) sudaro finansavimo, geografinę, geopolitinę ir reglamentavimo aplinką, kurioje įmonė vykdo veiklą. Vertės grandinė apima pradinėje ir galutinėje grandyse įmonės atžvilgiu esančius ***dalyvius***. Pradinėje grandyje įmonės atžvilgiu esantys dalyviai (pvz., ***tiekėjai***) tiekia produktus arba teikia paslaugas, kurie naudojami pačios įmonės produktams ar paslaugoms kurti. Galutinėje grandyje įmonės atžvilgiu esantys subjektai (pvz., platintojai, klientai) gauna produktus arba paslaugas iš įmonės. Terminas „vertės grandinė“ ETAS vartojamas vienaskaita, nors pripažįstama, kad įmonės gali turėti kelias vertės grandines.
Darbo užmokestis	***Darbo užmokestis*** neatskaičius mokesčių, išskyrus kintamuosius komponentus, kaip antai ***užmokestį*** už viršvalandžius ir pasiekimus, ir išskyrus išmokas dengiančias išlaidas, nebent tokios išmokos yra garantuotos.
Atliekos	***Medžiaga*** ar objektas, kurio turėtojas atsikrato, ketina arba privalo atsikratyti (žr. Direktyvą 2008/98/EB).
Atliekų srautas	Tam tikras proceso, veiklos, įrenginio ar pramonės ***atliekų*** masės srautas, neretai sugrupuotas pagal medžiagas (pvz., plastikas, metalas, organinės medžiagos), kilmę (pvz., namų ūkis, pramonė) arba pavojų (pvz., pavojingosios arba nepavojingosios atliekos).
Vandens suvartojimas	Vandens kiekis, per ataskaitinį laikotarpį paimtas į įmonės ribas ir neišleistas į vandens aplinką ar neperduotas trečiajai šaliai.
Išleidžiamas vanduo	Nuotekų ir kito vandens, išleidžiamo iš įmonės ribų į ***paviršinius vandenis*** ar ***požeminius vandenis*** arba perduodamo trečiosioms šalims per ataskaitinį laikotarpį, bendras kiekis.
Apytakinis ir pakartotinai naudojamas vanduo	Vanduo ir nuotekos (valytos arba nevalytos), kurie, prieš juos išleidžiant iš įmonės ribų, buvo panaudoti daugiau nei vieną kartą siekiant sumažinti vandens poreikį. Vanduo gali būti pakartotinai naudojamas tam pačiam procesui (apytakinis) arba tos pačios įmonės kitame procese tame pačiame objekte (nuosavame arba bendrame su kitomis įmonėmis) ar kitame įmonės objekte (pakartotinis naudojimas).
Vandens trūkumas	***Gėlo vandens*** išteklių tūrinis gausumas arba trūkumas. Trūkumą lemia žmogus; tai yra funkcija, rodanti žmogaus ***suvartojamą vandens kiekį*** tam tikroje vietovėje esančių vandens išteklių kiekio atžvilgiu. Todėl regionas, kuriame vandens yra labai mažai, tačiau žmonės jo nevartoja, laikomas tiesiog sausringu, o ne patiriančiu vandens trūkumą. ***Vandens trūkumas*** yra fizinė ir objektyvi tikrovė, kurią galima nuosekliai išmatuoti įvairiuose regionuose ir bėgant laikui. Vandens trūkumas rodo fizinę gėlo vandens gausą, o ne tai, ar tas vanduo tinkamas naudoti. Pavyzdžiui, regione gali būti gausu vandens išteklių (ir jis nebus laikomas regionu, kuriame trūksta vandens), tačiau jie gali būti taip ***užteršti***, kad tie ištekliai nebus tinkami nei žmonėms vartoti, nei ekologinėms reikmėms.

Apibrėžtas terminas	Apibrėžtis
Laikomas vanduo	Vandens saugyklose arba rezervuaruose laikomas vanduo.
Vandens stygius	Gebėjimas (arba negebėjimas) patenkinti žmonių ir ekologinę vandens paklausą. ***Vandens stygius*** yra įtrauki sąvoka, kuria atsižvelgiama į kelis fizinius aspektus, susijusius su vandens ištekliais, įskaitant fizinius vandens išteklius, vandens kokybę ir vandens prieinamumą (t. y. ar žmonės gali naudotis fiziškai prieinama vandentieka), o tai dažnai priklauso, be kita ko, nuo infrastruktūros pakankamumo ir vandens įperkamumo.
Imamas vanduo	Visas vanduo, kuris per ataskaitinį laikotarpį iš visų šaltinių paimamas į įmonės ribas visoms jos reikmėms.
Vertės grandinės darbuotojas	Asmuo, dirbantis įmonės ***vertės grandinėje***, nepriklausomai nuo bet kokių sutartinių santykių su įmone buvimo ar pobūdžio. Pagal ETAS, ***vertės grandinės darbuotojai*** apima visus įmonės vertės grandinės pradinės ir galutinės grandžių darbuotojus, kuriems įmonė daro arba gali daryti reikšmingą poveikį. Tai apima ***poveikį,*** susijusį su pačios įmonės operacijomis ir vertės grandine, be kita ko, per jos ***produktus*** ar paslaugas, taip pat per jos ***verslo santykius***. Tai apima visus darbuotojus, kurie nepriskiriami prie ***savos darbo jėgos*** („sava darbo jėga“ apima darbo santykiais su įmone susijusius asmenis („***samdomuosius darbuotojus***“), ir ***nesamdomuosius darbuotojus***, kurie yra arba atskiri rangovai, teikiantys įmonei darbo jėgą („savarankiškai dirbantys asmenys“), arba asmenys, kuriuos teikia įmonės, daugiausia užsiimančios įdarbinimo veikla (NACE kodas O78).
Darbuotojų atstovai	***Darbuotojų atstovai*** yra: a) profesinių sąjungų atstovai, t. y. atstovai, kuriuos pagal nacionalinės teisės aktus ir praktiką paskyrė arba išrinko profesinės sąjungos ar tokių sąjungų nariai; b) deramai išrinkti atstovai, t. y. atstovai, kuriuos laisvai išrenka organizacijos darbuotojai, kurie nėra valdomi ar kontroliuojami darbdavio pagal nacionalinių įstatymų ar kitų teisės aktų arba kolektyvinių sutarčių nuostatas ir kurių funkcijos neapima veiklos, kuri atitinkamoje šalyje pripažįstama išimtine profesinių sąjungų prerogatyva, ir kurių buvimu nesinaudojama siekiant pakenkti atitinkamų profesinių sąjungų ar jų atstovų pozicijai.
Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra	Patenkinama asmens profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra. ***Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra*** platesne prasme yra ne tik pusiausvyra tarp profesinio ir asmeninio gyvenimo, atsižvelgiant į šeimos ar priežiūros pareigas, bet ir tarp darbui ir privačiam gyvenimui, neįskaitant šeimos pareigų, skiriamo laiko.

([1]) 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamentas (ES) 2018/2026, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) taikymo IV priedas (OL L 325, 2018 12 20, p. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/2026/oj).